

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ υπ' αριθ. 258

της 26 Ιουλ./8 Αυγ. 1986 (ΦΕΚ Α' 121)

Κώδικας Ποινικής Δικονομίας ⁽¹⁾

Έχοντας υπόψη:

Τις διατάξεις του άρθρου 36 παρ. 2 εδ. γ' και 3 του ν. 1406/83 (ΦΕΚ 182 Α'), με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, αποφασίζουμε:

Άρθρο πρώτο.

Το κείμενο του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως ήδη ισχύει και μεταγλωττίστηκε στη δημοτική από την επιτροπή του άρθρου 36 παρ. 1 του ν. 1406/83, έχει ως εξής:

ΝΟΜΟΣ 1493

της 17/17 Αυγούστου 1950

«ΚΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ»

Άρθρο μόνο: Κυρώνεται ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας που καταρτίστηκε από την Επιτροπή του Ν.Δ. 222 του 1947 και είναι ο εξής:

Έχουν ενσωματωθεί οι τροποποιητικές διατάξεις των:

Ν.1738/1987, Ν.1805/1988, Ν.1756/1988, Ν.1897/1990, Ν.1941/1991, Ν. 1968/1991, Ν.2145/1993, Ν.2172/1993, Ν.2298/1995, Ν.2408/1996, Ν.2915/2001, Ν. 2928/2001, Ν.3060/2002, Ν.3090/2002, Ν. 3160/2003, Ν.3189/2003, Ν. 3251/2004, Ν.3346/2005, Ν.3472/2006, Ν.3325/2007, Ν.3625/2007, Ν.3659/2008, Ν.3674/2008, Ν.3727/2008, Ν.3772/2009, Ν.3783/2009, Ν.3849/2010, Ν.3860/2010, Ν.3875/2010, Ν.3904/2010.

¹ Σχόλια: Με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 άρθρ. 36 Νόμ. 1406/14-14 Δεκ. 1983, ΦΕΚ Α' 182, ορίστηκε ότι σε περιπτώσεις νοηματικής διαφοράς επικρατεί το αρχικό κείμενο του νόμου που είναι διατυπωμένο στην καθαρεύουσα.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Γενικοί Ορισμοί

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

Ποινικά Δικαστήρια και δικαστικά πρόσωπα

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ποινική δικαιοδοσία

Άρθρο 1

Ποινικά δικαστήρια

Ποινική δικαιοδοσία ασκούν τα εξής δικαστήρια: α) Τα πταισματοδικεία, β) τα πλημμελειοδικεία, γ) τα δικαστήρια των ανηλίκων, δ) τα κακουργιοδικεία, ε) τα εφετεία, στ) ο Άρειος Πάγος ως ακυρωτικό.

Άρθρο 2

Εξαιρέσεις από την ποινική δικαιοδοσία

Στη δικαιοδοσία των ελληνικών ποινικών δικαστηρίων δεν εμπίπτουν: α) Οι αρχηγοί των ξένων κρατών, β) Οι διπλωματικοί αντιπρόσωποι τους που είναι διαπιστευμένοι στην Ελλάδα, γ) Το προσωπικό της διπλωματικής αντιπροσωπείας ξένου κράτους που είναι διαπιστευμένο στην Ελλάδα, δ) Τα μέλη της οικογένειας των προσώπων που αναφέρονται στα στοιχεία α' και β' και κατοικούν μαζί τους, ε) Το υπηρετικό προσωπικό των προσώπων που αναφέρονται στα στοιχεία α' και β', όταν έχει την ίδια υπηκοότητα και στ) Όλα τα άλλα πρόσωπα που απολαμβάνουν το προνόμιο της ετεροδικίας με βάση είτε συμβάσεις που έχουν συναφθεί με άλλα κράτη είτε διεθνή έθιμα που γίνονται αποδεκτά από όλα τα κράτη.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Τα ποινικά δικαστήρια

Άρθρο 3

Πταισματοδικεία

Κάθε ειρηνοδικείο είναι ταυτόχρονα και πταισματοδικείο, με την προϋπόθεση ότι στην ίδια περιφέρεια δεν υπάρχει ειδικό πταισματοδικείο.

2. Ο πταισματοδίκης: α) δικάζει τα πταίσματα, εκτός από εκείνα που υπάγονται με ειδικές διατάξεις σε άλλο δικαστήριο ή δημόσιο όργανο, β) ενεργεί προανάκριση για κάθε έγκλημα σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του κώδικα, γ) ενεργεί προκαταρκτική εξέταση ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα (άρθρα 31 και 33 παρ. 1).

Άρθρο 4-12 ⁽²⁾

Καταργήθηκαν

Άρθρο 13

Σχέση της εισαγγελίας και των δικαστηρίων με άλλες αρχές

Οι αστυνομικές αρχές και η χωροφυλακή οφείλουν να εκτελούν χωρίς καμία χρονοτριβή τις παραγγελίες των δικαστικών και των εισαγγελικών αρχών, σε περίπτωση ανάγκης οι δικαστικές και οι εισαγγελικές αρχές έχουν το δικαίωμα να ζητούν τη βοήθεια της αστυνομίας και της χωροφυλακής, ακόμη και τη βοήθεια της ένοπλης δύναμης, απευθείας και χωρίς τη μεσολάβηση των προϊσταμένων τους. ⁽³⁾

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Αποκλεισμός, εξαίρεση και αποχή των δικαστικών προσώπων

Άρθρο 14

Λόγοι αποκλεισμού

1. Εκτός από όσα ορίζονται ειδικά στον οργανισμό των δικαστηρίων, στον ειδικό νόμο για τα μικτά ορκωτά δικαστήρια και στον κώδικα αυτόν, δεν μπορούν στην ίδια ποινική υπόθεση να ασκήσουν έργα ανακριτή, δικαστή, εισαγγελέα ή γραμματέα όσοι είναι μεταξύ τους συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό.

2. Από την άσκηση των παραπάνω έργων σε ποινική υπόθεση αποκλείεται επίσης: α) όποιος αδικήθηκε από το έγκλημα, με εξαίρεση όσων ορίζονται σχετικά με τα εγκλήματα που γίνονται στο ακροατήριο (άρθρα 116 και 117), β) όποιος είναι σύζυγος του κατηγορουμένου ή του αστικώς υπευθύνου ή εκείνου που αδικήθηκε από το έγκλημα. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που κάποιος είναι συγγενής εξ αίματος με τα πρόσωπα αυτά σε ευθεία γραμμή απεριόριστα και εκ πλαγίου έως και τον τέταρτο βαθμό ή συγγενής εξ αγχιστείας έως και το δεύτερο βαθμό. Ο λόγος αποκλεισμού που οφείλεται στην αγχιστεία εξακολουθεί να υπάρχει και μετά τη λύση του γάμου. Αποκλείεται επίσης εκείνος που είναι ή ήταν επίτροπος ή κηδεμόνας των ίδιων προσώπων ή που συνδέεται μαζί τους με υιοθεσία, γ) όποιος ήταν συνήγορος του κατηγορουμένου ή του πολιτικώς ενάγοντος ή του αστικώς υπευθύνου στην ίδια υπόθεση, δ) όποιος εξετάστηκε ως μάρτυρας ή γνωμοδότησε ως πραγματογνώμονας ή τεχνικός σύμβουλος στην ίδια υπόθεση.

3. Ο δικαστής που έχει συμπράξει στην έκδοση απόφασης, κατά της οποίας ασκήθηκε έφεση ή αναίρεση, αποκλείεται να δικάσει στις δύο τελευταίες περιπτώσεις.

Άρθρο 15

Λόγοι εξαίρεσης

Όλα τα δικαστικά πρόσωπα του προηγούμενου άρθρου είναι εξαιρετέα, αν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού του άρθρου αυτού ή αν προκάλεσαν ή προκαλούν υπόνοιες μεροληψίας, δηλαδή αν υπάρχουν γεγονότα που μπορούν να δικαιολογήσουν εμφανώς δυσπιστία για την αμεροληψία τους. Ο τρόπος γενικά που διευθύνεται η διαδικασία ή υποβάλλονται ερωτήσεις στους μάρτυρες και τους κατηγορουμένους δεν μπορεί μόνος του να θεμελιώσει αυτό το λόγο για εξαίρεση.

Άρθρο 16

Ποιοί και πότε προτείνουν την εξαίρεση

1. Δικαίωμα να προτείνουν την εξαίρεση έχουν ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος, ο πολιτικώς ενάγων και ο αστικώς υπεύθυνος.

² Σχόλια: Τα άρθρα 4-12 καταργήθηκαν από το άρθρο 113 παρ.1 εδάφ.ζ', του Ν 1756 της 24/26-2-1988(ΦΕΚ 35, τ.Α'), Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων κ.λ.π 'Ηδη για τη συγκρότηση των ποινικών δικαστηρίων και συμβουλίων προβλέπουν τα άρθρα 1-30 του παραπάνω Νόμου.

³ Σχόλια: Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν.1756/1988 (ΦΕΚ Α 35) «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων ορίζονται τα εξής : «Σχέση δικαστικών και αστυνομικών αρχών : 1. Τα όργανα που ασκούν γενικά ή ειδικά καθήκοντα υποχρεούνται α) Να εκτελούν αμέσως και απροφασίστως τις παραγγελίες των δικαστικών αρχών και να παρέχουν τη βοήθειά τους σε αυτές. Β) Να διευκολύνουν του δικηγόρους στην άσκηση του λειτουργήματός τουςκ.λ.π..

2. Η αίτηση για εξαίρεση υποβάλλεται: στο στάδιο της ανάκρισης έως την παράδοση των εγγράφων από τον ανακριτή στον εισαγγελέα μετά την τελευταία ανακριτική πράξη (άρθρο 308), στην κύρια διαδικασία πριν αρχίσει η συζήτηση (άρθρο 339) και, τέλος, στη διαδικασία του δικαστικού συμβουλίου πριν από την έκδοση του βουλεύματος. Γι' αυτό το σκοπό οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να πληροφορηθούν τη σύνθεση του συμβουλίου από τη στιγμή που ο εισαγγελέας υποβάλει σ' αυτό την πρότασή του. Αν η αίτηση αφορά την εξαίρεση ολόκληρου του πολυμελούς δικαστηρίου (άρθρο 136 εδ. α'), η κατάθεσή της γίνεται τουλάχιστον οκτώ ημέρες, πριν από την ημέρα που έχει προσδιοριστεί για τη συζήτηση της υπόθεσης.

3. Οι αιτήσεις εξαίρεσης κατά των δικαστικών προσώπων που συμπράττουν ή πρόκειται να συμπράξουν στην ίδια διαδικασία υποβάλλονται εφάπαξ ως προς τους λόγους εξαίρεσης κατά όλων των προσώπων αυτών πριν από την επιχείρηση της διαδικαστικής ενέργειας. Το δικαστήριο αποφαινεται με ενιαία απόφαση. Κάθε μεταγενέστερη αίτηση δεν λαμβάνεται υπόψη, εκτός αν ταυτόχρονα αποδεικνύεται ότι ο λόγος της εξαίρεσης έγινε γνωστός ή ανέκυψε μεταγενέστερα. ⁽⁴⁾

4. Δεν επιτρέπεται αίτηση εξαίρεσης : α) μελών ή του εισαγγελέα ή του γραμματέα του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου, που αποφασίζει για την αίτηση εξαίρεσης κατά το άρθρο 20, β) τόσων μελών από καθένα των ποινικών τμημάτων του Αρείου Πάγου, ώστε με τα μέλη να μην είναι δυνατή η συγκρότηση του δικαστηρίου κατά τον κανονισμό λειτουργίας του Αρείου Πάγου, γ) περισσότερων από πέντε αντεισαγγελέων του Αρείου Πάγου, δ) περισσότερων των οκτώ δικαστών ή δύο εισαγγελέων συνολικά για κάθε δικαστήριο ή εισαγγελία όπου υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον δώδεκα δικαστές ή τρεις εισαγγελείς αντίστοιχα , ε) περισσότερων των τεσσάρων δικαστών για κάθε δικαστήριο στο οποίο υπηρετούν τουλάχιστον επτά δικαστές και περισσότερων των δύο όταν υπηρετούν λιγότεροι των επτά δικαστών. ⁽⁵⁾

Άρθρο 17

Τι πρέπει να περιέχει και πότε είναι παραδεκτή η αίτηση

1. Η αίτηση εξαίρεσης πρέπει να περιέχει με σαφήνεια τους λόγους της εξαίρεσης, να μνημονεύει τα πραγματικά γεγονότα στα οποία στηρίζονται οι λόγοι αυτοί και να αναφέρει τα μέσα της απόδειξής τους. Την αίτηση πρέπει να την υπογράψει ο ίδιος ο αιτών ή ο ειδικός πληρεξούσιος του, στο έγγραφο της πληρεξουσιότητας πρέπει να αναφέρονται ειδικά και συγκεκριμένα οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η εξαίρεση, διαφορετικά, η αίτηση είναι απαράδεκτη.

2. Ο αιτών ή ο ειδικός για το σκοπό αυτό πληρεξούσιός του παραδίδει την αίτηση στον εισαγγελέα του δικαστηρίου όπου υπηρετεί το πρόσωπο του οποίου ζητείται η εξαίρεση. Αν ζητείται η εξαίρεση μέλους του δικαστηρίου των συνέδρων, η αίτηση παραδίδεται στον εισαγγελέα του εφετείου, ενώ, αν αφορά μέλος του πταισματοδικείου, στον εισαγγελέα του πλημμελειοδικείου. Η αίτηση για την εξαίρεση μέλους δικαστηρίου που συνεδριάζει μπορεί να υποβληθεί και με προφορική δήλωση, που καταχωρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασης.

Άρθρο 18

Πότε η αίτηση είναι απαράδεκτη

Αν η αίτηση για εξαίρεση έχει υποβληθεί εκπρόθεσμα (άρθρο 16 παρ. 2 και 3) ή παράτυπα ή αν έχει ελλείψεις στο περιεχόμενο, το αρμόδιο, κατά το άρθρο 20, δικαστήριο ή συμβούλιο ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα την απορρίπτει ως απαράδεκτη μέσα σε δύο το πολύ ημέρες από την υποβολή της. Στο δικαστήριο ή στο συμβούλιο δεν συμμετέχει εκείνος που τον αφορά η εξαίρεση, ενώ καλείται ο αιτών και, αν είναι δυνατόν, και οι άλλοι διάδικοι. Στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου, το δικαστήριο στην ίδια συνεδρίαση αποφασίζει, αν είναι αρμόδιο, αν η αίτηση για εξαίρεση είναι παραδεκτή. Η απόφαση εκδίδεται ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα και αφού ακουστούν αυτός που ζήτησε προφορικά την εξαίρεση και οι υπόλοιποι διάδικοι που παρευρίσκονται στο δικαστήριο.

⁴ Σχόλια: Η παρ.3 αντικ. ,ως άνω από το άρθρο 5 παρ.1 του Ν2298 της 3/4-4-1995-ΦΕΚ 62 ,τ.Α.

⁵ Σχόλια: Η παρ. 4 προστέθηκε με το άρθρο 7 παρ. 1 του Ν.3090 της 24/24-12-2002-ΦΕΚ 329,τ.Α'

Άρθρο 19

Κοινοποίηση της αίτησης

1. Η αίτηση για εξαιρέση, που υποβάλλεται όπως ορίζουν τα άρθρα 16 και 17, ανακοινώνεται από τον εισαγγελέα χωρίς καμιά χρονοτριβή σ' εκείνον που η εξαιρέσή του ζητείται.
2. Αυτός, έχοντας δικαίωμα να πληροφορηθεί αμέσως το περιεχόμενο των εγγράφων που κατατέθηκαν, έχει και την υποχρέωση μέσα σε 24 ώρες να εκφράσει γραπτά τις απόψεις του και ταυτόχρονα να απέχει από τα καθήκοντά του στην υπόθεση. Πρέπει όμως να ενεργήσει τις πράξεις που δεν μπορούν να αναβληθούν, αν δεν υπάρχει αυτός που έγκαιρα θα μπορούσε να τον αναπληρώσει σ' αυτές τις πράξεις σύμφωνα με το νόμο, αλλιώς, τιμωρείται με πειθαρχική ποινή και πληρωμή όλων των ζημιών και εξόδων. Οι πράξεις του όμως αυτές είναι άκυρες, αν γίνει δεκτή η αίτηση εξαιρέσης για τους λόγους αποκλεισμού του άρθρου 14.

Άρθρο 20

Αρμόδιο δικαστήριο

1. Μέσα σε δύο ημέρες από την κοινοποίηση που γίνεται σύμφωνα με το άρθρ. 19 παρ. 1 ο εισαγγελέας εισάγει την αίτηση εξαιρέσης στο δικαστήριο στο οποίο υπηρετεί, ή στο συμβούλιο αν η αίτηση αφορά ανακριτή ή μέλος του δικαστικού συμβουλίου. Το δικαστήριο ή το συμβούλιο συνεδριάζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται για το καθένα από τον κώδικα (άρθρ. 305, 306, 329 επ.), αφού ακούσει τον εισαγγελέα, τον αιτούντα και τους διαδίκους που καλούνται είκοσι τέσσερις ώρες πριν, αποφασίζει για την αίτηση εξαιρέσης. Στη σύνθεση δεν μπορεί να μετέχει εκείνος του οποίου ζητείται η εξαιρέση, αυτός αναπληρώνεται σύμφωνα με το νόμο.
2. Αν η εξαιρέση αφορά μέλος του δικαστηρίου των συνέδρων που έχει βαθμό εφέτη ή αντεισαγγελέα εφετών και άνω, αρμόδιο είναι το δικαστήριο των εφετών.
3. Αν το αρμόδιο δικαστήριο ή συμβούλιο δεν μπορεί να συγκροτηθεί νόμιμα, τότε για την αίτηση εξαιρέσης αποφασίζει χωρίς καμιά χρονοτριβή σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 1 το αμέσως ιεραρχικά ανώτερο δικαστήριο ή συμβούλιο, αν πρόκειται για δικαστήριο συνέδρων αποφασίζει το δικαστήριο των εφετών, και αν πρόκειται για εφετείο αποφασίζει το πλησιέστερο εφετείο (άρθρο 499).
- 4.- ⁽⁶⁾

Άρθρο 21

Απόφαση

1. Αν βεβαιωθεί ο λόγος, γίνεται δεκτή η εξαιρέση και διατάσσεται εκείνος που εξαιρέθηκε να απέχει από τα καθήκοντά του στην υπόθεση, αν δεν υπάρχει αναπληρωτής του, το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο παραπέμπει τη δίκη σε άλλο δικαστήριο ή συμβούλιο σύμφωνα με τα άρθρα 136 στοιχ. α' και 137 παρ. 1. Διαφορετικά, κατά τις περιστάσεις, ή απορρίπτεται η αίτηση ή διατάσσεται ο αιτών να φέρει ισχυρότερες αποδείξεις.
2. Αν απορριφθεί η αίτηση, καταδικάζεται ο αιτών στην πληρωμή των εξόδων, αν ταυτόχρονα αποδειχθούν εντελώς ψευδείς οι λόγοι εξαιρέσης που προβλήθηκαν, εκτός από την πληρωμή των εξόδων, καταδικάζεται επίσης και σε χρηματική ποινή 4.000 έως 40.000 δραχμών.

Άρθρο 22

Ένδικο μέσα

Η απόφαση που δέχεται την εξαιρέση δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο. Η απόφαση που απορρίπτει την εξαιρέση μπορεί να προσβληθεί με έφεση, αν και η οριστική απόφαση για την ουσία της υπόθεσης προσβάλλεται με έφεση και μόνο ταυτόχρονα μ' αυτήν.

Άρθρο 23

Αποχή του δικαστικού προσώπου

1. Κάθε δικαστικός λειτουργός που αναφέρεται στο άρθρο 14 οφείλει να δηλώσει αμέσως στον πρόεδρο του δικαστηρίου όπου υπηρετεί το γνωστό σ' αυτόν λόγο για τον οποίο αποκλείεται ή

⁶ Σχόλια: Η παρ. 4. καταργήθηκε με το εδ. α' της παρ. 18 του άρ. 34 του ν. 2172/1993.

εξαιρείται από τα καθήκοντά του σε ορισμένη υπόθεση, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15, με σκοπό να του επιτραπεί η αποχή. Ο πρόεδρος πολυμελούς δικαστηρίου και ο εισαγγελέας που είναι προϊστάμενος εισαγγελίας υποβάλλουν τη δήλωση αυτή στους νόμιμους αναπληρωτές τους, ενώ οι αντεισαγγελείς στον εισαγγελέα. Κατά τα άλλα εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 2.

2. Αν πρόκειται για μέλος πταισματοδικείου οφείλει να απέχει από τα καθήκοντά του, να ειδοποιήσει σχετικά τον αρμόδιο εισαγγελέα αμέσως και να περιμένει την απόφαση του δικαστικού συμβουλίου σύμφωνα με την παρ. 4.

3. Τα δικαστικά πρόσωπα που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους οφείλουν να δηλώσουν με τον ίδιο τρόπο τυχόν σοβαρούς λόγους ευπρέπειας που επιβάλλουν την αποχή τους από την άσκηση των καθηκόντων τους, ακόμη και αν δεν υπάρχουν οι λόγοι της παρ. 1.

4. Σε όλες τις περιπτώσεις του άρθρου αυτού το δικαστήριο, συνεδριάζοντας ως συμβούλιο, αφού ακούσει τη γνώμη του εισαγγελέα, χωρίς την παρουσία διαδίκων, αποφασίζει αν εκείνος που υπέβαλε τη δήλωση πρέπει να απέχει ή όχι από την άσκηση των καθηκόντων του.

Άρθρο 24

Σύμπτωση αποχής και εξαιρέσης

Αν ο δικαστικός λειτουργός, ακόμη και μετά την υποβολή της αίτησης για εξαιρέση, υπέβαλε τη δήλωση αποχής που προβλέπεται στο άρθρο 23, το δικαστικό συμβούλιο αποφασίζει πρώτα για την αποχή, ανεξάρτητα αν η τελευταία στηρίζεται στους ίδιους λόγους όπως και η αίτηση εξαιρέσης. Αν η αποχή γίνει δεκτή, η αίτηση για εξαιρέση θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε, αν όμως η αποχή απορριφθεί, η διαδικασία για την εξαιρέση προχωρεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα, σε οποιονδήποτε λόγο και αν στηρίζεται η αίτηση.

Άρθρο 25

Υποχρέωση για δήλωση των προανακριτικών υπαλλήλων

1. Αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους αποκλεισμού ή εξαιρέσης που ορίζονται στα άρθρα 14 και 15, οι προανακριτικοί υπάλληλοι (άρθρο 33 παρ. 1 και 2 και άρθρο 34) οφείλουν να τον αναφέρουν στον προϊστάμενό τους εισαγγελέα, χωρίς καμιά χρονοτριβή, συνεχίζοντας όμως το έργο τους.

2. Ο εισαγγελέας δέχεται την αίτηση, αν οι λόγοι που προβάλλονται είναι βάσιμοι και υπάρχει αντικαταστάτης. Οι πράξεις που έγιναν από τον υπάλληλο που έκανε τη δήλωση παραμένουν έγκυρες.

Άρθρο 26

Αποσιώπηση των λόγων αποκλεισμού ή εξαιρέσης

Κάθε δικαστικός λειτουργός που αναφέρεται στο άρθρο 14, καθώς και κάθε προανακριτικός υπάλληλος που αναφέρεται στο άρθρο 25, ο οποίος, αν και γνωρίζει ότι συντρέχει στο πρόσωπό του κάποιος λόγος για να εξαιρεθεί ή να αποκλειστεί παραλείπει να τον αναφέρει σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του κεφαλαίου, ή, όταν ζητηθεί η εξαιρέσή του, αρνείται αυτό το λόγο, τιμωρείται με πειθαρχική ποινή και καταδικάζεται σε αποζημίωση και πληρωμή των εξόδων, χωρίς να αποκλείεται και η εφαρμογή των διατάξεων του ποινικού κώδικα.

Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Τ Μ Η Μ Α

Ποινική Δίωξη

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 27

Άσκηση της ποινικής δίωξης

1. Την ποινική δίωξη την ασκεί στο όνομα της Πολιτείας ο εισαγγελέας των πλημμελειοδικών (άρθρ. 43). Στα πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιώς, Θεσ/νίκης και Πατρών ο εισαγγελέας εφετών ορίζει ειδικά για την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά ανηλίκων έναν εισαγγελέα Πρωτοδικών και έναν αναπληρωτή του (άρθρο 4 Ν.3189/2003). Όταν το μονομελές πλημμελειοδικείο συνεδριάζει εκτός έδρας του πρωτοδικείου και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών έχει κώλυμα και δεν υπάρχει αντιεισαγγελέας να τον αναπληρώσει, μπορεί να ασκεί χρέη εισαγγελέα ειρηνοδίκης ή πταισματοδίκης, «που ορίζονται από τον πρόεδρο των πρωτοδικών μετά από σχετικό έγγραφο του εισαγγελέα πρωτοδικών, μετά από σχετικό έγγραφο του εισαγγελέα πρωτοδικών».⁽⁷⁾

2. Τη ποινική δίωξη στα πταισματοδικεία την ασκεί ο δημόσιος κατήγορος, που ορίζεται για το σκοπό αυτόν. Είναι δυνατό όμως η άσκηση της ποινικής δίωξης να ανατεθεί στον πταισματοδίκη, οπότε το πταισματοδικείο συγκροτείται χωρίς να παρίσταται δημόσιος κατήγορος. Η ανάθεση της ποινικής δίωξης στον πταισματοδίκη γίνεται με προεδρικό διάταγμα που προκαλεί ο Υπουργός Δικαιοσύνης μετά πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

3. Κατηγορούσα αρχή είναι ο εισαγγελέας κάθε δικαστηρίου ή ο δημόσιος κατήγορος, όπου υπάρχει.

Άρθρο 28

Ανεξαρτησία της αρχής που ασκεί τη δίωξη

Τα πρόσωπα που σύμφωνα με το άρθρο 27 ασκούν την ποινική δίωξη είναι, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων του οργανισμού των δικαστηρίων και των άρθρων 333, 334 και 335 του κώδικα, ανεξάρτητα από κάθε άλλη αρχή, καθώς και από τα δικαστήρια όπου υπηρετούν.

Άρθρο 29

Απόφαση του δικαστηρίου των εφετών για την άσκηση της ποινικής δίωξης

1. Το δικαστήριο των εφετών συνεδριάζοντας ως συμβούλιο σε ολομέλεια με την παρουσία και του εισαγγελέα έχει το δικαίωμα να ακούει τις ανακοινώσεις μέλους του (άρθρο 37) και να παραγγέλλει στον αρμόδιο εισαγγελέα να κινήσει την ποινική δίωξη.

2. Έχει ακόμα το δικαίωμα να διατάξει τον εισαγγελέα εφετών να κινήσει ποινική δίωξη για κάθε έγκλημα και για κάθε υπαίτιο, αν αυτή έχει ήδη ασκηθεί από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, έχει το δικαίωμα να διατάξει να υποβληθούν τα έγγραφα στον εισαγγελέα εφετών.

3. Και στις δύο περιπτώσεις της παρ. 2 από τους εφέτες, που τον ορίζει η ολομέλεια, εκπληρώνει καθήκοντα ανακριτή στην υπόθεση και ή ενεργεί ο ίδιος κάθε ανακριτική πράξη ή αναθέτει την ενέργειά τους στον ανακριτή πλημμελειοδικών.

«Ο εφέτης, που ορίστηκε από την Ολομέλεια Εφετών ως ανακριτής, ολοκληρώνει την ανάκριση, έστω και αν μετά τον ορισμό του προαχθεί. Το ίδιο ισχύει και για τις υποθέσεις, για τις οποίες η Ολομέλεια του Εφετείου έχει ήδη ορίσει Εφέτη Ανακριτή.»⁽⁸⁾

Ο εισαγγελέας εφετών έχει όλα τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, το συμβούλιο εφετών έχει τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του συμβουλίου πλημμελειοδικών και αποφασίζει για την κατηγορία σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

«4. Για εγκλήματα σχετικά με την υπηρεσία (άρθρα 235 - 263α ΠΚ) καθώς και για τα εγκλήματα που τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2331/1995 (ΦΕΚ 173 Α')⁽⁹⁾,

⁷ Σχόλια: Η τελευταία μέρα σε «» φράση αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 18 του Ν.1968/1991 ΦΕΚ Α-150.

⁸ Σχόλια: Τα παραπάνω δύο εδάφια προστέθηκαν με το άρθρο 12 παρ.2 του Ν.3783/2009.

⁹ Σχόλια: «Πρόληψη και Καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και άλλες διατάξεις»

όπως ισχύει, εφόσον έχουν τελεσθεί από δικαστικό λειτουργό και τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος, όπως και για τα συναφή με αυτά κακουργήματα ή πλημμελήματα, ανεξάρτητα από τον τόπο τέλεσης τους, αρμόδιο είναι το Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων Αθηνών. Η προκαταρκτική εξέταση για τα ανωτέρω εγκλήματα διενεργείται από Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο οποίος μπορεί να παραγγέλλει τη διενέργεια ανακριτικών πράξεων από τους κατά τόπον Εισαγγελείς Εφετών ή Πρωτοδικών. Η ποινική δίωξη ασκείται από τον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, μετά από παραγγελία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο οποίος διενήργησε την προκαταρκτική εξέταση. Για την ανάκριση των εγκλημάτων αυτών ορίζεται από την Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών ως ανακριτής Πρόεδρος Εφετών ή Εφέτης, οι οποίοι ολοκληρώνουν την ανάκριση, έστω και αν μετά τον ορισμό τους προαχθούν. Το ίδιο ισχύει και για τις υποθέσεις για τις οποίες η Ολομέλεια του Εφετείου Αθηνών έχει ήδη ορίσει Εφέτη Ανακριτή. Αν ο δικαστικός λειτουργός υπηρετεί στο Εφετείο ή στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών, μετά την άσκηση της ποινικής δίωξης σε βάρος του για τα παραπάνω εγκλήματα, δύναται, κατόπιν αποφάσεως του αρμόδιου δικαστικού συμβουλίου, να μετατεθεί σε άλλο Εφετείο ή Εισαγγελία Εφετών, έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης. Στις ανωτέρω περιπτώσεις δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 136 στοιχ. ε' και 137 Κ.Π.Δ.».⁽¹⁰⁾

Άρθρο 30

Δικαίωμα του Υπουργού Δικαιοσύνης για την ποινική δίωξη

1. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης έχει το δικαίωμα να παραγγέλλει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης για κάθε αξιόποινης πράξης.
2. Στα πολιτικά εγκλήματα, καθώς και στα εγκλήματα από τα οποία μπορούν να διαταραχθούν οι διεθνείς σχέσεις του κράτους, ο Υπουργός Δικαιοσύνης έχει το δικαίωμα με προηγούμενη σύμφωνη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να αναβάλλει την έναρξη της ποινικής δίωξης ή να αναστείλει την ποινική δίωξη. Η αναστολή της ποινικής δίωξης μπορεί να γίνει το αργότερο έως την έναρξη της συζήτησης στο ακροατήριο.
- "3. Σε υποθέσεις εξαιρετικής φύσεως ο Υπουργός Δικαιοσύνης μπορεί να ζητήσει από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να παραγγείλει τη διενέργεια της ανάκρισης και την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο κατ' απόλυτη προτεραιότητα.".⁽¹¹⁾

Άρθρο 31

Δικαιώματα του εισαγγελέα

1. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών έχει δικαίωμα να ενεργεί: α) προκαταρκτική εξέταση, για να κρίνει αν υπάρχει περίπτωση ποινικής δίωξης, β) προανάκριση, για να βεβαιωθεί αξιόποινη πράξη. Μπορεί ακόμα να παρευρίσκεται ο ίδιος ή ένας από τους αντεισαγγελείς που υπάγονται σ' αυτόν κατά την ενέργεια κάθε ανακριτικής πράξης και να ενημερώνεται οποτεδήποτε ως προς τα έγγραφα που αφορούν την ανάκριση.
2. «Η προκαταρκτική εξέταση ενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 240 και 241. Αν αυτή γίνεται ύστερα από μήνυση ή έγκληση κατά ορισμένου προσώπου ή αν κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης αποδίδεται σε ορισμένο πρόσωπο η τέλεση αξιόποινης πράξης, το πρόσωπο αυτό καλείται πριν από σαράντα οκτώ ώρες για παροχή εξηγήσεων και εξετάζεται ανωμοτί. Έχει δικαίωμα να παρίσταται με συνήγορο, να αρνηθεί εν όλω ή εν μέρει την παροχή εξηγήσεων και να λάβει προθεσμία μέχρι σαράντα οκτώ ώρες για την παροχή τους, η οποία μπορεί να παραταθεί από εκείνον που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση. Επίσης έχει δικαίωμα να ζητήσει να του χορηγηθούν αντίγραφα της δικογραφίας, να προτείνει μάρτυρες προς εξέταση και να προσαγάγει άλλα αποδεικτικά μέσα προς αντίκρουση των καταγγελλομένων σε βάρος του. Τα ως άνω δικαιώματά του μπορεί να ασκήσει είτε αυτοπροσώπως είτε εκπροσωπούμενος από συνήγορο που διορίζεται κατά το άρθρ.96 παρ.2, εκτός αν θεωρείται αναγκαία η αυτοπρόσωπη εμφάνισή του, κατά την κρίση εκείνου που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση.
- Αυτός που ενεργεί την προκαταρκτική εξέταση υποχρεούται να ενημερώσει προηγουμένως τον εξεταζόμενο για τα παραπάνω δικαιώματά του. Οι διατάξεις του άρθρ.273 παρ.1 περίπτ.γ', δ και ε' εφαρμόζονται αναλόγως.

¹⁰ Σχόλια: Η παρ.4 προστέθηκε με το άρθρο 15 παρ.1 του Ν.3472/2006

¹¹ Σχόλια: οι παρ. 1 και 3 αντικ. ως άνω από το άρθρο 1 του Ν.3160 της 24/30-6-2003-ΦΕΚ 165,τ.Α'.

Προηγούμενη έγγραφη εξέταση του προσώπου αυτού που έγινε ενόρκως ή χωρίς τη δυνατότητα παράστασης με συνήγορο δεν μπορεί να αποτελέσει μέρος της δικογραφίας, αλλά παραμένει στο αρχείο της εισαγγελίας. Εφόσον ο μηνυόμενος ή εγκαλούμενος ή εκείνος κατά του οποίου στρέφονται οι υποψίες κλητεύτηκε νόμιμα και δεν εμφανίστηκε, η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται και χωρίς την εξέτασή του.»⁽¹²⁾

3. «Η προκαταρκτική εξέταση είναι συνοπτική και το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την κατά το άρθρο 36 πληροφόρηση της αρμόδιας αρχής μέχρι την κίνηση ή όχι της ποινικής δίωξης δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί έως τρεις το πολύ μήνες ή, εφόσον η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, για εύλογο χρονικό διάστημα, με ειδικά αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή εφετών κατά περίπτωση.»⁽¹³⁾

Άρθρο 32

Ακρόαση του εισαγγελέα

1. Καμιά απόφαση του ποινικού δικαστηρίου σε δημόσια συνεδρίαση ή σε συμβούλιο και καμιά διάταξη του ανακριτή δεν έχουν κύρος, αν δεν ακουστεί προηγουμένως ο εισαγγελέας.
2. Ο εισαγγελέας έχει υποχρέωση να παρευρίσκεται στο ακροατήριο όσο διαρκεί η διαδικασία. Στα μικτά ορκωτά δικαστήρια και στο δικαστήριο των εφετών, όταν αυτό δικάζει κακουργήματα και παρίστανται τρεις συνήγοροι των κατηγορουμένων, μπορεί μαζί με τον εισαγγελέα να παρίσταται και ένας από τους νόμιμους αναπληρωτές του.
3. Στις συνεδριάσεις του πταισματοδικείου ο εισαγγελέας μπορεί να παρίσταται σε κάθε περίπτωση ως κατήγορος, ακόμη και όταν την ποινική δίωξη την ασκεί ο πταισματοδίκης (άρθρ. 27 παρ. 2).
4. Ο εισαγγελέας έχει υποχρέωση να υποβάλλει πάντοτε, προφορικά ή γραπτά, προτάσεις αιτιολογημένες και αιτήσεις ειδικές και δεν μπορεί να αφηθεί στην κρίση του δικαστηρίου ή του ανακριτή.

Άρθρο 33

Γενικοί ανακριτικοί υπάλληλοι⁽¹⁴⁾

1. Η προανάκριση και η προανακριτική εξέταση (άρθρ. 31 παρ. 1 στοιχ. α' και β') γίνονται ύστερα από παραγγελία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και υπό τη διεύθυνσή του: α) από τους πταισματοδίκες και ειρηνοδίκες, β) από τους βαθμοφόρους της χωροφυλακής που έχουν βαθμό τουλάχιστον υπενωμοτάρχη, και γ) από τους αστυνομικούς υπαλλήλους που έχουν βαθμό τουλάχιστον αρχιφύλακα.
2. Αν οι παραπάνω δεν υπάρχουν ή έχουν κώλυμα και έως ότου αναλάβουν την προανάκριση, αν υπάρχει κίνδυνος για την αναβολή, η προανάκριση γίνεται από τον πρόεδρο ή το γραμματέα της κοινότητας.
3. Στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος προανάκριση ενεργεί και ο ανακριτής. Την προανάκριση κατά των ανηλίκων μπορεί να την ενεργεί ο ειδικός ανακριτής ανηλίκων (άρθρο 4 παρ. 2α).

Άρθρο 34

Ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι

Η προκαταρκτική εξέταση και η προανάκριση ορισμένων εγκλημάτων ενεργείται και από τους δημόσιους υπαλλήλους, όπου αυτό προβλέπεται σε ειδικούς νόμους, πάντοτε υπό τη διεύθυνση και την εποπτεία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών.»⁽¹⁵⁾

¹² Σχόλια: Η παρ. 2 αντικ. ως άνω από το άρθρο 5 του Ν.3346/2005

¹³ Σχόλια: Η παρ. 3 προστέθηκε με το άρθρο 2 του Ν.3160 της 24/30-6-2003-ΦΕΚ 165, τ.Α' και τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹⁴ Σχόλια: Με το Ν.2226/1994 γενικοί ανακριτικοί υπάλληλοι είναι οι βαθμοφόροι της Ελληνικής Αστυνομίας που έχουν βαθμό τουλάχιστον αρχιφύλακα παραγωγικής σχολής και οι απόφοιτοι σχολής Αστυφυλάκων που εισήχθησαν στη Σχολή αυτή με το σύστημα γενικών εξετάσεων.

¹⁵ Σχόλια: Το άρθρο 34 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 3 του Ν.3160 της 24/30-6-2003 ΦΕΚ-165 τ.Α'

Άρθρο 35

Ανώτατη διεύθυνση στην ανάκριση ⁽¹⁶⁾

"Η ανώτατη διεύθυνση στην ανάκριση ανήκει στον εισαγγελέα εφετών, που έχει επιπλέον το δικαίωμα να ενεργεί, προσωπικά ή με κάποιον από τους αντιεισαγγελείς που υπάγονται σε αυτόν, προκαταρκτική εξέταση κατά το άρθρο 31 για κάθε έγκλημα που γίνεται μέσα στην περιφέρειά του εφόσον δεν έχει διαταχθεί προηγουμένως προκαταρκτική εξέταση από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

Ο Εισαγγελέας Εφετών, μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης που ενήργησε, είτε αρχειοθετεί τη υπόθεση, εφόσον στο μεταξύ ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών δεν έχει κινήσει την ποινική δίωξη για την ίδια πράξη, είτε παραγγέλλει να κινηθεί η ποινική δίωξη. Το ίδιο δικαίωμα, χωρίς τους περιορισμούς των προηγουμένων εδαφίων, έχει και ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο οποίος μπορεί επίσης σε υποθέσεις εξαιρετικής φύσης να διατάσσει τη διεξαγωγή της ανάκρισης και την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο κατ' απόλυτη προτεραιότητα.»

«Στα εγκλήματα των άρθρων 235 έως 261 του Ποινικού Κώδικα, όταν τελούνται με δόλο και συναρτώνται με την επιδίωξη ή εξασφάλιση οφέλους από την πλευρά του υπαλλήλου, η διεξαγωγή της ανάκρισης και η εισαγωγή στο ακροατήριο γίνεται κατά απόλυτη προτεραιότητα.» ⁽¹⁷⁾

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Έναρξη και αναβολή της ποινικής δίωξης

Άρθρο 36

Αυτεπάγγελτη δίωξη

Όταν δεν απαιτείται έγκληση ή αίτηση, η ποινική δίωξη κινείται αυτεπάγγελα, ύστερα από αναφορά, μήνυση ή άλλη είδηση ότι διαπράχθηκε αξιόποινη πράξη.

Άρθρο 37

Υποχρέωση για την ανακοίνωση αξιόποινης πράξης

1. Οι ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να ανακοινώσουν χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο εισαγγελέα οτιδήποτε πληροφορούνται με κάθε τρόπο για αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως.
2. Οι υπόλοιποι δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και εκείνοι στους οποίους ανατέθηκε προσωρινά δημόσια υπηρεσία, έχουν την ίδια υποχρέωση για τις αξιόποινες πράξεις της παρ. 1, αν πληροφορήθηκαν γι' αυτές κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.
3. Η ανακοίνωση γίνεται γραπτώς και πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που υπάρχουν και αφορούν την αξιόποινη πράξη, τους δράστες και τις αποδείξεις.

Άρθρο 38

Υποχρέωση του δικαστή να συντάσσει έκθεση

1. Όταν κατά τη διάρκεια πολιτικής ή ποινικής δίκης ανακύπτει γεγονός που μπορεί να χαρακτηριστεί έγκλημα διωκόμενο αυτεπαγγέλτως, ο δικαστής, αν σύμφωνα με το νόμο δεν μπορεί να το δικάσει ο ίδιος αμέσως, οφείλει να συντάξει έκθεση και να τη διαβιβάσει στον αρμόδιο εισαγγελέα με κάθε πληροφορία και με τα σχετικά έγγραφα.
2. Το ίδιο υποχρεούται να κάνει και όταν πρόκειται για έγκλημα μη διωκόμενο αυτεπαγγέλτως, αν υποβλήθηκε η απαιτούμενη έγκληση στην αρμόδια αρχή.

¹⁶ Σχόλια: Το άρθρο 35 ανικ., ως άνω, από το άρθρο 4 του Ν.3160/24/30-6-2003-ΦΕΚ 165 τ.Α'.

¹⁷ Σχόλια: Στο τέλος του άρθρου 35 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του Ν.3160/2003 (ΦΕΚ 165 Α'), προστίθεται ως άνω εδάφιο με το άρθρο 16 παρ.1 του Ν.3849/2010 (ΦΕΚ Α-80)

Άρθρο 39

Εφαρμογή στη διοικητική και πειθαρχική δίκη

Οι διατάξεις του άρθρου 38 εφαρμόζονται και στις υποθέσεις διοικητικής και πειθαρχικής δικαιοδοσίας.

Άρθρο 40

Υποχρέωση ιδιωτών

1. Ακόμα και ιδιώτες οφείλουν στις συγκεκριμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από το νόμο, αν αντιληφθούν οι ίδιοι αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως, να την αναγγείλουν στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο, η αναγγελία αυτή μπορεί να γίνει είτε εγγράφως με μια αναφορά ή προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση.
2. Στην αναφορά ή στην προφορική δήλωση πρέπει να αναφέρονται όλες οι λεπτομέρειες που αφορούν την πράξη, τους δράστες και τις αποδείξεις.
3. Αν πολλοί πληροφορήθηκαν για την αξιόποινη πράξη, τότε καθένας έχει ξεχωριστά την υποχρέωση αυτή.

Άρθρο 41

Αίτηση δίωξης

Στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει ότι απαιτείται αίτηση της αρχής για να ασκηθεί ποινική δίωξη, η αίτηση γίνεται σε κάθε εκπρόσωπο της εισαγγελικής αρχής, γραπτά ή προφορικά, και συντάσσεται έκθεση.

Άρθρο 42

Μήνυση αξιόποινων πράξεων

1. Εκτός από αυτόν που αδικήθηκε, και οποιονδήποτε άλλος έχει το δικαίωμα να καταγγείλει στην αρχή τις αξιόποινες πράξεις που διώκονται αυτεπαγγέλτως, τις οποίες πληροφορήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο.
2. Η μήνυση γίνεται απευθείας στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, αλλά και στους άλλους ανακριτικούς υπαλλήλους, είτε από τον ίδιο το μηνυτή είτε από ειδικό πληρεξούσιο. Το έγγραφο της πληρεξουσιότητας μπορεί να δοθεί και με απλή έγγραφη δήλωση. Η γνησιότητα της υπογραφής του εντολέα πρέπει να βεβαιώνεται από οποιαδήποτε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή ή δικηγόρο. Το έγγραφο της πληρεξουσιότητας προσαρτάται στην έκθεση για την κατάθεση της μήνυσης. Μπορεί επίσης η μήνυση να γίνει και προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση, σύμφωνα με τα άρθρα 148 επ.
3. Αν η μήνυση έγινε σε ανακριτικό υπάλληλο, αυτός τη στέλνει χωρίς χρονοτριβή στον αρμόδιο για την ποινική δίωξη εισαγγελέα ή στο δημόσιο κατήγορο.
«Ο μηνυτής, κατά την υποβολή της μήνυσης ενώπιον κάθε αρμόδιας αρχής, καταθέτει, με ποινή το απαράδεκτο αυτής, παράβολο υπέρ του Δημοσίου ποσού δέκα (10) ευρώ.
Σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή άλλης αντικειμενικής αδυναμίας εκδόσεως του παραβόλου, αυτό μπορεί να προσκομισθεί το βραδύτερο εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών, χωρίς να κωλύεται η ποινική διαδικασία.
Το ύψος του ποσού του παραβόλου αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης.»⁽¹⁸⁾

Άρθρο 43

Έναρξη ποινικής δίωξης ⁽¹⁹⁾

1. «Ο εισαγγελέας, όταν λάβει τη μήνυση ή την αναφορά, κινεί την ποινική δίωξη, παραγγέλλοντας προανάκριση ή ανάκριση ή εισάγοντας την υπόθεση με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, όπου αυτό προβλέπεται. Σε κακουργήματα όμως ή πλημμελήματα που τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών, εκτός: α) των δασικών (πλην του εμπρησμού), αγροτικών και αγορανομικών πλημμελημάτων, β) του άρθρου 79 του ν. 5960/1933 και του άρθρου 1 του α.ν. 86/1967, γ) του άρθρου 17 παρ. 8 του ν.

¹⁸ Σχόλια: Η παρ.4 είχε προστεθεί με το άρθρο 34 του Ν.3346/2006 αντικ. ως άνω από το άρθρο 69 παρ.1 του Ν.3659/2008. Το παράβολο για την υποβολή μήνυσης αυξήθηκε από 10 σε 100 ευρώ από 23.1.2011 με την υπ' αριθ. 123827/2010 (ΦΕΚ Β-1991/23.12.2010) Κοινή Υπουργική Απόφαση.

¹⁹ Σχόλια: Το άρθρο 43 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 5 του Ν. 3160 της 24/30-6-2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'.

1337/1983 και του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 83 του ν. 3386/2005, δ) του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 και του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 43 του ΚΟΚ και ε) του άρθρου 23 στοιχ. Β' του ν. 248/1914, κινεί την ποινική δίωξη μόνον εφόσον έχουν ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή προανακριτικές πράξεις κατά την παρ. 2 του άρθρου 243 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη. Επίσης, μπορεί να μην ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση, εφόσον έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση ελέγχου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη». ⁽²⁰⁾

2. Αν η μήνυση ή η αναφορά δεν στηρίζεται στο νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της ή ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών την αρχειοθετεί και υποβάλλει αντίγραφο στον εισαγγελέα εφετών, αναφέροντας τους λόγους που τον οδήγησαν να μην κινήσει την ποινική δίωξη. Στις ίδιες ενέργειες προβαίνει και αν μετά την ενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης ή τις ανακριτικές πράξεις που έγιναν κατά το άρθρο 243 παρ. 2 ή την ένορκη διοικητική εξέταση κρίνει αιτιολογημένα ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη. Ο εισαγγελέας εφετών έχει δικαίωμα: α) στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου να παραγγείλει προκαταρκτική εξέταση από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, αν πρόκειται για κακούργημα ή για πλημμέλημα αρμοδιότητας του τριμελούς πλημμελειοδικείου ή να κινηθεί η ποινική δίωξη για τα λοιπά εγκλήματα και β) στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου να παραγγείλει να κινηθεί η ποινική δίωξη.»

«3. Ο αρμόδιος εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο μόνον όταν γίνεται επίκληση ή αναφέρονται νέα πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία, τα οποία δικαιολογούν κατά την κρίση του την επανεξέταση της υπόθεσης. Στην περίπτωση αυτή, καλεί τον μηνυόμενο ή αυτόν σε βάρος του οποίου διενεργήθηκε η προκαταρκτική εξέταση να παράσχει εξηγήσεις».

⁽²¹⁾

Άρθρο 44

Αναβολή και αναστολή ποινικής δίωξης

1. Σε περίπτωση πλημμελήματος, αν η ποινή που πιθανολογείται ότι θα επιβληθεί στον υπαίτιο, αλλά και οι άλλες συνέπειές της κατά τον ποινικό κώδικα, είναι μηδαμινές συγκριτικά με την ποινή που του είχε επιβληθεί αμετάκλητα στο παρελθόν για άλλη πράξη και που τώρα την εκτίει, ο εισαγγελέας, με την έγκριση του εισαγγελέα εφετών, έχει το δικαίωμα να αναβάλλει για αόριστο χρόνο την ποινική δίωξη με αιτιολογημένη διάταξή του. Αν όμως η ποινική δίωξη έχει αρχίσει, την αναστολή της για αόριστο χρόνο την διατάσσει αμετάκλητα το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο με πρόταση του εισαγγελέα.

2. Παρόμοια αναβολή ή αναστολή ποινικής δίωξης μπορεί να διαταχθεί με τις ίδιες προϋποθέσεις και όταν ο κατηγορούμενος έχει ήδη παραπεμφθεί στο ακροατήριο για βαρύτερη πράξη, εκτός αν η ποινική δίωξη για την ελαφρότερη πράξη είναι αναγκαία για την ανακάλυψη της αλήθειας γενικά ή για την εκτίμηση του χαρακτήρα του κατηγορουμένου.

3. Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις μπορεί αργότερα να διαταχθεί από τις ίδιες αρχές η ποινική δίωξη ή η συνέχιση εκείνης που είχε ανασταλεί: α) αν η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε και έγινε αφορμή να διαταχθεί αναστολή για την άλλη πράξη έπαψε για οποιονδήποτε νόμιμο λόγο και β) μετά την αμετάκλητη εκδίκαση της κατηγορίας που εκκρεμεί και έγινε αφορμή να ανασταλεί η δίωξη.

4. Στις περιπτώσεις αναστολής της ποινικής δίωξης σύμφωνα με τις παρ. 1, 2 και 3, δεν θίγονται τα δικαιώματα των παθόντων, που μπορούν να τα επιδιώξουν στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο.

Άρθρο 45

Αποχή από ποινική δίωξη

Στις περιπτώσεις του εγκλήματος της εκβίασης, που τελείται με την απειλή ότι θα αποκαλυφθεί αξιόποινη πράξη, ή της απάτης που, αν την καταμήνυε ο παθών, ήταν ενδεχόμενο να αποκαλυφθεί από την ανάκριση ενοχή του για άλλη συναφή με την απάτη πράξη και να διωχθεί ποινικά, μπορεί ο εισαγγελέας, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, με

²⁰ Σχόλια: Η παρ. 1 του άρθρου 43 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 9 παρ.1 του Ν.3904/2010-ΦΕΚ 218, τ.Α'.

²¹ Σχόλια: Η παρ. 3 του άρθρου 43 προστέθηκε, ως άνω, από το άρθρο 9 παρ.2 του Ν.3904/2010-ΦΕΚ 218, τ.Α'.

αιτιολογημένη διάταξή του να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη για την πράξη της οποίας η αποκάλυψη απειλήθηκε με την εκβίαση ή για την οποία ήταν δυνατό να διωχθεί αυτός που εξαπατήθηκε, με την προϋπόθεση ότι η δίωξή της, συγκρινόμενη με τη βαρύτητα της εκβίασης ή της απάτης που επρόκειτο να διωχθούν, δεν είναι απαραίτητη για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος. Η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 44 εφαρμόζεται και σ' αυτή την περίπτωση.

Άρθρο 45 Α ⁽²²⁾

1. Αν ανήλικος τελέσει αξιόποινη πράξη, η οποία είναι πταίσμα ή πλημμέλημα, ο εισαγγελέας μπορεί να απόσχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης αν κρίνει, ερευνώντας τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη και την όλη προσωπικότητα του ανηλίκου, ότι η άσκησή της δεν είναι αναγκαία για να συγκρατηθεί ο ανήλικος από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων. «Απαιτείται σε κάθε περίπτωση ακρόαση του ανηλίκου». ⁽²³⁾

2. Στον ανήλικο μπορεί να επιβληθούν με διάταξη του εισαγγελέα ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως και ια' του άρθρου 122 του Ποινικού κώδικα καθώς και η καταβολή χρηματικού ποσού μέχρι 1.000 ευρώ σε μη κερδοσκοπικό ή κοινωφελές νομικό πρόσωπο. Με την ίδια διάταξη ορίζεται και η προθεσμία συμμόρφωσης. Αν ο ανήλικος συμμορφωθεί με τα μέτρα και τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν, ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 2. Σε αντίθετη περίπτωση ο εισαγγελέας κινεί την ποινική δίωξη σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Έγκληση

Άρθρο 46

Έγκληση του παθόντος ⁽²⁴⁾

Αν ο παθών θέλει να ζητήσει τη δίωξη αξιόποινης πράξης, υποβάλλει την έγκληση σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 42 παρ. 2, 3 και 4.

Άρθρο 47

Απόρριψη της έγκλησης ⁽²⁵⁾

1. 1. Ο εισαγγελέας εξετάζει την έγκληση που έλαβε και αν κρίνει ότι αυτή δεν στηρίζεται στο νόμο ή είναι ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης ή είναι προφανώς αβάσιμη στην ουσία της, την απορρίπτει με αιτιολογημένη διάταξή του, η οποία επιδίδεται στον εγκαινούντα.

2. Αν ενεργήθηκαν προκαταρκτική εξέταση ή ανακριτικές πράξεις, κατά το άρθρο 243 παρ. 2 ή ένορκη διοικητική εξέταση και ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνηση της ποινικής δίωξης, ενεργεί όπως στην προηγούμενη παράγραφο.

3. «Όσα αναφέρονται στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφοι 3, 44 και 45 εφαρμόζονται και ως προς την έγκληση». ⁽²⁶⁾

Άρθρο 48

Δικαίωμα προσφυγής του εγκαινούντος ⁽²⁷⁾

Ο εγκαινών μπορεί μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την επίδοση της διάταξης του εισαγγελέα κατά τις παρ. 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου να προσφύγει στον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών κατά της διάταξης του εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Η προθεσμία δεν παρεκτείνεται εξαιτίας της απόστασης. Για την προσφυγή συντάσσεται έκθεση από το γραμματέα της

²² Σχόλια: Το αρθρ. 45^Α προστέθηκε με το αρθρ. 4 παρ. 2 του Ν. 3189/2003-ΦΕΚ 243, τ.Α'.

²³ Σχόλια: Στην παρ. 1 του αρθρ. 45^Α προστέθηκε εδάφιο με το αρθρ. 5 Ν. 3860/2010-ΦΕΚ 111, τ.Α'.

²⁴ Σχόλια: Το αρθρ. 46 αντικαταστάθηκε ως άνω με το αρθρ. 34 παρ.2 του Ν. 3346/2005-ΦΕΚ 140, τ.Α'.

²⁵ Σχόλια: Το αρθρ. 47 αντικαταστάθηκε ως άνω με το αρθρ. 6 παρ.2 του Ν. 3160/2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'.

²⁶ Σχόλια: Η παρ. 3 του άρθρου 47 τίθεται, ως άνω, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 9 παρ.3 του Ν.3904/2010-ΦΕΚ 218, τ.Α'.

²⁷ Σχόλια: Το τέταρτο εδάφιο αντικ. ως άνω από το άρθρο 7 του Ν. 3160/200 ΦΕΚ 165 τ.Α'.

εισαγγελίας ή από το γραμματέα της εισαγγελίας ή από το γραμματέα του πταισματοδικείου της κατοικίας ή της διανομής του προσφεύγοντος, που τη διαβιβάζει στο γραμματέα της εισαγγελίας.

«Αν ο εισαγγελέας εφετών δεχθεί την προσφυγή, εφαρμόζεται αναλόγως το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 43.»

Άρθρο 49

Εφαρμογή στα πταίσματα

1. Οι ορισμοί των άρθρων 42, 43, 44, 46, 47 και 48 εφαρμόζονται και στα πταίσματα. Ως προς αυτά, τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ανήκουν στο δημόσιο κατήγορο και, όπου αυτός δεν υπάρχει, στον πταισματοδίκη σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 2, τα δικαιώματα του εισαγγελέα εφετών ανήκουν στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, και τα δικαιώματα του δικαστικού συμβουλίου ή του δικαστηρίου (άρθρ. 44) στον πταισματοδίκη.

2. Η ποινική δίωξη προκειμένου για πταίσματα αναστέλλεται, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44, και για όσο χρόνο ο κατηγορούμενος υπηρετεί για οποιονδήποτε λόγο στο στρατό και διαμένει εκτός έδρας του αρμόδιου πταισματοδικείου. Ο δημόσιος κατήγορος διατάσσει την αναστολή με αιτιολογημένη διάταξη του.

Άρθρο 50

Δίωξη μόνο με έγκληση

1. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις που ορίζονται ρητά στον ποινικό κώδικα ή σε άλλους νόμους η ποινική δίωξη γίνεται μόνο με έγκληση του παθόντος.

2. Αφού υποβληθεί η έγκληση, η ποινική δίωξη προχωρεί όπως και στα εγκλήματα που διώκονται αυτεπαγγέλτως. Αν η δίωξη ασκήθηκε χωρίς έγκληση, η σχετική με την έγκληση δήλωση μπορεί να γίνει από τον παθόντα και στο ακροατήριο πριν από την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας.

Άρθρο 51

Παραίτηση από την άσκηση του δικαιώματος της έγκλησης

1. Η παραίτηση από το δικαίωμα έγκλησης γίνεται από τον ίδιο το δικαιούμενο ή από ειδικό πληρεξούσιο σε συμβολαιογράφο, στον εισαγγελέα ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο, και συντάσσεται σχετική έκθεση.

2. Παραίτηση που γίνεται με όρους ή προθεσμία δεν έχει έννομα αποτελέσματα. Ανάκληση της παραίτησης δεν επιτρέπεται.

3. Με την ίδια δήλωση μπορεί να γίνει παραίτηση και από την πολιτική αγωγή για αποζημίωση.

Άρθρο 52

Ανάκληση της έγκλησης

1. Ο εγκαλών μπορεί είτε ο ίδιος είτε με ειδικό πληρεξούσιο να ανακαλέσει την έγκληση.

2. Για τους υπαλλήλους στους οποίους δηλώνεται η ανάκληση και για τον τρόπο με τον οποίο αυτή πρέπει να γίνει εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 42. Η ανάκληση μπορεί επίσης να γίνει και στο ακροατήριο σε όλη τη διάρκεια της δίκης και ωστόσο δημοσιευτεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά.

Αν η ανάκληση γίνει αργότερα, είναι απαράδεκτη.

Άρθρο 53

Έξοδα σε περίπτωση ανάκλησης

Για την ανάκληση που προβλέπεται στο άρθρο 52 δεν είναι απαραίτητη η προκαταβολή των δικαστικών εξόδων και τελών, που βαρύνουν σε κάθε περίπτωση τον ανακαλούντα. Αντίγραφο της έκθεσης που προβλέπεται στο άρθρο 52 ή των πρακτικών μαζί με την εκκαθάριση των δικαστικών εξόδων στέλνεται για είσπραξη στον αρμόδιο ταμία.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άδεια για δίωξη

Άρθρο 54

Ποιές πράξεις δεν ενεργούνται χωρίς άδεια

Ακόμη και στις περιπτώσεις που χρειάζεται άδεια για δίωξη μπορεί να ενεργηθεί ανάκριση για τη βεβαίωση του εγκλήματος και πριν χορηγηθεί η άδεια. Δεν επιτρέπεται μόνον να ενεργηθούν ανακριτικές πράξεις που θίγουν το πρόσωπο για τη δίωξη του οποίου χρειάζεται η άδεια.

Άρθρο 54

Άρνηση για χορήγηση της άδεια

1. Αν δεν χορηγηθεί η άδεια, ο ανακριτής ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα αποφαινεται ότι γι' αυτό το λόγο δεν μπορεί προς το παρόν να γίνει δίωξη
2. Ανάκληση της αδειάς που χορηγήθηκε δεν είναι δυνατή.

Άρθρο 56

Περισσότεροι κατηγορούμενοι

Αν υπάρχουν και άλλοι κατηγορούμενοι που δεν απολαμβάνουν το προνόμιο του άρθρου 54, η ποινική δίωξη εναντίον τους προχωρεί χωρίς κώλυμα.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Δεδικασμένο

Άρθρο 57

Κώλυμα για νέα δίωξη

1. Αν κάποιος έχει καταδικαστεί αμετάκλητα ή αθωωθεί ή έχει πάψει ποινική δίωξη εναντίον του, δεν μπορεί να ασκηθεί και πάλι εις βάρος του δίωξη για την ίδια πράξη, ακόμη και αν δοθεί σ' αυτή διαφορετικός χαρακτηρισμός.
2. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις των άρθρων 58, 81 παρ. 2, 525 και 526.
3. Αν παρά την πιο πάνω απαγόρευση ασκηθεί ποινική δίωξη, κηρύσσεται απαράδεκτη λόγω δεδικασμένου.

Άρθρο 58

Νέα άσκηση ποινικής δίωξης

Η απόφαση, ακόμη και εκείνη που έχει γίνει αμετάκλητη, όταν κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη για κάποια έλλειψη ή παρατυπία της έγκλησης, της αίτησης ή της άδειας, δεν εμποδίζει την άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον του ίδιου προσώπου, αν η έγκληση, η αίτηση ή η άδεια δοθεί κανονικά αργότερα.

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Προδικαστικά ζητήματα

Άρθρο 59

Προδικαστικά ποινικά ζητήματα στην ποινική δίκη ⁽²⁸⁾

1. Όταν η απόφαση σε ποινική δίκη εξαρτάται από άλλη υπόθεση για την οποία έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, η πρώτη αναβάλλεται ωσότου εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση στη δεύτερη δίκη.
2. Στις περιπτώσεις των άρθρων 224, 229, 362, 363 του Π.Κ., αν για το γεγονός για το οποίο δόθηκε όρκος ή έγινε η καταμήνυση ή ισχυρίσθηκε ή διέδωσε ο υπαίτιος ασκήθηκε ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση (άρθρα 31, 43 παρ. 1 εδ.β'), αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια έως το τέλος της ποινικής δίωξης, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών.»
3. «Στις περιπτώσεις που υποβάλλεται μήνυση ή έγκληση σε βάρος Ειδικών Επιθεωρητών ή Επιθεωρητών-Ελεγκτών του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και όλων των Σωμάτων και Υπηρεσιών Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002 αντίστοιχα για παράβαση των άρθρων 224, 229, 242, 259, 362, 363 Ποινικού Κώδικα, που τέλεσαν με πόρισμα, έκθεση ή κατάθεση κατά τη διάρκεια επιθεώρησης ή ελέγχου ή εξαιτίας αυτών, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση (άρθρα 31 και 43 παρ. 1 εδάφιο β') ή την ένορκη διοικητική εξέταση, αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια έως το τέλος της ποινικής ή πειθαρχικής δίωξης που ασκήθηκε κατά του υπαιτίου με βάση την έκθεση, το πόρισμα ή την κατάθεση των ανωτέρω, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών.» ⁽²⁹⁾
- «4. Στις περιπτώσεις οποιασδήποτε από τις αξιόποινες πράξεις της παράνομης εισόδου στη χώρα και εξόδου από αυτή, της κατοχής και της χρήσης ταξιδιωτικών εγγράφων ή δελτίων ταυτοτήτων ή αδειών διαμονής ή άλλων εγγράφων πλαστών ή γνησίων, που εκδόθηκαν για άλλο πρόσωπο, της παράνομης εργασίας και της πορνείας που φέρεται ότι διαπράχθηκε από θύμα εγκλήματος των άρθρων 323, 323Α, 323Β, 348Α, 349, 351 και 351Α του Π.Κ., καθώς και των άρθρων 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005, εξαιτίας της σε βάρος του συμπεριφοράς του δράστη των ανωτέρω πράξεων, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση ή την αυτεπάγγελτη προανάκριση, αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια κατά του θύματος έως το τέλος της ποινικής δίωξης για το έγκλημα που τελέσθηκε σε βάρος του, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του εισαγγελέα εφετών. Μετά την αμετάκλητη εκδίκαση οποιουδήποτε από τα παραπάνω εγκλήματα που τελέσθηκαν σε βάρος του θύματος, εάν η απόφαση είναι καταδικαστική, δεν ασκείται ποινική δίωξη κατά του τελευταίου για τις προαναφερόμενες πράξεις του.» ⁽³⁰⁾

Άρθρο 60

Εξέταση νομικών ζητημάτων αστικής φύσης στην ποινική δίκη

1. Το ποινικό δικαστήριο κρίνει και για τα ζητήματα αστικής φύσης που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της δίκης.
2. Η ποινική δίωξη αναστέλλεται, όταν σύμφωνα με το νόμο χρειάζεται να προηγηθεί απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου.

Άρθρο 61

Εκκρεμότητα ζητημάτων αστικής φύσης στην πολιτική δίκη

²⁸ Σχόλια: Το άρθρο 59 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 6 του Ν.3346/2005 ΦΕΚ Α-140

²⁹ Σχόλια: Στο άρθρο 59 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 3 ως άνω εδάφιο με το άρθρο 16 παρ.3 του Ν.3849/2010 (ΦΕΚ Α-80)

³⁰ Σχόλια: Στο άρθρο 59 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 4 με το άρθρο πέμπτο παρ.1 του Ν.3875/2010

Όταν στο πολιτικό δικαστήριο εκκρεμεί δίκη για ζήτημα που ανήκει στην αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων, που έχει όμως σχέση με την ποινική δίκη, μπορεί το ποινικό δικαστήριο κατά την κρίση του να αναβάλει την ποινική δίκη έως το τέλος της πολιτικής. Η απόφαση αυτή μπορεί ν' ανακληθεί.

Άρθρο 62

Ισχύς της απόφασης του πολιτικού δικαστηρίου για προδικαστικά ζητήματα

Απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου για ζήτημα που έχει σχέση με την ποινική δίωξη δεν δεσμεύει τον ποινικό δικαστή, αποτελεί όμως γι' αυτόν στοιχείο που το εκτιμά ελεύθερα μαζί με τις άλλες αποδείξεις (άρθρα 177 και 178).

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ

Πολιτική Αγωγή

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Νομιμοποίηση- Αρμοδιότητα

Άρθρο 63

Ενεργητική νομιμοποίηση

Η πολιτική αγωγή για την αποζημίωση και την αποκατάσταση από το έγκλημα και για τη χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης μπορεί να ασκηθεί στο ποινικό δικαστήριο από τους δικαιούχους σύμφωνα με τον αστικό κώδικα.

«Ως τέλος πολιτικής αγωγής ορίζεται το ποσόν των δέκα (10) ευρώ, που καταβάλλεται εφάπαξ με παράβολο υπέρ του Δημοσίου είτε κατά την προδικασία είτε κατά την κύρια διαδικασία και καλύπτει την παράσταση του πολιτικώς ενάγοντος μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης. Το ύψος του παραπάνω τέλους αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης.» ⁽³¹⁾

Άρθρο 64

Παθητική νομιμοποίηση

1. Η πολιτική αγωγή ασκείται εναντίον του κατηγορουμένου και, αν υπάρχει περίπτωση, εναντίον και του αστικώς υπευθύνου ή εναντίον των νόμιμων αντιπροσώπων τους.

2. Με την επιφύλαξη της διατάξεως του άρθρου 89 παρ. 1, όταν από διάταξη νόμου η υποχρέωση για την αποκατάσταση της ζημίας ή την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης ή της ψυχικής οδύνης, περιορίζεται αποκλειστικά σε τρίτο αστικώς υπεύθυνο, ο, κατά το άρθρο 63, νομιμοποιούμενος σε άσκηση πολιτικής αγωγής μπορεί να παραστεί ως πολιτικώς ενάγων κατά του κατηγορουμένου προς υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο. Η σχετική δήλωση μπορεί να γίνει τόσο κατά την προδικασία όσο και στο ακροατήριο, σύμφωνα με το άρθρο 84 . ⁽³²⁾

Άρθρο 65

Εξουσία του ποινικού δικαστηρίου στην πολιτική αγωγή

1. Το ποινικό δικαστήριο δεν μπορεί να ασχοληθεί με την πολιτική αγωγή όταν αποφαίνεται ότι δεν πρέπει να γίνει δίωξη ή απαλλάσσει για οποιονδήποτε λόγο τον κατηγορούμενο.

2. Το ποινικό δικαστήριο που εξετάζει την πολιτική αγωγή είναι υποχρεωμένο να αποφασίζει γι' αυτήν. Κατ' εξαίρεση μπορεί να την παραπέμψει στα πολιτικά δικαστήρια για όσα κεφάλαια κρίνει την απαίτηση ανεκκαθάριστη, με την προϋπόθεση ότι το ζητούμενο ποσό υπερβαίνει τις δεκαπέντε χιλιάδες δραχμές. Το ποινικό δικαστήριο αποφασίζει ελεύθερα σε κάθε περίπτωση που εκδικάζει υπόθεση αποζημίωσης.

³¹ Σχόλια: Το τέταρτο εδάφιο αντικ. ως άνω από το άρθρο 7 του Ν. 3160/200 ΦΕΚ 165 τ.Α'

³² Σχόλια: Η παρ. 2 προστέθηκε με το άρθρο 3 του Ν.2145/1993

3. Το καθοριζόμενο στην παρ. 2 όριο των απαιτήσεων αποζημίωσης του πολιτικώς ενάγοντος που πηγάζουν από το έγκλημα μπορεί να αυξομειώνεται με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Άρθρο 66

Πολιτική αγωγή εκκρεμής σε πολιτικό δικαστήριο

1. Η πολιτική αγωγή που έχει ασκηθεί σε πολιτικό δικαστήριο μπορεί να εισαχθεί στο ποινικό δικαστήριο, αν δεν εκδόθηκε οριστική απόφαση με την πολιτική διαδικασία.
2. Αν ο πολιτικώς ενάγων ασκήσει αυτό το δικαίωμα, δεν μπορεί να συνεχίσει τη δίκη στα πολιτικά δικαστήρια, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 65.
3. Ο ποινικός δικαστής αποφασίζει και για τα έξοδα που έχουν γίνει στην πολιτική διαδικασία.

Άρθρο 67

Πότε απαγορεύεται η νέα άσκηση πολιτικής αγωγής

1. Αν ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε, η πολιτική αγωγή που κρίθηκε ήδη από το ποινικό δικαστήριο δεν μπορεί πια να ασκηθεί στο πολιτικό παρά μόνο για την εκκαθάριση των ζημιών που γεννήθηκαν μετά την καταδικαστική απόφαση.
2. Μπορεί όμως η πολιτική αγωγή να συνεχιστεί στο πολιτικό δικαστήριο στην περίπτωση που την παρέπεμψε το ποινικό (άρθρο 65 παρ. 2), καθώς και στις περιπτώσεις που ορίζονται ειδικά στο νόμο.

Άρθρο 68

Άσκηση και διατύπωση της πολιτικής αγωγής

1. Εκείνος που έχει το δικαίωμα πολιτικής αγωγής μπορεί πάντοτε να επιδιώξει την ικανοποίηση των απαιτήσεών του για αποζημίωση στο ποινικό δικαστήριο και στο ακροατήριο ωστόσο αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία σύμφωνα με τα άρθρα 63 και 64, αν έχει επιδώσει δικόγραφο στον κατηγορούμενο κατά τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας και σύμφωνα με την προθεσμία του άρθρ. 167.
2. Κατ' εξαίρεση, εκείνος που κατά τον αστικό κώδικα δικαιούται χρηματική ικανοποίηση εξαιτίας ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης μπορεί να υποβάλλει την απαίτησή του στο ποινικό δικαστήριο, ωστόσο αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία, χωρίς έγγραφη προδικασία.
3. Το ότι ο πολιτικώς ενάγων δεν έχει εμφανιστεί κατά την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας δεν δικαιολογεί σε καμιά περίπτωση αναβολή της δίκης. Ο πολιτικώς ενάγων που δεν έχει εμφανιστεί δεν κωλύεται από αυτόν και μόνο το λόγο να φέρει την αγωγή του στο πολιτικό δικαστήριο, αλλά και στο ποινικό δικαστήριο μπορεί να την υποστηρίξει, αν για οποιονδήποτε λόγο αναβλήθηκε η συζήτηση της υπόθεσης.
4. Ο πολιτικώς ενάγων μπορεί κατά την κρίση του δικαστηρίου να αποβληθεί από την ποινική διαδικασία, αν, παρόλο που εμφανίστηκε έγκαιρα, αποχώρησε κατά τη διάρκεια της συζήτησης, στην περίπτωση αυτή μπορεί να φέρει την αγωγή του στο πολιτικό δικαστήριο.

Άρθρο 69

Παραίτηση από την πολιτική αγωγή

1. Κατά τη διάρκεια της δίκης και πριν από την έκδοση της απόφασης ο πολιτικώς ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από την αγωγή του, τηρώντας τις διατυπώσεις των άρθρων 83 και 84.
2. Η δήλωση παραίτησης που γίνεται πριν από τη συζήτηση δημιουργεί αποτελέσματα, και αν ακόμη δεν επιδοθεί στον κατηγορούμενο, όποιος όμως παραιτείται είναι υποχρεωμένος να πληρώσει τα έξοδα που δημιουργήθηκαν από την παράλειψη της επίδοσης.

Άρθρο 70

Άσκηση πολιτικής αγωγής από τον εισαγγελέα

Η πολιτική αγωγή στην ποινική διαδικασία μπορεί να κινηθεί από τον εισαγγελέα όταν ο ζημιωμένος είναι ανίκανος επειδή πάσχει από ψυχική ασθένεια και δεν έχει αντιπρόσωπο

νόμιμα διορισμένο ή όταν ζημιώθηκε το Δημόσιο. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζεται ανάλογα η διάταξη του άρθρ. 65 παρ. 2.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άρθρο 71

Απαιτήσεις του κατηγορουμένου που αθώωθηκε

1. Ο κατηγορούμενος που αθώωθηκε σε δημόσια συνεδρίαση δικαιούται να υποβάλει αμέσως και προφορικά στο ποινικό δικαστήριο τις απαιτήσεις που έχει από το μηνυτή ή από αυτόν που υπέβαλε την έγκληση για αποζημίωση και έξοδα, και όταν ακόμη δεν παρέστη ως πολιτικώς ενάγων. Το δικαστήριο αποφαινεται, αφού ακούσει αυτόν που υπέβαλε την αίτηση και το μηνυτή ή τον εγκαλούντα. Αν ο μηνυτής ή αυτός που υπέβαλε την έγκληση δεν είναι παρών, το δικαστήριο παραπέμπει τις απαιτήσεις του κατηγορουμένου που αθώωθηκε στα πολιτικά δικαστήρια. Αν εμφανίστηκε στην αρχή της συζήτησης, αποχώρησε όμως κατόπιν και δεν είναι παρών κατά την προβολή των απαιτήσεων του κατηγορουμένου, θεωρείται ότι δικάζεται σαν να ήταν παρών.

2. Η διάταξη του άρθρου 65 (το ορθόν είναι 68) παρ. 2 εφαρμόζεται ανάλογα και σ' αυτή την περίπτωση.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΤΜΗΜΑ

Διάδικοι στην ποινική δίκη

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Κατηγορούμενοι

Άρθρο 72

Ιδιότητα κατηγορουμένου

«Την ιδιότητα του κατηγορουμένου την αποκτά εκείνος εναντίον του οποίου ο εισαγγελέας άσκησε ρητά την ποινική δίωξη και εκείνος στον οποίο σε οποιοδήποτε στάδιο της ανάκρισης αποδίδεται η αξιόποινη πράξη.»⁽³³⁾

Άρθρο 73

Διάρκεια και παύση της ιδιότητας του κατηγορουμένου

Ο κατηγορούμενος διατηρεί την ιδιότητά του ωστόσο εκδοθεί αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα ή αμετάκλητη καταδικαστική ή αθωωτική απόφαση, και την αποκτά εκ νέου στις περιπτώσεις του άρθρου 57 παρ. 2.

Άρθρο 74

Αιτήσεις του κρατούμενου κατηγορουμένου

Οι αιτήσεις και οι δηλώσεις του κρατούμενου κατηγορουμένου υποβάλλονται με έγγραφο, που παραδίδεται στο διευθυντή του καταστήματος όπου κρατείται, και συντάσσεται έκθεση, κατόπιν καταχωρίζεται σε ειδικό βιβλίο και διαβιβάζονται αμέσως στην αρμόδια αρχή, ως προς τα νόμιμα αποτελέσματά τους οι αιτήσεις και οι δηλώσεις θεωρούνται σαν να είχαν παραληφθεί απευθείας από την αρμόδια αρχή.

Άρθρο 75

Αδυναμία να βεβαιωθεί η ταυτότητα του κατηγορουμένου

Η αδυναμία να βεβαιωθεί η ταυτότητα του κατηγορουμένου με το όνομά του ή με τα άλλα χαρακτηριστικά ή με τις άλλες ιδιότητες δεν εμποδίζει την εξέλιξη της ποινικής δίωξης, αν είναι αποδειγμένο ότι αυτός είναι το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η αξιόποινη πράξη.

³³ Σχόλια: Το άρθρο 72 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 7 του Ν.3346/2005

Άρθρο 76

Ψευδές όνομα ή ψευδείς ιδιότητες

Αν ο κατηγορούμενος αναφέρθηκε με ψευδές όνομα ή ψευδείς ιδιότητες, διατάσσεται η διόρθωση σύμφωνα με τα άρθρα 564 παρ. 2 και 145 σε οποιοδήποτε στάδιο της δίκης ή και κατά την εκτέλεση.

Άρθρο 77

Αμφιβολίες για την ταυτότητα του κατηγορουμένου

1. Αν υπάρχουν αμφιβολίες ότι το πρόσωπο που εμφανίστηκε στην ανάκριση ή στο ακροατήριο είναι πράγματι το διωκόμενο, ο ανακριτής ή το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας προχωρούν από μόνοι τους στη βεβαίωση της ταυτότητας, χρησιμοποιώντας κάθε αποδεικτικό μέσο. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατό να ανασταλεί η ποινική διαδικασία για το πρόσωπο αυτό, ωστόσο βεβαιωθεί η ταυτότητά του.

2. Αν η ταυτότητα του κατηγορουμένου δεν μπορεί να αποδειχθεί, βεβαιώνεται το γεγονός αυτό στην απόφαση και ταυτόχρονα διατάσσεται η απόλυση εκείνου που έχει συλληφθεί ή που κρατείται προσωρινά, ωστόσο εξακριβωθεί η ταυτότητα. Ο δικαστής, ανάλογα με τις περιστάσεις, μπορεί να επιβάλει στον απολυόμενο την καταβολή εγγύησης ή άλλους όρους. Για τον καθορισμό, την κατάθεση και την τύχη της εγγύησης και των άλλων όρων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 294 παρ. 3, 296, 297, 301, 302, 303 και 304.

3. Όσα αναφέρονται στην παρ. 2 τα διατάσσει ο ανακριτής κατά τη διάρκεια της ανάκρισης.

Άρθρο 78

Ζήτημα ταυτότητας στον Άρειο Πάγο

Αν οι αμφιβολίες για την ταυτότητα δημιουργηθούν για πρώτη φορά στον Άρειο Πάγο, διατάσσεται αυτεπαγγέλτως εξέταση, η εξέταση ενεργείται από το εφετείο που ορίζει ο Άρειος Πάγος και που αποφαινεται αμετάκλητα για την ταυτότητα.

Άρθρο 79

Πλάνη σχετικά με την ταυτότητα του προσώπου του κατηγορουμένου

Όταν προκύψει σαφώς ότι η διαδικασία στρέφεται εναντίον κατηγορουμένου από πλάνη ως προς την ταυτότητα του προσώπου του, ο δικαστής αποφαινεται ότι η ποινική δίωξη θεωρείται σαν να μην έγινε.

Άρθρο 80

Ψυχική ασθένεια του κατηγορουμένου

1. Όταν ο κατηγορούμενος βρίσκεται σε κατάσταση διατάραξης των πνευματικών του λειτουργιών, το δικαστήριο, αν δεν πρόκειται να εκδώσει αθωωτική απόφαση, διατάσσει την αναστολή της διαδικασίας. Αν ο κατηγορούμενος τελεί σε προσωρινή κράτηση, το δικαστήριο διατάσσει ταυτόχρονα και την τοποθέτησή του σε δικαστικό ψυχιατρείο και σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοιο, σε άλλο ψυχιατρείο, κατά προτίμηση δημόσιο.

2. Για τη βεβαίωση της ψυχικής κατάστασης του κατηγορουμένου διατάσσεται προηγουμένως πραγματογνωμοσύνη (άρθρο 200).

3. Αν η κατάσταση αυτή προκύψει πριν από το τέλος της ανάκρισης, τα παραπάνω τα διατάσσει ο ανακριτής, χωρίς να εμποδίζεται από το λόγο αυτό στην ενέργεια των αναγκαίων πράξεων για τη βεβαίωση του εγκλήματος.

4. Αν διαταχθεί αναστολή, η πολιτική αγωγή μπορεί να ασκηθεί στα πολιτικά δικαστήρια.

5. Η εξακολούθηση της διαδικασίας, αν πάψουν να υπάρχουν οι λόγοι της αναστολής, διατάσσεται από το δικαστήριο ή τον ανακριτή σύμφωνα με τις διακρίσεις των παρ. 1 και 3.

Άρθρο 81

Αμφιβολίες για το θάνατο του κατηγορουμένου

1. Αν υπάρχουν αμφιβολίες για το θάνατο του κατηγορουμένου, διατάσσεται η αναβολή της διαδικασίας ωστόσο βεβαιωθεί ότι ο κατηγορούμενος βρίσκεται στη ζωή, οπότε η διαδικασία

αρχίζει εκ νέου. Η αναβολή όμως αυτή δεν εμποδίζει να γίνουν οι αναγκαίες ανακριτικές πράξεις για να βεβαιωθεί το έγκλημα.

2. Αν εξακριβωθεί κατά τη διαδικασία των άρθρων 77 και 78 πως από πλάνη έγινε δεκτό ότι ο κατηγορούμενος δεν ζει, η απόφαση να πάψει η ποινική δίωξη (άρθρα 309 παρ. 1 στοιχ. β', 310 παρ. 1 και 370 στοιχ. β') θεωρείται σαν να μην εκδόθηκε. Στην περίπτωση αυτή για το χρονικό διάστημα από την παύση της ποινικής δίωξης έως την επανάληψή της εφαρμόζονται οι διατάξεις του ποινικού κώδικα για την αναστολή της παραγραφής.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΟΛΙΤΙΚΩΣ ΕΝΑΓΟΝΤΕΣ

Άρθρο 82

Δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής

1. Όποιος έχει το δικαίωμα να ασκήσει την πολιτική αγωγή στο ποινικό δικαστήριο (άρθρο 63) μπορεί να δηλώσει ότι παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων στην ποινική διαδικασία.
2. Οι ανήλικοι και όσοι άλλοι ανίκανοι, παρίστανται με τους νόμιμους αντιπροσώπους τους σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του αστικού κώδικα.
3. Η δήλωση παράστασης του πολιτικώς ενάγοντος δεν αναπληρώνει την έγκληση στις περιπτώσεις που αυτή είναι απαραίτητη για την ποινική δίωξη (άρθρ. 50).

Άρθρο 83

Διατυπώσεις της δήλωσης

1. Η δήλωση του πολιτικώς ενάγοντος γίνεται είτε στην έγκληση είτε με άλλο έγγραφο, έως την περάτωση της ανάκρισης (άρθρο 308) προς την αρμόδιο εισαγγελέα αυτοπροσώπως είτε από τον από πληρεξούσιο που έχει έγγραφη πληρεξουσιότητα, ειδική ή γενική, η οποία έχει δοθεί κατά το άρθρο 42 παρ. 2 εδ. β' και γ'. Κατά την κατάθεση της δήλωσης συντάσσεται έκθεση, στην οποία προσαρτάται και το έγγραφο της πληρεξουσιότητας. Τέλος, η δήλωση μπορεί να γίνει και σ' αυτόν που ενεργεί την ανάκριση, ακόμη και κατά το χρόνο που εξετάζεται ως μάρτυρας ο ζημιωμένος.
2. Η παράλειψη της δήλωσης του πολιτικώς ενάγοντος δεν επηρεάζει το δικαίωμά του να ασκήσει την πολιτική αγωγή στο ποινικό δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 68.

Άρθρο 84

Περιεχόμενο της δήλωσης

Η δήλωση είναι απαραίτητη, αν δεν περιέχει συνοπτική έκθεση της υπόθεσης για την οποία παρίσταται κάποιος ως πολιτικώς ενάγων, τους λόγους στους οποίους στηρίζεται το δικαίωμα της παράστασης, καθώς και το διορισμό αντικλήτου στην έδρα του δικαστηρίου αν αυτός που κάνει τη δήλωση δεν διαμένει μόνιμα εκεί. Στον αντίκλητο μπορούν να γίνονται όλες οι επιδόσεις και οι κοινοποιήσεις που αφορούν τον πολιτικώς ενάγοντα.

Την υποχρέωση διορισμού αντικλήτου στην πιο πάνω περίπτωση έχει ο αδικηθείς και όταν εγείρει αγωγή ή υποβάλει απαίτηση στο ποινικό δικαστήριο (άρθρο 68 παρ. 1 και 2). Ο πληρεξούσιος δικηγόρος του αδικηθέντος που έχει διορισθεί νόμιμα και έχει γνωστοποιηθεί στην προδικασία ή στο ακροατήριο είναι και αντίκλητος.

Άρθρο 85

Αντιρρήσεις κατά της παράστασης

Ο κατηγορούμενος και ο αστικώς υπεύθυνος μπορούν να υποβάλλουν αντιρρήσεις κατά της δήλωσης να παραστεί πολιτική αγωγή, και πάντως πριν από την έκδοση του οριστικού βουλεύματος.

Άρθρο 86

Διατυπώσεις των αντιρρήσεων και σχετική απόφαση

1. Το έγγραφο με τις αντιρρήσεις του κατηγορουμένου ή του αστικώς υπεύθυνου πρέπει να περιέχει τους λόγους που τις στηρίζουν, παραδίδεται στο γραμματέα της εισαγγελίας, και συντάσσεται έκθεση. Για τις αντιρρήσεις αποφασίζει το συμβούλιο αμετάκλητα, αν η προβολή

τους έγινε μετά την υποβολή της πρότασης του εισαγγελέα για την ουσία της υπόθεσης, το συμβούλιο αποφασίζει με το βούλευμα που εκδίδει γι' αυτήν.
2. Οι αντιρρήσεις δεν εμποδίζουν την εξέλιξη της ανάκρισης.

Άρθρο 87 **Αυτεπάγγελτη αποβολή**

Η δήλωση για την παράσταση πολιτικής αγωγής μπορεί σε οποιοδήποτε στάδιο της προδικασίας να κηρυχθεί απαράδεκτη από το συμβούλιο ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 88 **Αποτελέσματα της αποβολής**

1. Ο πολιτικώς ενάγων, του οποίου η παράσταση έχει κηρυχθεί απαράδεκτη, δεν κωλύεται να ασκήσει την αγωγή του στο ποινικό δικαστήριο που δικάζει την κατηγορία.
2. Αν ο πολιτικώς ενάγων αποβληθεί, παραμένουν ισχυρές όλες οι πράξεις της διαδικασίας που έγιναν πριν από την αποβολή του και στις οποίες τυχόν παρευρισκόταν.
3. Το ποινικό δικαστήριο αποφασίζει για τα έξοδα που προκάλεσε η παράσταση του πολιτικώς ενάγοντος που αποβλήθηκε. Το ίδιο δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει και για την αποζημίωση των αντιδίκων του πολιτικώς ενάγοντος, εκτός αν αυτή δεν είναι εκκαθαρισμένη.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ **ΑΣΤΙΚΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ**

Άρθρο 89 **Κλήτευση**

1. Αν ο πολιτικώς ενάγων θέλει να κλητεύσει στο ποινικό δικαστήριο και τον αστικώς υπεύθυνο για την πληρωμή της αποζημίωσης, τον καλεί στην ποινική δίκη επιδίδοντάς του και την κλήση και το δικόγραφο της πολιτικής αγωγής κατά το άρθρο 68 απρ. 1. Η κλήση πρέπει να περιέχει και τα στοιχεία της νομιμοποίησης του αστικώς υπευθύνου, αλλιώς, είναι άκυρη. Ο ζημιωμένος απαιτεί κατά το άρθρο 68 παρ. 2 την πληρωμή της χρηματικής ικανοποίησής του από τον αστικώς υπεύθυνο, αν τον κλητεύσει στην ποινική δίκη τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση σύμφωνα με τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας. Και στις δύο περιπτώσεις επιδίδεται αντίγραφο της κλήσης στον κατηγορούμενο και στον εισαγγελέα μέσα στις ίδιες προθεσμίες και με τις ίδιες διατυπώσεις.
2. Ο εισαγγελέας καλεί αυτεπαγγέλτως στη ποινική δίκη τον αστικώς υπεύθυνο για την πληρωμή των χρηματικών ποινών και εξόδων με τις ίδιες διατυπώσεις και μέσα στις ίδιες προθεσμίες που καλεί τον κατηγορούμενο.
Η κλήση πρέπει να αναφέρει το άρθρο του νόμου στο οποίο βασίζεται η αστική του ευθύνη. Στην κύρια ανάκριση ο αστικώς υπεύθυνος καλείται σύμφωνα με το άρθρο 90.
3. Και ο κατηγορούμενος στην περίπτωση που θα απαλλαγεί από την ποινική ευθύνη μπορεί να κλητευθεί σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 ως αστικώς υπεύθυνος για την πράξη των συγκατηγορουμένων του.
4. Ο εισαγγελέας μπορεί να κλητεύσει τον αστικώς υπεύθυνο για τις αποζημιώσεις και τη χρηματική ικανοποίηση μόνο όταν ασκεί την πολιτική αγωγή κατά το άρθρο 70. Η κλήτευση αυτή κοινοποιείται στον κατηγορούμενο σύμφωνα με την παρ. 1 αυτού του άρθρου.
5. Ο αστικώς υπεύθυνος μόλις κλητευθεί αποκτά την ιδιότητα διαδίκου στην ποινική διαδικασία (άρθρα 96 κ.ε.).

Άρθρο 90 **Διατυπώσεις κλήτευσης κατά την ανάκριση**

Η κλήτευση του αστικώς υπευθύνου για την πληρωμή των χρηματικών ποινών και εξόδων στην κύρια ανάκριση γίνεται από τον ανακριτή με αίτηση του εισαγγελέα. Η κλήση περιέχει όσα ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρ. 89 και επιδίδεται και στον κατηγορούμενο.

Άρθρο 91

Παρέμβαση του αστικώς υπευθύνου

1. Ο αστικώς υπεύθυνος μπορεί πάντοτε να παρέμβει εκουσίως στην ποινική δίκη.
2. Η παρέμβαση είναι δεκτή ως την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας.
Μπορεί επίσης να γίνει και κατά την προδικασία, μόνο όμως όταν ενεργείται κύρια ανάκριση.

Άρθρο 92

Διατυπώσεις της παρέμβασης

1. Η παρέμβαση γίνεται με γραπτή ή προφορική δήλωση ή και από πληρεξούσιο, που έχει ειδική πληρεξουσιότητα, στον αρμόδιο εισαγγελέα ή στον ανακριτή που διεξάγει την ανάκριση, και συντάσσεται έκθεση. Η παρέμβαση επιδίδεται με τη φροντίδα εκείνου που παρεμβαίνει στους άλλους διαδίκους και στον εισαγγελέα, αν δεν ασκήθηκε ενώπιόν του.
2. Αν η δήλωση γίνει στο ακροατήριο καταχωρίζεται στα πρακτικά από το γραμματέα.
3. Κατά τα λοιπά πρέπει να περιέχει τα στοιχεία του άρθρου 84. Αν ο αστικώς υπεύθυνος που έχει κλητευθεί ή παρέμβει έχει κατοικία ή διαμονή στην αλλοδαπή, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του στοιχ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 273. Την κατά το στοιχ. δ' του ίδιου άρθρου υπόμνηση οφείλει να κάνει ο εισαγγελέας ή ο ανακρίνων ή ο διευθύνων τη συζήτηση στο ακροατήριο, κατά περίπτωση.

Άρθρο 93

Αν παραιτηθεί ο πολιτικώς ενάγων

Η κλήτευση του αστικώς υπευθύνου για τις αποζημιώσεις και τη χρηματική ικανοποίηση του ζημιωμένου δεν έχει αποτελέσματα, αν ο πολιτικώς ενάγων αποβληθεί ή παραιτηθεί από την αγωγή του σύμφωνα με τα άρθρα 86 και 69.

Άρθρο 94

Αποβολή του αστικώς υπευθύνου

Όποιος κλητεύθηκε ή έκανε παρέμβαση ως αστικώς υπεύθυνος μπορεί να αποβληθεί από την ποινική διαδικασία με αίτηση δική του ή του εισαγγελέα ή των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο ή από το δικαστικό συμβούλιο κατά τη διάρκεια της ανάκρισης.

Άρθρο 95

Διατυπώσεις για την αίτηση αποβολής και αντιρρήσεις

1. Η αίτηση αποβολής του αστικώς υπευθύνου που υποβάλλεται κατά τη διάρκεια της προδικασίας πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Κατατίθεται στον ανακριτή, εκτός αν έχει περατωθεί η ανάκριση, οπότε κατατίθεται στον εισαγγελέα.
2. Μέσα σε τρεις ημέρες από την κατάθεση η αίτηση επιδίδεται σ' αυτόν που προκάλεσε την κλήτευση ή έκανε την παρέμβαση.
3. Κατά της αίτησης αποβολής μπορούν να προβληθούν αντιρρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 85 - 88.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ

Άρθρο 96

Διορισμός και αριθμός συνηγόρων των διαδίκων

1. Κάθε διάδικος δεν μπορεί να αντιπροσωπεύεται ή να συμπαρίσταται στην ποινική διαδικασία με περισσότερους από δύο συνηγόρους στην προδικασία και τρεις στο ακροατήριο.
2. Ο διορισμός συνηγόρου του κατηγορουμένου ή άλλου διαδίκου γίνεται:
α) με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση κατά την απολογία του κατηγορουμένου ή στην κατάθεση του διαδίκου ως μάρτυρα, β) με έγγραφη δήλωση κατά τις διατυπώσεις του άρθρου 42 παρ. 2 εδ. β' και γ'. Ο διορισμός παρέχει στο συνηγόρο την εξουσία να εκπροσωπεί το διάδικο σε όλες τις διαδικαστικές πράξεις που αφορούν την συγκεκριμένη ποινική υπόθεση, εκτός αν η πληρεξουσιότητα παρέχεται για ορισμένες μόνο από

τις πράξεις αυτές. Η γενική πληρεξουσιότητα περιλαμβάνει την άσκηση ενδίκων μέσων, εφόσον αυτό μνημονεύεται ρητά.

Άρθρο 96Α **Πίνακας διοριστέων συνηγώρων**

Καταργήθηκε ⁽³⁴⁾

Άρθρο 97 **Σε ποιές πράξεις παρίστανται οι διάδικοι**

1. Οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να παρίστανται με συνήγορο σε κάθε ανακριτική πράξη, με εξαίρεση την εξέταση των μαρτύρων και των κατηγορουμένων, εκτός αν πρόκειται για την περίπτωση της παρ. 1 του άρθρου 219. Γι' αυτό το σκοπό προσκαλούνται έγκαιρα οι διάδικοι να παρευρεθούν οι ίδιοι ή να εκπροσωπηθούν από τους συνηγώρους τους.
2. Αν ο κατηγορούμενος κρατείται, θα πρέπει να προσαχθεί, εκτός αν η προσαγωγή του δημιουργεί δυσχέρειες.

Άρθρο 98 **Αδυναμία παράστασης**

Αν η παρουσία των διαδίκων δεν είναι για οποιονδήποτε λόγο δυνατή, η πράξη ενεργείται και χωρίς αυτούς. Ύστερα όμως από αίτηση του ενδιαφερομένου μπορεί η πράξη να αναβληθεί για άλλο χρόνο αν δεν βλέπεται η ανάκριση.

Άρθρο 99 **Ερωτήσεις και παρατηρήσεις**

Οι διάδικοι που παρίστανται και οι συνήγοροί τους δικαιούνται να απευθύνουν ερωτήσεις και να υποβάλλουν παρατηρήσεις, που καταχωρίζονται με αίτησή τους στην έκθεση.

Άρθρο 100 **Παράσταση του κατηγορουμένου με συνήγορο**

1. Ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα στην απολογία του και σε κάθε εξέτασή του, ακόμη και σ' αυτήν που γίνεται σε αντιπαράσταση με μάρτυρες ή άλλους κατηγορουμένους, να παρίσταται με συνήγορο. Γι' αυτό το σκοπό προσκαλείται εικοσιτέσσερις ώρες πριν από κάθε ανακριτική ενέργεια.
2. Επιτρέπεται σύντμηση της προθεσμίας αυτής, αν από την αναβολή δημιουργείται κίνδυνος που η ύπαρξή του βεβαιώνεται ειδικά με έκθεση του ανακριτή ή του ανακριτικού υπαλλήλου.
3. Ο ανακριτής έχει την υποχρέωση να διορίσει αυτεπαγγέλτως συνήγορο, αν το ζητήσει ρητά ο κατηγορούμενος.
4. Σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να απαγορευθεί επικοινωνία του κατηγορουμένου με το συνήγορό του.

Άρθρο 101 **Ανακοίνωση των εγγράφων της ανάκρισης**

"1. Ο ανακριτής, μόλις μετά την κλήτευσή του εμφανιστεί ή οδηγηθεί σ' αυτόν ο κατηγορούμενος για ν' απολογηθεί, του ανακοινώνει το περιεχόμενο του κατηγορητηρίου και των άλλων εγγράφων της ανάκρισης. Επιτρέπεται επίσης στον κατηγορούμενο να μελετήσει ο ίδιος ή ο συνήγορός του το κατηγορητήριο και τα έγγραφα της ανάκρισης. Με γραπτή αίτηση του κατηγορουμένου και με δαπάνη του χορηγούνται σε αυτόν αντίγραφα του κατηγορητηρίου και των εγγράφων της ανάκρισης". ⁽³⁵⁾

³⁴ Σχόλια: Το παρόν άρθρο προστέθηκε με το άρθρο 17 του ν. 2721/99 (Α' 112) ισχύει δε, σύμφωνα με την παρ. 7 του εν λόγω άρθρου από 1.7.99.

³⁵ Σχόλια: Η εντός " " παρ. 1 του παρόντος άρθρου τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 2408/1996 (Α' 104), ισχύει δε από 4.6.1996

2. Την ίδια υποχρέωση έχει ο ανακριτής, και τα ίδια δικαιώματα ο κατηγορούμενος, όταν κληθεί ξανά σε συμπληρωματική απολογία, πάντως μετά το τέλος της ανάκρισης και προτού διαβιβαστεί η απολογία στον εισαγγελέα (άρθρο 308 παρ. 1), καλείται πάντοτε ο κατηγορούμενος να μελετήσει όλη τη δικογραφία. Αν όμως η ανάκριση εξακολούθησε περισσότερο από μήνα μετά την πρώτη ή κάθε μεταγενέστερη απολογία, δικαιούται ο κατηγορούμενος να ασκεί τα δικαιώματά του μια φορά το μήνα, και κάθε φορά ο ανακριτής συντάσσει σχετική έκθεση κάτω από την απολογία του κατηγορουμένου.

Άρθρο 102

Προθεσμία για την απολογία

1. Ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει προθεσμία έως σαράντα οκτώ ώρες και δεν έχει υποχρέωση να απολογηθεί πριν περάσει η προθεσμία.
2. Ο ανακριτής μπορεί να παρατείνει την προθεσμία ύστερα από αίτηση του κατηγορουμένου.

Άρθρο 103

Εξήγηση των δικαιωμάτων στον κατηγορούμενο

Αμέσως μετά τη βεβαίωση της ταυτότητας του κατηγορουμένου, ο ανακριτής του εξηγεί με σαφήνεια όλα τα παραπάνω δικαιώματά του, συντάσσεται έκθεση για την εξήγηση και για την απάντηση του κατηγορουμένου, ο οποίος και υπογράφει την έκθεση.

Άρθρο 104

Δικαιώματα του κατηγορουμένου στην προανάκριση

1. Τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 100 παρ. 1, 2 και 4, 101, 102 και 103 τα έχει ο κατηγορούμενος και στην προανάκριση. Στην περίπτωση όμως αυτή δεν είναι υποχρεωτικό να τηρηθεί η διάταξη της δεύτερης περιόδου της παρ. 2 του άρθρου 101.
2. «Όταν ενεργείται προανάκριση, σύμφωνα με το άρθρο 243 παρ. 1, ο κατηγορούμενος μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα, που προβλέπονται στα άρθρα 101 και 102 και να υποβάλει εγγράφως την απολογία του εκπροσωπούμενος από συνήγορο, που διορίζεται κατά το άρθρο 96 παρ. 2, εκτός αν θεωρείται αναγκαία η αυτοπρόσωπη εμφάνισή του, κατά την κρίση εκείνου που ενεργεί την προανάκριση. Ο κατηγορούμενος εκπροσωπούμενος δια του συνηγόρου υποχρεούται να δηλώσει τη διεύθυνση της κατοικίας του, εφαρμοζόμενων αναλόγως των εδ. γ' και ε' του άρθρου 273». ⁽³⁶⁾

Άρθρο 105

Εξαιρέση στο αυτόφωρο έγκλημα

"Όταν ενεργείται προανάκριση σύμφωνα με το άρθρο 243 παρ. 2 του παρόντος, η εξέταση γίνεται όπως ορίζεται στις διατάξεις των άρθρων 273 και 274 και εκείνος που εξετάζεται έχει δικαιώματα που αναφέρονται στο άρθρο 103 και 104.

Η κατά παράβαση του παρόντος άρθρου εξέταση είναι άκυρη και δεν λαμβάνεται υπόψη. Κατά τα άλλα εφαρμόζεται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 31." ⁽³⁷⁾

Άρθρο 106

Εξαιρέση για ορισμένα εγκλήματα

Παραλείπεται ως μη ισχύον. (Καταργήθηκε με το άρθρο 2 παρ.2β του Ν.2408/1996)

Άρθρο 107

Δικαιώματα αστικώς υπευθύνου

Ο αστικώς υπεύθυνος έχει όλα τα παραπάνω δικαιώματα του κατηγορουμένου και τα ασκεί από τη στιγμή που θα κληθεί με την ιδιότητα αυτή από τον ανακριτή ή τον ανακριτικό υπάλληλο για να εξεταστεί. Τα ίδια δικαιώματα ασκεί και στην περίπτωση του επόμενου άρθρου.

³⁶ Σχόλια: Η παρ. 2 προστέθηκε από την παρ. 2 άρθ. 3 Ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α 88/28.5.1993)

³⁷ Σχόλια: Το παρόν άρθρο τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2α' του άρθρου 2 του Ν. 2408/1996 (Α' 104), ισχύει δε από 4.6.1996

Άρθρο 108

Δικαιώματα του πολιτικώς ενάγοντος

Ο πολιτικώς ενάγων έχει επίσης τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 101, 104, 105 και 106, τα δικαιώματα αυτά μπορεί να τα ασκήσει από τη στιγμή που ο κατηγορούμενος θα κληθεί σε απολογία ή θα εκδοθεί εναντίον του ένταλμα σύλληψης ή βίαιης προσαγωγής.

Άρθρο 108 Α

Δικαίωμα ανηλικού θύματος προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας ⁽³⁸⁾

«Ο ανήλικος-θύμα των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Απαρ. 4, 323B εδάφιο α', 324, 336, 337 παράγραφοι 3 και 4, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α του Π.Κ., καθώς και στα άρθρα 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005 έχει τα δικαιώματα που προβλέπονται από τα άρθρα 101, 104 και 105 και αν ακόμη δεν παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων.

Επίσης, έχει το δικαίωμα ενημέρωσης από τον αρμόδιο εισαγγελέα εκτέλεσης ποινών για την προσωρινή ή οριστική απόλυση του υπαιτίου, καθώς και για τις άδειες εξόδου από το κατάστημα κράτησης.».

ΠΕΜΠΤΟ ΤΜΗΜΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΚΑΘ' ΥΛΗΝ

Άρθρο 109

Μικτό ορκωτό δικαστήριο

Το μικτό ορκωτό δικαστήριο δικάζει σε πρώτο βαθμό: α) τα κακουργήματα, εκτός από εκείνα που ανήκουν στην αρμοδιότητα των πενταμελών εφετείων, και β) τα πολιτικά πλημμελήματα.

Άρθρο 110

(Καταργήθηκε με το άρθρο 4 του ν. 969/1979).

Άρθρο 111

Δικαστήριο εφετών

Το δικαστήριο εφετών δικάζει:

1. Τα κακουργήματα που προβλέπονται από τον Ποινικό Κώδικα σχετικά με το νόμισμα, τα υπομνήματα, την ιδιοκτησία, τα περιουσιακά δίκαια, την ψευδή βεβαίωση υπαλλήλου, νόθευση, απιστία και υπεξαίρεση στην υπηρεσία, αν τελέστηκαν από πολίτες, άσχετα με το πρόσωπο του παθόντα και το ποσό του οφέλους ή της ζημίας, ή αν τελέστηκαν από στρατιωτικούς και στρέφονται οπωσδήποτε κατά του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή κατά άλλου νομικού προσώπου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 263α του Ποινικού Κώδικα και εφόσον το όφελος που πέτυχε ή επιδίωξε με αυτά ο δράστης ή η ζημία που προξενήθηκε ή απειλήθηκε στο Δημόσιο ή στα πιο πάνω νομικά πρόσωπα υπερβαίνει το ποσό των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) δραχμών. ⁽³⁹⁾

³⁸ Σχόλια: Το άρθρο 108Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου τρίτου του ν. 3625/2007 και αντικαταστάθηκε εκ νέου, από το άρθρο 6 του Ν.3727/2008 ΦΕΚ Α-257 και τίθεται ως άνω όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο πέμπτο παρ. 2 του Ν.3875/2010.

³⁹ Σχόλια: Τα ποσά των παρ. 1 - 3 του παρόντος άρθρου τροποποιήθηκαν με τις περιπτ. α' και β', αντιστοίχως, της παρ. 3 άρθρου 2 Ν. 2408/1996 (ΦΕΚ Α' 104). Σύμφωνα με το άρθρο 36 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, ο οποίος κυρώθηκε με το Ν. 2830/2000 (ΦΕΚ Α' 96), οι συμβολαιογράφοι δωσιδικούν για τα πλημμελήματα ενώπιον του αρμόδιου εφετείου σύμφωνα με την παρ. 7 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζεται δε ανάλογα το άρθρο 322 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

"Τα κακούργηματα της δωροδοκίας που αναφέρονται στα άρθρα 159, 235,236 και 237 του Ποινικού Κώδικα και τα κακούργηματα της παραβίασης του απορρήτου των τηλεφωνημάτων και της προφορικής συνομιλίας του άρθρου 370Α του Ποινικού Κώδικα." ⁽⁴⁰⁾

«Τα κακούργηματα του άρθρου 173 παράγραφος 2 του Ποινικού Κώδικα και εκείνα που τελέσθηκαν από πρόσωπο που έχει καλυμμένα ή αλλοιωμένα τα χαρακτηριστικά αυτού και προβλέπονται στα άρθρα 189 παράγραφος 3 και 380 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και τα συναφή με αυτά πλημμελήματα και κακούργηματα, έστω και αν τα τελευταία τιμωρούνται βαρύτερα από τα ως άνω κύρια κακούργηματα.» ⁽⁴¹⁾

2. Τα κακούργηματα κλοπής, υπεξαίρεσης και πλαστογραφίας που προβλέπονται από το στρατιωτικό ποινικό κώδικα, αν στρέφονται οπωσδήποτε κατά του δημοσίου ή νομικού προσώπου που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο και ο όφελος που πέτυχε ή επιδίωξε με αυτά ο δράστης ή η ζημία που προξενήθηκε ή απειλήθηκε κατά του Δημοσίου ή των πιο πάνω νομικών προσώπων υπερβαίνει το ποσό των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) δραχμών.

3. Το ποσό των 250.000 δραχμών που προβλέπεται από τα άρθρα 1 και 2 του ν. 1608/1950 "περί αυξήσεως των ποινών των προβλεπομένων δια τους καταχραστάς του δημοσίου", όπως τροποποιήθηκε από το ν.δ. 790/70 "περί τροποποίησης διατάξεων του Ποινικού Κώδικος και του Κώδικος Ποινικής Δικονομίας" και το ν. 495/1976 "περί όπλων, εκρηκτικών υλών και εκρηκτικών μηχανημάτων και άλλων τινών ποινικών διατάξεων", αυξάνεται σε 50.000.000 δραχμές. Το όριο αυτό των 50.000.000 δραχμών ισχύει είτε ο κατηγορούμενος είναι πολίτης είτε είναι στρατιωτικός.

4. Τα εγκλήματα της δόλιας χρεοκοπίας ανώνυμων εταιρειών και τραπεζών.

"5. "Τα κακούργηματα της πειρατείας, τα κακούργηματα κατά της ασφάλειας της σιδηροδρομικής ή υδάτινης συγκοινωνίας ή της αεροπλοΐας που προβλέπονται στον Ποινικό Κώδικα ή σε ειδικούς ποινικούς νόμους, τα κακούργηματα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 187 και στο άρθρο 187Α του Ποινικού Κώδικα, καθώς και τα συναφή με αυτά πλημμελήματα και κακούργηματα, έστω και αν τα τελευταία τιμωρούνται βαρύτερα από τα ως άνω κύρια κακούργηματα." ⁽⁴²⁾

~~6.Το κακούργημα της ανθρωποκτονίας σε μονομαχία.~~ ⁽⁴³⁾

6. «Τα πλημμελήματα των δικαστών πολιτικής, ποινικής και διοικητικής δικαιοσύνης και εισαγγελέων, συμπεριλαμβανομένων των παρέδρων, των ειρηνοδικών, ειδικών πταισματοδικών, των μελών του Συμβουλίου της Επικρατείας, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων που υπηρετούν σε αυτό, καθώς και του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, των δικηγόρων και των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους». ⁽⁴⁴⁾

7. «Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του τριμελούς πλημμελειοδικείου, κατά των αποφάσεων που εκδίδονται από το πρωτοδικείο στην περίπτωση του άρθρου 116 παράγραφος 1 και κατά των αποφάσεων του δικαστηρίου των εφετών σύμφωνα με το άρθρο 499». ⁽⁴⁵⁾

Άρθρο 112 **Τριμελές πλημμελειοδικείο ⁽⁴⁶⁾**

⁴⁰ Σχόλια: Το δεύτερο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 10 παρ.3 του Ν.3674/2008.

⁴¹ Σχόλια: Το τρίτο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 27 παρ.1 του Ν.3772/2009 ΦΕΚ Α-112.

⁴² Σχόλια: Η εντός "" παρ. 5 του παρόντος άρθρου τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 42 παρ. 4 του Ν. 3251/2004.

⁴³ Η παρ. -6- του άρθρου 111 Κ.Π.Δ. καταργήθηκε με το άρθρο 34 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

⁴⁴ Σχόλια: Η παράγραφος 7 του άρθρου 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναριθμείται σε παράγραφο 6 και το περιεχόμενό της αντικαθίσταται ως άνω με το άρθρο 10 παρ.1 του Ν.3904/2010 ΦΕΚ Α-218).

⁴⁵ Σχόλια: Η παράγραφος 8 του άρθρου 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναριθμείται σε παράγραφο 7 και το περιεχόμενό της αντικαθίσταται ως άνω με το άρθρο 10 παρ.2 του Ν.3904/2010 ΦΕΚ Α-218).

⁴⁶ Σχόλια: Σύμφωνα με το άρθρο 36 του Κώδικα Συμβολαιογράφων, ο οποίος κυρώθηκε με το Ν. 2830/2000 (ΦΕΚ Α' 96), οι συμβολαιογράφοι δωσισδικούν για τα πταίσματα ενώπιον του τριμελούς πλημμελειοδικείου σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζεται δε ανάλογα το άρθρο 322 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Το τριμελές δικαστήριο πλημμελειοδικών δικάζει:

1. Τα πλημμελήματα, εκτός από όσα ανήκουν στην αρμοδιότητα των μικτών ορκωτών δικαστηρίων, του δικαστηρίου των εφετών, του μονομελούς πλημμελειοδικείου και του δικαστηρίου ανηλίκων.
2. « Τα πταίσματα των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 111» ⁽⁴⁷⁾
3. Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του μονομελούς πλημμελειοδικείου.

Άρθρο 113

Δικαστήριο ανηλίκων ⁽⁴⁸⁾

1. Τα δικαστήρια ανηλίκων δικάζουν τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους ηλικίας από δώδεκα έως και δεκαεφτά ετών, με τις παρακάτω διακρίσεις:

A. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει: α) τις πράξεις που τελούνται από ανηλίκους, εκτός από εκείνες που δικάζονται από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων, β) τα πταίσματα που τελούνται από ανηλίκους στην έδρα του πρωτοδικείου και γ) τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου για ανηλίκους. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων επιβάλλει επίσης τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα που ορίζονται από τον ποινικό κώδικα εναντίον των παιδιών που τελούν αξιόποινες πράξεις.

B. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους, για τις οποίες η ποινή περιορισμού σε σφραγιστικό κατάστημα που πρέπει να επιβληθεί σύμφωνα με τον ποινικό κώδικα είναι τουλάχιστον πέντε ετών.

Γ. Το εφετείο ανηλίκων δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των τριμελών δικαστηρίων ανηλίκων που λειτουργούν στα πλημμελειοδικεία.

Η παρ. 2 του άρθρου 9 εφαρμόζεται και εδώ.

2. Το άρθρο 119 εφαρμόζεται ανάλογα στις περιπτώσεις των εδ. Α και Β της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 114

Μονομελές Πλημμελειοδικείο ⁽⁴⁹⁾

Το μονομελές πλημμελειοδικείο δικάζει:

1) Τα πλημμελήματα για τα οποία απειλείται στο νόμο φυλάκιση με ελάχιστο όριο κατώτερο του ενός έτους ή χρηματική ποινή ή και οι δύο ποινές, εκτός από:

α) εκείνα που υπάγονται στην αρμοδιότητα των μεικτών ορκωτών δικαστηρίων και των εφετείων, καθώς και τα συναφή με αυτά (άρθρα 109, 111, 128),

β) εκείνα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου των ανηλίκων,

γ) εκείνα των άρθρων 259 και 302 του Ποινικού Κώδικα και της συκοφαντικής δυσφήμισης δια του τύπου.

2) Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου, καθώς και των αποφάσεων που εκδίδονται από το ειρηνοδικείο σύμφωνα με το άρθρο 116 παράγραφος 1».

Άρθρο 115

Πταισματοδικείο

Το πταισματοδικείο δικάζει τα πταίσματα, εκτός από εκείνα που ανήκουν στην αρμοδιότητα των πλημμελειοδικών και του δικαστηρίου ανηλίκων (άρθρ. 112, 113).

Άρθρο 116

Αρμοδιότητα για τα εγκλήματα που τελούνται στο ακροατήριο

1. Κάθε ποινικό δικαστήριο δικάζει αμέσως τα αυτόφωρα πλημμελήματα και τα πταίσματα που τελούνται στο ακροατήριό του κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, αν αυτά υπάγονται στην αρμοδιότητα του καθ' ύλην δικαστηρίου που συνεδριάζει ή κατώτερου, ακόμη και αν ο υπαίτιος ανήκει στη δικαιοδοσία των στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων. Την ίδια εξουσία έχει ο Άρειος Πάγος για όλα τα πλημμελήματα και τα πταίσματα, από τα πολιτικά δικαστήρια το ειρηνοδικείο έχει εξουσία για τα πταίσματα, και όλα τα άλλα δικαστήρια για τα πλημμελήματα και τα

⁴⁷ Σχόλια: Η παράγραφος 2 του άρθρου 112 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως άνω με το άρθρο 10 παρ.3 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

⁴⁸ Σχόλια: Το άρθρο 113 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 4 παρ.3 του Ν.3189/2003

⁴⁹ Σχόλια: Το άρθρο 114 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως άνω με το άρθρο 10 παρ.4 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

πταιίσματα που υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του αντίστοιχου ή κατώτερου ποινικού δικαστηρίου. Ως προς τη διαδικασία εφαρμόζονται τα άρθρα 417 - 424 του κώδικα.

2. Αν το δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να δικάσει αμέσως το πλημμέλημα, ο δράστης συλλαμβάνεται και παραπέμπεται σύμφωνα με το άρθρο 279 στον αρμόδιο εισαγγελέα, ο οποίος, αν συντρέχει περίπτωση, εφαρμόζει τα άρθρα 417 κ.ε. Αν όμως ο δράστης είναι δικηγόρος, συνήγορος διαδίκου, η σύλληψη εκτελείται αφού ασκήσει τα καθήκοντά του στη δίκη.

3. Αν για οποιονδήποτε λόγο το πλημμέλημα ή το πταίσμα που διαπράχθηκε στο ακροατήριο δεν δικάστηκε αμέσως, δεν αποκλείεται να διωχθεί στη συνέχεια με την κοινή διαδικασία.

Άρθρο 117

Αρμοδιότητα για την εξύβριση και τη δυσφήμιση του δικαστηρίου

«1. Αν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης του δικαστηρίου τελέστηκε στο ακροατήριό του εξύβριση ή δυσφήμιση μέλους του δικαστηρίου (άρθρα 361, 362, 363 Π.Κ.), ακόμη και όταν ο υπαίτιος υπάγεται στην ιδιάζουσα ή εξαιρετική δωσιδικία, τα εγκλήματα αυτά δικάζονται αμέσως από το ίδιο δικαστήριο, που συγκροτείται από άλλους δικαστές. Η κατά νόμο έγκληση υποβάλλεται με δήλωση του δικαιουμένου που καταχωρίζεται στα πρακτικά.»⁽⁵⁰⁾

Αν η διαφορετική σύνθεση δεν είναι δυνατή για λόγο που βεβαιώνεται ειδικά στα πρακτικά και στην απόφαση, η άμεση εκδίκαση γίνεται από τους ίδιους δικαστές.

2. Αν ο υπαίτιος της εξύβρισης ή της δυσφήμισης που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο είναι δικηγόρος που ασκεί καθήκοντα συνηγόρου και η διαφορετική σύνθεση του δικαστηρίου δεν είναι δυνατή για λόγο που βεβαιώνεται με τον παραπάνω τρόπο, η πράξη αναφέρεται στα πρακτικά της συνεδρίασης και εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 38 παρ. 1. στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται η σύλληψη του δράστη συνηγόρου. Αν στη συνέχεια αποφασιστεί από την αρμόδια αρχή η παραπομπή του σε δίκη, η εκδίκαση γίνεται από το δικαστήριο που προσδιορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 136 και 137. Αν η πράξη εκδικαστεί αμέσως, η απόφαση που εκδίδεται εις βάρος του συνηγόρου εκτελείται μόνο όταν αυτός εκπληρώσει εντελώς τα καθήκοντά του στη δίκη κατά τη διάρκεια της οποίας διαπράχθηκε το έγκλημα.

Άρθρο 118

Περίπτωση αναβολής

Αν το δικαστήριο που σύμφωνα με τα άρθρα 116 και 117 είναι αρμόδιο να δικάσει αμέσως το έγκλημα αναβάλει για οποιονδήποτε λόγο τη δίκη (άρθρο 423), μπορεί να διατάξει την προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου που έχει συλληφθεί, αν τούτο επιτρέπεται, στην περίπτωση αυτή η περαιτέρω διαδικασία και η εκδίκαση γίνεται από το αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 112-115 δικαστήριο.

Άρθρο 119

Προσδιορισμός της καθ' ύλην αρμοδιότητα

1. Την αρμοδιότητα σύμφωνα με τα άρθρα 109-115 την προσδιορίζει ο χαρακτηρισμός της πράξης από τον ποινικό κώδικα ως κακουργήματος, πλημμελήματος ή πταίσματος, που βασίζεται στα πραγματικά περιστατικά τα οποία περιέχονται στο παραπεμπτικό βούλευμα ή στην κλήση του εισαγγελέα (στην περίπτωση της απευθείας εισαγωγής της υπόθεσης).

2. Το δικαστήριο είναι αρμόδιο να δικάσει και σ' εκείνες τις περιπτώσεις όπου προκύπτει από τη συζήτηση ότι το έγκλημα ανήκει στην αρμοδιότητα κατώτερου δικαστηρίου.

Άρθρο 120

Αναρμοδιότητα

1. Το δικαστήριο οφείλει και αυτεπαγγέλτως να εξετάσει την καθ' ύλην αρμοδιότητά του σε κάθε στάδιο της δίκης.

2. Το δικαστήριο, όταν κρίνει ότι είναι αναρμόδιο, παραπέμπει με απόφασή του την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο, σ' αυτή την περίπτωση ενεργεί ό,τι και το συμβούλιο των πλημμελειοδικών όταν παραπέμπει τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο.

3. Το μονομελές πλημμελειοδικείο και το πταισματοδικείο παραπέμπουν την υπόθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα και διατάσσουν τη σύλληψη του κατηγορουμένου, αν το έγκλημα όπως

⁵⁰ Σχόλια: Το μέσα σε «» πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρ.9 Ν.3160/2003 (ΦΕΚ Α 165).

χαρακτηρίζεται από αυτά είναι κακούργημα. Μπορούν να διατάξουν τη σύλληψη του κατηγορουμένου και όταν το έγκλημα είναι πλημμέλημα, για το οποίο όμως επιτρέπεται προσωρινή κράτηση. Ο εισαγγελέας μπορεί να παραγγείλει ανάκριση (άρθρ. 246 παρ. 3) ή προανάκριση ή να εισαγάγει την υπόθεση στο δικαστικό συμβούλιο, όταν η παραπομπή στο μονομελές πλημμελειοδικείο ή στο πταισματοδικείο που είχε κηρυχθεί αναρμόδιο είχε γίνει με απευθείας κλήση. Αν η παραπομπή είχε διαταχθεί με βούλευμα, γίνεται κανονισμός της αρμοδιότητας σύμφωνα με το άρθρ. 132 κ.ε.

Άρθρο 121

Αναρμοδιότητα του δικαστηρίου που δίκασε πρωτοδίκως

Το δικαστήριο που δικάζει κατ' έφεση, αν κρίνει ότι το δικαστήριο που δίκασε σε πρώτο βαθμό ήταν αναρμόδιο επειδή το έγκλημα υπαγόταν σ' αυτό ή σε κατώτερο από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ακυρώνει την απόφαση που προσβάλλεται με έφεση και δικάζει ανέκκλητα το ίδιο την υπόθεση στην ουσία (άρθρ. 502 παρ. 3), σε κάθε άλλη περίπτωση καθ' ύλην αναρμοδιότητας ακυρώνει την απόφαση που προσβάλλεται με έφεση και παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο, ενεργώντας ταυτόχρονα όσα προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 120.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΟΠΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 122

Προσδιορισμός

1. Η τοπική αρμοδιότητα προσδιορίζεται από τον τόπο όπου τελέστηκε το έγκλημα ή όπου κατοικεί ή διαμένει προσωρινά ο κατηγορούμενος όταν αρχίζει η ποινική δίωξη.
2. Για έγκλημα που τελέστηκε με έντυπο το οποίο εκδόθηκε στην Ελλάδα αρμόδιο είναι τόσο το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου, όπως αποδεικνύεται, δημοσιεύτηκε το έντυπο. Όταν πρόκειται για δυσφήμιση ή εξύβριση αρμόδιο είναι επίσης και το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου κυκλοφόρησε μεταγενέστερα το έντυπο, αν ο παθών κατοικεί ή διαμένει μόνιμα στην περιφέρεια αυτή. Στην περίπτωση αυτή του προηγούμενου εδαφίου ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει με αίτηση του από τον εισαγγελέα του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ή διαμονής του παθόντος να παραπεμφθεί η εκδίκαση της υποθέσεως στο δικαστήριο του τόπου εκδόσεως του εντύπου. Ο εισαγγελέας διατάσσει την παραπομπή, εφόσον κρίνει ότι συντρέχουν βάσιμοι λόγοι ευχερέστερης διεξαγωγής της δίκης. Αν η αίτηση απορριφθεί, ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορος του μπορεί να υποβάλει παρόμοια αίτηση στο δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση, το οποίο αποφασίζει για την παραπομπή ή όχι της υποθέσεως. Αν το έντυπο εκδόθηκε στο εξωτερικό, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου το έντυπο κυκλοφόρησε για πρώτη φορά και αν δεν εξακριβώθηκε αυτός ο τόπος, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί ή διαμένει προσωρινά αυτός που προσβλήθηκε σε κάθε άλλη περίπτωση, το δικαστήριο της πρωτεύουσας. ⁽⁵¹⁾

Άρθρο 123

Εγκλήματα που διαπράχθηκαν στο εξωτερικό

1. Για τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν στο εξωτερικό, τιμωρούνται όμως στην Ελλάδα, η αρμοδιότητα ορίζεται διαδοχικά από τον τόπο της κατοικίας στην Ελλάδα ή της προσωρινής διαμονής ή της σύλληψης ή της παράδοσης του κατηγορουμένου. Αν ο τόπος αυτός δεν είναι γνωστός ή αν ο κατηγορούμενος δεν κατοίκησε ή δεν είχε ποτέ τη διαμονή του στην Ελλάδα ή δεν έχει συλληφθεί εκεί ή αν είναι δημόσιος υπάλληλος που υπηρετεί σε ελληνική υπηρεσία του εξωτερικού, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της πρωτεύουσας. Σε κάθε όμως περίπτωση ο Άρειος Πάγος, συνεδριάζοντας ως συμβούλιο, μπορεί, ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου ή του Υπουργού της Δικαιοσύνης, να ορίσει ως αρμόδιο έναν από τα δικαστήρια που βρίσκονται πιο κοντά στον τόπο της πράξης.

⁵¹ Σχόλια: Σχόλια: Το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παρ. 2 προστέθηκαν από την παρ. 14 άρθ. 3 Ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α 88/28.5.1993)

2. «Για τα προβλεπόμενα στον ποινικό κώδικα ή σε ειδικούς ποινικούς νόμους εγκλήματα κατά της ασφαλείας της αεροπλοΐας και τα συναφή προς αυτά πλημμελήματα και κακουργήματα, που διαπράχθηκαν στο εξωτερικό και τιμωρούνται στην Ελλάδα, αρμόδια είναι τα δικαστήρια και οι εισαγγελικές και ανακριτικές αρχές της πρωτεύουσας». ⁽⁵²⁾

Άρθρο 124

Εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε πλοίο ή αεροσκάφος

1. Για εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε ελληνικό πλοίο στο εξωτερικό ή σε ανοιχτή θάλασσα, η αρμοδιότητα ορίζεται από τον τόπο του λιμανιού όπου το πλοίο νηολογήθηκε ή του λιμανιού όπου το πλοίο προσέγγισε για πρώτη φορά μετά την πράξη.
2. Για έγκλημα που διαπράχθηκε σε αεροσκάφος κατά τη διάρκεια της πτήσης, η αρμοδιότητα ορίζεται από τον τόπο όπου το αεροσκάφος προσγειώθηκε ή προσθαλασσώθηκε ή από τον τόπο από όπου το αεροσκάφος απογειώθηκε ή αποθαλασσώθηκε πριν από το έγκλημα. Αν το αεροσκάφος είναι ξένο, αρμόδιοι είναι επίσης οι ανακριτικοί υπάλληλοι και τα δικαστήρια που ορίζονται στο άρθρο 123.
3. Και στις δύο περιπτώσεις των παρ. 1 και 2 αρμόδιο είναι επίσης το δικαστήριο της κατοικίας ή της προσωρινής διαμονής του κατηγορουμένου.

Άρθρο 125

Προτίμηση

Μεταξύ περισσότερων αρμόδιων δικαστηρίων ή ανακριτικών υπαλλήλων που έχουν επιληφθεί παράλληλα προτιμούνται εκείνοι του τόπου όπου διαπράχθηκε το έγκλημα, αν ο τύπος αυτός είναι άγνωστος, προτιμούνται εκείνοι που πρώτοι κάλεσαν ή διέταξαν τη σύλληψη ή τη φυλάκιση του κατηγορουμένου. Μπορεί όμως το συμβούλιο των εφετών ή ο Άρειος Πάγος, σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 132, να αναθέσει την ανάκριση και την απόφαση σε άλλο αρμόδιο δικαστήριο.

Άρθρο 126

Ένσταση αναρμοδιότητας

1. Η ένσταση για τοπική αναρμοδιότητα προτείνεται σε οποιοδήποτε στάδιο της ανάκρισης και έως την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας στο ακροατήριο. Το δικαστήριο, το δικαστικό συμβούλιο κατά τη διάρκεια της ανάκρισης και ο εισαγγελέας κατά τη διάρκεια της προανάκρισης, διαπιστώνοντας την αναρμοδιότητά τους, παραπέμπουν την υπόθεση στο δικαστήριο ή στον εισαγγελέα που είναι ανάλογα αρμόδιοι σύμφωνα με τα προηγούμενα άρθρα. Το όργανο που διαπίστωσε την αναρμοδιότητά του οφείλει και μετά την παραπομπή αυτή να φροντίσει για τη διενέργεια των ανακριτικών πράξεων που είναι επείγουσες και δεν επιδέχονται αναβολή.
2. Η ένσταση τοπικής αναρμοδιότητας που προτάθηκε έγκαιρα και δεν έγινε δεκτή, αν επαναληφθεί στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο και γίνει δεκτή, έχει συνέπεια την ακύρωση από το δικαστήριο αυτό της απόφασης που προσβάλλεται με την έφεση, η υπόθεση τότε παραπέμπεται στο αρμόδιο δικαστήριο, μόνο όταν αυτό δεν ανήκει στην περιφέρεια του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, στην αντίθετη περίπτωση, το δικαστήριο αυτό δικάζει το ίδιο την υπόθεση στην ουσία (άρθρ. 502 παρ. 23).

⁵² Σχόλια: Η μέσα σε « » παρ. 2 προστέθηκε από την παρ. 2 του άρθρ. 12 του Νόμ. 1897/11-11 Σεπτ. 1990 (ΦΕΚ Α' 120)

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 127

Εγκυρότητα των πράξεων που έγιναν από αναρμόδιο όργανο

Οι εκθέσεις και τα άλλα έγγραφα που συντάχθηκαν νομότυπα κατά την προδικασία και την κύρια διαδικασία από αναρμόδιο δικαστή ή ανακριτικό υπάλληλο διατηρούν την εγκυρότητά τους. Τα εντάλματα για προσωρινή κράτηση ισχύουν ως εντάλματα σύλληψης.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΤΙΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 128

Εκδίκαση συναφών

1. Τα συναφή εγκλήματα ανακρίνονται και εκδικάζονται από το ίδιο δικαστήριο, αν η συνεκδίκαση δεν προκαλεί βλάβη. Το δικαστήριο που δικάζει το βαρύτερο έγκλημα είναι στην περίπτωση αυτή αρμόδιο και για τα άλλα συναφή.
2. Όταν τα συναφή εγκλήματα δικάστηκαν χωριστά στον πρώτο βαθμό και ασκήθηκαν εφέσεις, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει για όλα με μία μόνο απόφαση.
3. Οι παρ. 2 και 3 εδ. α' και β' του άρθρου 130 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις συνάφειας.

Άρθρο 129

Ποιά εγκλήματα θεωρούνται συναφή

Συναφή θεωρούνται μόνο τα εγκλήματα:

- α) όσα γίνονται από το ίδιο πρόσωπο είτε συγχρόνως είτε σε διαφορετικούς τόπους και χρόνους ή από πολλούς όχι συναίτιους στον ίδιο τόπο και χρόνο,
- β) όσα γίνονται από πολλούς εναντίον αλλήλων, είτε συγχρόνως είτε σε διαφορετικούς τόπους και χρόνους, και
- γ) όσα γίνονται με σκοπό να διευκολύνουν ή να κάνουν πιο εύστοχη την εκτέλεση ή να αποκρύψουν ένα από αυτά.

Άρθρο 130

Αρμοδιότητα σε περίπτωση συμμετοχής

1. Στην περίπτωση που συμμετέχουν περισσότεροι στο έγκλημα, αρμόδιο δικαστήριο για όλους είναι εκείνο που είναι αρμόδιο για εκείνον από τους συμμετόχους ο οποίος επισύρει τη βαρύτερη ποινή. Αν οι συμμετοχοί υπάγονται σε δικαστήρια διαφορετικού βαθμού (άρθρ. 111 αριθ. 6 και άρθρ. 112 αριθ. 2), αρμόδιο δικαστήριο για όλους είναι το ανώτερο. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο θεωρείται στην περίπτωση αυτή ανώτερο από τα άλλα.
2. Το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο μπορεί για ιδιαίτερους λόγους που αφορούν την ασφαλέστερη διάγνωση της αλήθειας ή την ταχύτερη εκδίκαση της υπόθεσης να διατάξει το χωρισμό της ανάκρισης ή και της συζήτησης στο ακροατήριο.
3. Αν κάποιος από αυτούς που συμμετείχαν στο έγκλημα είναι ανήλικος, η ποινική δίωξη γι' αυτόν χωρίζεται, και ο ανήλικος δικάζεται από το δικαστήριο ανηλίκων. Στα πλημμελήματα, αν ο εισαγγελέας στην περίπτωση της εισαγωγής με απευθείας κλήση και αιτιολογημένη απόφασή του που μνημονεύει τους συγκεκριμένους λόγους ή το δικαστικό συμβούλιο κρίνουν ότι δεν ενδείκνυται ο χωρισμός για λόγους που αφορούν το συμφέρον της δικαιοσύνης, την υπόθεση τη δικάζει το κατά την παρ. 1 αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο μετέχει αν είναι δυνατό σε κάθε βαθμό ο ειδικός δικαστής ανηλίκων. Δεν εμποδίζεται πάντως το δικαστήριο να διατάξει το

χωρισμό.

« Η κατά το δεύτερο εδάφιο συνεκδίκαση δεν επιτρέπεται, εφόσον κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης ο ανήλικος δεν είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του.» ⁽⁵³⁾

4. Όσα ορίζονται στην παρ. 3 ισχύουν και στην περίπτωση του αγροτικού ή αγρονομικού πταίσματος. Στα άλλα πταίσματα η ποινική δίωξη για τον ανήλικο χωρίζεται πάντοτε.

5. Οι διατάξεις του στρατιωτικού ποινικού κώδικα για τη συνάφεια και τη συναιτιότητα εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 131

Διατήρηση της αρμοδιότητας σε περίπτωση συνάφειας και συναιτιότητας

Αν εκλείψουν οι λόγοι των άρθρων 128, 129 και 130 παρ. 1, το δικαστήριο που σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές δέχτηκε την αρμοδιότητά του για πρώτη φορά τη διατηρεί και για τις υπόλοιπες πράξεις ή για τους άλλους κατηγορουμένους, μόνο όμως αν είναι αρμόδιο γι' αυτές σύμφωνα με τα άρθρα 109 - 115 και 121, διαφορετικά παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο σύμφωνα με αυτές τις διατάξεις.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ

Άρθρο 132

Κανονισμός της αρμοδιότητας

1. Αν μεταξύ πολλών δικαστηρίων εξίσου αρμόδιων που δεν υπάγονται το ένα στο άλλο ή μεταξύ ανακριτικών υπαλλήλων αμφισβητείται η αρμοδιότητα για το ίδιο έγκλημα είτε για συναφή εγκλήματα, ή αν με βουλευμάτα του ίδιου ή διαφορετικών συμβουλίων αποφασίστηκε η παραπομπή για το ίδιο έγκλημα στο ακροατήριο δύο ή περισσότερων εξίσου αρμόδιων δικαστηρίων, η αρμοδιότητα καθορίζεται ως εξής:

2. Το συμβούλιο εφετών, στην περιφέρεια του οποίου υπάγονται τα δικαστήρια μεταξύ των οποίων δημιουργήθηκε αμφισβήτηση, ή ο Άρειος Πάγος, αν υπάγονται σε διαφορετικά εφετεία ή αν ένα από τα δικαστήρια αυτά είναι το εφετείο ή αν η σύγκρουση δημιουργήθηκε μεταξύ των κοινών ποινικών δικαστηρίων και των στρατιωτικών, προσδιορίζει το αρμόδιο δικαστήριο με αίτηση του κατηγορουμένου, του πολιτικώς ενάγοντος ή του εισαγγελέα ή του επιτρόπου ενός από τα πολλά αρμόδια δικαστήρια, η αίτηση πρέπει να είναι νομότυπη και να απευθύνεται στον εισαγγελέα εφετών ή του Αρείου Πάγου. Ο αρμόδιος εισαγγελέας εισάγει την αίτηση στο συμβούλιο εφετών ή στον Άρειο Πάγο που συνέρχεται σε συμβούλιο.

3. Ο,τι ορίζει η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και στην περίπτωση του άρθρου 120 παρ. 3 τελευταίο εδάφιο.

Άρθρο 133

Αποχή από περαιτέρω ενέργειες ⁽⁵⁴⁾

1. «Τα δικαστήρια ανηλίκων δικάζουν τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους, με τις παρακάτω διακρίσεις:

Α. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει: α) τις πράξεις που τελούνται από ανηλίκους εκτός από εκείνες που δικάζονται από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων, β) τα πταίσματα που τελούνται από ανηλίκους στην έδρα του πρωτοδικείου και γ) τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου για ανηλίκους.

⁵³ Σχόλια: Το μέσα σε «» εδάφιο προστέθηκε από την παρ.2 άρθρ.7 Νόμ.3090/24-24 Δεκ.2002 (ΦΕΚ Α' 329)

⁵⁴ Σχόλια: Το άρθρο 133 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του Ν.3860/2010 (ΦΕΚ Α-111)

Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων επιβάλλει επίσης τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα που ορίζονται από τον Ποινικό Κώδικα για ανηλίκους που δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας τους.

Β. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους, για τις οποίες, αν τελούνταν από ενήλικα, απειλείται ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη.

Γ. Το εφετείο ανηλίκων δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των μονομελών και τριμελών δικαστηρίων ανηλίκων που λειτουργούν στα πλημμελειοδικεία.

2. Το άρθρο 119 εφαρμόζεται αναλόγως στις περιπτώσεις των εδαφίων Α και Β της προηγούμενης παραγράφου.»

Άρθρο 134

Συνέπεια από την απόρριψη της αίτησης

Αν η αίτηση του κατηγορουμένου ή του πολιτικώς ενάγοντος για τον προσδιορισμό του αρμόδιου δικαστηρίου ήταν εντελώς αβάσιμη και απορριφθεί, επιβάλλεται αμετάκλητα και με την ίδια απόφαση πρόστιμο από δύο χιλιάδες έως είκοσι χιλιάδες δραχμές.

Άρθρο 135

Υποχρεωτική απόφαση για τον κανονισμό

Το δικαστήριο που ορίζεται στο άρθρο 132 γίνεται υποχρεωτικά αρμόδιο και ενεργεί περαιτέρω ως υποκατάστατο του αρχικά αρμόδιου. Το δικαστήριο οφείλει να κηρύξει την αναρμοδιότητα του σύμφωνα με το άρθρο 120 μόνο στην περίπτωση που από τη διαδικασία θα προκύψουν γεγονότα τα οποία επηρεάζουν την καθ' ύλην αρμοδιότητά του και δεν είχαν ληφθεί υπόψη από το συμβούλιο εφετών ή τον Άρειο Πάγο που το καθόρισαν αρμόδιο.

Άρθρο 136

Αρμοδιότητα κατά παραπομπή

Το δικαστήριο που είναι αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 122 - 125 διατάζει την παραπομπή σε άλλο ισόβαθμο και ομοειδές όταν:

α) αποφασίστηκε η εξαίρεση ολόκληρου δικαστηρίου ή τόσων μελών ενός δικαστηρίου, ώστε τα υπόλοιπα να μη συμπληρώνουν το νόμιμο αριθμό για τη συζήτηση της υπόθεσης,

β) δεν υπάρχει ο νόμιμος αριθμός δικαστών για τη σύνθεση του δικαστηρίου, εξαιτίας ασθένειας ή άλλου λόγου, και το κώλυμα αυτό διαρκεί ή πρόκειται να διαρκέσει δύο τουλάχιστον μήνες από την ημέρα που παραπέμφθηκε αμετάκλητα η υπόθεση στο ακροατήριο,

γ) «επιβάλλουν την παραπομπή σοβαροί λόγοι σχετικοί με τη δημόσια ασφάλεια και τάξη ή συντρέχουν λόγοι ασφαλείας για τη μη μεταγωγή του κατηγορουμένου, που επιβάλλουν την εκδίκαση της υπόθεσης στο δικαστήριο που εδρεύει στο κατάστημα κράτησης αυτού.»⁽⁵⁵⁾

δ) ο κατηγορούμενος εκτίει σε φυλακή εκτός της περιφέρειας του αρμόδιου κατά τα άρθρα 122 - 125 δικαστηρίου ποινή στερητική της ελευθερίας που το ανεκτέλεστο υπόλοιπό της υπερβαίνει τα τρία έτη και πρόκειται να δικαστεί για κακούργημα, ή, αν κρίνεται ύποπτος να αποδράσει, και για πλημμέλημα,

ε) όταν ο εγκαλών ή ο ζημιωμένος ή ο κατηγορούμενος είναι δικαστικός λειτουργός από το βαθμό του παρέδρου σε πρωτοδικείο ή εισαγγελία και άνω και υπηρετεί στο αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 122 - 125 δικαστήριο. «Αν όμως πρόκειται για αυτόφωρα εγκλήματα σε βάρος δικαστικών λειτουργών που στρέφονται κατά της τιμής και της σωματικής ακαιρεότητάς τους, δεν διατάσσεται παραπομπή.»⁽⁵⁶⁾

στ) όταν συντρέχει η περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 117.

Άρθρο 137

Δικαστήριο αρμόδιο για την παραπομπή

1. Την παραπομπή μπορούν να τη ζητήσουν ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος και ο πολιτικώς ενάγων, ενώ στις περιπτώσεις των στοιχείων γ' και δ' του άρθρου 136 μόνο ο εισαγγελέας του αρμόδιου δικαστηρίου ή του Αρείου Πάγου αυτεπαγγέλτως ή με παραγγελία του Υπουργού

⁵⁵ Σχόλια: Η περ. γ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 27 παρ.2 του Ν.3772/2009

⁵⁶ Σχόλια: Το εντός «» εδάφιο προστέθηκε ως άνω με το άρθρο 10 του Ν.3160/2003.

Δικαιοσύνης. Για την παραπομπή αποφασίζει: α) το συμβούλιο πλημμελειοδικών, αν πρόκειται για παραπομπή από ένα πταισματοδικείο σε άλλο στις περιπτώσεις των στοιχείων α' και β' του άρθρου 136, β) το συμβούλιο εφετών, αν ζητείται η παραπομπή από ένα μονομελές ή τριμελές πλημμελειοδικείο ή δικαστήριο ανηλίκων σε άλλο όμοιο, γ) ο Άρειος Πάγος, που συνέρχεται σε συμβούλιο, σε κάθε άλλη περίπτωση (εκτός από αυτή που αναφέρεται στο άρθρο 499) και πάντοτε όταν ζητείται η παραπομπή για το λόγο που αναφέρεται στο στοιχείο γ' του άρθρου 136. Στην τελευταία περίπτωση, αν την παραπομπή τη ζητεί ο εισαγγελέας, ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου εισάγει την αίτηση σε συζήτηση μόνο αν συμφωνεί, αλλιώς, παραγγέλλει στον εισαγγελέα που υπέβαλε την αίτηση να εισαγάγει την υπόθεση στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 122 - 125. Τα άρθρα 132, 134 και 135 εδ. 1 εφαρμόζονται αναλογικά και σ' αυτή την περίπτωση.

2. Αν μετά την έκδοση της απόφασης που διέταξε την παραπομπή και πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης πάσουν να υπάρχουν οι λόγοι που αναφέρονται στα στοιχεία α' ως δ' του άρθρου 136, η απόφαση μπορεί να ανακληθεί ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα του αρμόδιου δικαστηρίου ή του Αρείου Πάγου.

3. Σε περίπτωση που θα απορριφθεί η αίτηση για παραπομπή μπορεί να υποβληθεί νέα αίτηση, αν συντρέχουν νέοι λόγοι.

ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Άρθρο 138

Απόφαση, βούλευμα και διάταξη

1. Ο κώδικας αυτός ορίζει σε ποιές περιπτώσεις ο δικαστής εκδίδει απόφαση ή διάταξη. Διατάξεις εκδίδει και ο εισαγγελέας σε όσες περιπτώσεις του επιβάλλει ο νόμος την υποχρέωση να λαμβάνει μέτρα κατά την προδικασία ή κατά το χρόνο που το δικαστήριο διακόπτει τη συνεδρίασή του. Στην τελευταία περίπτωση η διάταξη του εισαγγελέα μπορεί να γίνει και προφορικά. Η απόφαση του δικαστικού συμβουλίου ονομάζεται βούλευμα.

2. Πριν από κάθε απόφαση η διάταξη του δικαστή που εκδίδεται κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο παίρνουν το λόγο σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατηγορος, όπου υπάρχει (άρθρο 27), καθώς και οι παρόντες διάδικοι. Τα βουλεύματα του δικαστικού συμβουλίου και οι διατάξεις του ανακριτή εκδίδονται ύστερα από γραπτή πρόταση του εισαγγελέα, ο οποίος την αναπτύσσει και προφορικά. Ο νόμος ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να ακούσουν οι διάδικοι πριν εκδοθεί το βούλευμα ή η διάταξη του ανακριτή.

3. Η παράβαση της παρ. 2 συνεπάγεται την ακυρότητα της απόφασης, του βουλεύματος και της διάταξης.

Άρθρο 139

Αιτιολογίες

Οι αποφάσεις και τα βουλεύματα, καθώς και οι διατάξεις του ανακριτή και του εισαγγελέα, πρέπει να αιτιολογούνται ειδικά και εμπεριστατωμένα, ενώ η καταδικαστική απόφαση και το παραπεμπτικό βούλευμα πρέπει να αναφέρουν και τον αριθμό του ποινικού νόμου που εφαρμόζεται (άρθρ. 484 παρ. 1 στοιχ. δ' και ε' και 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' και Η').

"Μόνη η επανάληψη της διατύπωσης του νόμου δεν αρκεί για την αιτιολογία.

Αιτιολογία απαιτείται σε όλες χωρίς εξαίρεση τις αποφάσεις, τα βουλεύματα και τις διατάξεις, ανεξάρτητα του αν αυτό απαιτείται ειδικά από το νόμο ή αν είναι οριστικές ή παρεμπόδιουσες ή αν η έκδοση τους αφήνεται στη διακριτική, ελεύθερη ή ανέλεγκτη κρίση του δικαστή που τις εξέδωσε." ⁽⁵⁷⁾

⁵⁷ Σχόλια: Τα εντός " " εδ. του παρόντος άρθρου προστέθηκαν με την παρ. 5 του άρθρ. 2 του ν. 2408/96 (Α' 104), ισχύουν δε από 4.6.1996.

Άρθρο 140 **Πρακτικά της συνεδρίασης**

Τα πρακτικά της συνεδρίασης συντάσσονται από το γραμματέα με ευθύνη δική του, καθώς και με ευθύνη του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση.

Τα πρακτικά μνημονεύουν: α) τον τόπο, το χρόνο της συνεδρίασης και τις διακοπές της, καθώς και την ώρα που ορίστηκε για κάθε επανάληψη, β) τα ονοματεπώνυμα των δικαστών και του εισαγγελέα ή του δημόσιου κατηγορού και του γραμματέα, γ) το ονοματεπώνυμο και ότι άλλο συντελεί στην εξακρίβωση της ταυτότητας του κατηγορουμένου, των διαδίκων, των εκπροσώπων του και των συνηγόρων, δ) τα ονοματεπώνυμα των μαρτύρων, των διερμηνέων, των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων και ε) την όρκιση των μαρτύρων, των διερμηνέων και των πραγματογνωμόνων.

Άρθρο 141 **Το περιεχόμενο των πρακτικών**

1. Τα πρακτικά της συνεδρίασης πρέπει να περιέχουν με συντομία τις καταθέσεις των μαρτύρων και τις προσθήκες ή τις διαφορές των καταθέσεων που γίνονται στο ακροατήριο σε σχέση μ' εκείνες που έγιναν στην ανάκριση, επίσης τα συμπεράσματα των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων, τις απολογίες και τις δηλώσεις των κατηγορουμένων και των αστικώς υπευθύνων, τις προτάσεις και τις αιτήσεις του εισαγγελέα και των διαδίκων, τις αποφάσεις του δικαστηρίου και τις διατάξεις εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση και γενικά κάθε αξιόλογο γεγονός κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. Όποιος διευθύνει τη συζήτηση φροντίζει να καταχωρίζονται στα πρακτικά κατά λέξη εκείνα τα μέρη των μαρτύρων ή των δηλώσεων που κρίνει ουσιώδη για του σκοπούς της απόδειξης. Επίσης έχει τη δυνατότητα και να τα υπαγορεύσει ή και να επιτρέψει σ' εκείνον που εξετάζεται την υπαγόρευσή τους, το γεγονός αυτό αναφέρεται στα πρακτικά.

2. Ο εισαγγελέας και οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να ζητούν την καταχώρηση κάθε δήλωσης όσων εξετάζονται ή εκείνων που μετέχουν στη δίκη, αν έχουν συμφέρον και δεν είναι αντίθετο στο νόμο, και να παραδίδουν γραπτώς σ' αυτόν που διευθύνει τη συζήτηση τις δηλώσεις τους που αναπτύχθηκαν προφορικά. Η απόφαση του δικαστηρίου που αρνείται ή περιορίζει την άσκηση των παραπάνω δικαιωμάτων η οποία εκδίδεται μετά προσφυγή κατά της άρνησης του διευθύνοντος τη συζήτηση, προβάλλεται με τα ένδικα μέσα που επιτρέπονται εναντίον της οριστικής απόφασης και μόνο μαζί με αυτήν.

3. Τα πρακτικά ωστόσο προσβληθούν για πλαστότητα αποδεικνύουν όλα όσα αναφέρονται σ' αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 140 και με αυτό το άρθρο.

Άρθρο 142 **Σύνταξη των πρακτικών**

1. Μόλις τελειώσει η συνεδρίαση, όποιος τη διευθύνει θεωρεί και μονογράφει σε κάθε φύλλο τα πρόχειρα πρακτικά που συντάχθηκαν από το γραμματέα κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.

2. Μέσα σε οκτώ ημέρες από τη συνεδρίαση καθαρογράφονται τα πρακτικά από το γραμματέα και υπογράφονται από αυτόν και το δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση ή, αν αυτός μετατέθηκε ή απομακρύνθηκε από τη δημόσια υπηρεσία ή πέθανε πριν από την καθαρογράφηση, από τον αρχαιότερο μεταξύ των δικαστών που συμμετείχαν συζήτηση και, αν το δικαστήριο είναι μονομελές, μόνο από το γραμματέα. Αν ο γραμματέας που συμμετείχε στη συζήτηση απομακρύνθηκε από τη υπηρεσία ή πέθανε πριν από την καθαρογράφηση, τα πρακτικά συντάσσει όποιος διευθύνει τη γραμματεία του δικαστηρίου ή ο αναπληρωτής του με βάση το πρόχειρα πρακτικά και τα σχετικά έγγραφα που βρίσκονται στο δικαστικό γραφείο, τα πρακτικά υπογράφονται από αυτόν και από το διευθύνοντα τη συζήτηση σύμφωνα με τα παραπάνω. Η ημερομηνία υπογραφής των καθαρογραμμένων πρακτικών σημειώνεται αυθημερόν σε ειδικό βιβλίο, που τηρείται στην οικεία γραμματεία. ⁽⁵⁸⁾

3. Τα πρακτικά της συνεδρίασης του πταισματοδικείου και οι αποφάσεις και οι διατάξεις που καταχωρίζονται σ' αυτά μπορούν να καθαρογραφηθούν μαζί με το σκεπτικό και καταχωρίζονται σε ειδικό βιβλίο, που τηρείται από το γραμματέα (βιβλίο δημοσίευσης αποφάσεων). Με εντολή του διευθύνοντος τη συζήτηση, καθώς και ύστερα από αίτηση καθενός που έχει έννομο συμφέρον, ακόμη και του συνηγόρου του διαδίκου ή ύστερα από παραγγελία του δημόσιου

⁵⁸ Σχόλια: Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 προστέθηκε από την παρ. 3 άρθ. 3 Ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α 88/28.5.1993)

κατηγορού, του εισαγγελέα ή ύστερα από άσκηση ένδικου μέσου, ο γραμματέας έχει υποχρέωση να καθαρογραφήσει τα πρακτικά, τις διατάξεις και την απόφαση σύμφωνα με τους ορισμούς των παραπάνω παραγράφων.

«4. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και:

1) στις αποφάσεις του μονομελούς πλημμελειοδικείου και μονομελούς δικαστηρίου ανηλίκων:

α) όταν είναι αναβλητικές, εκτός εάν διατάσσουν αναβολή για κρείσσονες αποδείξεις,

β) όταν εκδίδονται ύστερα από έφεση κατά αποφάσεων του πταισματοδικείου,

γ) όταν παύουν οριστικά την ποινική δίωξη λόγω θανάτου ή λόγω ανάκλησης της έγκλησης,

δ) όταν είναι αθωωτικές, εφόσον η ποινική δίωξη είχε ασκηθεί αυτεπάγγελα και δεν υπάρχει παθών ή πολιτικώς ενάγων, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων,

ε) όταν είναι καταδικαστικές κατ' αντιμωλία και η ποινή που επιβλήθηκε στον κατηγορούμενο δεν είναι εφέσιμη, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων.

2) Στις αποφάσεις του τριμελούς πλημμελειοδικείου:

α) όταν εκδίδονται ύστερα από έφεση κατά αποφάσεων του μονομελούς πλημμελειοδικείου, για τις οποίες η καθαρογραφή γίνεται με καταχώριση σε ειδικό βιβλίο,

β) όταν είναι αναβλητικές, εκτός εάν διατάσσουν αναβολή για κρείσσονες αποδείξεις,

γ) όταν παύουν οριστικά την ποινική δίωξη λόγω θανάτου του κατηγορουμένου ή λόγω ανάκλησης της έγκλησης,

δ) όταν εκδίδονται έπειτα από έφεση και είναι αθωωτικές, εφόσον δεν υπάρχει παθών ή παράσταση πολιτικής αγωγής, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων,

ε) όταν είναι καταδικαστικές κατ' αντιμωλία και η ποινή που επιβλήθηκε δεν είναι εφέσιμη, εκτός εάν διατάσσουν απόδοση κατασχεθέντων ή επικύρωση κατάσχεσης και δήμευση κατασχεθέντων,

στ) όταν αφορούν σωματικές βλάβες από αμέλεια, για τις οποίες η ποινική δίωξη παύει οριστικά κατ' άρθρο 315 παράγραφος 1 εδάφιο τελευταίο ΠΚ». ⁽⁵⁹⁾

5. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της ολομέλειας του οικείου πρωτοδικείου, μπορεί να επεκτείνεται η εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου και στα πρακτικά, όπως και στις αποφάσεις των μονομελών πλημμελειοδικείων που εκδίδονται σε πρώτο βαθμό και των μονομελών δικαστηρίων ανηλίκων στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) για τις παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας,

β) για τα πλημμελήματα καθυστέρησης πληρωμής εργατικών ή εργοδοτικών εισφορών,

γ) για τις παραβάσεις του υγειονομικού κανονισμού,

δ) για τις αγορανομικές παραβάσεις και

ε) για τις αξιόποινες πράξεις που βεβαιώνονται με έκθεση δημόσιας αρχής.

6. Όπου από τις διατάξεις της νομοθεσίας της νομοθεσίας προβλέπεται επίδοση αντιγράφου ή αποσπάσματος της απόφασης ποινικού δικαστηρίου σ' αυτόν που καταδικάστηκε αντί γι' αυτήν μπορεί να επιδοθεί έγγραφο της γραμματείας του δικαστηρίου, που περιέχει τον αριθμό της απόφασης, τη διάταξη που παραβιάστηκε και την ποινή που επιβλήθηκε. Η επίδοση αυτού του εγγράφου έχει τις συνέπειες της επίδοσης αντιγράφου ή αποσπάσματος της απόφασης.

«Άρθρο 142 Α

Τήρηση πρακτικών με φωνοληψία ⁽⁶⁰⁾

1. Ενώπιον των δικαστηρίων που εκδικάζουν κακουργήματα, μπορεί να εφαρμοστεί και το σύστημα τήρησης πρακτικών των συζητήσεων με φωνοληψία.

2. Η φωνοληπτική τήρηση των πρακτικών γίνεται από τον Γραμματέα του Δικαστηρίου και υπό τις οδηγίες του Δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση με μαγνητοφώνηση και απομαγνητοφώνηση ή άλλες τεχνικές φωνοληψίας που διενεργούνται με τη χρήση κατάλληλων μηχανικών μέσων και, εφόσον παρίσταται αναγκαίο, με τη συνδρομή βοηθητικού προσωπικού.

⁵⁹ Σχόλια: Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 142 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναριθμούνται σε 5 και 6, αντίστοιχα, ενώ μετά την παράγραφο 3 προστίθεται παράγραφος 4 με το άρθρο 11 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

⁶⁰ Σχόλια: Το άρθρο 142^Α προστέθηκε ως άνω με το άρθρο 9 του Ν.3346/2005

3. Οι υλικοί φορείς του ήχου όπως ψηφιακοί δίσκοι και κασέτες παράγονται, με την ενσωμάτωση του ήχου, σε ένα πρωτότυπο το οποίο φυλάσσεται στο αρχείο του δικαστηρίου για τη διασφάλιση της δυνατότητας επαλήθευσης προς το απομαγνητοφωνημένο ή με άλλες τεχνικές εκτυπωμένο κείμενο και σε ένα κυρωμένο αντίτυπο, το οποίο χρησιμοποιείται για την εργασία της απομαγνητοφώνησης και εκτύπωσης.

4. Η μηχανική εγγραφή (φωνοληψία) κατά τη διαδικασία ενώπιον του ακροατηρίου αποτελεί για τις ανάγκες του άρθρου 142 παρ. 1 τα πρόχειρα πρακτικά.

5. Το απομαγνητοφωνημένο ή με άλλες τεχνικές εκτυπωμένο κείμενο υπογράφεται από το δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση και από τον γραμματέα, τίθεται στη δικογραφία και συνιστά το κατά την έννοια του άρθρου 142 παρ. 2 κείμενο των πρακτικών.»

Άρθρο 143

Τήρηση στενογραφημένων πρακτικών

1. Σε περίπτωση που υπάρχει ειδικός στενογράφος γραμματέας τηρούνται στενογραφημένα πρακτικά ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα ή ενός από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως. Η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί ακόμη και όσο διαρκεί η αποδεικτική διαδικασία στο δικαστήριο, που αποφαινεται αμέσως και αμετακλήτως. Αν το δικαστήριο δεχτεί την αίτηση, καθορίζει το ποσό της δαπάνης, που πρέπει να καταβληθεί αμέσως στο γραμματέα του δικαστηρίου από το διάδικο που υπέβαλε την αίτηση. Με έγκριση του Υπουργού Δικαιοσύνης μπορεί να μετακληθεί για ορισμένη δίκη στενογράφος γραμματέας από άλλο δικαστήριο.

2. Τα στενογραφημένα πρόχειρα πρακτικά μονογράφονται από το δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση και μέσα σε οκτώ ημέρες γράφονται από το γραμματέα με κοινά γράμματα και υπογράφονται σύμφωνα με το άρθρο 142 παρ. 2. Τα κανονικά πρακτικά συνοδεύονται από τα στενογραφημένα πρόχειρα, τα οποία, σε περίπτωση που θα αμφισβητηθούν εκείνα που γράφτηκαν με κοινά γράμματα, αποτελούν πλήρη απόδειξη. Αν παρουσιαστεί κώλυμα στο στενογράφο γραμματέα ή αν αυτός απομακρυνθεί (άρθρο 142 παρ. 2), ο δικαστής που διευθύνει τη συζήτηση προσλαμβάνει για τη μετάφραση ιδιώτη στενογράφο που δίνει ενώπιόν του τον όρκο του διερμηνέα.

Άρθρο 144

Σύνταξη της απόφασης και των διατάξεων

1. Η απόφαση και οι διατάξεις που εκδίδονται κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης συντάσσονται γραπτώς και υπογράφονται μέσα σε οκτώ ημέρες σύμφωνα με το άρθρο 142 παρ. 2.

2. Με έγκριση του Υπουργού Δικαιοσύνης ύστερα από πρόταση της ολομέλειας του δικαστηρίου επιτρέπεται οι αποφάσεις και οι διατάξεις να μη συντάσσονται ιδιαιτέρως, αλλά να καταχωρίζονται ολόκληρες στα πρακτικά, στα πταισματοδικεία την πρόταση την υποβάλλει η ολομέλεια του πρωτοδικείου όπου υπάγονται, οι διατάξεις των άρθρων 138 παρ. 2 και 3 και 139 τηρούνται σε κάθε περίπτωση.

"3. Η σύνταξη των καταδικαστικών αποφάσεων κατά των οποίων έχει ασκηθεί ένδικο μέσο γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα, όταν κρατείται εκείνος που το ασκεί". ⁽⁶¹⁾

Άρθρο 145

Διόρθωση και συμπλήρωση της απόφασης, της διάταξης και των πρακτικών

1. Όταν στην απόφαση ή στη διάταξη υπάρχουν λάθη ή παραλείψεις που δεν δημιουργούν ακυρότητα, ο δικαστής που τις εξέδωσε διατάσσει αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση του εισαγγελέα ή κάποιου από τους διαδίκους τη διόρθωση ή τη συμπλήρωσή τους, αν δεν μεταβάλλονται ουσιαστικά και δεν αλλοιώνεται η αληθινή εικόνα αυτών που πράγματι συνέβησαν στο ακροατήριο.

2. Η διόρθωση ή η συμπλήρωση μπορεί να αφορά, εκτός από τις άλλες παραλείψεις, και τα όσα αναφέρονται ως προς την ταυτότητα του κατηγορούμενου, τη συμπλήρωση του ανεπαρκούς αιτιολογικού και τη διευκρίνιση του διατακτικού της απόφασης όταν αυτό έχει ασάφειες ή είναι διαφορετικό από εκείνο που απαγγέλθηκε στο ακροατήριο ή που σημειώθηκε στα πρακτικά. Η διόρθωση ή η συμπλήρωση διατάσσεται με απόφαση ή διάταξη, ύστερα από κλήτευση και ακρόαση των διαδίκων που εμφανίστηκαν. Η διόρθωση ή η συμπλήρωση

⁶¹ Σχόλια: Η εντός " " παρ. 3 προστέθηκε με την παρ. 6 του άρθρ. 2 του ν. 2408/96 (Α' 104)

απόφασης του μικτού ορκωτού δικαστηρίου διατάσσεται στην περίπτωση που έληξε η σύνοδος κατά την οποία εκδόθηκε η απόφαση, από το δικαστήριο των εφετών στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το μικτό ορκωτό δικαστήριο. Αν ασκήθηκε κατά της απόφασης ένδικο μέσο, τη διόρθωση ή τη συμπλήρωσή της τη διατάσσει το δικαστήριο που την εξέδωσε, αν το ένδικο μέσο απορρίφθηκε ως απαράδεκτο, σε αντίθετη περίπτωση τη διόρθωση ή τη συμπλήρωση τη διατάσσει το δικαστήριο που αποφασίζει για το ένδικο μέσο.

3. Μέσα σε είκοσι ημέρες από την, κατά το άρθρο 142 παρ. 2 εδάφιο τελευταίο, καταχώριση στο ειδικό βιβλίο καθαρογραμμένων πρακτικών είναι δυνατό να ζητηθεί από τους διαδίκους και τον εισαγγελέα ή να προκληθεί αυτεπαγγέλτως από το δικαστή η διόρθωση των λαθών που υπάρχουν στα πρακτικά ή η συμπλήρωση των ελλείψεων, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1. Τη διόρθωση ή τη συμπλήρωση τη διατάσσει, ύστερα από κλήτευση και ακρόαση των διαδίκων που ήταν παρόντες, όποιος διευθύνει τη συνεδρίαση, και σε περίπτωση άρνησής του το δικαστήριο που δίκασε αποτελούμενο από τους ίδιους αν είναι δυνατό δικαστές. ⁽⁶²⁾

4. ⁽⁶³⁾

Άρθρο 146

Ανανέωση των πρωτότυπων των αποφάσεων και πρακτικών

Η ανανέωση ή η αντικατάσταση των πρωτότυπων των αποφάσεων, των διατάξεων, των βουλευμάτων και των πρακτικών, καθώς και κάθε άλλου εγγράφου της ποινικής διαδικασίας, που καταστράφηκαν από οποιαδήποτε αιτία, χάθηκαν ή υπεξαιρέθηκαν, γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζει ειδικός νόμος.

Άρθρο 147

Αντίγραφα

Αντίγραφα των αποφάσεων, των διατάξεων των πρακτικών, των βουλευμάτων, καθώς και κάθε εγγράφου της ποινικής διαδικασίας δίνονται μετά το τέλος της σε κάθε διάδικο της ποινικής δίκης, ενώ σε οποιονδήποτε άλλον που έχει συμφέρον δίνονται με αίτηση του και με έγκριση του προέδρου του δικαστηρίου ή του πταισματοδίκη. Κατά τη διάρκεια της ανάκρισης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 101, 104, 107 και 108, σε οποιονδήποτε τρίτο που έχει έννομο συμφέρον είναι δυνατό να δοθούν αντίγραφα με ομόφωνη έγκριση του ανακριτή και του εισαγγελέα.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Άρθρο 148

Ορισμός

Έκθεση ονομάζεται το έγγραφο που συντάσσει δημόσιος υπάλληλος ο οποίος εκπληρώνει καθήκοντα στην ποινική διαδικασία για να βεβαιώσει πράξεις που έκανε ο ίδιος ή άλλος αρμόδιος δημόσιος υπάλληλος με τον οποίο συμπράττει ή δηλώσεις τρίτων προσώπων που απευθύνονται σε αυτούς.

Άρθρο 149

Χρόνος και τόπος που συντάσσεται η έκθεση

Η έκθεση πρέπει να συντάσσεται στον τόπο όπου γίνεται η πράξη ή η δήλωση που βεβαιώνεται σ' αυτήν και στον ίδιο το χρόνο της ενέργειας, ή, αν αυτό είναι αδύνατο, αμέσως κατόπιν.

Άρθρο 150

Πρόσωπα που συμπράττουν

Κατά τη σύνταξη της έκθεσης, όταν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, παρίσταται δικαστικός γραμματέας ή ανακριτικός υπάλληλος, και, αν δεν υπάρχουν αυτοί, παρίστανται δύο μάρτυρες. Οι μάρτυρες πρέπει να μην έχουν ηλικία κάτω από 17 ετών, να μην έχουν συμφέρον από την

⁶² Σχόλια: Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 4 του άρθ. 3 του ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α 88/28.5.1993)

⁶³ Σχόλια: Η παρ. 4 καταργήθηκε με το εδ. β' της παρ. 18 του άρθ. 34 του ν. 2172/1993).

έκβαση της υπόθεσης, να μην είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως τον τρίτο βαθμό με το δημόσιο υπάλληλο που συντάσσει την έκθεση ή τον κατηγορούμενο ή τον πολιτικώς ενάγοντα, να μην είναι προφανώς μεθυσμένοι ή διανοητικά άρρωστοι. Αν δεν υπάρχουν ούτε αυτοί οι μάρτυρες, ο δημόσιος υπάλληλος οφείλει να συντάξει την έκθεση μόνος του.

Άρθρο 151

Το περιεχόμενο της έκθεσης

Η έκθεση που γράφεται από το δικαστικό γραμματέα αν αυτός είναι παρών, πρέπει να αναφέρει τον τόπο και την ημερομηνία και, αν είναι δυνατόν, την ώρα κατά την οποία άρχισε και τελείωσε η σύνταξή της, τα ονοματεπώνυμα και την κατοικία των προσώπων που παρευρέθηκαν και τους τυχόν γνωστούς λόγους για τους οποίους δεν παρευρέθηκαν τα πρόσωπα που έπρεπε, πρέπει να περιέχει ακριβή περιγραφή των πράξεων που πιστοποιούνται με την έκθεση ή των δηλώσεων τρίτων που έγιναν σ' αυτόν που συντάσσει την έκθεση, και να αναφέρει αν οι δηλώσεις αυτές υπήρξαν αυθόρμητες ή προκλήθηκαν με ερωτήσεις του υπαλλήλου. Η έκθεση διαβιβάζεται μπροστά σε όλους κατά το άρθρο 150 συνεργάστηκαν, και υπογράφεται από αυτούς, καθώς και από τους μάρτυρες που εξετάστηκαν και από το δημόσιο υπάλληλο που συντάσσει την έκθεση. Αν κάποιος απ' αυτούς που συνεργάστηκαν ή εξετάστηκαν δεν ξέρει ή αρνείται να υπογράψει, αυτό αναφέρεται στην έκθεση.

Άρθρο 152

Αποδεικτική δύναμη της έκθεσης

Η έκθεση έχει αποδεικτική δύναμη ωστόσο αποδειχθεί το αντίθετο. Για όσα όμως βεβαιώνονται σ' αυτήν ότι έγιναν από δημόσιο υπάλληλο η έκθεση έχει αποδεικτική δύναμη ωστόσο προσβληθεί για πλαστότητα. Αυτό δεν εμποδίζει πάντως το δικαστή να εκτιμήσει το περιεχόμενο της έκθεσης ελεύθερα.

Άρθρο 153

Ακυρότητα της έκθεσης

Η έκθεση είναι άκυρη, όταν λείπουν η χρονολογία (εκτός αν προκύπτει με βεβαιότητα από το όλο περιεχόμενο της έκθεσης ή από άλλα έγγραφα που επαναλαμβάνονται σ' αυτήν), η αναγραφή των ονομάτων και των επωνύμων ή η υπογραφή των προσώπων που έχουν συμπράξει σύμφωνα με το άρθρο 150 ή που εξετάστηκαν ή η υπογραφή του δημοσίου υπαλλήλου που συντάσσει την έκθεση.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Άρθρο 154

Διάκριση της κοινοποίησης από την επίδοση

1. Ο νόμος ορίζει πότε είναι απαραίτητη η κοινοποίηση κάποιου εγγράφου της ποινικής διαδικασίας και πότε η επίδοση του. Η κοινοποίηση και η επίδοση συνεπάγονται τα ίδια νόμιμα αποτελέσματα.
2. Η επίδοση ή η κοινοποίηση είναι άκυρες, αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις των άρθρων 155 - 157, 159 και 165.

Άρθρο 155

Επίδοση

1. Η επίδοση γίνεται με παράδοση του εγγράφου στα χέρια του ενδιαφερόμενου από ποινικό ή δικαστικό επιμελητή ή, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, από όργανο της δημόσιας δύναμης ή από τον πρόεδρο ή το γραμματέα της κοινότητας ή τον υπάλληλο του Δήμου ο οποίος έχει

οριστεί για το σκοπό αυτόν με απόφαση του Δημάρχου".⁽⁶⁴⁾ Αν αυτός που κάνει την επίδοση δεν βρίσκει τον ενδιαφερόμενο στον τόπο της διαμονής ή της κατοικίας του ή του καταστήματος ή του εργαστηρίου ή του γραφείου όπου ασκεί το επάγγελμα του, εγχειρίζεται το έγγραφο σε κάποιον που, έστω και προσωρινά, διαμένουν μαζί του ή στους οικιακούς βοηθούς του ή στο θυρωρό της κατοικίας που μένει ή σε κάποιον από όσους είναι στο κατάστημα ή στο εργαστήριο ή στο γραφείο. Από όλους του παραπάνω εξαιρούνται όσοι κατά την ανεξέλεγκτη αντίληψη αυτού που κάνει την επίδοση είναι μικρότεροι από δεκαεπτά ετών ή ψυχικά ασθενείς ή προφανώς μεθυσμένοι εξαιρούνται επίσης οι παθόντες από το έγκλημα, όταν η επίδοση πρόκειται να γίνει στον κατηγορούμενο ή στον αστικώς υπεύθυνο, και αντιστρόφως.

Αν πρόκειται για εργαζόμενο σε εργοστάσιο, η επίδοση μπορεί να γίνει στο διευθυντή του εργοστασίου ή στο θυρωρό. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στα εδ. β' και γ' είναι υποχρεωμένα να παραδώσουν στον ενδιαφερόμενο το έγγραφο που τους επιδόθηκε χωρίς καμία χρονοτριβή.

2. Αν ένα από τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου αρνηθεί να παραλάβει το έγγραφο, αυτός που κάνει την επίδοση το επικολλά στην πόρτα της κατοικίας ή, προκειμένου για ξενοδοχείο ή οικοτροφείο, στην πόρτα του δωματίου όπου διαμένει ο ενδιαφερόμενος ή στην πόρτα του καταστήματος ή του εργαστηρίου ή του εργοστασίου ή του γραφείου. Αν δεν βρεθεί στην κατοικία του ο ενδιαφερόμενος ή ο σύνοικος ή ο οικιακός βοηθός ή θυρωρός, οποίος κάνει την επίδοση επικολλά το έγγραφο στην πόρτα της κατοικίας. Αν η θυροκόλληση έγινε επειδή τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 1 εδ. β' και γ' αρνήθηκαν να πάρουν το έγγραφο ή απουσίαζαν ή δεν υπήρχαν, επιδίδεται αντίγραφο του εγγράφου στον τυχόν διορισμένο αντίκλητο του ενδιαφερομένου κατηγορούμενου ή αστικώς υπευθύνου. Σ' αυτή την περίπτωση τα αποτελέσματα αρχίζουν από την επίδοση στον αντίκλητο.

3. Αν ο ενδιαφερόμενος κρατείται στην φυλακή ή σε άλλον καθορισμένο για την κράτηση τόπο, η επίδοση γίνεται στον τόπο αυτόν κάποιον από τους υπαλλήλους του καταστήματος κράτησης. Σ' αυτή την περίπτωση ως σύνοικοι του ενδιαφερομένου κατά την έννοια αυτού του άρθρου θεωρούνται ο διευθυντής της φυλακής ή του καταστήματος ή ο αναπληρωτής τους.

Άρθρο 156

Επίδοση σε πρόσωπα άγνωστης διαμονής

1. Αν το πρόσωπο στο οποίο πρόκειται να γίνει η επίδοση απουσιάζει από τον τόπο της κατοικίας του και η διαμονή του είναι άγνωστη, η επίδοση του εγγράφου γίνεται στο σύζυγό του ή, αν δεν υπάρχει σύζυγος, σε έναν από τους γονείς ή τους αδερφούς ή σε άλλους συγγενείς του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό. Τα τρίτα αυτά πρόσωπα δεν πρέπει κατά την ανέλεγκτη αντίληψη εκείνου που ενεργεί την επίδοση να έχουν ηλικία κατώτερη από δεκαεπτά ετών, ούτε είναι ψυχικά ασθενείς ή προφανώς μεθυσμένα, ούτε παθόντες από το έγκλημα, αν η επίδοση πρόκειται να γίνει στον κατηγορούμενο ή στον αστικώς υπεύθυνο, και αντιστρόφως. Ως προς τα άλλα ζητήματα εφαρμόζεται και σ' αυτή την περίπτωση η παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου.

2. Αν δεν βρεθεί κανείς από τους παραπάνω συγγενείς στον τόπο της κατοικίας του αποδέκτη της επίδοσης, αυτή γίνεται προς το δήμαρχο ή το δημοτικό υπάλληλο που ορίζει ο δήμαρχος γι' αυτό το σκοπό ή προς τον πρόεδρο ή το γραμματέα της κοινότητας ή προς τον ιερέα της ενορίας της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του αποδέκτη της επίδοσης, οι οποίοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση να φροντίσουν για την τοιχοκόλληση του εγγράφου που τους επιδόθηκε σε ένα από τα δημοσιότερα σημεία και να στείλουν βεβαίωση για την τοιχοκόλληση στην αρχή που παράγγειλε την επίδοση. Η αρχή αυτή μπορεί κατά την κρίση της να παραγγείλει να γίνει πρόσθετη επίδοση και στον πρόεδρο του συλλόγου ή του σωματίου στο οποίο ανήκει κατά το νόμο ο αποδέκτης της επίδοσης, οπότε τα αποτελέσματά της αρχίζουν από τη μεταγενέστερη επίδοση.

Άρθρο 157

Επίδοση σε στρατιωτικούς και λοιπούς

Αν αυτός στον οποίο πρόκειται να γίνει η επίδοση είναι στρατιωτικός που υπηρετεί στο στρατό ξηράς, η επίδοση γίνεται στον ίδιο διαμέσου του φρουράρχου του τόπου στον οποίο υπηρετεί. Αν βρίσκεται σε πολεμικό πλοίο ή είναι στρατιωτικός που υπηρετεί στο ναυτικό ή στην αεροπορία ή ανήκει στη χωροφυλακή, την αστυνομία πόλεων, την πυροσβεστική υπηρεσία,

⁶⁴ Σχόλια: Η εντός " " φράση του πρώτου εδ. της παρ. 1 του παρόντος άρθρου προστέθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 18 του ν. 2721/99 (Α' 112), ισχύει δε, από 3.6.99.

τη δασοφυλακή ή την αγροφυλακή ή το λιμενικό σώμα ή το σώμα φαροφυλάκων, η επίδοση γίνεται διαμέσου του διοικητή του. Τέλος, αν αυτός στον οποίο πρόκειται να γίνει η επίδοση είναι προϊστάμενος της αρμόδιας υπηρεσίας, η επίδοση γίνεται διαμέσου του προϊσταμένου υπουργού.

Άρθρο 158

Επίδοση σε όσους ανήκουν στο εμπορικό ναυτικό και λοιπούς

Η επίδοση σε όσους ανήκουν στο εμπορικό ναυτικό ή στην πολιτική αεροπορία, στους σιδηροδρομικούς και τους τροχιοδρομικούς υπαλλήλους γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 155, συγχρόνως όμως ανακοινώνεται στον άμεσο προϊστάμενο του αποδέκτη της επίδοσης και, αν πρόκειται για κυβερνήτη πλοίου ή αεροσκάφους, στο διευθυντή της ατμοπλοϊκής ή της αεροπορικής εταιρίας.

Άρθρο 159

Επίδοση με το ταχυδρομείο ή το τηλεγραφείο

1. Η επίδοση μπορεί να γίνει με το ταχυδρομείο, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 156, σύμφωνα με όσα ορίζει σχετικό διάταγμα, σε επείγουσα περίπτωση οι κλήσεις των διαδικών και των μαρτύρων στην ανάκριση ή στο ακροατήριο μπορούν να σταλούν απευθείας με τηλεγράφημα, που αναφέρεται στα πιο ουσιαστικά σημεία των κλήσεων.

2. Η επίδοση σε πρόσωπο που κρατείται σε φυλακή ή σε άλλο καθορισμένο για την κράτηση τόπο (άρθρο 155 παρ. 3) μπορεί να γίνει και με τηλεομοιοτυπική διαβίβαση του εγγράφου. Το συντασσόμενο για την επίδοση αυτή αποδεικτικό μπορεί να διαβιβαστεί σε αυτόν που παράγγειλε την επίδοση αυτή με ίδιο τρόπο. ⁽⁶⁵⁾

Άρθρο 160

Ανακοίνωση του περιεχομένου του εγγράφου που επιδίδεται

Όποιος επιδίδει έγγραφο οφείλει να ανακοινώνει το περιεχόμενο του εγγράφου στον ενδιαφερόμενο και να αναγράφει το γεγονός στο επιδοτήριο.

Η παράλειψη της υποχρέωσης αυτής συνεπάγεται την πειθαρχική τιμωρία του υπαιτίου.

Άρθρο 161

Το αποδεικτικό της επίδοσης

1. Για την επίδοση που ενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 155-158, εκείνος που την ενεργεί οφείλει να συντάξει αποδεικτικό στον τόπο όπου αυτή γίνεται.

«Στο αποδεικτικό, με ποινή ακυρότητας της επίδοσης, σημειώνεται ο τόπος, το έτος, ο μήνας, η ημέρα και, αν πρόκειται για κλητήριο θέσπισμα ή κλήση του κατηγορουμένου, ο αριθμός αυτών, ο καλών εισαγγελέας, δημόσιος κατηγορος ή πταισματοδίκης, ως και το ονοματεπώνυμο του προσώπου στο οποίο παραδόθηκε το έγγραφο, υπογράφεται δε το αποδεικτικό από το πρόσωπο αυτό και από εκείνον που ενεργεί την επίδοση.» ⁽⁶⁶⁾

Αν το πρόσωπο αυτό δηλώσει ότι δεν ξέρει ή δεν μπορεί να υπογράψει, ή αν αρνηθεί, ή αν το έγγραφο που επιδίδεται τοιχοκολληθεί κατά το άρθρο 155 παρ. 2, τα γεγονότα αυτά, καθώς και το ονοματεπώνυμο εκείνου που αρνήθηκε να το παραλάβει κατά το άρθρο 155 παρ. 2, αναγράφονται στο αποδεικτικό, προσλαμβάνεται επίσης από όποιον ενεργεί την επίδοση ένας μάρτυρας, του οποίου το ονοματεπώνυμο, η κατοικία και το επάγγελμα αναγράφονται στο αποδεικτικό, που το υπογράφει και αυτός αν ξέρει γράμματα.

2. Αυτός που επιδίδει οφείλει επίσης σε κάθε περίπτωση να σημειώσει στο έγγραφο τη χρονολογία και τον τόπο της επίδοσης, καθώς και το πρόσωπο στο οποίο παραδόθηκε, και να υπογράψει τη σχετική σημείωση.

3. Η τηλεγραφική μεταβίβαση που κατά το άρθρο 159 αναπληρώνει την επίδοση βεβαιώνεται από τον υπάλληλο που ενεργεί την επίδοση με αποδεικτικό, το οποίο συντάσσεται σύμφωνα με την παρ. 1.

4. Η επίδοση μπορεί να αποδεικνύεται και με έγγραφο παραλαβής το οποίο συντάσσεται κάτω από το αντίγραφο του εγγράφου που επιδίδεται και υπογράφεται από αυτόν προς τον οποίο γίνεται η επίδοση ή από σύνοικό του. Η απόδειξη συντάσσεται από τα όργανα της επίδοσης ή

⁶⁵ Σχόλια: Η παρ. 2 προστέθηκε με το άρθρο 5 παρ.2 του Ν.2298/1995

⁶⁶ Σχόλια: Το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 αντικ. ως άνω από το άρθρο 8 παρ. 5 του Ν.1941/1991

από τους υπαλλήλους της γραμματείας για τις επιδόσεις που γίνονται μέσα στα δικαστικά καταστήματα, περιέχει απαραίτητως το ονοματεπώνυμο εκείνου που επιδίδει και εκείνου που παραλαμβάνει το έγγραφο, καθώς και τον τόπο και τη χρονολογία της επίδοσης. Ο τόπος και η χρονολογία της επίδοσης σημειώνεται στο έγγραφο που παραδίδεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2.

Άρθρο 162

Αποδεικτική δύναμη του επιδοτηρίου ⁽⁶⁷⁾

Το αποδεικτικό της επίδοσης, που συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 161, έχει αποδεικτική δύναμη ωσότου προσβληθεί για πλαστότητα. Η προσβολή του ως πλαστού δεν εμποδίζει την ποινική δίκη να προχωρήσει, αν το δικαστήριο κρίνει ότι αυτός στον οποίο έγινε η επίδοση πληροφορήθηκε έγκαιρα το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε. Το ίδιο εφαρμόζεται και όταν λείπει κάποιο στοιχείο που αναφέρεται στο κύρος του αποδεικτικού εγγράφου. Ως προς το ζήτημα αυτό αιτιολογημένα αποφασίζει το δικαστήριο.

Άρθρο 163

Παραβάσεις σχετικές με την επίδοση

1. Εκείνος που κάνει την επίδοση, και από ασυγχώρητη αμέλεια παραβαίνει τις διατάξεις των άρθρων 155 - 159 και 161, τιμωρείται πειθαρχικά. Αν η παράβαση ανακαλυφθεί στο ακροατήριο και ιδίως όταν αυτή προκύπτει από έγγραφο της δικογραφίας, το δικαστήριο που δικάζει την ποινική υπόθεση επιβάλλει υποχρεωτικά στον υπαίτιο την πειθαρχική ποινή επίπληξης ή προστίμου 2.000 - 20.000 δρχ. ή και τις βαρύτερες ποινές που προβλέπουν οι πειθαρχικές διατάξεις από τις οποίες διέπονται, ανάλογα με το βαθμό της υπαιτιότητας. Αν η παράβαση είναι αξιόποινη μπορεί να επιβληθεί και η προβλεπόμενη ποινή. Αν ο υπαίτιος είναι απών, η απόφαση επιδίδεται σ' αυτόν. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση διαβιβάζεται με επιμέλεια του εισαγγελέα της έδρας στην προϊσταμένη αρχή αυτού που ενήργησε την επίδοση. Αν ο υπαίτιος δεν παρίσταται, έχει δικαίωμα να ζητήσει, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τότε που του επιδόθηκε η απόφαση, την αναθεώρηση της από το ίδιο δικαστήριο. Σ' αυτήν την περίπτωση συντάσσεται έκθεση από το γραμματέα.
2. Όσοι αρνούνται να παραλάβουν το έγγραφο που τους επιδίδεται ή να υπογράψουν το επιδοτήριο τιμωρούνται για απείθεια σύμφωνα με τις διατάξεις του ποινικού κώδικα.

Άρθρο 164

Δικαιώματα των οργάνων της επίδοσης

1. Όποιος ενεργεί επιδόσεις εισπράττει για κάθε επίδοση δικαιώματα που καθορίζονται και καταβάλλονται με τον τρόπο που ορίζει προεδρικό διάταγμα.
2. Τα δικαιώματα που καταβάλλονται σ' εκείνον που ενεργεί επιδόσεις εκκαθαρίζονται μαζί με τα άλλα δικαστικά έξοδα από το γραμματέα του αρμόδιου ποινικού δικαστηρίου εις βάρος του καταδικασμένου, σε περίπτωση αναβολής της δίκης επειδή απουσιάζουν οι μάρτυρες, η εκκαθάριση γίνεται εις βάρος όσων απουσιάζουν.

Άρθρο 165

Κοινοποίηση

1. Η κοινοποίηση γίνεται με ανακοίνωση του δικαστή, του εισαγγελέα ή του ανακριτικού υπαλλήλου στον παρόντα διάδικο, μάρτυρα ή πραγματογνώμονα ή τεχνικό σύμβουλο ή τους συνηγόρους ή αντικλήτους των διαδικών. Για την κοινοποίηση συντάσσεται έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 151 του κώδικα. Η κοινοποίηση που γίνεται στο ακροατήριο μνημονεύεται στα πρακτικά της συνεδρίασης.
2. Η κοινοποίηση των βουλευμάτων και των διατάξεων του και των διατάξεων του ανακριτή στην εισαγγελική αρχή γίνεται μόλις αυτά εκδοθούν με παράδοση αντιγράφου από το γραμματέα του δικαστικού συμβουλίου ή του ανακριτή στο γραμματέα της εισαγγελίας ή με προσαγωγή του πρωτοτύπου στον εισαγγελέα. Όποιος ενεργεί την κοινοποίηση συντάσσει γι' αυτήν έκθεση, που υπογράφεται από τον ίδιο και το γραμματέα της εισαγγελίας ή τον εισαγγελέα. Αν δεν συνταχθεί η έκθεση, η κοινοποίηση θεωρείται ότι έγινε την τρίτη ημέρα από την ημέρα που εκδόθηκε το βούλευμα ή η διάταξη.

⁶⁷ Σχόλια: Το άρθρο 162 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρ. 34 του ν. 2172/1993.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Άρθρο 166

Προθεσμία για την εμφάνιση στο ακροατήριο

1. Όπου ειδική διάταξη νόμου δεν ορίζει διαφορετικά, η προθεσμία εμφάνισης των διαδίκων, των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων στο ακροατήριο ορίζεται σε δεκαπέντε μέρες. Αν ο κλητευόμενος διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστης διαμονής η προθεσμία αυτή είναι τριάντα ημερών αν η διαμονή του βρίσκεται σε χώρα της Ευρώπης ή της Μεσογείου και εξήντα ημερών σε κάθε άλλη περίπτωση.
2. Η προθεσμία αρχίζει από την επομένη της επίδοσης και λήγει την προηγούμενη της ημέρας της δικάσιμου.
3. Η μη τήρηση των προθεσμιών που καθορίζονται στις παρ. 1 και 2 συνεπάγεται την ακυρότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο (άρθρο 174 παρ. 2).

Άρθρο 167

Προθεσμία για την επίδοση της πολιτικής αγωγής

Η επίδοση της πολιτικής αγωγής στον κατηγορούμενο ή στον αστικώς υπεύθυνο πρέπει να γίνει πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο.

Άρθρο 168

Υπολογισμός των προθεσμιών

1. Οι προθεσμίες που ορίζονται στον κώδικα υπολογίζονται σύμφωνα με το καθιερωμένο ημερολόγιο. Όταν η προθεσμία ορίζεται σε ημέρες, δεν υπολογίζεται η ημέρα με την οποία συμπίπτει το χρονικό σημείο ή το γεγονός από το οποίο αρχίζει να τρέχει η προθεσμία, αν η τελευταία ημέρα της προθεσμίας είναι εξαιρετέα, η προθεσμία παρεκτείνεται έως και την επόμενη μη εξαιρετέα ημέρα. Η εικοσιτετράωρη προθεσμία διαρκεί όλη την επόμενη ημέρα μετά την έναρξή της.
2. Η τελευταία ημέρα της προθεσμίας για την υποβολή δηλώσεων, την κατάθεση εγγράφων ή την άσκηση ένδικων μέσων θεωρείται ότι λήγει τη στιγμή που λήγει η τελευταία εργάσιμη ώρα του αρμόδιου δικαστικού γραφείου.

Άρθρο 169

Παρέκταση και συντόμευση της προθεσμίας

1. Ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατηγορος που διατάσσει την επίδοση της κλήσης μπορεί, αν συντρέχουν κατά την κρίση του κίνδυνος παραγραφής ή άλλοι εξαιρετικοί λόγοι που μνημονεύονται στην παραγγελία προς επίδοση, να συντομεύσει την προθεσμία εμφάνισης των κατηγορουμένων, των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων στο ακροατήριο σε οκτώ κατ' ανώτατο όριο, ημέρες, εφόσον πρόκειται για πρόσωπα γνωστής διαμονής στην ημεδαπή.
2. Ο διάδικος που προς όφελός του ορίζεται κάποια προθεσμία μπορεί να παραιτηθεί ή να συναινέσει στη συντόμευσή της με γραπτή ή προφορική δήλωσή του στο γραμματέα του δικαστηρίου ή της εισαγγελίας για τη δήλωση αυτή συντάσσεται έκθεση. Ανάκληση της δήλωσης δεν επιτρέπεται, αν όμως μετά τη δήλωση προκύψουν λόγοι που να δικαιολογούν νέα προθεσμία σ' αυτόν που παραιτήθηκε, μπορεί να ζητήσει από τον εισαγγελέα ή το δημόσιο κατηγορο να προσδιοριστεί νέα δικάσιμος και, αν δεν του δοθεί, να ζητήσει από το δικαστήριο αναβολή της συζήτησης.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΚΥΡΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 170

Πότε υπάρχει ακυρότητα

1. Η ακυρότητα μιας πράξης ή ενός εγγράφου της ποινικής διαδικασίας επέρχεται μόνο όταν αυτό ορίζεται ρητά στο νόμο.
2. Η ακυρότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο επέρχεται επίσης και στην περίπτωση που ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του ή ο εισαγγελέας ζήτησαν να ασκήσουν δικαίωμα που ρητά του παρέχεται από το νόμο, και το δικαστήριο τους το αρνήθηκε ή παρέλειψε να αποφανθεί για τη σχετική αίτηση. ⁽⁶⁸⁾

Άρθρο 171

Απόλυτη ακυρότητα

Ακυρότητα που λαμβάνεται και αυτεπαγγέλτως υπόψη από το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και στον Άρειο Πάγο ακόμη προκαλείται:

- 1) Αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις που καθορίζουν: α) τη σύνθεση του δικαστηρίου, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του οργανισμού δικαστηρίων και του νόμου περί μικτών ορκωτών δικαστηρίων για ακυρότητα εξαιτίας κακής σύνθεσής του, β) την κίνηση της ποινικής δίωξης από τον εισαγγελέα και την υποχρεωτική συμμετοχή του στη διαδικασία στο ακροατήριο και σε πράξεις της προδικασίας που ορίζονται στο νόμο, γ) την αναστολή της ποινικής δίωξης σε όσες περιπτώσεις την επιβάλλει υποχρεωτικά ο νόμος, δ) « την εμφάνιση, την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και την άσκηση των δικαιωμάτων που του παρέχονται από το νόμο, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα». ⁽⁶⁹⁾
2. Αν ο πολιτικός ενάγων παρέστη παράνομα στη διαδικασία του ακροατηρίου. ⁽⁷⁰⁾

Άρθρο 172

Ακυρότητα από την παράβαση των διατάξεων για δικαστικά τέλη και ένσημα

Αν δικαστής ή οποιοσδήποτε δημόσιος υπάλληλος που εκτελεί καθήκοντα στην ποινική διαδικασία συντάξει ή δεχθεί παραβαίνοντας το νόμο έγγραφο που δεν έχει ή έχει ελλιπές το τέλος ή το ένσημο που επιβάλλεται από το νόμο, η ποινική διαδικασία δεν είναι άκυρη, ούτε η πολιτική αγωγή που ασκήθηκε σ' αυτήν. Στον παραβάτη υπάλληλο μπορούν όμως να επιβληθούν οι ποινές που ορίζονται στον κώδικα για τα τέλη χαρτοσήμου.

Άρθρο 173

Πρόταση της ακυρότητας

1. Κάθε σχετική ακυρότητα μπορεί να προταθεί από τον εισαγγελέα ή από το διάδικο που έχει συμφέρον. Αν η σχετική ακυρότητα αναφέρεται σε πράξη της προδικασίας, πρέπει να προταθεί έως το τέλος της, αν αναφέρεται σε πράξη της διαδικασίας στο ακροατήριο, κύριας ή προπαρασκευαστικής πρέπει να προταθεί ωσότου εκδοθεί για την κατηγορία οριστική απόφαση σε τελευταίο βαθμό.
2. Από τις απόλυτες ακυρότητες που μνημονεύονται στο άρθρο 171, όσες αναφέρονται σε πράξεις της προδικασίας μπορούν να προτείνονται ωσότου γίνει αμετάκλητη η παραπομπή στο ακροατήριο.
3. Εκτός από την απόλυτη ακυρότητα που αναφέρεται στο άρθρο 171, η ακυρότητα που προήλθε από ενέργεια ή από παράλειψη του εισαγγελέα ή του διαδίκου ή που έγινε δεκτή ρητά από αυτούς δεν μπορεί να προταθεί από τους ίδιους.

⁶⁸ Σχόλια: Η παρ. 2 του παρόντος άρ. τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρ. 34 του ν. 2172/1993.

⁶⁹ Σχόλια: Το στοιχείο δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 171 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 11 παρ.2 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

⁷⁰ Σχόλια: Η παρ. 2 προστέθηκε με την παρ. 3 του άρ. 34 του ν. 2172/1993

Άρθρο 174

Πότε καλύπτεται η ακυρότητα

1. Ακυρότητα που δεν προτάθηκε σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο καλύπτεται.
2. Η ακυρότητα της κλήσης στο ακροατήριο ή του κλητηρίου θεσπίσματος του κατηγορουμένου και του αστικώς υπεύθυνου και του καταλόγου των μαρτύρων, η ακυρότητα της επίδοσης ή της κοινοποίησής τους και της πολιτικής αγωγής, καθώς και η ακυρότητα που αναφέρεται στο άρθρο 166 παρ. 3 καλύπτονται, αν εκείνος που κλητεύθηκε στη δίκη εμφανιστεί και δεν προβάλει αντιρρήσεις για την πρόοδο της. Μπορεί όμως το δικαστήριο να αναβάλει τη συζήτηση, αν κρίνει ότι από την ακυρότητα, μολονότι δεν προτάθηκε, είναι δυνατό να προξενηθεί βλάβη στην υπεράσπιση του κατηγορουμένου ή του αστικώς υπεύθυνου.

Άρθρο 175

Συνέπειες της ακυρότητας

Η ακυρότητα μιας πράξης καθιστά άκυρες και τις εξαρτημένες από αυτήν μεταγενέστερες πράξεις της ποινικής διαδικασίας. Ο δικαστής μπορεί να κηρύξει άκυρες και πράξεις σύγχρονες ή προγενέστερες, μόνο όταν είναι συναφείς με εκείνη που ακυρώθηκε.

Άρθρο 176

Κήρυξη της ακυρότητας. Επανάληψη των άκυρων πράξεων

1. Αρμόδιο να κηρύξει την ακυρότητα των πράξεων της προδικασίας είναι το δικαστικό συμβούλιο, ενώ των πράξεων της διαδικασίας στο ακροατήριο, και της κύριας και της προπαρασκευαστικής, το δικαστήριο που αναλαμβάνει την εκδίκαση της κατηγορίας.
2. Το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο κηρύσσοντας την ακυρότητα διατάσσει την επανάληψη των άκυρων πράξεων αν το κρίνει αναγκαίο και εφικτό. Αν δικαστικός ή ανακριτικός υπάλληλος ή κλητήρας είναι υπαίτιος της ακυρότητας από ασυγχώρητη αμέλεια, του επιβάλλονται τα έξοδα της επανάληψης των πράξεων χωρίς να αποκλείεται και η πειθαρχική δίωξή του.
3. Σε κάθε περίπτωση και ανεξάρτητα από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ο δικαστής ή άλλος υπάλληλος που εκτελεί καθήκοντα στην ποινική διαδικασία, αν αντιληφθεί κάποιο λόγο ακυρότητας για πράξη που τέλεσε ο ίδιος, έχει υποχρέωση αν είναι δυνατό να την επαναλάβει αμέσως.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ ΟΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 177

Αρχή της ηθικής απόδειξης

1. Οι δικαστές δεν είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν νομικούς κανόνες αποδείξεων, πρέπει όμως να αποφασίζουν κατά την πεποίθησή τους, ακολουθώντας τη φωνή της συνείδησής τους και οδηγούμενοι από την απροσωπόληπτη κρίση που προκύπτει από τις συζητήσεις και που αφορά την αλήθεια των πραγματικών γεγονότων, την αξιοπιστία των μαρτύρων και την αξία των άλλων αποδείξεων.
- "2. "Αποδεικτικά μέσα, που έχουν αποκτηθεί με αξιόποινες πράξεις ή μέσω αυτών, δεν λαμβάνονται υπόψη στην ποινική διαδικασία." ⁽⁷¹⁾

⁷¹ Σχόλια: Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ.2 του Ν.3674/2008

Άρθρο 178
Αποδεικτικά μέσα

Κυριότερα αποδεικτικά μέσα στην ποινική διαδικασία είναι: α) οι ενδείξεις, β) η αυτοψία, γ) η πραγματογνωμοσύνη, δ) η ομολογία του κατηγορουμένου, ε) οι μάρτυρες και στ) τα έγγραφα.

Άρθρο 179
Επιτρεπόμενα αποδεικτικά μέσα

Στην ποινική διαδικασία επιτρέπεται κάθε είδος αποδεικτικών μέσων. Εξαιρέση από αυτό το γενικό κανόνα ως προς το παραδεκτό της μαρτυρικής απόδειξης υπάρχει όταν βάση του εγκλήματος είναι κάποια ιδιωτική υποχρέωση. Σ' αυτήν την περίπτωση η απόδειξη της ιδιωτικής υποχρέωσης κρίνεται κατά τις διατάξεις του αστικού νόμου, ενώ για την απόδειξη της ίδιας της αξιόποινης πράξης επιτρέπεται κάθε αποδεικτικό μέσο.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΥΤΟΨΙΑ

Άρθρο 180
Πότε και πώς ενεργείται

1. Αυτοψία μπορεί να γίνει σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σε τόπους, πράγματα ή ανθρώπους, για να βεβαιωθούν η τέλεση και οι περιστάσεις του εγκλήματος.
2. Αν το έγκλημα δεν άφησε ίχνη ή άλλες υλικές εκδηλώσεις ή αν αυτές εξαλείφθηκαν ή αλλοιώθηκαν, εκείνος που ενεργεί την αυτοψία περιγράφει την παρούσα κατάσταση των πραγμάτων, ελέγχοντας συνάμα κατά το δυνατό και την προηγούμενη.
3. Για την αυτοψία συντάσσεται έκθεση (άρθρ. 148 κ.ε.).

Άρθρο 181
Απεικονίσεις και πειράματα

Κατά τη διεξαγωγή της αυτοψίας εκείνος που την ενεργεί μπορεί να προβεί είτε ο ίδιος είτε με τη συνδρομή ειδικού υπαλλήλου ή εμπειρογνώμονα σε ιχνογραφήματα, φωτογραφίες ή απεικονίσεις και ιδίως να πάρει δακτυλικά ή άλλα αποτυπώματα. Μπορεί επίσης να προχωρήσει σε πειράματα με περιεχόμενο την αναπαράσταση του εγκλήματος ή την εξακρίβωση άλλων περιστατικών που είναι χρήσιμα για την ανακάλυψη της αλήθειας. Κατά τη διεξαγωγή των πειραμάτων πρέπει να αποφεύγονται η προσβολή του θρησκευτικού, του εθνικού ή του ηθικού συναισθήματος, ή ο κίνδυνος να διαταραχθεί η δημόσια τάξη, καθώς και η δημοσιότητα.

Άρθρο 182
Πρόσληψη μαρτύρων και πραγματογνωμόνων

Όταν γίνεται η αυτοψία, μπορούν να προσληφθούν μάρτυρες ή πραγματογνώμονες, που ορκίζονται νομότυπα, για να γίνει ο καθορισμός πραγμάτων ή τόπων ή της ταυτότητας προσώπων ή για να δοθούν άλλα χρήσιμα στοιχεία.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Α) ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΕΣ

Άρθρο 183

Πότε διατάσσεται πραγματογνωμοσύνη

Αν απαιτούνται ειδικές γνώσεις ορισμένης επιστήμης ή τέχνης για να γίνει ακριβής διάγνωση και κρίση κάποιου γεγονότος, οι ανακριτικοί υπάλληλοι ή το δικαστήριο μπορούν αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση κάποιου διαδίκου ή του εισαγγελέα να διατάξουν πραγματογνωμοσύνη.

Άρθρο 184

Αριθμός των πραγματογνωμόνων

1. Αν η πραγματογνωμοσύνη δεν μπορεί να γίνει σε εργαστήριο που ιδρύθηκε ειδικά από το νόμο, καθώς και σε άλλες εξαιρετικές περιπτώσεις, διορίζονται δύο ή περισσότεροι πραγματογνώμονες. Σε επείγουσες ή μικρότερης σημασίας περιπτώσεις μπορεί να διοριστεί μόνο ένας. Ο διορισμός τους σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις μπορεί να γίνει προφορικά, επακολουθεί όμως η σύνταξη του εγγράφου.

2. Σε οποιοδήποτε στάδιο της προδικασίας, σε κάθε όμως, περίπτωση πριν παραδοθεί η έκθεση της πραγματογνωμοσύνης, ο εισαγγελέας εφετών, κρίνοντας αυτεπαγγέλτως ότι οι πραγματογνώμονες που διορίστηκαν είναι περισσότεροι από όσους χρειάζονται, έχει το δικαίωμα με διάταξή του που κοινοποιείται στον ανακριτή να περιορίσει έως τρεις τον αριθμό των περισσότερων πραγματογνωμόνων που διορίστηκαν από τον ανακριτή σε συγκεκριμένη υπόθεση, σ' αυτήν την περίπτωση ο ανακριτής κρίνει ποιοί από τους πραγματογνώμονες που είχαν αρχικά διοριστεί θα διατηρηθούν. Τα ίδια ισχύουν και για τους πραγματογνώμονες που διορίστηκαν από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο.

Άρθρο 185

Πίνακας πραγματογνωμόνων

Το συμβούλιο των πλημμελειοδικών, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, καταρτίζει μέσα στο τρίτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου πίνακα πραγματογνωμόνων κατά ειδικότητες από πρόσωπα που διαμένουν στην έδρα του και είναι κατάλληλα για τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης, προτιμώντας δημόσιους υπαλλήλους.

«Στον πίνακα περιλαμβάνονται παιδοψυχίατροι, και ελλείψει αυτών, ψυχίατροι και ψυχολόγοι εξειδικευμένοι στα θέματα γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης παιδιών.»⁽⁷²⁾

Ο πίνακας υποβάλλεται στον εισαγγελέα εφετών, που έχει το δικαίωμα να ζητήσει τον Οκτώβριο από το συμβούλιο των εφετών τη μεταρρύθμισή του. Το συμβούλιο των εφετών αποφαινεται σχετικά το Νοέμβριο. Ο πίνακας, αφού οριστικοποιηθεί, τοιχοκολλάται στο ακροατήριο του πλημμελειοδικείου και ανακοινώνεται το Δεκέμβριο κάθε χρόνου από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στους ανακριτικούς υπαλλήλους της περιφέρειας. Κάθε χρόνο ισχύει, ωστόσο συνταχθεί νέος πίνακας, ο πίνακας που συντάχθηκε το προηγούμενο έτος.

Άρθρο 186

Εκλογή και διορισμός πραγματογνωμόνων

1. Ο διορισμός των πραγματογνωμόνων πρέπει να γίνεται με κάθε επιμέλεια από τον ανακριτικό υπάλληλο ή από το δικαστήριο, με επιλογή ανάμεσα στα πρόσωπα που αναγράφονται στον πίνακα ο οποίος έχει συνταχθεί σύμφωνα με το άρθρο 185, μόνο αν δεν υπάρχει τέτοιος πίνακας ή δεν περιέχει τις ειδικότητες που απαιτούνται για τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης που έχει διαταχθεί, ή αν οι αναγραφόμενοι στον πίνακα δεν βρίσκονται

⁷² Σχόλια: Το εντός «» εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 6 παρ.2 του Ν.3727/2008.

στην περιφέρεια του οργάνου που τους διορίζει, είναι δυνατό να διοριστούν και πρόσωπα που δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα. Ο διορισμός πραγματογνώμων με αυτό το τρόπο γίνεται και όταν υπάρχουν πραγματογνώμονες ειδικά διορισμένοι με νόμο, αν εκείνος που ενεργεί την ανάκριση με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή ο εισαγγελέας εφετών κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται σε εξαιρετική περίπτωση.

Το ίδιο δικαίωμα έχει και το δικαστήριο. Διορίζεται και ειδικός πραγματογνώμονας που δεν περιλαμβάνεται στον πίνακα, αν το υποδείξουν οι πραγματογνώμονες που έχουν διοριστεί.

2. Κατά την επιλογή των πραγματογνώμων το όργανο που διορίζει οφείλει να λαμβάνει υπόψη του και την προηγούμενη απασχόληση των πραγματογνώμων του πίνακα και να αποφεύγει χωρίς σοβαρό λόγο να αναθέτει πραγματογνωμοσύνη στον ίδιο πραγματογνώμονα, αν υπάρχουν στον πίνακα άλλοι της ίδιας ειδικότητας που δεν διορίστηκαν στον ίδιο χρόνο.

Γι' αυτό το σκοπό τηρείται σε κάθε δικαστήριο ενιαίο βιβλίο για τους πραγματογνώμονες που διορίζονται σύμφωνα με την ειδικότητά τους.

Άρθρο 187

Προκαταρκτική πραγματογνωμοσύνη

Σε εξαιρετικά επείγουσες, και ιδίως όταν δεν είναι δυνατό να διοριστεί τακτικός πραγματογνώμονας, εκείνος που ενεργεί την ανάκριση μπορεί να μην τηρήσει τις διατάξεις του άρθρου 186 και να αναθέσει σε ειδικό να ενεργήσει προκαταρκτική πραγματογνωμοσύνη. Ο πραγματογνώμονας αυτός προβαίνει στις πρώτες βεβαιώσεις, εξασφαλίζει κατά το δυνατό τη διατήρηση των αντικειμένων που πρόκειται να εξεταστούν και συντάσσει σχετική έκθεση. Εκείνος που ενεργεί κατόπιν την ανάκριση οφείλει να διορίσει αμέσως οριστικούς πραγματογνώμονες σύμφωνα με το άρθρο 186.

Άρθρο 188

Ποιοί δεν διορίζονται

Δεν μπορούν να διοριστούν πραγματογνώμονες: α) όσοι δεν συμπλήρωσαν το 21ο έτος της ηλικίας τους, β) όσοι διατελούν σε κατάσταση απαγόρευσης, γ) όσοι καταδικάστηκαν για κακούργημα ή πλημμέλημα που συνεπάγεται τη στέρηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων ή την έκπτωσή τους από τη δημόσια υπηρεσία, καθώς και εκείνοι από τους οποίους έχει αφαιρεθεί η άδεια να ασκούν το επάγγελμά τους, όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή, δ) όσοι έχουν συμπράξει με οποιονδήποτε τρόπο στη διαμόρφωση της παρούσας κατάστασης του αντικειμένου της πραγματογνωμοσύνης και ε) όσοι αναφέρονται στα άρθρα 210, 211 και 222. Αν δεν τηρηθεί η διάταξη αυτή, η πραγματογνωμοσύνη είναι άκυρη.

Άρθρο 189

Υποχρέωση των πραγματογνώμων να αποδεχτούν το διορισμό τους

Ο διοριζόμενος πραγματογνώμονας είναι υποχρεωμένος να δεχθεί την εντολή που του ανατέθηκε, αν είναι δημόσιος υπάλληλος ή ασκεί νόμιμα επιστήμη, τέχνη ή επάγγελμα που η γνώση τους κρίνεται αναγκαία για την ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, αν δεν δεχθεί την εντολή, τιμωρείται για απείθεια κατά τις διατάξεις του ποινικού κώδικα. Όταν τελειώσει την πραγματογνωμοσύνη, έχει το δικαίωμα να πάρει τη νόμιμη αμοιβή και τα έξοδα που κατέβαλε.

Άρθρο 190

Περιπτώσεις απαλλαγής και αντικατάστασης

1. Αν συντρέχουν οι λόγοι που προβλέπονται στο άρθρο 188 ή κάποιος λόγος για εξαίρεση σύμφωνα με το άρθρο 191, ο πραγματογνώμονας που διορίστηκε έχει την υποχρέωση να ζητήσει την απαλλαγή του από εκείνον που τον διόρισε, μπορεί επίσης να ζητήσει την απαλλαγή του, αν υπάρχει κάποιο άλλο σοβαρό κώλυμα, το οποίο θα εκτιμηθεί από το όργανο που τον διόρισε.

2. Εκείνος που προέβη στο διορισμό έχει το δικαίωμα με αιτιολογημένη απόφαση ή διάταξή του να αντικαταστήσει τον πραγματογνώμονα που αμελεί, όπως και εκείνον στον οποίο παρουσιάζεται μετά την αποδοχή σοβαρό κώλυμα να ενεργήσει την πραγματογνωμοσύνη.

Άρθρο 191

Εξαιρέση πραγματογνώμωνων

Οι πραγματογνώμονες μπορούν να εξαιρεθούν για τους λόγους που αναγράφονται στο άρθρο 15, που εφαρμόζονται ανάλογα. Δεν αποτελεί όμως λόγο για εξαιρέση του πραγματογνώμονα το ότι στην ίδια υπόθεση γνωμοδότησε ο ίδιος ως πραγματογνώμονας σε άλλο θέμα.

Άρθρο 192

Αίτηση εξαιρέσεως

Δικαίωμα να υποβάλλουν αίτηση για εξαιρέση έχουν ο εισαγγελέας και οι διάδικοι και μπορούν να το ασκήσουν ωσότου οι πραγματογνώμονες αρχίσουν το έργο τους. Γι' αυτό το λόγο εκείνος που διόρισε τους πραγματογνώμονες πρέπει ν' ανακοινώσει ταυτόχρονα τα ονοματεπώνυμά τους στον εισαγγελέα και στους διαδίκους, εκτός αν αυτό είναι αδύνατο ή αν συντρέχει η περίπτωση του άρθρου 187. Η μη ανακοίνωση των ονοματεπωνύμων των πραγματογνώμωνων παρέχει το δικαίωμα να ζητηθεί η εξαιρέσή τους και μετά την παράδοση της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης έως το τέλος της ανάκρισης αν ο διορισμός έγινε στην προδικασία, ή έως την ορκωμοσία των πραγματογνώμωνων αν ο διορισμός έγινε στο ακροατήριο.

Άρθρο 193

Απόφαση εξαιρέσεως

1. Ως προς την αίτηση για εξαιρέση αποφαινεται αμετάκλητα με διάταξή του εκείνος που διόρισε τον πραγματογνώμονα. Σε περίπτωση που ο πραγματογνώμονας διορίστηκε από το δικαστήριο, αυτό εκδίδει ιδιαίτερη απόφαση. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, διορίζεται άλλος πραγματογνώμονας.
2. Την εξαιρέση πραγματογνώμωνων που διορίστηκαν κατά την προανάκριση από τον ανακριτικό υπάλληλο την αποφασίζει ο εισαγγελέας. Εξαιτίας του γεγονότος αυτού δεν κωλύεται πάντως η ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης.
3. Οι πράξεις πραγματογνωμοσύνης στις οποίες πήρε μέρος εκείνος που εξαιρέθηκε είναι αυτοδικαίως άκυρες.

Άρθρο 194

Όρκος των πραγματογνώμωνων

Σ' αυτούς που έχουν ορκιστεί ως πραγματογνώμονες υπενθυμίζεται ο όρκος που έχουν δώσει. Οι υπόλοιποι ορκίζονται στο ιερό ευαγγέλιο ως εξής:

"Ορκίζομαι να διενεργήσω με πλήρη αμεροληψία και επιμέλεια και με κάθε μυστικότητα την πραγματογνωμοσύνη που μου ανατέθηκε, έχοντας μοναδικό σκοπό την εξακρίβωση της αλήθειας. Ο Θεός βοηθός μου και το ιερό ευαγγέλιο". Αν οι πραγματογνώμονες αυτοί δεν ορκιστούν όπως ορίζεται παραπάνω, η πραγματογνωμοσύνη, είναι άκυρη. Ως προς τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 220 εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις αυτού το άρθρου.

Άρθρο 195

Πώς θέτονται τα ζητήματα στους πραγματογνώμονες

1. Εκείνος που διατάσσει την πραγματογνωμοσύνη καθορίζει και τα ζητήματα για τα οποία κυρίως θα διεξαχθεί, έχοντας υπόψη και τις τυχόν προτάσεις των διαδίκων. Έχει επίσης το δικαίωμα να θέσει προθεσμία για τη διεξαγωγή της, που μπορεί να παραταθεί σε περίπτωση ανάγκης.
2. Στους πραγματογνώμονες μπορεί να ανατεθεί σε κάθε στάδιο της ανάκρισης η λύση νέων ζητημάτων. Οι πραγματογνώμονες δεν περιορίζονται μόνο στην έρευνα των ζητημάτων που τους τέθηκαν, αν ως ειδικοί θεωρούν άξια λόγου και άλλα ζητήματα.
3. Αν για τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης είναι απαραίτητη η καταστροφή ή η αλλοίωση του πράγματος που αποτελεί αντικείμενό της, οι πραγματογνώμονες οφείλουν, αν είναι δυνατό, να μην εξετάσουν και να διαφυλάξουν ένα κομμάτι του πράγματος. Πριν από την ολική ή μερική καταστροφή ή αλλοίωση του πράγματος οι πραγματογνώμονες οφείλουν να ειδοποιήσουν με τον ανακριτή τον κατηγορούμενο και τους άλλους διαδίκους, για να ασκήσουν τα δικαιώματα του που αναφέρονται στα άρθρα 191 - 193. Ειδοποίηση δεν γίνεται, όταν υπάρχει από την αναβολή κίνδυνος που καθορίζεται ειδικά από τους πραγματογνώμονες στην έκθεσή τους.

Άρθρο 196

Παράσταση του οργάνου που διόρισε τους πραγματογνώμονες. Πληροφόρησή τους.

1. Εκείνος που διέταξε την πραγματογνωμοσύνη, αν το κρίνει σκόπιμο, μπορεί να παρευρίσκεται στη διεξαγωγή της, σχετική αναφορά γίνεται στην έκθεση. Αν την πραγματογνωμοσύνη τη διέταξε δικαστήριο, η παράσταση στη διεξαγωγή της μπορεί να ανατεθεί σε ένα από τα μέλη του ή και σε άλλον δικαστή ή ανακριτικό υπάλληλο.
2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση ή διάταξη του οργάνου που διορίζει, μπορεί να επιτραπεί στους πραγματογνώμονες, αν βεβαιώσουν ότι το έχουν απόλυτη ανάγκη, να αναγνώσουν έγγραφα της διαδικασίας ή να ζητήσουν διαμέσου του ανακριτικού υπαλλήλου που τους διόρισε ή του δικαστή που διευθύνει τη συνεδρίαση πληροφορίες από τους μάρτυρες ή τους κατηγορούμενους.

Άρθρο 197

Ουσιαστικές διαφωνίες. Διόρθωση και επανάληψη

1. Αν κατά τη διάρκεια της πραγματογνωμοσύνης προκύψουν ουσιαστικές διαφωνίες μεταξύ τους, οι πραγματογνώμονες το αναφέρουν χωρίς χρονοτριβή σ' εκείνον που τους διόρισε, ο οποίος διορίζει και άλλον ή και άλλους πραγματογνώμονες που συμπράττουν με όσους ορίστηκαν αρχικά.
2. Αν οι γνώμες των πραγματογνωμόνων διαφέρουν και πάλι μεταξύ τους σε σημαντικό βαθμό ή αν η γνωμοδότηση που παρέδωσαν είναι ασαφής, αόριστη ή αντιφατική ή αντίθετη σε άλλα περιστατικά που βεβαιώθηκαν στο βαθμό που χρειάζεται, και αν οι αμφιβολίες που δημιουργήθηκαν δεν φαίνεται πιθανό πως θα εκλείψουν ύστερα από νέα έρευνα που θα διενεργούσαν οι πραγματογνώμονες αν τους επιστρεφόταν για διόρθωση η παραπάνω γνωμοδότηση, διατάσσεται νέα πραγματογνωμοσύνη, αυτή γίνεται από άλλους πραγματογνώμονες, στους οποίους μπορεί να προστεθούν και ένας ή περισσότεροι από εκείνους που ορίστηκαν την πρώτη φορά.

Άρθρο 198

Κατάρτιση και παράδοση της γνωμοδότησης

Η γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων πρέπει να είναι γραπτή και αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει επίσης αιτιολογημένη τη γνώμη της μειοψηφίας, αν υπάρχει. Η γνωμοδότηση παραδίδεται στον ανακριτικό υπάλληλο ή στο δικαστήριο που διόρισε τους πραγματογνώμονες, για την παράδοση συντάσσεται έκθεση ή γίνεται αναφορά στα πρακτικά της συνεδρίασης. Κατά την κύρια διαδικασία η γνωμοδότηση μπορεί να γίνει και προφορικά, οπότε τα ουσιαστικά της σημεία καταχωρίζονται στα πρακτικά.

Άρθρο 199

Πραγματογνωμοσύνη σε γυναίκα

Αν από την πραγματογνωμοσύνη που θα γίνει σε γυναίκα είναι ενδεχόμενο αυτή να αισθανθεί ντροπή, εκείνος που διατάσσει την πραγματογνωμοσύνη της ανακοινώνει ότι μπορεί να ζητήσει να παρευρεθεί κατά την εξέτασή πρόσωπο της εμπιστοσύνης της. Τέτοια αίτηση δεν είναι δεκτή, αν διορίστηκε πραγματογνώμονας γυναίκα ή παρουσιάζεται ανυπέρβλητο κώλυμα να παραστεί έγκαιρα το πρόσωπο που υποδείχθηκε. Το κώλυμα μνημονεύεται ειδικά στην έκθεση που συντάσσεται.

Άρθρο 200

Ψυχιατρική πραγματογνωμοσύνη

1. Σε περίπτωση πραγματογνωμοσύνης που αφορά τη διανοητική υγεία του κατηγορουμένου μπορεί ο ανακριτής με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα και σύμφωνη γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων, έστω και με πλειοψηφία, και αφού ακούσει το συνήγορο, να διατάξει την εισαγωγή του κατηγορουμένου σε δημόσιο ψυχιατρείο για παρατήρηση. Αν ο κατηγορούμενος δεν έχει συνήγορο, διορίζεται συνήγορος αυτεπαγγέλτως. Ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του μπορούν να προσφύγουν στο δικαστικό συμβούλιο κατά της διάταξης αυτής του ανακριτή μέσα σε τρεις ημέρες από την επίδοσή της και στους δύο, η άσκηση της προσφυγής έχει πάντοτε ανασταλτικό αποτέλεσμα. Το συμβούλιο αποφασίζει ανέκκλητα.

2. Αν η ανάγκη ψυχιατρικής παρατήρησης προέκυψε στο ακροατήριο, τα παραπάνω τα διατάσσει το δικαστήριο ανεκκλήτως, αναβάλλοντας τη συζήτηση ως το τέλος της ψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης.

3. Σε κάθε περίπτωση η διάρκεια της παραμονής στο ψυχιατρείο δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι μήνες. Σ' αυτό το διάστημα η προσωρινή κράτηση θεωρείται ότι έχει ανασταλεί. Ο χρόνος όμως αυτός αφαιρείται από την ποινή που επιβλήθηκε σε περίπτωση καταδίκης.

Άρθρο 200Α "Ανάλυση D.N.A.

1. «Όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι ένα πρόσωπο έχει τελέσει κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών, οι διωκτικές αρχές λαμβάνουν υποχρεωτικά γενετικό υλικό για ανάλυση του δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (Deoxyribonucleic Acid - DNA) προς το σκοπό της διαπίστωσης της ταυτότητας του δράστη του εγκλήματος αυτού.»⁽⁷³⁾

Η ανάλυση περιορίζεται αποκλειστικά στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διαπίστωση αυτή και διεξάγεται σε κρατικό ή πανεπιστημιακό εργαστήριο. Την ανάλυση του D.N.A. του κατηγορουμένου δικαιούται να ζητήσει ο ίδιος για την υπεράσπισή του.

2. Αν η κατά την προηγούμενη παράγραφο ανάλυση αποβεί θετική, το πόρισμά της κοινοποιείται στο πρόσωπο από το οποίο προέρχεται το γενετικό υλικό, που έχει δικαίωμα να ζητήσει επανάληψη της ανάλυσης.

Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208. Το δικαίωμα επανάληψης της ανάλυσης έχει και ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας σε κάθε περίπτωση.

«Αν η ανάλυση αποβεί αρνητική, το γενετικό υλικό και τα γενετικά αποτυπώματα καταστρέφονται αμέσως, ενώ αν η ανάλυση αποβεί θετική το μεν γενετικό υλικό καταστρέφεται αμέσως, τα δε γενετικά αποτυπώματα του προσώπου, στο οποίο αποδίδεται η πράξη, τηρούνται σε ειδικό αρχείο που συνιστάται και λειτουργεί στη Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Τα στοιχεία αυτά τηρούνται για την αξιοποίηση στη διερεύνηση και εξιχνίαση άλλων εγκλημάτων και καταστρέφονται σε κάθε περίπτωση μετά το θάνατο του προσώπου που αφορούν. Η λειτουργία του αρχείου εποπτεύεται από αντεισαγγελέα ή εισαγγελέα εφετών, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, κατά τις κείμενες διατάξεις, με θητεία δύο (2) ετών.»⁽⁷⁴⁾

3. «Η κατά την παράγραφο 2 καταστροφή του γενετικού υλικού και των γενετικών αποτυπωμάτων γίνεται παρουσία του δικαστικού λειτουργού που εποπτεύει το αρχείο. Στην καταστροφή καλείται να παραστεί με συνήγορο και τεχνικό σύμβουλο το πρόσωπο από το οποίο λήφθηκε το γενετικό υλικό.»⁽⁷⁵⁾

Άρθρο 201

Κυρώσεις σε πραγματογνώμονες που αμελούν

1. Ο πραγματογνώμονας που δεν παρέδωσε την έκθεσή του μέσα στην προθεσμία που του ορίστηκε, καθώς και εκείνος που έδειξε αμέλεια κατά τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης, απειλούνται με πρόστιμο 1.000 - 20.000 δραχμών, καθώς και με την πληρωμή των εξόδων και των τυχόν ζημιών.

2. Η καταδίκη σε πρόστιμο και γη πληρωμή των εξόδων και ζημιών που καθορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο επιβάλλονται με διάταξη εκείνου που διόρισε τον αμελή πραγματογνώμονα, ο οποίος καλείται πριν από εικοσιτέσσερις ώρες να εμφανιστεί για να εκθέσει τις εξηγήσεις του είτε ο ίδιος είτε διαμέσου του συνηγόρου του. Κατά της διάταξης που εκδόθηκε επιτρέπεται προσφυγή μέσα σε οκτώ ημέρες από την επίδοσή της στο δικαστικό συμβούλιο, που αποφασίζει ανεκκλήτως.

3. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών μπορεί να διαγράψει από τον πίνακα του άρθρου 185 όποιον τιμωρήθηκε σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους. Ο διαγραμμένος δεν μπορεί να περιληφθεί πάλι στον πίνακα, πριν περάσει τριετία.

⁷³ Σχόλια: Η παρ.1 αντικ. ως άνω από το άρθρο 12 παρ. 3^ο του Ν.3783/2009

⁷⁴ Σχόλια: Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 12 παρ. 3β του Ν.3783/2009.

⁷⁵ Σχόλια: Οι παράγραφοι 3 και 5 του άρθρου 200Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας καταργούνται και η παράγραφος 4 αναριθμείται σε 3 με το άρθρο 12 γ του Ν.3783/2009

Άρθρο 202

Κυρώσεις σε πραγματογνώμονες που διορίστηκαν στο ακροατήριο

1. Αν οι πραγματογνώμονες που διορίστηκαν στο ακροατήριο δεν εμφανίζονται από απείθεια για να ενεργήσουν την πραγματογνωμοσύνη, διατάσσεται η βίαιη προσαγωγή τους, που εκτελείται και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, και τους επιβάλλεται ποινή σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικά στο άρθρο 231. Αν κάποιος αρνηθεί να αποδεχθεί το διορισμό, εφαρμόζεται εναντίον του η διάταξη του άρθρου 189.

2. Αν ο πραγματογνώμονας που διορίστηκε δείξει αμέλεια για την ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, το δικαστήριο του επιβάλλει τις ποινές που προβλέπει το άρθρο 201 αμέσως και στη συνεδρίαση που έπρεπε να γίνει η πραγματογνωμοσύνη, αφού προηγουμένως ακούσει τις εξηγήσεις του υπαίτιου ή του συνηγόρου του. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο.

Άρθρο 203

Μάρτυρες με ειδικές γνώσεις

Αν είναι αναγκαία η κρίση προσώπων που έχουν εντελώς ειδικές γνώσεις για να διαγνώσουν κατάσταση πραγμάτων που δεν υπάρχει πια, καλούνται και εξετάζονται ως μάρτυρες πρόσωπα που έχουν τέτοιες γνώσεις και ιδίως από αυτούς που υπηρετούν στο εργαστήριο (άρθρο 184) ή που έχουν περιληφθεί στον πίνακα (άρθρο 185), αν τα πρόσωπα αυτά δεν υπάρχουν ή αδυνατούν, η πρόσληψη γίνεται από άλλη πηγή.

B) ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Άρθρο 204

Διορισμός τεχνικού συμβούλου

1. Όταν γίνεται ανάκριση για κακούργημα, εκείνος που ενεργεί την ανάκριση και διορίζει πραγματογνώμονες γνωστοποιεί συγχρόνως το διορισμό στον κατηγορούμενο, στον πολιτικώς ενάγοντα και στον αστικώς υπεύθυνο σύμφωνα με το άρθρο 192. Αυτοί, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση, μπορούν να διορίσουν με δικές τους δαπάνες τεχνικό σύμβουλο, που επιλέγεται μεταξύ όσων έχουν την ικανότητα να διοριστούν σύμφωνα με το νόμο πραγματογνώμονες στη συγκεκριμένη περίπτωση. Εκείνοι που έκαναν το διορισμό οφείλουν να ειδοποιήσουν εγγράφως αυτόν που διέταξε την πραγματογνωμοσύνη για το διορισμό του τεχνικού συμβούλου. Η διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης δεν εμποδίζεται από τη μη εμπρόθεσμη άσκηση του παραπάνω δικαιώματος.

2. Η γνωστοποίηση που προβλέπεται στην παρ. 1 δεν είναι υποχρεωτική στην περίπτωση που επιβάλλεται η άμεση ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, καθώς και στην περίπτωση της προκαταρκτικής πραγματογνωμοσύνης που προβλέπει το άρθρο 187. Αυτό δεν εμποδίζει πάντως το διορισμό τεχνικών συμβούλων από τους διαδίκους.

3. Όσα προβλέπονται στην παρ. 1 εφαρμόζονται και όταν η πραγματογνωμοσύνη πρόκειται να διεξαχθεί στο ακροατήριο, εκτός αν το δικαστήριο με αιτιολογημένη απόφασή του κρίνει ότι εξαιτίας αυτού μπορεί να σημειωθεί αξιόλογη καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης.

Άρθρο 205

Αριθμός τεχνικών συμβούλων

Κατηγορούμενοι περισσότεροι από έναν δεν μπορούν να διορίζουν συνολικά περισσότερους από δύο τεχνικούς συμβούλους. Αν τα συμφέροντά τους συγκρούονται, κάθε ομάδα κατηγορούμενων που έχει κοινό συμφέρον δεν μπορεί να διορίσει περισσότερους από δύο τεχνικούς συμβούλους. Το ίδιο ισχύει και όταν οι πολιτικώς ενάγοντες ή οι αστικώς υπεύθυνοι είναι περισσότεροι από ένας. Εκείνος που ενεργεί την ανάκριση με διάταξή του ή το δικαστήριο με απόφασή του μπορούν να ρυθμίσουν αμετακλήτως για κάθε περίπτωση τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου.

Άρθρο 206

Ποιοί δεν διορίζονται

Οι διατάξεις του άρθρου 188 ως προς τους πραγματογνώμονες που δεν διορίζονται εφαρμόζονται ανάλογα και για τους τεχνικούς συμβούλους.

Άρθρο 207

Δικαιώματα του τεχνικού συμβούλου

1. Εκείνος που διορίστηκε τεχνικός σύμβουλος έχει το δικαίωμα να παρίσταται κατά τις εργασίες των πραγματογνώμων και να λαμβάνει υπόψη του όσα έγγραφα μπορούν να έχουν υπόψη τους οι πραγματογνώμονες ή να ζητεί πληροφορίες στις περιπτώσεις που δικαιούνται και εκείνοι (άρθρ. 196). Επίσης μπορεί να ζητήσει και να λάβει με δαπάνες εκείνου που τον διόρισε αντίγραφα της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης και των εγγράφων που τη συνοδεύουν.

2. Έχει το δικαίωμα επίσης με γραπτή αίτησή του να ζητήσει από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση ή από το δικαστήριο να του επιτρέψει να εξετάσει το πρόσωπο ή το πράγμα που ήταν αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης, μεριμνώντας όμως ώστε να μην προκληθεί καθυστέρηση στην ανάκριση από την εξέταση αυτή. Εκείνος που διεξάγει την ανάκριση ή το δικαστήριο αποφασίζει αμετάκλητα για την αίτηση και, αν τη δεχθεί, ορίζει το χρόνο και τον τόπο της εξέτασης και έναν ή περισσότερους από του πραγματογνώμονες ή έναν ανακριτικό υπάλληλο ή ένα δικαστή για να παρευρεθούν κατά την εξέταση αυτή.

Άρθρο 208

Παρατηρήσεις του τεχνικού συμβούλου

Ο τεχνικός σύμβουλος παραδίδει τις γραπτές του παρατηρήσεις για την πραγματογνωμοσύνη που έγινε, είτε ο ίδιος είτε διαμέσου του συνηγόρου του διαδίκου που το διόρισε, στον αρμόδιο εισαγγελέα ή σ' εκείνον που διενεργεί την ανάκριση, και συντάσσεται χωριστή έκθεση. Η παράδοση πρέπει να γίνει το αργότερο τρεις ημέρες πριν από τη δικάσιμο που ορίζεται στη κλήτευση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, διαφορετικά, είναι απαράδεκτη. Ο τεχνικός σύμβουλος που διορίστηκε στο ακροατήριο οφείλει να αναπτύξει τις παρατηρήσεις του αμέσως μετά την έκθεση των πραγματογνώμων. Τηρούνται σχετικά οι διατυπώσεις του άρθρ. 198.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Άρθρο 209

Υποχρέωση για μαρτυρία

Αν κάποιος καλείται νόμιμα για μαρτυρία δεν μπορεί να την αρνηθεί, εκτός από τις εξαιρέσεις που ρητά αναγράφονται στον κώδικα.

Άρθρο 210

Μάρτυρες διανοητικά ασθενείς

Όποιος διενεργεί ανάκριση ή και το δικαστήριο μπορεί να μην εξετάσει κάποιον μάρτυρα που είναι παράφρονος ή βλάκας ή βρίσκεται προφανώς σε τέτοια διανοητική κατάσταση, ώστε να μην είναι σε θέση να παραστήσει τα γεγονότα όπως έχουν συμβεί.

Άρθρο 211

Μη εξεταζόμενοι ως μάρτυρες στο ακροατήριο

Με ποινή ακυρότητας της διαδικασίας δεν εξετάζονται ως μάρτυρες στο ακροατήριο: α) όσοι άσκησαν εισαγγελικά ή ανακριτικά καθήκοντα ή έργα γραμματέα της ανάκρισης στην ίδια

υπόθεση, β) όσοι κηρύχθηκαν ένοχοι για την πράξη που εκδικάζεται, και αν ακόμη δεν τους επιβλήθηκε ποινή.

Άρθρο 211Α

Μαρτυρία συγκατηγορουμένου ⁽⁷⁶⁾

Μόνη η μαρτυρική κατάθεση ή η απολογία προσώπου συγκατηγορουμένου για την ίδια πράξη δεν είναι αρκετή για την καταδίκη του κατηγορουμένου.

Άρθρο 212

Επαγγελματικά απόρρητο των μαρτύρων

1. Η διαδικασία ακυρώνεται, αν εξεταστούν στην προδικασία ή στην κύρια διαδικασία: α) οι κληρικοί σχετικά με όσα έμαθαν από την εξομολόγηση, β) οι συνήγοροι, οι τεχνικοί σύμβουλοι και οι συμβολαιογράφοι σχετικά με όσα τους εμπιστεύτηκαν οι πελάτες τους, οι συνήγοροι και οι τεχνικοί σύμβουλοι κρίνουν σύμφωνα με τη συνείδησή τους αν και σε ποιο μέτρο πρέπει να καταθέσουν όσα άλλα έμαθαν με αφορμή την άσκηση του λειτουργήματός τους, γ) οι γιατροί, οι φαρμακοποιοί και οι βοηθοί τους, καθώς και οι μαίες σχετικά με όσα εμπιστευτικά πληροφορήθηκαν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, εκτός όπου ειδικός νόμος τους υποχρεώνει να τα αναγγείλουν στην αρχή και δ) οι δημόσιοι υπάλληλοι, όταν πρόκειται για στρατιωτικό ή διπλωματικό μυστικό ή μυστικό που αφορά την ασφάλεια του κράτους, εκτός αν ο αρμόδιος υπουργός με αίτηση της δικαστικής αρχής ή κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως τους εξουσιοδοτήσει σχετικά.

2. Η απαγόρευση της παρ. 1 στις περ. α', β' και γ' ισχύει, ακόμη και αν τα πρόσωπα στα οποία αναφέρεται απαλλάχθηκαν από την υποχρέωση να τηρήσουν το επαγγελματικό απόρρητο από μέρους εκείνου που τους το εμπιστεύτηκε.

3. Όλοι οι παραπάνω μάρτυρες έχουν υποχρέωση να δηλώσουν ενόρκως σ' αυτόν που εξετάζει ότι, αν κατέθεταν, θα παραβίαζαν τα απόρρητα που μνημονεύονται στην παρ. 1. Ψευδής δήλωση τιμωρείται με τις ποινές που ο ποινικός κώδικας προβλέπει για την ψευδορκία.

Άρθρο 213

Κλήτευση των μαρτύρων

1. Στην προδικασία και στο ακροατήριο οι μάρτυρες κλητεύονται εγγράφως σε ορισμένη ημέρα και ώρα. Η κλήση υπογράφεται από τον εκπρόσωπο της αρχής που καλεί και από το γραμματέα, και φέρει την επίσημη σφραγίδα της, επίσης πρέπει να περιέχει συνοπτική ένδειξη της υπόθεσης για την οποία πρόκειται να εξεταστεί ο μάρτυρας, να μνημονεύει τη δικαστική αρχή στην οποία αυτός καλείται και να αναγράφει περιληπτικά τις συνέπειες που προβλέπονται αν ο μάρτυρας δεν εμφανιστεί. Η κλήση επιδίδεται στο μάρτυρα, σύμφωνα με τα άρθρα 155 - 161, είκοσι τέσσερις ώρες τουλάχιστον πριν από την ημέρα για την οποία καλείται αν πρόκειται για την προδικασία, και σύμφωνα με τις προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 166 αν πρόκειται για το ακροατήριο.

2. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις και κατά την κρίση εκείνου που ενεργεί την ανάκριση οι μάρτυρες μπορούν να κληθούν στην προδικασία και προφορικά, προφορική κλήτευση στο ακροατήριο μπορεί να γίνει μόνο στις περιπτώσεις που ο νόμος την επιτρέπει ρητά. Η βεβαίωση της κλήτευσης γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 165 παρ. 1.

3. Στο στάδιο της προδικασίας μπορεί και αυθόρμητα να προσέλθει κάποιος για να εξεταστεί ως μάρτυρας. Το γεγονός όμως αυτό πρέπει να μνημονεύεται στην έκθεση της εξέτασής του.

4. Αν ο εισαγγελέας, ο ανακριτής ή ο ανακριτικός υπάλληλος δεν εξετάσει, χωρίς να υπάρχει νόμιμος λόγος, το μάρτυρα ή τον κατηγορούμενο που κλήτευσε και αυτός εμφανίστηκε την ημέρα και την ώρα που είχε οριστεί, τιμωρείται πειθαρχικά.

5. Οι διατάξεις του εδ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 273 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εφαρμόζονται αναλόγως και στον πολιτικώς ενάγοντα.

⁷⁶ Σχόλια: Το άρθρο 211Α προστέθηκε με την παρ. 8 του άρθρ. 2 του ν. 2408/1996 (Α' 104)

Άρθρο 214

Εξέταση μελών Βασιλικής Οικογένειας ⁽⁷⁷⁾

1. Βασιλόπαιδες ή άλλα μέλη της Βασιλικής Οικογένειας εξετάζονται κατά την προδικασία στην κατοικία τους και η ένορκη κατάθεσή τους διαβιβάζεται στο ακροατήριο.
2. Για να επιτραπεί η εμφάνισή τους στο ακροατήριο χρειάζεται να εκδοθεί διάταγμα που να καθορίζει και τον τρόπο κατά τον οποίο πρέπει να προσκληθούν και να εξεταστούν στη δημόσια συνεδρίαση.

Άρθρο 215

Εξέταση υπουργών, αρχιερέων και όσων δεν μπορούν να εμφανιστούν

1. Ο Πρόεδρος και οι αντιπρόεδροι της Βουλής, οι υπουργοί και οι αρχιερείς εξετάζονται στην κατοικία τους, και η ένορκη κατάθεσή τους διαβιβάζεται στο ακροατήριο. Αν όμως πρόκειται για κακούργημα, είναι δυνατό να κληθούν να εμφανιστούν στο ακροατήριο, οπότε εξετάζονται πρώτοι, κατόπιν μπορούν να αποχωρήσουν, εκτός αν το δικαστήριο διατάξει διαφορετικά. Τα παραπάνω πρόσωπα μπορούν να παραιτηθούν από αυτά τα πλεονεκτήματα.
2. Στην κατοικία τους εξετάζονται οι μάρτυρες που λόγω ασθένειας ή γηρατειών δεν μπορούν να εμφανιστούν, οπότε η ένορκη κατάθεσή τους διαβιβάζεται στο ακροατήριο σύμφωνα με την παρ. 1.
3. Αν η κατηγορία αφορά πλημμέλημα ή πταίσμα, οι δημόσιοι γενικά υπάλληλοι και οι υπάλληλοι των σιδηροδρομικών, ατμοπλοϊκών και αεροπορικών επιχειρήσεων, οι οποίοι δεν κατοικούν στην έδρα του δικαστηρίου, καθώς και οι ναυτικοί ναυτολογημένοι σε εμπορικά πλοία, δεν καλούνται να εμφανιστούν στο ακροατήριο. Στην περίπτωση αυτή διαβιβάζεται η ένορκη κατάθεση που έχει ληφθεί στην προδικασία. Ο εισαγγελέας, ο δημόσιος κατηγορός και το δικαστήριο μπορούν να παραγγείλουν την κλήτευση τους, αν η εξέταση τους στο ακροατήριο είναι αναγκαία για την ασφαλή διάγνωση της κατηγορίας.
4. Μάρτυρες κατηγορούμενοι σε φυλακές και σε άλλα σωφρονιστικά καταστήματα τα οποία βρίσκονται έξω από την έδρα του δικαστηρίου δεν κλητεύονται στο ακροατήριο, αλλά διαβιβάζεται η ένορκη κατάθεσή τους που έχει ληφθεί στην προδικασία. Ο εισαγγελέας, ο δημόσιος κατηγορός και το δικαστήριο μπορούν να παραγγείλουν την κλήτευσή τους, αν η εξέτασή τους στο ακροατήριο είναι αναγκαία για την ασφαλή διάγνωση της κατηγορίας.

Άρθρο 216

Εξέταση πρεσβευτών και μαρτύρων στο εξωτερικό

1. Οι πρεσβευτές και οι άλλοι διπλωματικοί υπάλληλοι ξένου κράτους που είναι επιφορτισμένοι με διπλωματική αποστολή εξετάζονται στην κατοικία τους, και η ένορκη κατάθεσή τους διαβιβάζεται στο ακροατήριο.
2. Οι μάρτυρες που διαμένουν στο εξωτερικό εξετάζονται στις επιτόπιες προξενικές αρχές. Αν αυτό είναι ανέφικτο, εξετάζονται από τις ανακριτικές αρχές του τόπου της διαμονής τους, ύστερα από αίτηση του αρμόδιου εισαγγελέα προς το Υπουργείο της Δικαιοσύνης με την προϋπόθεση της αμοιβαιότητας και της τήρησης των διεθνών συνθηκών και εθίμων (άρθρων 457).

Άρθρο 217

Εξακρίβωση της ταυτότητας του μάρτυρα

Ο μάρτυρας, πριν καταθέσει, καλείται να δηλώσει το όνομα και το επώνυμό του, τον τόπο της γέννησης και της κατοικίας του, την ηλικία και τη θρησκεία του. Επίσης καλείται να δηλώσει αν τυχόν είναι συγγενής με τον κατηγορούμενο ή με όποιον αδικήθηκε και, αν υπάρχει ανάγκη, του υποβάλλονται ερωτήσεις για κάθε περιστατικό που θα μπορούσε να διαφωτίσει εκείνον που διεξάγει την εξέταση για τις σχέσεις του μάρτυρα προς τα παραπάνω πρόσωπα και για το βαθμό εμπιστοσύνης που θα μπορούσε να δοθεί στη μαρτυρία του.

Άρθρο 218

Όρκος των μαρτύρων στο ακροατήριο

1. Κάθε μάρτυρας οφείλει, πριν εξεταστεί στο ακροατήριο, να ορκιστεί δημόσια, θέτοντας το δεξιό του χέρι στο ιερό ευαγγέλιο, τον εξής όρκο: "Ορκίζομαι στο Θεό, να πω με

⁷⁷ Σχόλια: Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν 10/1975 όπου σε διατάξεις αναφέρεται Βασιλέας νοείται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ευσυνειδησία όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να αποκρύψω τίποτε". Αν δεν τηρηθεί η διάταξη αυτή, η διαδικασία είναι άκυρη.

2. Ο άλαλος μάρτυρας που γνωρίζει να γράφει ορκίζεται γράφοντας και υπογράφοντας τον όρκο και ύστερα θέτει το δεξιό του χέρι στο ευαγγέλιο. Αν δεν ξέρει να γράφει, ορκίζεται με τη βοήθεια του διερμηνέα.

3. Οι κληρικοί ή οι ιερωμένοι που η θρησκεία τους απαγορεύει τον όρκο δεν ορκίζονται. Αντί γι' αυτό, δίνουν κατά την παρ. 1 διαβεβαίωση στην ιεροσύνη τους και σύμφωνα με τους κανονισμούς από τους οποίους διέπονται.

Άρθρο 219

Όρκος των μαρτύρων στην προδικασία

1. Στην προδικασία οι μάρτυρες δίνουν πάντοτε τον όρκο του άρθρου 218 τηρώντας τις διατάξεις των άρθρων 221 και 222.

2. Αν κατά την διάρκεια της κύριας ανάκρισης ο ανακριτής θεωρεί πιθανώς αδύνατη την εμφάνιση κάποιου μάρτυρα στο ακροατήριο, οφείλει να καλέσει τον κατηγορούμενο και τον πολιτικώς ενάγοντα ή τους συνηγόρους τους να παραστούν στην ένορκη εξέταση του μάρτυρα. Η κλήση πρέπει να γίνει μέσα στην προθεσμία που κρίνει ο ανακριτής αναγκαία για την εμφάνισή τους.

Άρθρο 220

Όρκοι αλλόθρησκων

1. Αν ο μάρτυρας πιστεύει σε θρησκεία αναγνωρισμένη ή απλώς ανεκτή από το κράτος και σ' αυτήν υπάρχει γνωστός τύπος όρκου, ο τύπος αυτός είναι έγκυρος στην ποινική διαδικασία.

2. Αν ο μάρτυρας πιστεύει σε θρησκεία που δεν επιτρέπει τον όρκο, καθώς και αν εκείνος που ανακρίνει ή το δικαστήριο πειστεί ύστερα από σχετική δήλωση του μάρτυρα ότι αυτός δεν πιστεύει σε καμία θρησκεία, ο όρκος που δίνεται είναι ο ακόλουθος: "Δηλώνω επικαλούμενος την τιμή μου και τη συνείδησή μου ότι θα πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να αποκρύψω τίποτε".

Άρθρο 221

Εξέταση χωρίς όρκο

Χωρίς όρκο εξετάζονται στην ανάκριση και στην κύρια διαδικασία όσοι:

α) κατά την κρίση εκείνου που διενεργεί την ανάκριση ή του δικαστηρίου δεν συμπλήρωσαν το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.»⁽⁷⁸⁾

β) έχουν προφανώς εξασθενημένη τη διάνοια,

γ) στερήθηκαν το πολιτικά τους δικαιώματα εξαιτίας καταδίκης,

δ) επιδιώκουν ως πολιτικώς ενάγοντες στο ποινικό δικαστήριο απαιτήσεις για αποζημίωση, καθώς και οι αστικώς υπεύθυνοι σύμφωνα με τα άρθρο 89 κ.ε.

ε) δικαιούνται χρηματική αμοιβή για την καταμήνυση.

Άρθρο 222

Μάρτυρες συγγενείς του κατηγορούμενου

Σύζυγος και συγγενείς εξ αίματος του κατηγορουμένου έως και το δεύτερο βαθμό έχουν δικαίωμα να αρνηθούν τη μαρτυρία τους και στην προδικασία και στο ακροατήριο. Η διάταξη εφαρμόζεται και όταν μόνο ένας από τους κατηγορούμενους που μαζί δικάζονται έχει την παραπάνω σχέση με το μάρτυρα. Όταν κατηγορείται ανήλικος, η μαρτυρία των συγγενών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου είναι υποχρεωτική.

⁷⁸ Σχόλια: Το εδάφιο α αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο τρίτο παρ.2 του Ν.3625/2007.

Άρθρο 223

Πώς εξετάζονται οι μάρτυρες

1. Ο μάρτυρας εξετάζεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 239, και δεν του απευθύνονται ερωτήσεις για προσωπικές κρίσεις παρά μόνο όταν αυτές συνδέονται αναπόσπαστα με τα γεγονότα που καταθέτει.
2. Όταν ο μάρτυρας καταθέτοντας δεν απομακρύνεται από το θέμα, δεν πρέπει να διακόπτεται.
3. Στο μάρτυρα απευθύνονται ερωτήσεις αφού τελειώσει την κατάθεσή του και αν είναι αναγκαία η συμπλήρωσή της.
4. Ο μάρτυρας δεν είναι υποχρεωμένος να καταθέσει περιστατικά από τα οποία θα μπορούσε να προκύψει ενοχή του για αξιόποινή πράξη.
5. Παραπειστικές ερωτήσεις δεν επιτρέπεται να απευθύνονται στους μάρτυρες.

Άρθρο 224

Πώς έμαθε ο μάρτυρας όσα καταθέτει

1. Ο μάρτυρας πρέπει να αποκαλύπτει πώς έμαθε όσα καταθέτει. Αν πρόκειται για γεγονότα που άκουσε από άλλους, πρέπει σε κάθε περίπτωση να κατονομάζει ταυτόχρονα και εκείνους από τους οποίους τα άκουσε.
"2. Αν ο μάρτυρας δεν κατονομάζει την πηγή των πληροφοριών του, η κατάθεση του δεν λαμβάνεται υπόψη". ⁽⁷⁹⁾

Άρθρο 225

Εξετάσεις και αναγνωρίσεις που γίνονται κατ' αντιπαράσταση

1. Οι μάρτυρες εξετάζονται ο καθένας χωριστά. Πάντως επιτρέπεται, όταν αυτό είναι αναγκαίο, να εξετάζονται κατ' αντιπαράσταση προς τον κατηγορούμενο ή άλλο μάρτυρα.
2. Ο μάρτυρας, όταν πρόκειται να αναγνωρίσει πρόσωπα ή πράγματα, προσκαλείται προηγουμένως να τα περιγράψει με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια.

Άρθρο 226

Διατυπώσεις των μαρτυρικών καταθέσεων

1. Οι μάρτυρες έχουν δικαίωμα να υπαγορεύουν στην ανάκριση της καταθέσεις τους, αν κατά την κρίση εκείνου που εξετάζει δεν υπάρχουν λόγοι που να επιβάλλουν το αντίθετο. Στην έκθεση πρέπει να γίνεται μνεία της υπαγόρευσης και, αν δεν γίνει υπαγόρευση, όσα κατατέθηκαν θα πρέπει να αναγραφούν, αν είναι δυνατό, κατά λέξη. Ο εξεταζόμενος δεν μπορεί να χρησιμοποιεί σημειώσεις, εκτός αν πρόκειται για λογιστικά ζητήματα ή αν αυτός που διεξάγει την ανάκριση ή το δικαστήριο το επιτρέπει για ειδικούς λόγους.
2. «Αν ο μάρτυρας είναι κάτω των δεκαοκτώ ετών, εκείνος που τον ανακρίνει καταγράφει κατά λέξη στην έκθεση και τις ερωτήσεις που του απευθύνει.» ⁽⁸⁰⁾

Άρθρο 226 Α

Ανήλικοι μάρτυρες θύματα προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας ⁽⁸¹⁾

1. «Κατά την εξέταση ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 323Β εδάφιο α', 324, 336, 337 παράγραφοι 3 και 4, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α του Π.Κ., καθώς και στα άρθρα 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005 διορίζεται και παρίσταται, ως πραγματογνώμων, παιδοψυχολόγος ή παιδοψυχίατρος και σε περίπτωση έλλειψής τους, ψυχολόγος ή ψυχίατρος, χωρίς να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των άρθρων 204-208.» ⁽⁸²⁾
2. Ο παιδοψυχολόγος ή ο παιδοψυχίατρος προετοιμάζει τον ανήλικο για την εξέταση, συνεργαζόμενος προς τούτο με τους προανακριτικούς υπαλλήλους και με τους δικαστικούς λειτουργούς. Για το σκοπό αυτόν χρησιμοποιεί κατάλληλες διαγνωστικές μεθόδους, αποφαίνεται για την αντιληπτική ικανότητα και την ψυχική κατάσταση του ανήλικου και

⁷⁹ Σχόλια: Σχόλια: Η εντός " " παρ. 2 του παρόντος άρθρου προστέθηκε και η προηγούμενη εκδοχή του άρθρου αριθμήθηκε ως παρ. 1 με την παρ. 9 του άρθρου 2 του ν. 2408/1996 (Α' 104), ισχύει δε από 4.6.1996.

⁸⁰ Σχόλια: Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο τρίτο παρ.3 του Ν.3625/2007.

⁸¹ Σχόλια: Το άρθρο 226Α προστέθηκε με το άρθρο τρίτο παρ.4 του Ν.3625/1007

⁸² Σχόλια: Η παρ. 1 του άρθρου 226Α τίθεται ως άνω όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο πέμπτο παρ.3 του Ν.3875/2010

διατυπώνει τις διαπιστώσεις του σε γραπτή έκθεση, που αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της δικογραφίας.

«Κατά την εξέταση παρίσταται ο παιδοψυχίατρος ή ο παιδοψυχολόγος και ο ανήλικος μπορεί να συνοδεύεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του, εκτός εάν ο ανακριτής απαγορεύσει την παρουσία του προσώπου αυτού με αιτιολογημένη απόφαση του για σπουδαίο λόγο, ιδίως σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων ή ανάμειξης του προσώπου αυτού στην ερευνώμενη πράξη.»⁽⁸³⁾

3. Η κατάθεση του ανηλίκου συντάσσεται εγγράφως και καταχωρίζεται και σε ηλεκτρονικό οπτικοακουστικό μέσο, όταν αυτό είναι δυνατόν. Η ηλεκτρονική προβολή της κατάθεσης του ανηλίκου αντικαθιστά τη φυσική παρουσία του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας.

4. Η γραπτή κατάθεση του ανηλίκου αναγιγνώσκεται πάντοτε στο ακροατήριο. Αν ο ανήλικος κατά την ακροαματική διαδικασία έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος, μπορεί να παρίσταται αυτοπροσώπως.

5. Μετά την εισαγωγή της υπόθεσης που αφορά σε πράξεις της παραγράφου 1 στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας ή οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν από τον πρόεδρο του δικαστηρίου την εξέταση του ανηλίκου, αν δεν έχει εξετασθεί στην ανάκριση ή πρέπει να εξετασθεί συμπληρωματικά. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η εξέταση του ανηλίκου γίνεται με βάση ερωτήσεις που έχουν τεθεί σα φώς, χωρίς την παρουσία των διαδίκων, στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται από ανακριτικό υπάλληλο που τον διορίζει ο δικαστής που διέταξε την εξέταση. Οι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις αυτές.

6. Η διάταξη του άρθρου 239 παρ. 2 εφαρμόζεται ανάλογα και επί ανηλίκων θυμάτων των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 πράξεων. Στην περίπτωση αυτή η κοινωνική έρευνα μπορεί να διεξαχθεί και από κοινωνικούς λειτουργούς δήμων ή νομαρχιών.»

Άρθρο 227

Μάρτυρες κουφοί και άλαλοι

1. Αν ένας κουφός ή άλαλος ή κωφάλαλος πρόκειται να εξεταστεί ως μάρτυρας ή ως κατηγορούμενος, η εξέτασή του γίνεται ως εξής: Όλες οι ερωτήσεις και οι τυχόν παρατηρήσεις δίνονται στον κουφό, αφού καταγραφούν από το γραμματέα της ανάκρισης ή του δικαστηρίου, ενώ οι απαντήσεις δίνονται από αυτόν προφορικά. Στον άλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις δίνονται προφορικά και αυτός απαντά γραπτώς. Στον κωφάλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις δίνονται γραπτώς και αυτός απαντά με τον ίδιο τρόπο. Στο ακροατήριο οι γραπτές απαντήσεις που δόθηκαν από τον άλαλο ή από τον κωφάλαλο, αφού μονογραφηθούν από τον πρόεδρο και το γραμματέα, καταγράφονται στα πρακτικά και συνοδεύουν τη δικογραφία.

2. Αν ο κουφός ή ο άλαλος ή ο κωφάλαλος δεν ξέρει να διαβάσει ή να γράφει, όποιος διεξάγει την ανάκριση ή διευθύνει τη συζήτηση διορίζει έναν ή δύο διερμηνείς που, αν είναι δυνατό, εκλέγονται κατά προτίμηση μεταξύ των προσώπων που συνήθισαν να συνεννοούνται με τον κουφό, τον άλαλο ή τον κωφάλαλο. Κατά τα άλλα τηρούνται αν είναι δυνατόν οι διατάξεις του κώδικα που αναφέρονται στους διερμηνείς.

Άρθρο 228

Αποζημίωση των μαρτύρων

1. Οι μάρτυρες αποζημιώνονται για τα έξοδα της πορείας και της διαμονής τους. Η αποζημίωση προσδιορίζεται από την αρχή που τους καλεί όταν εκδίδει την κλήση, κάτω από την κλήση σημειώνονται με αριθμούς και ολογράφως τα χιλιόμετρα για τη μετάβαση του μάρτυρα και τα δικαιώματα που πρέπει να του καταβληθούν για την πορεία και την αποζημίωση ημεραργιών σύμφωνα με τις διατάξεις της ποινικής διατίμησης. Ύστερα από την εξέταση του μάρτυρα ή αν αυτό θεωρήθηκε περιττή και μετά τη διαπίστωση του γεγονότος, εκείνος που διενεργεί την ανάκριση ή διευθύνει τη συζήτηση και που ενώπιον του κλήθηκε και εμφανίστηκε ο μάρτυρας, αναγράφει κάτω από την πράξη προσδιορισμού των δικαιωμάτων τις λέξεις "θεωρήθηκε - εκτελεστή" και υπογράφει, υπογράφει επίσης ο γραμματέας που ήταν παρών όταν εμφανίστηκε ο μάρτυρας, κατόπιν η κλήση καταχωρίζεται από το γραμματέα στο βιβλίο που τηρεί γι' αυτό το σκοπό και παραδίδεται στο δικαιούχο, στον οποίο καταβάλλεται αμέσως το προσδιορισμένο ποσό από τον αρμόδιο για την πληρωμή υπάλληλο.

2. Αν δεν εκδόθηκε γραπτή κλήση ή αυτή που εκδόθηκε χάθηκε, εκδίδεται από εκείνον που διενεργεί την ανάκριση ή διευθύνει τη συζήτηση με την προσυπογραφή του οικείου γραμματέα γραπτή εντολή πληρωμής, που περιέχει το ονοματεπώνυμο του κατηγορουμένου, στη δίκη του

⁸³ Σχόλια: Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2 προστέθηκε με το άρθρο 6 παρ.4 του Ν.3727/2008

οποίου κλήθηκε ο μάρτυρας, την ημέρα της εμφάνισης, τα χιλιόμετρα της μετάβασης, τις ημερησικές και το ποσό που πρέπει να καταβληθεί για τα δικαιώματα πορείας και για την αποζημίωση των ημερησίων.

Άρθρο 229

Λιπομαρτυρία στην ανάκριση

Εκείνος που προσκαλεί το μάρτυρα, αν η πρόσκληση είναι νόμιμη (άρθρ. 213) και ο μάρτυρας δεν εμφανίζεται, εκδίδει εναντίον ένταλμα βίαιης προσαγωγής. Αν αυτός είναι εισαγγελέας, ανακριτής, ειρηνοδίκης ή πταισματοδίκης, μπορεί επιπλέον να καταδικάσει το μάρτυρα που δεν εμφανίστηκε από απείθεια την ορισμένη ημέρα σε πρόστιμο διακοσίων έως δύο χιλιάδων δραχμών και στην πληρωμή των τελών. Στην ίδια ποινή υπόκειται και ο μάρτυρας που εμφανίστηκε, αρνείται όμως, χωρίς να υπάρχει νόμιμος λόγος, τη μαρτυρία του ή τον όρκο της μαρτυρίας του, με την επιφύλαξη και της βαρύτερης ποινής κατά τον ποινικό κώδικα.

Άρθρο 230

Ανάκληση της καταδίκης για λιπομαρτυρία κατά την ανάκριση

Αν εκείνος που καταδικάστηκε για λιπομαρτυρία παρουσιαστεί για να εξεταστεί και αποδείξει ότι από κάποιο νόμιμο κώλυμα δεν εμφανίστηκε την ημέρα που είχε οριστεί, η καταδίκη ανακαλείται από αυτόν που την επέβαλε. Νόμιμα κωλύματα είναι οι περιπτώσεις ανώτερης βίας ή άλλων εμποδίων, που αιτιολογούνται ειδικά στην ανακλητική απόφαση.

Άρθρο 231

Λιπομαρτυρία στο ακροατήριο

1. Αν κάποιος από τους μάρτυρες ή τους πραγματογνώμονες που κλητεύθηκε νόμιμα στο ακροατήριο δεν εμφανιστεί, καταδικάζεται από το δικαστήριο με πρόταση του εισαγγελέα ή του δημόσιου κατηγορού ή και αυτεπαγγέλτως σε πρόστιμο 5.000 έως 20.000 δραχμών αν κλητεύθηκε σε μονομελές δικαστήριο και 10.000 έως 40.000 δρχ., εάν κλητεύθηκε σε πολυμελές δικαστήριο που δικάζει πλημμελήματα και 20.000 έως 50.000 δραχμών, εάν κλητεύθηκε σε άλλο δικαστήριο, ως και στην πληρωμή των τελών της αποφάσεως ανεξάρτητα από την αναβολή ή όχι της δίκης. Αν η απουσία του μάρτυρα ή πραγματογνώμονα, που καταδικάστηκε κατά τον τρόπο αυτόν αποτελέσει λόγο αναβολής της δίκης, καταδικάζεται επί πλέον στις δαπάνες που προκλήθηκαν από την αναβολή και οι οποίες εκκαθαρίζονται και ορίζονται σ' αυτήν την απόφαση. Αν καταδικάστηκαν περισσότεροι, ο καθένας ενέχεται να πληρώσει εξολοκλήρου όλες τις δαπάνες.
2. Το δικαστήριο, αν πειστεί ότι ο μάρτυρας ή ο πραγματογνώμονας επίτηδες απουσίασε για να αναβληθεί ή να ματαιωθεί η εκδίκαση της υπόθεσης, τον καταδικάζει επιπλέον και στην ποινή για απείθεια που ορίζεται στον ποινικό κώδικα. Η διάταξη αυτής της παραγράφου δεν έχει εφαρμογή, αν πρόκειται για πταισματοδικεία.
3. Θεωρούνται λιπομάρτυρες και τιμωρούνται με τις ίδιες ποινές και οι μάρτυρες που, μολονότι εμφανίστηκαν, αρνούνται χωρίς νόμιμο λόγο να ορκιστούν ή να καταθέσουν, με την επιφύλαξη να τους επιβληθούν και βαρύτερες ποινές προβλεπόμενες από τον ποινικό κώδικα.
4. Διατάσσεται συγχρόνως και η βίαιη προσαγωγή κατά τη νέα δικάσιμο του μάρτυρα ή του πραγματογνώμονα που δεν εμφανίστηκε, η βίαιη προσαγωγή μπορεί να διαταχθεί και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, αν είναι δυνατό (άρθρο 353 και 375).
5. Αν ωστόσο αρχίσει η διαδικασία στο ακροατήριο, ανακλήθηκε νόμιμα η έγκληση και συνεπώς έπαυσε οριστικά η ποινική δίωξη, οι λιπομάρτυρες δεν τιμωρούνται από το δικαστήριο.

Άρθρο 232

Ανάκληση καταδίκης για λιπομαρτυρία στο ακροατήριο

1. Ο μάρτυρας ή ο πραγματογνώμονας που καταδικάστηκε σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 231 μπορεί να ασκήσει ανακοπή ο ίδιος ή με πληρεξούσιο κατά της καταδικαστικής απόφασης μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την επίδοση σ' αυτόν. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται έκθεση στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση. Στην έκθεση πρέπει να αναφέρεται για ποιο νόμιμο λόγο δεν εμφανίστηκε. Νόμιμα κωλύματα είναι μόνο

περιπτώσεις ανώτερης βίας ή άλλων ανυπέρβλητων εμποδίων. Η έκθεση για την ανακοπή μπορεί να συνταχθεί και ενώπιον του γραμματέα του πταισματοδικείου ή του ειρηνοδικείου της κατοικίας ή της διαμονής εκείνου που ασκεί την ανακοπή. Σ' αυτή την περίπτωση ο γραμματέας έχει υποχρέωση να στείλει την έκθεση την ίδια ημέρα στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση κατά της οποίας ασκήθηκε ανακοπή, διαφορετικά, τιμωρείται πειθαρχικώς. Εκπρόθεσμη ανακοπή δεν είναι παραδεκτή σε καμιά περίπτωση.

2. Ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατηγορός ή ο πταισματοδίκης φροντίζει να εισαχθεί για συζήτηση η ανακοπή στην ίδια δικάσιμο με την κύρια υπόθεση για την οποία καλείται ο μάρτυρας να εμφανιστεί. Η ανακοπή εκδικάζεται, ακόμη και αν αναβληθεί εκ νέου η κύρια δίκη. Αν αυτή περατώθηκε ήδη ή έπαυσε η διαδικασία με άλλο τρόπο, η ανακοπή εισάγεται για εκδίκαση αφού κλητευθεί εκείνος που την άσκησε (άρθρο 166 παρ. 1).

3. Όποιος ασκεί την ανακοπή εμφανίζεται αυτοπροσώπως και οφείλει να αποδείξει ότι έλειψε εξαιτίας του νόμιμου κωλύματος που αναφέρεται στην ανακοπή, και μόνο τότε, αφού ακουστεί ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατηγορός, γίνεται δεκτή η ανακοπή και εξαφανίζεται η απόφαση κατά της οποίας αυτή ασκήθηκε, με απόφαση του δικαστηρίου, η απόφαση περιέχει ειδική αιτιολογία για την ύπαρξη του παραπάνω νόμιμου κωλύματος, διαφορετικά, απορρίπτεται η ανακοπή. Απορρίπτεται επίσης και στην περίπτωση που δεν εμφανίζεται εκείνος που την άσκησε. Το δικαστήριο μπορεί πάντως και σε περίπτωση που θα δεχθεί την ανακοπή να ερευνήσει, είτε ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα ή του δημόσιου κατηγορού είτε και αυτεπαγγέλτως, μήπως το νόμιμο κώλυμα ήταν αποτέλεσμα προηγούμενης αμέλειας εκείνου που δεν εμφανίστηκε, οπότε πρέπει να επιβάλει σ' αυτόν ανάλογα ελαττωμένο πρόστιμο. Μπορεί επίσης το δικαστήριο, στην περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 231, να δεχθεί εν μέρει την ανακοπή και να επιβάλλει μόνο πρόστιμο. Τα ανωτέρω γίνονται πάντοτε στην ίδια συνεδρίαση, και δεν επιτρέπεται αναβολή σε καμιά περίπτωση. Η απόφαση αυτή, καθώς και αυτή που απορρίπτει την ανακοπή, δεν προσβάλλονται σε καμιά περίπτωση ούτε με ανακοπή, ούτε με άλλο ένδικο μέσο. Αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή ή αν απορριφθεί αυτή που ασκήθηκε, η απόφαση εκτελείται.

4. Και αν δεν γίνει ανακοπή, το δικαστήριο ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα ή του δημόσιου κατηγορού ή και αυτεπαγγέλτως ανακαλεί την καταδικαστική του απόφαση εν όλω ή εν μέρει σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3, αν πειστεί ότι εξαιτίας κάποιου από τα κωλύματα της παρ. 1 δεν εμφανίστηκε ο μάρτυρας ή ο πραγματογνώμονας που καταδικάστηκε. Η απόφαση μετά την εκτέλεσή της δεν επιτρέπεται να ανακληθεί.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΣ

Άρθρο 233 Διορισμός διερμηνέα

1. Όταν πρόκειται να εξεταστεί κατηγορούμενος, αστικώς υπεύθυνος ή μάρτυρας που δεν γνωρίζει επαρκώς την ελληνική γλώσσα, εκείνος που διενεργεί την ανάκριση ή εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση διορίζει διερμηνέα.

"2. Ο διορισμός του διερμηνέα γίνεται από πίνακα που καταρτίζεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα του μέσα στο τρίτο δεκαήμερο του μηνός Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου από πρόσωπα που διαμένουν ή εργάζονται στην έδρα του και κατά προτίμηση από δημοσίου υπαλλήλους. Ο πίνακας υποβάλλεται στον εισαγγελέα εφετών, που έως το τέλος Οκτωβρίου έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το συμβούλιο εφετών την μεταρρύθμισή του. Το συμβούλιο των εφετών αποφαινεται σχετικά έως το τέλος Νοεμβρίου. Ο πίνακας, αφού οριστικοποιηθεί, τοιχοκολλάται στο ακροατήριο του πλημμελειοδικείου και ανακοινώνεται έως το τέλος Δεκεμβρίου κάθε χρόνου από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στους ανακριτικούς υπαλλήλους της περιφέρειας. Κάθε χρόνο ισχύει, ωστόσο συνταχθεί νέος πίνακας, ο πίνακας που συντάχθηκε το προηγούμενο έτος. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις και εφόσον δεν είναι δυνατόν να διορισθεί διερμηνέας από εκείνους που είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό πίνακα, μπορεί να διορισθεί διερμηνέας και πρόσωπο που δεν περιλαμβάνεται σ' αυτόν".⁽⁸⁴⁾

⁸⁴ Σχόλια: Η εντός " " παρ. 2 του παρόντος άρθρου προστέθηκε με την παρ. 10 του άρθρ. 2 του ν. 2408/1996 (Α' 104)

Άρθρο 234

Ποιοί δεν μπορούν να διοριστούν διερμηνείς

Με συνέπεια να ακυρωθεί η διαδικασία, δεν μπορεί να διοριστεί διερμηνέας: α) ο κατηγορούμενος, ο πολιτικός ενάγων, ο συνήγορος, ο μάρτυρας, ή ο πραγματογνώμονας ή ο τεχνικός σύμβουλος ή εκείνους που ασκεί στην ίδια δίκη καθήκοντα δικαστή, εισαγγελέα ή γραμματέα, β) όποιος υπάγεται σε μία από τις περιπτώσεις των άρθρων 188 στοιχ. α' - δ', 210, 211 και 222.

Άρθρο 235

Υποχρέωση αποδοχής των καθηκόντων διερμηνέα

Ο διερμηνέας που διορίστηκε νόμιμα είναι υποχρεωμένος να αποδεχτεί την εντολή, εκτός αν συντρέχει ένας από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 190. Εναντίον εκείνου που χωρίς εύλογη αιτία αρνείται την εντολή εφαρμόζονται αναλόγως οι κυρώσεις των άρθρων 201 και 202 που προβλέπονται για τους πραγματογνώμονες.

Άρθρο 236

Όρκος του διερμηνέα

1. Ο διερμηνέας, πριν αναλάβει τα καθήκοντά του, οφείλει να ορκιστεί στο ιερό ευαγγέλιο ενώπιον εκείνου που τον διόρισε, ότι θα μεταφράσει με ακρίβεια και πιστότητα όλα όσα θα ειπωθούν κατά τη συζήτηση ή, αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 237, τα έγγραφα.
2. Για τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 220, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου εκείνου.

Άρθρο 237

Μετάφραση εγγράφου και γραπτές καταθέσεις σε ξένη γλώσσα

1. Όταν πρόκειται να γίνει μετάφραση εγγράφων που απαιτεί οπωσδήποτε μακρόχρονη απασχόληση, ορίζεται προθεσμία στην οποία ο διερμηνέας θα πρέπει να παραδώσει τη μετάφραση, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί. Αν περάσει άπρακτη, παύεται ο διερμηνέας που είχε διοριστεί και διορίζεται άλλος. Το ίδιο ισχύει και όταν εκείνος που διορίστηκε ασκεί τα έργα του κατά τρόπο ανεπαρκή ή αμελή.
2. Κατ' εξαίρεση, όταν ένας μάρτυρας ή κατηγορούμενος αγνοεί την ελληνική γλώσσα και αποδεικνύεται ότι δεν είναι εύκολος ο διορισμός κατάλληλου διερμηνέα, μπορεί κατά την ανάκριση να δώσει γραπτή κατάθεση ή απολογία σε ξένη γλώσσα, η κατάθεση εντάσσεται στη δικογραφία μαζί με τη μετάφραση, που γίνεται αργότερα σύμφωνα με την παρ. 1.

Άρθρο 238

Διερμηνέας του διερμηνέα

Όταν η γλώσσα είναι ελάχιστα γνωστή, μπορεί στην ανάγκη να διοριστεί διερμηνέας του διερμηνέα.

ΤΡΙΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΝΑΚΡΙΣΗ
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 239

Σκοπός της ανάκρισης

1. Σκοπός της ανάκρισης είναι η συλλογή των αναγκαίων αποδεικτικών στοιχείων για να βεβαιωθεί η τέλεση εγκλήματος και να αποφασιστεί αν πρέπει να εισαχθεί κάποιος σε δίκη γι' αυτό.
2. Κατά την ανάκριση γίνεται καθετί που μπορεί να βοηθήσει την εξακρίβωση της αλήθειας, εξετάζεται και βεβαιώνεται αυτεπαγγέλτως όχι μόνον η ενοχή, αλλά και η αθωότητα του κατηγορουμένου, καθώς και κάθε στοιχείο που αφορά την προσωπικότητά του και επηρεάζει την επιμέτρηση της ποινής. Αν ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος, γίνεται ειδική έρευνα για την υγιεινή, την ηθική και τη διανοητική του κατάσταση, για την προηγούμενη ζωή του, για τις οικογενειακές συνθήκες και γενικά για το περιβάλλον του. Γι' αυτό το σκοπό όποιος ενεργεί την ανάκριση μπορεί να αναθέσει τη συλλογή των απαιτούμενων πληροφοριών σε έναν από τους επιμελητές που υπηρετούν στην επιτόπια εταιρία προστασίας ανηλίκων.

Άρθρο 240

Τόπος και χρόνος της ανάκρισης

Ως προς τον τόπο και το χρόνο της ανάκρισης δεν υπάρχει κανένας περιορισμός, δεν πρέπει όμως να γίνεται σε ακατάλληλο τόπο και χρόνο. Η ανάκριση μπορεί να γίνει και κατά τη διάρκεια της νύχτας και Κυριακές και γιορτές.

Άρθρο 241

Η ανάκριση είναι έγγραφη

Η ανάκριση γίνεται πάντοτε εγγράφως και χωρίς δημοσιότητα, διενεργείται με την παρουσία δικαστικού γραμματέα ή δεύτερου ανακριτικού υπαλλήλου ή, αν δεν υπάρχουν αυτοί, με παρουσία δύο μαρτύρων που έχουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 150. Αν δεν είναι δυνατό να βρεθούν τέτοιοι μάρτυρες, όποιος διενεργεί την ανάκριση είναι υποχρεωμένος να την ολοκληρώσει και μόνος του. Για κάθε ανακριτική πράξη συντάσσεται έκθεση σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους.

Άρθρο 242

Αυτόφωρο έγκλημα

1. Αυτόφωρο είναι το έγκλημα την ώρα που γίνεται ή το έγκλημα που έγινε πρόσφατα. Η πράξη θεωρείται ότι έγινε πρόσφατα ιδίως όταν αμέσως ύστερα από αυτήν ο δράστης καταδιώκεται από τη δημόσια δύναμη ή από τον παθόντα ή με δημόσια κραυγή, όπως και όταν συλλαμβάνεται οπουδήποτε να έχει αντικείμενα ή ίχνη από τα οποία συμπεραίνεται ότι διέπραξε το έγκλημα σε πολύ πρόσφατο χρόνο.
2. Ποτέ δεν θεωρείται ότι συντρέχει μια από τις παραπάνω περιπτώσεις, αν πέρασε όλη η επόμενη μέρα από την τέλεση της πράξης.
3. Τα εγκλήματα που τελούνται δια του τύπου θεωρούνται πάντοτε αυτόφωρα.
- «4. Τα εγκλήματα που τελούνται από ανηλίκους δεν δικάζονται ως αυτόφωρα.» ⁽⁸⁵⁾

⁸⁵ Σχόλια: Στο άρθρο 242 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστέθηκε παρ.4 με το άρθρο 7 του Ν.3860/2010

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΗ

Άρθρο 243 Πότε και ποιόν ενεργείται

1. Η προανάκριση ενεργείται από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα, από τον ανακριτή ενεργείται στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.
2. «Αν από την καθυστέρηση απειλείται άμεσος κίνδυνος ή αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα, όλοι οι κατά τα άρθρα 33 και 34 ανακριτικοί υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να επιχειρούν όλες τις προανακριτικές πράξεις που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθεί η πράξη και να ανακαλυφθεί ο δράστης, έστω και χωρίς προηγούμενη παραγγελία του εισαγγελέα. στην περίπτωση αυτή ειδοποιούν τον εισαγγελέα με το ταχύτερο μέσο και του υποβάλλουν χωρίς χρονοτριβή τις εκθέσεις που συντάχθηκαν. Ο εισαγγελέας, αφού λάβει τις εκθέσεις, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 43 κ.ε.»⁽⁸⁶⁾
3. «Οι ανακριτικοί υπάλληλοι καλούν μάρτυρες για να εξεταστούν και τους κατηγορούμενους να απολογηθούν ενώπιόν τους», αν όλοι αυτοί είναι κάτοικοι της περιφέρειάς τους ή όμορων ειρηνοδικειακών περιφερειών σε αντίθετη περίπτωση, αφού ειδοποιήσουν ταυτόχρονα τον οικείο εισαγγελέα, αναθέτουν την εξέταση μαρτύρων και τη λήψη απολογιών κατηγορουμένων, που είναι κάτοικοι άλλων περιφερειών, στον αρμόδιο ανακριτικό υπάλληλο, ο οποίος πρέπει να εκτελέσει την παραγγελία μέσα σε δέκα ημέρες.
Τα ειρηνοδικεία που έχουν την έδρα τους στην περιοχή της τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας θεωρούνται γειτονικά.
4. « Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την παραγγελία για διενέργεια προανάκρισης μέχρι την περάτωσή της κατά το άρθρο 245 δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί έως τρεις το πολύ μήνες ή, εφόσον η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, για εύλογο χρονικό διάστημα, με ειδικά αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα εφετών.»⁽⁸⁷⁾

Άρθρο 244 Πότε η προανάκριση είναι αναγκαία

Παραγγελία για προανάκριση, σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 1 εδάφιο πρώτο, δίνεται μόνο για πλημμελήματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του τριμελούς πλημμελειοδικείου ή έχουν τελεστεί από πρόσωπο ιδιάζουσας δωσιδικίας, όταν έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή συντρέχουν ειδικά μνημονευόμενοι στην παραγγελία του εισαγγελέα εξαιρετικοί λόγοι, που επιβάλλουν τη διεξαγωγή συγκεκριμένων ανακριτικών πράξεων.»⁽⁸⁸⁾

Άρθρο 245 Πώς τελειώνει η προανάκριση

1. « Η προανάκριση είναι συνοπτική και, αφού κληθεί ο κατηγορούμενος να απολογηθεί πριν από σαράντα οκτώ τουλάχιστον ώρες, περατώνεται: α) με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο ή β) με πρόταση του εισαγγελέα στο δικαστικό συμβούλιο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην επόμενη παράγραφο, ή γ) με παραγγελία του εισαγγελέα στον ανακριτή, εφόσον προκύπτει τέλεση κακούργηματος. Στην τελευταία περίπτωση, η προανάκριση μπορεί και να διακοπεί κατά τον ίδιο τρόπο.»⁽⁸⁹⁾

⁸⁶ Σχόλια: Η παρ. 2 και η πρώτη περίοδος της παρ. 3 αντκ., ως άνω, και η παρ. 4 προστέθηκε από το άρθρο 11 παρ. 1,2,3 αντίστοιχα, του Ν. 3160 της 24/30-6-2003 – ΦΕΚ 165 τ.Α'

⁸⁷ Σχόλια: Η παράγραφος 4 του άρθρου 243 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παρ. 1 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

⁸⁸ Σχόλια: Το άρθρο 244 τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

⁸⁹ Σχόλια: Η παρ.1 του άρθρου 245 τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

«2. «Πρόταση στο συμβούλιο γίνεται, εφόσον ο εισαγγελέας κρίνει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Αν υπάρχουν περισσότεροι κατηγορούμενοι και δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις σε βάρος μερικών από αυτούς ή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη ή να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας μπορεί να χωρίσει την υπόθεση και να την εισαγάγει μόνο ως προς αυτούς στο δικαστικό συμβούλιο. Πρόταση επίσης στο δικαστικό συμβούλιο γίνεται και όταν ο εισαγγελέας εφετών, στον οποίο υποβάλλεται μετά την προανάκριση η δικογραφία, που αφορά πρόσωπα ιδιάζουσας δωσιδικίας, αρμοδιότητας τριμελούς εφετείου, κρίνει ότι δεν συντρέχουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο και παραγγέλλει την εισαγωγή της υπόθεσης στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο»⁽⁹⁰⁾

«3. Αν από την προανάκριση δεν προέκυψε η ταυτότητα του δράστη ορισμένου εγκλήματος, η δικογραφία τίθεται με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα στο αρχείο. «Το ίδιο μπορεί να πράξει ο εισαγγελέας και αν ο δράστης παραμένει άγνωστος μετά από προανάκριση κατά το άρθρο 243 παράγραφος 2 εδάφιο πρώτο ή προκαταρκτική εξέταση ή ένορκη διοικητική εξέταση ή πόρισμα ή έκθεση ελέγχου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002.»⁽⁹¹⁾

4. Στα πλημμελήματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου, αν από την προανάκριση ή από την προκαταρκτική εξέταση που τυχόν διατάχθηκε δεν προέκυψαν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο ή προέκυψε ότι η κατηγορία είναι νομικά αβάσιμη, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών αρχειοθετεί την υπόθεση με αιτιολογημένη διάταξη του, την οποία υποβάλλει για έγκριση στον εισαγγελέα εφετών, μαζί με τη σχετική δικογραφία. Αν ο εισαγγελέας εφετών δεν εγκρίνει την αρχειοθέτηση, παραγγέλλει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Αν η ποινική δίωξη κινήθηκε ύστερα από έγκληση του παθόντος, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών επιδίδει την ανωτέρω διάταξη στον εγκαλούντα, ο οποίος έχει το δικαίωμα να προσφύγει κατ' αυτής στον εισαγγελέα εφετών μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την επίδοση. Αν η προσφυγή γίνει δεκτή ο εισαγγελέας εφετών παραγγέλλει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται κατά τα λοιπά αναλόγως το άρθρο 48 του Κ.Π.Δ.»⁽⁹²⁾

5. Αν μετά την αρχειοθέτηση και πριν από την παραγραφή της πράξης προκύψουν νέα περιστατικά ή στοιχεία που κατά την κρίση του εισαγγελέα δικαιολογούν την επανεξέταση της υπόθεσης, αυτός την ανασύρει από το αρχείο με έγκριση του εισαγγελέα εφετών και ενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3. Όσο χρόνο ισχύει η αρχειοθέτηση, η διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών παράγει τα όνομα αποτελέσματα της παραγράφου 1 του άρθρου 57.»⁽⁹³⁾

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΥΡΙΑ ΑΝΑΚΡΙΣΗ

Άρθρο 246

Ποιός ενεργεί την κύρια ανάκριση

1. Την κύρια ανάκριση την ενεργεί μόνον ο ανακριτής μετά γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα, η οποία καθορίζει και εξειδικεύει την αξιόποινη πράξη και την ποινική διάταξη που την προβλέπει.
2. Ο εισαγγελέας μπορεί να δώσει την παραγγελία προς τον ανακριτή σε οποιοδήποτε στάδιο της προανάκρισης και αμέσως μετά την κίνηση της ποινικής δίωξης.

⁹⁰ Σχόλια: Η παράγραφος 2 του άρθρου 245 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.2 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218).

⁹¹ Σχόλια: Η παρ. 3 προστέθηκε με το άρθρο 5 παρ. 6 του Ν. 1738 της 18/20.11.1987 - ΦΕΚ 200, τ.Α' . Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 245 τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 παρ.3 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

⁹² Οι παρ. -4- και -5- του άρθρου 245 του Κ.Π.Δ. καταργήθηκαν με το άρθρο 34 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

⁹³ Οι παρ. -4- και -5- του άρθρου 245 του Κ.Π.Δ. καταργήθηκαν με το άρθρο 34 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

3. Τέτοια παραγγελία δίνει ο εισαγγελέας: α) σε κακουργήματα, β) σε πλημμελήματα, στα οποία κατά την κρίση του συντρέχει περίπτωση να επιβληθούν περιοριστικοί όροι στον κατηγορούμενο κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 282. ⁽⁹⁴⁾

Άρθρο 247

Διαφωνία του ανακριτή

1. Ο ανακριτής έχει το δικαίωμα να μην εκτελέσει την παραγγελία του εισαγγελέα για την ενέργεια κύριας ανάκρισης, μόνον αν θεωρεί τον εαυτό του αναρμόδιο ή αν η πράξη δεν έχει αξιόποιο χαρακτήρα ή αν παραγράφηκε το αξιόποινον ή αν υπάρχουν λόγοι που εμποδίζουν ή αναστέλλουν την ποινική δίωξη.
2. Στις περιπτώσεις αυτές, για τη διαφωνία αποφασίζει το δικαστικό συμβούλιο.

Άρθρο 248

Ενέργειες του ανακριτή

1. Μόλις ο ανακριτής λάβει την παραγγελία του εισαγγελέα ενεργεί όλες τις ανακριτικές πράξεις που θεωρεί κατά την κρίση του αναγκαίες για να εξακριβωθούν το έγκλημα και οι υπαίτιοι, τις τυχόν προτάσεις του εισαγγελέα τις λαμβάνει υπόψη του μόνον αν το κρίνει σκόπιμο.
 2. Ο ανακριτής οφείλει επίσης να βεβαιώσει τη ζημία που προκλήθηκε από το έγκλημα, αν αυτό είναι αναγκαίο για τη δικαστική κρίση σχετικά με το έγκλημα ή κάποια από τις περιστάσεις του ή αν παρίσταται ως πολιτικώς ενάγων εκείνος που αδικήθηκε.
 3. Αν προηγήθηκε προανάκριση, ο ανακριτής ενεργεί και πάλι τις ανακριτικές πράξεις που έχουν ήδη γίνει, όταν αυτές χρειάζονται συμπλήρωση ή δεν έγιναν νομότυπα ή όταν το κρίνει σκόπιμο.
 - «4. Ο ανακριτής οφείλει να περατώσει την κύρια ανάκριση μέσα σε οκτώ μήνες και τη διατασσόμενη από το συμβούλιο συμπληρωματική ανάκριση μέσα σε δύο μήνες, αφότου η δικογραφία περιέλθει σε αυτόν. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι προθεσμίες αυτές μπορούν να παραταθούν εφάπαξ μέχρι δύο μήνες με αιτιολογημένο σε κάθε περίπτωση βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου, στο οποίο ο ανακριτής απευθύνεται πριν από τη συμπλήρωση των πιο πάνω προθεσμιών. Εάν η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, η κατά τα ως άνω παράταση μπορεί να διαρκέσει για εύλογο χρονικό διάστημα.».
- ⁽⁹⁵⁾

Άρθρο 249

Επιτόπια μετάβαση του ανακριτή

1. Ο ανακριτής μπορεί να μεταβαίνει για να διενεργήσει ανάκριση, έξω από την έδρα του με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα πλημμελειοδικείου, ή και σε άλλη δικαστική περιφέρεια, αν το εγκρίνει ο εισαγγελέας του εφετείου. Στην τελευταία περίπτωση ειδοποιείται ο εισαγγελέας εφετών της περιφέρειας όπου πρόκειται να γίνει η ανάκριση, ο οποίος και ασκεί από το χρόνο της ειδοποίησης την εποπτεία που αναφέρει το άρθρο 35.
2. Ο ανακριτής μπορεί να αναθέσει σε άλλον ανακριτικό υπάλληλο τις πράξεις που πρόκειται να διενεργηθούν έξω από την έδρα του, μέσα όμως στη δική του δικαστική περιφέρεια. Επίσης αναθέτει στον αρμόδιο ανακριτή ή ανακριτικό υπάλληλο εκείνες που πρόκειται να γίνουν έξω από την περιφέρειά του, ειδοποιώντας συγχρόνως τον οικείο εισαγγελέα.
3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο ανακριτής μπορεί να αναθέσει τη διενέργεια ορισμένων πράξεων σε άλλον ανακριτή ή σε οποιονδήποτε προανακριτικό υπάλληλο της έδρας του, ειδοποιώντας συγχρόνως τον οικείο εισαγγελέα εφετών.

⁹⁴ Σχόλια: Οι παρ. 2 και 3 αντικ. από το άρθρο 13 παρ.1 και 2 αντίστοιχα του Ν.3160/2003

⁹⁵ Σχόλια: Η παρ. 4 του παρόντος άρθρου τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παρ.2 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

Άρθρο 250
Εξουσία του ανακριτή

1. Ο ανακριτής έχει το δικαίωμα και οφείλει να επεκτείνει τη δίωξη σε όλους όσοι συμμετείχαν στην ίδια πράξη. Δεν μπορεί όμως να επεκτείνει την ποινική δίωξη και σε άλλη πράξη, έστω και αν είναι συναφής.
2. Αν κατά την πορεία της ανάκρισης ανακαλυφθούν και άλλες αξιόποινες πράξεις που διώκονται αυτεπαγγέλτως, ο ανακριτής τις ανακοινώνει στον εισαγγελέα, χωρίς εν τω μεταξύ να εμποδίζεται να ενεργεί τις κατεπείγουσες ανακριτικές πράξεις για τη βεβαίωσή τους. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ. 43 του κώδικα.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 251

Καθήκοντα εκείνου που ενεργεί την ανάκριση

Ο ανακριτής και οι ανακριτικοί υπάλληλοι που αναφέρονται στα άρθρα 33 και 34 όταν λάβουν παραγγελία του εισαγγελέα, και στις περιπτώσεις του άρθρου 243 παρ. 2 αυτεπαγγέλτως, οφείλουν χωρίς χρονοτριβή να συγκεντρώνουν πληροφορίες για το έγκλημα και τους υπαιτίους του, να εξετάζουν μάρτυρες και κατηγορούμενους, να μεταβαίνουν επί τόπου για ενέργεια αυτοψίας, αφού πάρουν μαζί τους, αν υπάρχει ανάγκη, ιατροδικαστές ή άλλους πραγματογνώμονες, να διεξάγουν έρευνες, να καταλαμβάνουν πειστήρια και γενικά να ενεργούν οτιδήποτε είναι αναγκαίο για τη συλλογή και τη διατήρηση των αποδείξεων, καθώς και για την εξασφάλιση των ιχνών του εγκλήματος.

Άρθρο 252

Δικαιώματα εκείνου που ανακρίνει. Θορυβοποιοί

1. Όταν γίνεται αυτοψία, έρευνα και κατάσχεση, οι αναφερόμενοι στο προηγούμενο άρθρο έχουν δικαίωμα να κλείνουν κατοικίες ολικά ή μερικά, να θέτουν σφραγίδες, να διορίζουν φύλακες και γενικά να παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να μην υπεξαιρευθούν, υπεξαχθούν ή μεταβληθούν αντικείμενα χρήσιμα στην ανάκριση ούτε να απομακρυνθούν ή να ξεφύγουν από τις έρευνές τους άνθρωποι ύποπτοι.
2. Μπορούν επίσης να διατάξουν να μην απομακρυνθεί κανένας πριν από το τέλος της έρευνας και να έρθουν πάλι όσοι απομακρύνθηκαν.
3. Αν κάποιος, όσο γίνονται οι παραπάνω ή άλλες ανακριτικές πράξεις, διαταράσσει με οποιονδήποτε τρόπο την ησυχία και την τάξη ή εναντιώνεται στα μέτρα που διατάχθηκαν, όσοι αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο έχουν δικαίωμα να διατάξουν την απομάκρυνσή του, αν αυτός επιμένει να θορυβεί ή να εναντιώνεται, μπορούν να διατάξουν την κράτησή του έως είκοσι τέσσερις ώρες. Το γεγονός αυτό αναφέρεται στην έκθεση της ανάκρισης. Όταν εκείνος που θορυβεί ή εναντιώνεται είναι συνήγορος διάδικου, όσοι ενεργούν την ανάκριση έχουν δικαίωμα να διατάξουν μόνο την απομάκρυνσή του, που εκτελείται βίαια αν αρνείται να απομακρυνθεί. Σ' αυτή την περίπτωση οι παραπάνω οφείλουν να διορίσουν για τον κατηγορούμενο άλλο συνήγορο, όπου ο νόμος το επιβάλλει.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΡΕΥΝΕΣ

Άρθρο 253

Προϋποθέσεις για τη διενέργεια έρευνας

Αν διεξάγεται ανάκριση για κακούργημα ή πλημμέλημα, έρευνα διενεργείται όταν μπορεί βάσιμα να υποτεθεί ότι η βεβαίωση του εγκλήματος, η αποκάλυψη ή η σύλληψη των δραστών ή τέλος η βεβαίωση ή η αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί ή να διευκολυνθεί μόνο με αυτήν.

Άρθρο 253 Α

Ανακριτικές πράξεις επί εγκληματικών οργανώσεων ⁽⁹⁶⁾

1. Ειδικά για τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 187 και για τις αξιόποινες πράξεις του άρθρου 187 Α του Ποινικού Κώδικα η έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια: ⁽⁹⁷⁾

α) ανακριτικής διείσδυσης, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επόμενων παραγράφων και όπως κατά τα λοιπά η διείσδυση προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 25B του ν. 1729/1987 "Καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών, προστασία των νέων και άλλες διατάξεις" όπως ισχύει, και στην παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 2713/1999 "Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και άλλες διατάξεις", εφόσον η ανακριτική διείσδυση περιορίζεται στις πράξεις που είναι απολύτως αναγκαίες για τη διακρίβωση εγκλημάτων, την τέλεση των οποίων τα μέλη της οργάνωσης είχαν προαποφασίσει,

β) ελεγχόμενων μεταφορών, με την τήρηση των ίδιων εγγυήσεων και διαδικασίες, όπως κατά τα λοιπά οι μεταφορές αυτές προβλέπονται στο άρθρο 38 του ν. 2145/1993 "Ρύθμιση θεμάτων εκτελέσεων ποινών επιταχύνσεως και εκσυγχρονισμού των διαδικασιών απονομής της δικαιοσύνης και άλλων θεμάτων", όπως ισχύει,

γ) άρσης του απορρήτου, με την τήρηση των ίδιων εγγυήσεων και διαδικασίες, όπως κατά τα λοιπά η άρση αυτή προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5 του ν. 2225/1994 "Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις",

δ) καταγραφής δραστηριότητας ή άλλων γεγονότων εκτός κατοικίας με συσκευές ήχου ή εικόνας ή με άλλα ειδικά τεχνικά μέσα με την τήρηση των ίδιων εγγυήσεων και διαδικασίες, όπως κατά τα λοιπά η καταγραφή προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 6 του παραπάνω ν. 2713/1999 και

ε) συσχέτισης ή συνδυασμού δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με την τήρηση των ίδιων εγγυήσεων και διαδικασίες και υπό τους ουσιαστικούς όρους και προϋποθέσεις του ν. 2472/1997 "Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα."

2. Οι ανακριτικές πράξεις της προηγούμενης παραγράφου διεξάγονται μόνο:

α) αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ότι έχει τελεσθεί αξιόποινη πράξη των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 187 ή αξιόποινη πράξη του άρθρου 187 Α του Ποινικού Κώδικα και

β) αν η εξάρθρωση της εγκληματικής οργάνωσης ή η εξιχνίαση των τρομοκρατικών πράξεων του άρθρου 187^Α είναι διαφορετικά αδύνατη ή ιδιαίτερος δυσχερής. ⁽⁹⁸⁾

3. Για τη διενέργεια των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 ανακριτικών πράξεων, καθώς και για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού αποφαίνεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μετά από πρόταση του εισαγγελέα. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις την έρευνα μπορεί να διατάξει ο εισαγγελέας ή ο ανακριτής. Στην περίπτωση αυτή ο

⁹⁶ Σχόλια: Το άρθρο 253Α προστέθηκε με το άρθρο 6 του Ν. 2928/2001 (Α' 141)

⁹⁷ Σχόλια: Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 253^Α τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 42 παρ.1 του Ν.3251/2004

⁹⁸ Σχόλια: Η παρ.2 του άρθρου 253^Α τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 42 παρ.2 του Ν.3251/2004

εισαγγελέας ή ο ανακριτής είναι υποχρεωμένοι να εισαγάγουν το ζήτημα στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μέσα σε προθεσμία τριών ημερών.

Διαφορετικά η ισχύς της σχετικής διάταξης παύει αυτοδικαίως με τη λήξη της τριήμερης προθεσμίας.

4. Κάθε στοιχείο ή γνώση που αποκτήθηκε κατά τη διενέργεια των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 ανακριτικών πράξεων μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για τους λόγους που όρισε το δικαστικό συμβούλιο.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται τα στοιχεία αυτά ή οι αποκτηθείσες γνώσεις να χρησιμοποιηθούν για τη βεβαίωση εγκλήματος, τη σύλληψη δραστών και την εξάρθρωση άλλης εγκληματικής οργάνωσης, εφόσον το δικαστικό συμβούλιο αποφανθεί ειδικώς περί αυτού.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και κατά τη διενέργεια των αντίστοιχων ερευνών που προβλέπονται σε ειδικούς ποινικούς νόμους των οποίων οι ρυθμίσεις εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος."

Άρθρο 254

Νυκτερινή έρευνα σε κατοικία

1. Η νυκτερινή έρευνα σε κατοικία επιτρέπεται στις παρακάτω περιπτώσεις και μόνο στον εισαγγελέα, στον ανακριτή, στους ειρηνοδίκες ή στους πταισματοδίκες και, αν αυτοί δεν υπάρχουν ή κωλύονται, στους αξιωματικούς της χωροφυλακής και της αστυνομίας πόλεων:

α) αν πρόκειται να συλληφθεί πρόσωπο που διώκεται νόμιμα,

β) αν κάποιος συλλαμβάνεται επ' αυτοφώρω να διαπράττει μέσα στην κατοικία κακούργημα ή πλημμέλημα,

γ) αν γίνεται συγκέντρωση σε κατοικία όπου παίζονται κατ' επάγγελμα τυχερά παιχνίδια ή η κατοικία χρησιμοποιείται ως τόπος κατ' επάγγελμα ακολασίας.

δ) αν πρόκειται για χώρους που είναι σε όλους προσιτοί τη νύκτα.

2. Η διάρκεια της νύκτας ορίζεται: από τις 8 το βράδυ έως τις 6 το πρωί για το διάστημα από την 1η Οκτωβρίου έως τις 31 Μαρτίου, και από τις 9 το βράδυ έως τις 5 το πρωί για το διάστημα από την 1η Απριλίου έως τις 30 Σεπτεμβρίου.

Άρθρο 255

Διατυπώσεις για την έρευνα σε κατοικία

1. Όποιος στις περιπτώσεις των άρθρων 253 και 254 ενεργεί την έρευνα σε κατοικία προσλαμβάνει και άλλον ανακριτικό υπάλληλο, με τον οποίο συμπράττει, εκτός αν αυτός έχει προσληφθεί σύμφωνα με το άρθρο 150. Αν βρει την πόρτα κλειστή και ο ένοικος αρνείται να την ανοίξει, μπορεί να την παραβιάσει παρουσία του ανακριτικού υπαλλήλου με τον οποίο συμπράττει.

2. Αν την έρευνα την ενεργούν αξιωματικός ή υπαξιωματικός της χωροφυλακής ή αξιωματικός της αστυνομίας πόλεων, ως δεύτερος ανακριτικός υπάλληλος προσλαμβάνεται δικαστικός λειτουργός, αν υπάρχει στον τόπο όπου πρόκειται να γίνει η έρευνα, διαφορετικά, προσλαμβάνεται ο πρόεδρος της κοινότητας.

3. Αντίγραφο της έκθεσης για την έρευνα δίνεται ατελώς στον ένοικο της κατοικίας όπου έγινε αυτή, με προφορική αίτησή του.

Άρθρο 256

Τρόπος διεξαγωγής

Στις έρευνες των κατοικιών πρέπει να αποφεύγεται με επιμέλεια κάθε περιττή δημοσιότητα και κάθε ενόχληση των ενοίκων που δεν είναι απόλυτα αναγκαία, πρέπει επίσης να καταβάλλεται μέριμνα για τη διαφύλαξη της υπόληψης και των ατομικών μυστικών που δεν έχουν σχέση με την πράξη της κατηγορίας, καθώς και να διεξάγεται η ενέργεια με κάθε ευπρέπεια και κοσμικότητα. Όποιος διεξάγει την έρευνα πρέπει να προσκαλεί τον ένοικο των διαμερισμάτων που θα ενεργηθούν να παρευρίσκεται κατά τη διεξαγωγή της. Σε περίπτωση απουσίας του, προσκαλείται να παρευρεθεί ένας γείτονας.

Άρθρο 257 **Σωματικές έρευνες**

1. Στους κατηγορούμενους γίνεται σωματική έρευνα, όταν εκείνος που διεξάγει την ανάκριση κρίνει ότι εξαιτίας σπουδαίων λόγων είναι χρήσιμη για την εξακρίβωση της αλήθειας, σε τρίτα πρόσωπα γίνεται, όταν υπάρχει σοβαρή και βάσιμη υπόνοια ή απόλυτη ανάγκη. Πάντως η έρευνα θα πρέπει να ενεργείται οπωσδήποτε με τρόπο που να μη θίγει, όσο είναι δυνατό, το αίσθημα ντροπής του προσώπου.

2. Η σωματική έρευνα σε γυναίκα πρέπει να γίνεται μπροστά στον ανακριτικό υπάλληλο που τη διεξάγει και από γυναίκα της εκλογής του, η οποία δίνει τον όρκο του πραγματογνώμονα. Κατά τα άλλα εφαρμόζονται αναλόγως όσα ορίζει το άρθρο 199.

3. Η σωματική έρευνα πρέπει να γίνεται ιδιαιτέρως και χωριστά για κάθε πρόσωπο. Αν αναζητείται ορισμένο πράγμα ή έγγραφο, εκείνος που ενεργεί την έρευνα καλεί προηγουμένως τον κάτοχό του να το παραδώσει.

Άρθρο 258 **Σύνταξη της έκθεσης και μεσεγγύηση**

Μόλις τελειώσει μια έρευνα, συντάσσεται έκθεση κατά τα άρθρα 149 κ.ε. Τα πράγματα που βρέθηκαν κατάσχονται και υποβάλλονται σε μεσεγγύηση με την τήρηση των άρθρων 259 και 264 - 266.

Άρθρο 259 **Μεσεγγύηση**

Όποιος ενεργεί την ανάκριση μπορεί να προβαίνει οποτεδήποτε σε μεσεγγύηση πραγμάτων ή εγγράφων που σχετίζονται με το έγκλημα, ακόμη και όταν δεν κατασχέθηκαν αλλά απλώς παραδόθηκαν σε αυτόν.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ **ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ**

Άρθρο 260 **Κατάσχεση στις τράπεζες και σε άλλα ιδρύματα**

1. Όσοι αναφέρονται στο άρθρο 251 μπορούν αυτοπροσώπως να κατάσχουν τίτλους αξιών, στις τράπεζες ή σε άλλα ιδρύματα δημόσια ή ιδιωτικά, σε ποσότητες που είναι κατατεθειμένες σε τρεχούμενο λογαριασμό και κάθε άλλο κατατεθειμένο πράγμα ή έγγραφο και όταν αυτά περιέχονται σε κιβωτίδια ασφάλειας, έστω και αν δεν ανήκουν στον κατηγορούμενο ή δεν είναι γραμμένα στο όνομά του, αρκεί να σχετίζονται με το έγκλημα.

2. Τα πρόσωπα αυτά έχουν το δικαίωμα να εξετάσουν την αλληλογραφία και όλες τις πράξεις της τράπεζας ή του ιδρύματος για να βρουν τα πράγματα που πρέπει να κατασχεθούν ή για να βεβαιώσουν άλλες περιστάσεις χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας. Σε περίπτωση άρνησης προβαίνουν σε έρευνα και κατάσχεση των χρησίμων εγγράφων και πραγμάτων.

Άρθρο 261 **Υποχρέωση για παράδοση εγγράφων**

Οι δημόσιοι υπάλληλοι γενικά στους οποίους έχει ανατεθεί έστω και προσωρινά δημόσια υπηρεσία και τα άλλα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 212 οφείλουν, αν διαταχθούν από εκείνον που κάνει την ανάκριση, να παραδώσουν στη δικαστική αρχή τα έγγραφα και στο πρωτότυπό τους ακόμα, καθώς και κάθε άλλο αντικείμενο που βρίσκεται στην κατοχή τους λόγω των καθηκόντων τους, του λειτουργήματος ή του επαγγέλματός τους, εκτός αν δηλώσουν εγγράφως, έστω και αναιτιολόγητα, ότι πρόκειται για διπλωματικό ή στρατιωτικό μυστικό που ανάγεται στην ασφάλεια του κράτους ή μυστικό που σχετίζεται με το λειτουργήμα ή το επάγγελμά τους.

Άρθρο 262

Κατάσχεση των εγγράφων

1. Αν εκείνος που εκτελεί την κατάσχεση νομίζει ότι η δήλωση που έγινε σύμφωνα με το άρθρο 261 δεν είναι αληθής και πρόκειται σύμφωνα με αυτήν για μυστικό του κράτους από τα αναφερόμενα στο άρθρο 261, σφραγίζει το έγγραφο ή το εξασφαλίζει με άλλον τρόπο χωρίς να μάθει το περιεχόμενό του και αναφέρεται στον εισαγγελέα εφετών που ειδοποιεί σχετικά τον Υπουργό Δικαιοσύνης. Ο Υπουργός έχει δικαίωμα είτε να επιτρέψει την κατάσχεση είτε όχι, με την επιφύλαξη της ποινικής και κάθε άλλης ευθύνης, αν η δήλωση αποδειχθεί ψευδής.
2. Οποιαδήποτε έρευνα και κατάσχεση κάθε εγγράφου που έχει κατατεθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών επιτρέπεται μόνο με άδεια των Υπουργών Εξωτερικών και Δικαιοσύνης, οι οποίοι την παρέχουν αν κατά την κρίση τους δεν βλάπτονται τα εθνικά συμφέροντα.
3. Αν ο κάτοχος δηλώσει ότι πρόκειται για μυστικό του λειτουργήματος ή του επαγγέλματος των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 212 και εκείνος που κάνει την κατάσχεση νομίζει ότι η δήλωση δεν είναι αληθής, σφραγίζει το έγγραφο ή το εξασφαλίζει με άλλον τρόπο, χωρίς να μάθει το περιεχόμενό του και ζητεί από το διοικητικό συμβούλιο του οικείου συλλόγου, δικηγορικού, ιατρικού ή φαρμακευτικού, ή από τον οικείο μητροπολίτη να κρίνει αν το έγγραφο περιέχει επαγγελματικό απόρρητο ή εξομολόγηση. Σε περίπτωση που σε αυτό το ζήτημα θα δοθεί αρνητική απάντηση, το έγγραφο κατάσχεται, με επιφύλαξη της ποινικής και κάθε άλλης ευθύνης αν η δήλωση αποδειχθεί ψευδής.

Άρθρο 263

Κατάσχεση μετά το τέλος της ανάκρισης

1. Αν κατά την πορεία της ανάκρισης δεν έγινε δυνατή ή δεν θεωρήθηκε αναγκαία η κατάσχεση πραγμάτων ή εγγράφων σχετικών με το έγκλημα, η κατάσχεση μπορεί να διαταχθεί από το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της δίκης και αυτεπαγγέλτως, οπότε ενεργείται από τον εντελλόμενο γι' αυτήν ανακριτικό υπάλληλο μόλις γίνει δυνατή η διενέργειά της.
2. Σε περίπτωση αμετάκλητης καταδίκης, η κατάσχεση, οποτεδήποτε θεωρηθεί ότι μπορεί να γίνει και ανεξάρτητα αν η ποινή εκτίθηκε ή αποσβέστηκε με άλλον τρόπο, διατάσσεται από τον εισαγγελέα και αυτεπαγγέλτως. Για την τύχη των πραγμάτων ή των εγγράφων που κατασχέθηκαν αποφασίζει το δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 373.

Άρθρο 264

Αντίγραφα των εγγράφων που κατασχέθηκαν

1. Εκείνος που έκανε την κατάσχεση μπορεί να επιτρέψει να χορηγούνται ατελώς αντίγραφα σ' αυτούς που κατείχαν τα έγγραφα πριν από την κατάσχεση, μπορεί επίσης να κρατήσει και ο ίδιος αντίγραφο από τα έγγραφα που είχαν παραδοθεί, επιστρέφοντας τα πρωτότυπα.
2. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι δικηγόροι μπορούν να εκδίδουν αντίγραφα, αποσπάσματα και πιστοποιητικά από τα έγγραφα που τους αποδόθηκαν, σε πρωτότυπο ή σε αντίγραφο, από τον ανακριτικό υπάλληλο, αν όμως έγινε κατάσχεση, πρέπει να μνημονεύουν την εκτέλεσή της.
3. Σε κάθε περίπτωση το πρόσωπο ή το ίδρυμα ή το γραφείο, όπου έγινε η κατάσχεση, έχει δικαίωμα να πάρει ατελώς πιστοποιητικό σχετικό με αυτήν.

Άρθρο 265

Δικαστική παρακατάθεση των εγγράφων

1. Αν το έγγραφο που πρέπει να κατασχεθεί αποτελεί μέρος τόμου ή βιβλίου, από το οποίο δεν μπορεί να αποσπαστεί, και εκείνος που διενεργεί την ανάκριση νομίζει ότι δεν είναι αρκετό να πάρει αντίγραφο, ολόκληρος ο τόμος ή το βιβλίο παραδίδεται για φύλαξη στο γραμματέα του δικαστηρίου, αυτός, με άδεια του ανακριτή ή του εισαγγελέα, εκδίδει για τους ενδιαφερόμενους, ύστερα από αίτησή τους, αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά μερών του τόμου ή του βιβλίου, μνημονεύοντας τη μερική κατάσχεση. Στον πριν από την κατάσχεση κάτοχο παρέχονται ατελώς τέτοιου είδους αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά.
2. Σ' αυτή την περίπτωση δίνεται στον κάτοχο ατελώς αντίγραφο της έκθεσης για την κατάσχεση.

Άρθρο 266

Φύλαξη των πραγμάτων που κατασχέθηκαν

1. Τα πράγματα που κατασχέθηκαν παραδίδονται για φύλαξη στον γραμματέα του δικαστηρίου, εκτός αν δεν είναι δυνατή η φύλαξη από αυτόν, οπότε όποιος ενεργεί την ανάκριση διατάσσει να φυλαχθούν αλλού και διορίζει φύλακα ικανό και φερέγγυο. Χρήματα ή άλλα τιμαλφή καταθέτονται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του.

2. Στην έκθεση για την παράδοση μνημονεύεται η υποχρέωση του φύλακα να διαφυλάξει τα πράγματα και να τα παραδώσει οποτεδήποτε το ζητήσει η δικαστική αρχή, ο ανακριτικός υπάλληλος μπορεί να επιβάλει στον φύλακα και την καταβολή εγγύησης που παραδίδεται στο γραμματέα του πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου της κατοικίας.

3. Τα κατά την παρ. 1 πράγματα, εφόσον παρήλθε πενταετία από την κατάσχεσή τους χωρίς να εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση για την τύχη τους, καταστρέφονται, αν είναι άχρηστα, άνευ αξίας ή ευτελούς αξίας. Η καταστροφή αποφασίζεται, αφού διαπιστωθεί ότι δεν έχουν αποδεικτική αξία και ενεργείται από επιτροπή που αποτελείται: α) από έναν εισαγγελέα ή αντεισαγγελέα πρωτοδικών, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον εισαγγελέα που διευθύνει την οικεία εισαγγελία και β) από έναν υπάλληλο της γραμματείας του πρωτοδικείου και έναν της εισαγγελίας, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τον πρόεδρο και τον εισαγγελέα πρωτοδικών αντίστοιχα. ⁽⁹⁹⁾

Ρυπαρά ή επιβλαβή για τη δημόσια υγεία πράγματα καταστρέφονται και αν δεν έχει παρέλθει πενταετία από την κατάσχεσή τους. Όπλα και πυρομαχικά παραδίδονται στην αρμόδια στρατιωτική υπηρεσία μετά από έγγραφη πρόσκληση του εισαγγελέα. Για την παράδοση συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο.

Άρθρο 267

Σφράγιση

Αν υπάρχει ανάγκη, όποιος ενεργεί την κατάσχεση ασφαρίζει τα πράγματα ή τα έγγραφα που κατασχέθηκαν είτε θέτοντας τη σφραγίδα της υπηρεσίας είτε με άλλον τρόπο, επίσης, σε όσους έχουν συμφέρον επιτρέπεται να θέσουν και τη δική τους σφραγίδα, αν παρίστανται και το ζητήσουν.

Η αποσφράγιση γίνεται μπροστά τους, αν αυτό είναι δυνατό, αφού προηγουμένως βεβαιωθεί ότι δεν έχουν παραβιαστεί οι σφραγίδες.

Άρθρο 268

Αντίγραφα και φωτογραφίες των πραγμάτων που κατασχέθηκαν. Άρση της κατάσχεσης

1. Εκείνος που ενεργεί την ανάκριση εφοδιάζεται, αν είναι δυνατό, με αντίγραφα των εγγράφων που κατασχέθηκαν και με φωτογραφίες ή άλλες αναπαραστάσεις των πραγμάτων που κατασχέθηκαν και μπορούν να αλλοιωθούν ή είναι δύσκολο να φυλαχθούν.

2. Για τα πράγματα που μπορούν να φθαρούν διατάσσεται από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση η πώληση κατά προτίμηση με δημόσιο πλειστηριασμό, ή η καταστροφή, αν ο νόμος απαγορεύει την κατοχή τους.

3. Σε κάθε περίπτωση το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να αρθεί η κατάσχεση, αν δεν είναι πιθανό ότι από αυτό το λόγο θα δημιουργηθούν δυσχέρειες στην εξακρίβωση της αλήθειας.

Άρθρο 269

Κατάσχεση εντύπων

Για την κατάσχεση των εφημερίδων και άλλων εντύπων τηρούνται οι σχετικές διατάξεις του Συντάγματος και του νόμου "περί τύπου".

⁹⁹ Σχόλια: Η παρ.3 προστέθηκε με το άρθρο 5 παρ.3 του Ν.2298/1995

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

Άρθρο 270

Αναγκαίος όρος για να περατωθεί η ανάκριση

1. Η κύρια ανάκριση δεν μπορεί να θεωρηθεί τελειωμένη, αν δεν απολογηθεί ο κατηγορούμενος. Μπορεί όμως να θεωρηθεί τελειωμένη, ακόμη και αν ο κατηγορούμενος δεν παρουσιάστηκε για να απολογηθεί ύστερα από κλήτευση που του έγινε, αν δεν προκύπτουν αποχρώσεις ενδείξεις εναντίον του «ή συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 308B». ⁽¹⁰⁰⁾

2. Αν ο κατηγορούμενος κλήθηκε σε απολογία, από απείθεια όμως δεν παρουσιάζεται και ο ανακριτής κρίνει ότι υπάρχουν ενδείξεις εναντίον του, τότε η ανάκριση μπορεί να θεωρηθεί τελειωμένη με την έκδοση εντάλματος σύλληψης ή βίαιης προσαγωγής, σύμφωνα με τα άρθρα 272 και 276.

Άρθρο 271

Κλήση κατηγορουμένου

1. Κλήση προς τον κατηγορούμενο μπορεί να εκδοθεί και στις περιπτώσεις που συγχωρείται προσωρινή κράτηση.

2. Η κλήση γίνεται εγγράφως και πρέπει να αναφέρει την αξιόποινη πράξη για την οποία διεξάγεται ανάκριση, να έχει την επίσημη σφραγίδα και να έχει υπογραφεί από τον ανακριτή και το γραμματέα, η επίδοσή της γίνεται στον κλητευόμενο είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για την εμφάνισή του.

Άρθρο 272

Ένταλμα βίαιης προσαγωγής

Αν ο κατηγορούμενος που κλήθηκε δεν εμφανίσθηκε, μπορεί να εκδοθεί εναντίον του ένταλμα βίαιης προσαγωγής αν δεν συντρέχει περίπτωση να εκδοθεί ένταλμα σύλληψης σύμφωνα με το άρθρο 276.

Άρθρο 273

Εξέταση κατηγορουμένου ⁽¹⁰¹⁾

«1. α) Όταν ο κατηγορούμενος εμφανιστεί ενώπιον του ανακριτή ή του εισαγγελέα, του πταισματοδίκη ή του ειρηνοδίκη που ενεργεί την προανάκριση ή των ανακριτικών υπαλλήλων που προβλέπουν τα άρθρα 33 και 34, αυτοί είναι υποχρεωμένοι να εξακριβώσουν τα στοιχεία της ταυτότητάς του από το δελτίο της αστυνομικής του ταυτότητας ή από το διαβατήριό του, προσκαλώντας τον ταυτόχρονα να δηλώσει την τωρινή διεύθυνση της κατοικίας του ή της διαμονής του (πόλη, χωριό, συνοικία, οδό, αριθμό). Τα στοιχεία αυτά καταχωρίζονται στην έκθεση της απολογίας.» ⁽¹⁰²⁾

β) Αν ο κατηγορούμενος ισχυρίζεται ότι δεν έχει δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριό και δεν αμφισβητεί την ταυτότητα που του αποδίδεται, όποιος ενεργεί την εξέταση καταχωρίζει στην έκθεση της απολογίας το γεγονός αυτό, καθώς και τα κατά τη δήλωση του κατηγορουμένου στοιχεία της ταυτότητάς του, αποστέλλοντας αμέσως απόσπασμα του μέρους αυτού της έκθεσης στον εισαγγελέα που άσκησε την ποινική δίωξη. Ο εισαγγελέας ελέγχει την ακρίβεια των στοιχείων της ταυτότητας που δηλώθηκαν και ασκεί ποινική δίωξη, αν υπάρχει περίπτωση παράβασης του άρθρ. 225 παρ. 2 του Π.Κ. ή των διατάξεων του ν.δ. 127/1969 ή του Νόμ.

¹⁰⁰ Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της πρώτης παραγράφου του άρθρου 270 προστίθεται η ως άνω εντός «» φράση με το άρθρο 17 παρ.2 του Ν.3904/2010.

¹⁰¹ Το άρθρ. 273 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 4 του άρθρ. 34 του Νόμ. 2172/1616 Δεκ. 1993 (ΦΕΚ Α' 207)

¹⁰² Το μέσα σε «» πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.2 άρθρ.14 Νόμ.3160/24-30 Ιουν.2003 (ΦΕΚ Α' 165)

1975/1991, όπως ισχύουν. γ) Ωστόσο η καταδικαστική απόφαση γίνει αμετάκλητη και εκτελεστεί, κάθε έγγραφο της προδικασίας και της διαδικασίας στο ακροατήριο, καθώς και κάθε άλλο ποινικό δικόγραφο, επιδίδεται εγκύρως στον κατηγορούμενο, αν η επίδοση γίνει στη διεύθυνση της κατοικίας ή της διαμονής του που δηλώθηκε αρχικά, σύμφωνα με τα παραπάνω, εκτός αν ο κατηγορούμενος είχε δηλώσει μεταβολή της πριν από την επίδοση.

«Τέτοια δήλωση ως προς τη μεταβολή της κατοικίας ή της διαμονής, μαζί με την ακριβή διεύθυνση, πρέπει να γίνεται εγγράφως στον εισαγγελέα που άσκησε την ποινική δίωξη ή, αν η υπόθεση έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο, στον εισαγγελέα του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί.»⁽¹⁰³⁾

Επάνω στη δήλωση συντάσσεται έκθεση για την παράδοσή της, η οποία καταχωρίζεται σε ειδικό αλφαβητικό ευρετήριο που τηρείται στο γραφείο του εισαγγελέα. Αντίγραφο της δήλωσης μαζί με τη σχετική έκθεση για την παράδοσή της εντάσσεται χωρίς χρονοτριβή στην οικεία δικογραφία. Ως τέτοια δήλωση κατοικίας ή διαμονής θεωρείται και εκείνη που αναγράφεται στην έκθεση ασκήσεως του ενδίκου μέσου ή της προσφυγής κατά της απευθείας κλήσεως ή στην περί αναιρέσεως δήλωση της παρ. 2 του άρθρ. 473. Στην τελευταία περίπτωση, η περί αναιρέσεως δήλωση του κατηγορουμένου ή αντίγραφο αυτής επισυνάπτεται στην οικεία δικογραφία μερίμνη του γραμματέα της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου. «Αν ο κατηγορούμενος δήλωσε διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής που είναι ανύπαρκτη ή ελλιπής ή αρνήθηκε να δηλώσει τα πιο πάνω στοιχεία, οι επιδόσεις γίνονται στο γραμματέα της εισαγγελίας πλημμελειοδικών όπου ασκήθηκε η ποινική δίωξη ή στον εισαγγελέα του δικαστηρίου όπου εκκρεμεί η υπόθεση. Αν έχει διοριστεί αντίκλητος, οι επιδόσεις γίνονται μόνο σε αυτόν.»⁽¹⁰⁴⁾

δ) Εκείνος που ενεργεί την ανάκριση ή την προανάκριση υπενθυμίζει στον κατηγορούμενο την υποχρέωσή του, κατά το προηγούμενο εδάφιο και τις συνέπειες σε περίπτωση παράλειψης, μνημονεύοντας ρητά το γεγονός αυτό στην έκθεση της απολογίας. ε) Αν ο κατηγορούμενος δηλώσει αρχικά ή μεταγενέστερα διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής στην αλλοδαπή, οι επιδόσεις που αναφέρονται στο εδάφ. γ' της παραγράφου αυτής, γίνονται μόνο στο συνήγορο που διορίστηκε κατά το άρθρ. 96 παρ. Ι, και αν οι συνήγοροι είναι περισσότεροι, σε έναν από αυτούς.

Αν ο κατηγορούμενος δεν έχει διορίσει συνήγορο, οφείλει στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου να διορίσει αντίκλητο έναν από τους δικηγόρους της έδρας του οικείου πλημμελειοδικείου, στον οποίο και μόνον γίνονται όλες οι παραπάνω επιδόσεις. Αν ο κατηγορούμενος παραλείψει το διορισμό αντικλήτου ή η επίδοση στον αντίκλητο είναι αδύνατη ή έπαυσε η ιδιότητά του ως αντικλήτου, οι επιδόσεις αυτές γίνονται στο γραμματέα της εισαγγελίας του πλημμελειοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου ενεργείται ή έχει ενεργηθεί η ανάκριση ή η προανάκριση. Ο γραμματέας της εισαγγελίας φυλάσσει τα επιδιδόμενα έγγραφα σε ιδιαίτερο για κάθε κατηγορούμενο φάκελο, το περιεχόμενο του οποίου μπορούν οποτεδήποτε να πληροφορηθούν ο κατηγορούμενος και ο συνήγορός του. Ο αντίκλητος δικηγόρος διατηρεί την ιδιότητά του αυτή, εκτός αν δηλώσει στον προαναφερόμενο γραμματέα ότι έληξε η σχέση εντολής με τον κατηγορούμενο. Η διάταξη του εδάφ. δ' της παραγράφου αυτής εφαρμόζεται αναλόγως και στο ακροατήριο. Την υπόμνηση οφείλει να κάνει ο διευθύνων τη συζήτηση και γίνεται σχετική μνεία στα πρακτικά.

2. Αφού εξακριβωθεί η ταυτότητα του κατηγορουμένου και του εξηγηθούν τα δικαιώματά του, σύμφωνα με το άρθρ. 103, εκείνος που ενεργεί την εξέτασή του εκθέτει με πληρότητα και σαφήνεια την πράξη για την οποία κατηγορείται και τον προσκαλεί να απολογηθεί και να υποδείξει τα μέσα της υπεράσπισής του. Ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να αρνηθεί να απαντήσει. Επίσης έχει δικαίωμα να παραδώσει την απολογία του γραπτή. Σε αυτήν την περίπτωση όποιος ενεργεί την ανάκριση απευθύνει στον κατηγορούμενο τις απαραίτητες ερωτήσεις για να αποσαφηνιστεί το περιεχόμενο της έγγραφης απολογίας. Οι ερωτήσεις πρέπει να αναγράφονται ρητά στην έκθεση.

3. Οι διατάξεις των άρθρ. 223 παρ. 2, 3 και 5 και 225 εφαρμόζονται και για την εξέταση κατηγορουμένων".

Άρθρο 274 **Έρευνα των μέσων της υπεράσπισης**

¹⁰³ Το μέσα σε «» εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.3 άρθρ.14 Νόμ.3160/2430 Ιουν.2003 (ΦΕΚ Α' 165)

¹⁰⁴ Το μέσα σε «» εδάφιο προστέθηκε με την παρ.4 άρθρ.14 Νόμ.3160/2430 Ιουν.2003 (ΦΕΚ Α' 165)

Ο κατηγορούμενος πρέπει να καλείται να εκθέσει πλήρως τους λόγους που συμβάλλουν στην υπεράσπισή του. Όποιος ενεργεί την εξέταση πρέπει να ερευνά με επιμέλεια κάθε περιστατικό που επικαλέσθηκε υπέρ αυτού ο κατηγορούμενος, αν αυτό είναι χρήσιμο για να εξακριβωθεί η αλήθεια.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΥΛΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΡΑΤΗΣΗ ΤΟΥ

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

Άρθρο 275

Στα αυτόφωρα εγκλήματα

1. Προκειμένου για αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα οι ανακριτικοί υπάλληλοι του άρθρου 33 και 34, καθώς και κάθε αστυνομικό όργανο, έχουν υποχρέωση - ενώ οποιοσδήποτε πολίτης το δικαίωμα - να συλλάβουν το δράστη, τηρώντας τις διατάξεις του Συντάγματος και του άρθρου 279 του κώδικα για την άμεση προσαγωγή του στον εισαγγελέα.⁽¹⁰⁵⁾
2. Στα εγκλήματα που διώκονται με έγκληση δεν επιτρέπεται η σύλληψη, εκτός αν προηγουμένως υποβληθεί η έγκληση, έστω και προφορικά σ' εκείνον που έχει το δικαίωμα να συλλάβει το δράστη (άρθρ. 42 και 46).
3. Στα αυτόφωρα κακουργήματα και πλημμελήματα ο αρμόδιος εισαγγελέας πλημμελειοδικών έχει το δικαίωμα να εκδίδει εναντίον του δράστη που διώκεται ένταλμα σύλληψής του σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 276 και 277, το ένταλμα αυτό μπορεί ο εισαγγελέας να το ανακαλεί ή να το καταργεί.

Άρθρο 276

Σύλληψη με ένταλμα

1. Εκτός από την περίπτωση του άρθρου 275, κανείς δεν συλλαμβάνεται χωρίς ειδικά και εμπειριστατωμένα αιτιολογημένο ένταλμα του ανακριτή ή βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου, που πρέπει να κοινοποιούνται κατά τη στιγμή της σύλληψης. Κοινοποίηση θεωρείται και η επίδειξη σ' αυτόν που συλλαμβάνεται του σχετικού μέρους Δελτίου Εγκληματολογικών Αναζητήσεων ή της ειδικής εγκυκλίου για την αναζήτηση, όταν αυτά μνημονεύουν τα στοιχεία της ταυτότητας του προσώπου που διώκεται, τον αριθμό και τη χρονολογία του βουλεύματος ή του εντάλματος σύλληψης, τον ανακριτή που το εξέδωσε και την αξιόποινη πράξη την οποία αφορούν, και επίσης έχουν τυπωμένη στο τέλος την υπογραφή του διευθυντή του Κεντρικού Γραφείου Εγκληματολογικών Υπηρεσιών και τη σφραγίδα του.
2. Ο ανακριτής εκδίδει το ένταλμα σύλληψης αφού προηγουμένως διατυπώσει γνώμη ο εισαγγελέας και μόνο στις περιπτώσεις όπου επιτρέπεται προσωρινή κράτηση κατά το άρθρο 282. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να διαταχθεί η σύλληψη και η προσωρινή κράτηση και από το δικαστικό συμβούλιο.
3. Το ένταλμα σύλληψης περιέχει το όνομα, το επώνυμο, την κατοικία και την ακριβέστερη δυνατή περιγραφή του προσώπου που συλλαμβάνεται, σημείωση για το έγκλημα για το οποίο κατηγορείται και μνεία του άρθρου που το προβλέπει. Έχει επίσης την επίσημη σφραγίδα και την υπογραφή του ανακριτή και του γραμματέα.

Άρθρο 277

Εκτέλεση του εντάλματος σύλληψης

1. Το ένταλμα σύλληψης που εκδίδεται με το νόμιμο τύπο είναι εκτελεστό σε όλη την επικράτεια. Η εκτέλεσή του γίνεται με τη φροντίδα του εισαγγελέα από τις αρχές στις οποίες έχει ανατεθεί η εκτέλεση ενταλμάτων.
2. Αν ο κατηγορούμενος βρίσκεται σε άλλη δικαστική περιφέρεια, ο εισαγγελέας μπορεί να αποστείλει το ένταλμα σύλληψης απευθείας στην επιτόπια αρχή στην οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση ενταλμάτων.

¹⁰⁵ Η παρ.1 αντικ. ως άνω από το άρθρο 14 παρ.5 του Ν.3160/2003

3. Όλες οι πολιτικές και οι στρατιωτικές αρχές, μόλις τους επιδειχθεί το ένταλμα, οφείλουν να βοηθήσουν για τη σύλληψη χωρίς αναβολή και μέσα στα όρια της αρμοδιότητάς τους.
4. Η εκτέλεση του εντάλματος σύλληψης που αφορά στρατιωτικό γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 278

Πώς γίνεται η σύλληψη

1. Σύλληψη δεν μπορεί να γίνει: α) όσο διαρκεί η ιερουργία, σε οίκημα που προορίζεται για τη θεία λατρεία β) τη νύχτα σε ιδιωτική κατοικία, εκτός αν αυτός που διαμένει εκεί το ζητήσει ρητά ή αν τηρηθούν οι διατυπώσεις του άρθρου 254. Αν δεν τηρηθεί η διάταξη αυτή, επιβάλλεται πειθαρχική ποινή σε όργανα που εκτελούν τη σύλληψη.
2. Τα αρμόδια για τη σύλληψη όργανα οφείλουν να συμπεριφέρονται με κάθε δυνατή ευγένεια σ' αυτόν που συλλαμβάνουν και να σέβονται την τιμή του. Γι' αυτό δεν πρέπει να μεταχειρίζονται βία παρά μόνον αν υπάρχει ανάγκη, και δεν επιτρέπεται να τον δεσμεύουν παρά μόνο όταν ο συλλαμβανόμενος αντιστέκεται ή είναι ύποπτος φυγής.

Άρθρο 297

Προσαγωγή του κατηγορουμένου

1. Ο συλλαμβανόμενος επ' αυτοφώρω ή με ένταλμα οδηγείται χωρίς αναβολή στον αρμόδιο εισαγγελέα, το αργότερο μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες από τη σύλληψή του και, αν η σύλληψη έγινε έξω από την έδρα του, στον απολύτως αναγκαίο χρόνο για τη μεταφορά του. Αν πρόκειται για κακούργημα ή αν η σύλληψη έγινε με ένταλμα του ανακριτή, ο εισαγγελέας παραπέμπει στον ανακριτή εκείνον που έχει συλληφθεί, ενώ, αν πρόκειται για πλημμέλημα, ενεργεί αμέσως τις πράξεις που ορίζονται στα άρθρα 43,47, 246 παρ. 3 και 417 κ.ε. ⁽¹⁰⁶⁾
2. Αν ο συλλαμβανόμενος αμφισβητεί την ταυτότητα που του αποδίδεται ή ισχυρίζεται ότι έπαυσε να ισχύει το ένταλμα σύλληψης ή το βούλευμα, οδηγείται σε έναν από τους ανακριτικούς υπαλλήλους του τόπου της σύλληψης που αναφέρονται στο άρθρο 33, ο ανακριτικός υπάλληλος εξετάζει την ταυτότητα και ζητεί πληροφορίες με το ταχύτερο μέσο για την ισχύ του εντάλματος ή του βουλεύματος. Αν η ταυτότητα δεν αποδείχθηκε ή έχει παύσει να ισχύει το ένταλμα σύλληψης ή το βούλευμα, ή δεν εκδόθηκε το ένταλμα σύμφωνα με τον τύπο που απαιτείται, εκείνος που έχει συλληφθεί απολύεται αμέσως. Σε κάθε άλλη περίπτωση, ο ανακριτικός υπάλληλος τον στέλνει μαζί με την έκθεση που έχει συντάξει στην αρχή που ζήτησε τη σύλληψή του, η οποία μπορεί επίσης να εξετάσει και αυτή την ταυτότητά του.

Άρθρο 280

Κατάσχεση πειστηρίων

Όλα τα έγγραφα και τα άλλα αντικείμενα που βρέθηκαν σ' αυτόν που έχει συλληφθεί και έχουν σχέση με το έγκλημα κατάσχονται και παραδίδονται με αυτόν και τη σχετική έκθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα ή ανακριτή.

Άρθρο 281

Κράτηση του προσώπου που συλλαμβάνεται

Όποιος έχει συλληφθεί κρατείται στις φυλακές για υποδίκους ή στο αστυνομικό κρατητήριο ή, κατά τις περιστάσεις, στο σπίτι του υπό φρούρηση, στην περίπτωση όμως αυτή με δικά του έξοδα, ωσότου εκδοθεί το ένταλμα προσωρινής κράτησης ή απολυθεί.

Άρθρο 282

Προσωρινή κράτηση και περιοριστικοί όροι ⁽¹⁰⁷⁾

¹⁰⁶ Το δεύτερο εδάφιο αντικ. ως άνω από το άρθρο 15 του Ν.3160/2003.

¹⁰⁷ Το άρθρ. 282, όπως είχε τροποποιηθεί από το Νόμ. 1128/1981, τον Νόμ. 1941/1991 και το άρθρ. 3 παρ. 13, Νόμ. 2145/1993 (ΦΕΚ 88), αντικαταστάθηκε και πάλι ολόκληρο ως άνω από την παρ. 1 άρθρ. 2 Νόμ. 2207/1994 (ΦΕΚ Α' 65) Με την περίπτ. δ' της παρ. 11 άρθρ. 2 Νόμ. 2408/31 Μαΐου - 4 Ιουν. 1996 (ΦΕΚ Α' 104) (διόρθ. ασφαμ. στο ΦΕΚ Α' 158/1171996), Τόμ. 8, σελ. 84, 267, ορίστηκε ότι: "δ. Όσοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου είναι προσωρινά κρατούμενοι για πλημμέλημα ή για πράξεις που διώχθηκαν σε βαθμό κακούργηματος και με τις διατάξεις του παρόντος πρέπει να διωχθούν σε βαθμό πλημμελήματος,

1. Όσοι διαρκεί η προδικασία, αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου για κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών, είναι δυνατό να διαταχθούν περιοριστικοί όροι, εφόσον αυτό κρίνεται απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη των αναφερόμενων στο άρθρο 296 σκοπών.

2. Περιοριστικοί όροι είναι ιδίως η παροχή εγγύησης, η υποχρέωση του κατηγορουμένου να εμφανίζεται κατά διαστήματα στον ανακριτή ή σε άλλη αρχή, η απαγόρευση να μεταβαίνει ή να διαμένει σε ορισμένο τόπο ή στο εξωτερικό, η απαγόρευση να συναναστρέφεται ή να συναντάται με ορισμένα πρόσωπα. «Για τους ανηλικούς ως περιοριστικοί όροι είναι δυνατόν να διατάσσονται και ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που ορίζονται στο άρθρο 122 του Ποινικού Κώδικα.»⁽¹⁰⁸⁾

"3. Προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί αντί για περιοριστικούς όρους, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της πρώτης παραγράφου του άρθρου αυτού, μόνο αν ο κατηγορούμενος δώκεται για κακούργημα και δεν έχει γνωστή διαμονή στη χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόπονος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατούμενου ή παραβίαση περιορισμών διαμονής ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από ειδικά μνημονευόμενα περιστατικά της προηγούμενης ζωής του ή από τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης για την οποία κατηγορείται, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Μόνο η κατά το νόμο βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί για την επιβολή προσωρινής κράτησης".

«Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις και σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να επιβληθεί προσωρινή κράτηση και για το πλημμέλημα της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή. Στην περίπτωση αυτή, το ανώτατο όριο της προσωρινής κράτησης είναι διάρκειας έως έξι μηνών, που μπορεί να παραταθεί για άλλους τρεις μήνες.»⁽¹⁰⁹⁾

"4. Οι περιοριστικοί όροι που επιβλήθηκαν στον κατηγορούμενο για κακούργημα ή πλημμέλημα, εάν παραβιαστούν από αυτόν, είναι δυνατόν να αντικατασταθούν με προσωρινή κράτηση κατά το άρθρ. 298".⁽¹¹⁰⁾

5. «Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται και για ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του, εφόσον η πράξη για την οποία κατηγορείται απειλείται στο νόμο με ποινή κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών. Στην περίπτωση αυτή η προσωρινή κράτηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες και μπορεί να παρατείνεται μόνο για τρεις μήνες από το δικαστήριο, στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 291. Η παραβίαση των περιοριστικών όρων που έχουν επιβληθεί στον ανήλικο δεν επιτρέπεται να οδηγήσει από μόνη της σε προσωρινή κράτηση.»⁽¹¹¹⁾

Άρθρο 283

Ένταλμα προσωρινής κράτησης

1. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 282 ο ανακριτής, αμέσως μετά την απολογία του κατηγορουμένου, μπορεί να τον αφήσει ελεύθερο ή να εκδώσει διάταξη που να του θέτει περιοριστικούς ή άλλους όρους ή, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του προηγούμενου άρθρου, να εκδώσει εναντίον του ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένο ένταλμα προσωρινής κράτησης, αφού προηγουμένως και σε κάθε περίπτωση λάβει τη γραπτή σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα.

"Ο εισαγγελέας, πριν εκφράσει τη γνώμη του, υποχρεούται να ακούσει τον κατηγορούμενο και το συνήγορό του".

απολύονται με διάταξη του ανακριτή ή με βούλευμα του οικείου δικαστικού συμβουλίου μετά από αίτηση των ιδίων ή του εισαγγελέα. Με την ίδια διάταξη ή βούλευμα αποφασίζεται η επιβολή ή όχι περιοριστικών όρων στον απολυόμενο".

¹⁰⁸ Στην παράγραφο 2 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο με το άρθρο 8 παρ. 1 του Ν.3860/2010 (ΦΕΚ Α-111)

¹⁰⁹ Το μέσα σε « » εδάφιο προστέθηκε με το άρθρ.11 Νόμ.3346/1617 Ιουν.2005 (ΦΕΚ Α' 140)

Η παρ. 3 αντικαταστάθηκε ως άνω από την περιπτ. α' παρ. 11 άρθρ. 2 Νόμ. 2408/31 Μαΐου – 4 Ιουν. 1996 (ΦΕΚ Α' 104) (διόρθ. σφάλμ. στο ΦΕΚ Α' 158/1171996)

¹¹⁰ Το πρώτο μέσα « » εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από την περιπτ. β' παρ. 11 άρθρ. 2 Νόμ. 2408/31 Μαΐου – 4 Ιουν. 1996 (ΦΕΚ Α' 104) (διόρθ. σφαλμ. στο ΦΕΚ Α' 158/1171996),

¹¹¹ Η παρ.5 αντικαταστάθηκε από την παρ.4 άρθρ.4 Νόμ.3189/1721 Οκτ.2003 (ΦΕΚ Α' 243) και τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρθρο 8 παρ.2 του Ν.3860/2010

Σε περίπτωση διαφωνίας για την προσωρινή κράτηση ή για τους όρους που πρέπει να τεθούν, αποφαιίνεται το δικαστικό συμβούλιο (άρθρο 305 και 307 στοιχ. στ). ⁽¹¹²⁾

2. Το ένταλμα για την προσωρινή κράτηση ή η διάταξη που ορίζει τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 282 περιέχει, εκτός από τα τυπικά στοιχεία που αναγράφονται στο άρθρο 276 παρ. 3, την ακριβή σημείωση για το κακούργημα ή το πλημμέλημα. Το ένταλμα προσωρινής κράτησης εκτελείται με τη φροντίδα του εισαγγελέα από τις αρχές που σύμφωνα με το άρθρο 277 τους έχει ανατεθεί η εκτέλεση ενταλμάτων, για τους στρατιωτικούς τηρούνται και οι σχετικές διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 284

Προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου

1. Εκείνος που εναντίον του εκδόθηκε ένταλμα προσωρινής κράτησης οδηγείται στις φυλακές των υποδίκων και παραδίδεται στον διευθυντή τους μαζί με το ένταλμα προσωρινής κράτησης, η σχετική έκθεση που συντάσσεται εντάσσεται στη δικογραφία. Από την ημέρα που έγινε η παράδοση αρχίζει η διάρκεια της προσωρινής κράτησης. Αν όμως ο κρατούμενος είχε κρατηθεί πριν από την ημέρα αυτή, επειδή είχε συλληφθεί επ' αυτοφώρω ή με ένταλμα, η διάρκεια της προσωρινής κράτησης, θεωρείται ότι άρχισε από την ημέρα που κρατήθηκε, η ημέρα αυτή καθορίζεται ειδικά στο ένταλμα προσωρινής κράτησης. Επίσης έκθεση συντάσσεται και κατά την απόλυση εκείνου που προσωρινά κρατήθηκε.

2. Ο διευθυντής των φυλακών δεν μπορεί να δεχτεί κανέναν σ' αυτές, αν προηγουμένως δεν του παραδοθεί το ένταλμα προσωρινής κράτησης ή βούλευμα δικαστικού συμβουλίου που τη διατάσσει.

Άρθρο 285

Προσφυγή του προσωρινώς κρατουμένου

1. Κατά του εντάλματος για την προσωρινή κράτηση και της διάταξης του ανακριτή που επέβαλε περιοριστικούς όρους επιτρέπεται στον κατηγορούμενο να προσφύγει στο συμβούλιο των πλημμελειοδικών. Η προσφυγή γίνεται μέσα σε πέντε ημέρες από την προσωρινή κράτηση, και συντάσσεται έκθεση από το γραμματέα των πλημμελειοδικών ή από εκείνον που διευθύνει τις φυλακές, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο άρθρ. 474 παρ. 1, η προσφυγή διαβιβάζεται στον εισαγγελέα των πλημμελειοδικών και εισάγεται από αυτόν χωρίς χρονοτριβή μαζί με την πρότασή του στο συμβούλιο, το οποίο και αποφασίζει αμετάκλητα.

2. Η προσφυγή δεν έχει ανασταλτική δύναμη .

3. Αν το ένταλμα προσωρινής κράτησης εκδόθηκε ύστερα από βούλευμα δικαστικού συμβουλίου που έκρινε σε σχετική διαφωνία του ανακριτή και του εισαγγελέα, δεν επιτρέπεται προσφυγή.

4. Το συμβούλιο των πλημμελειοδικών όταν ασχολείται με την προσφυγή μπορεί να άρει την προσωρινή κράτηση ή να την αντικαταστήσει με τους περιοριστικούς όρους που επιβάλλονται κατά την κρίση του ή να αντικαταστήσει με άλλους τους όρους που έχουν τεθεί.

5. Και μετά την άσκηση της προσφυγής ο ανακριτής εξακολουθεί την ανάκριση χωρίς διακοπή.

Άρθρο 286

Άρση ή αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης και των περιοριστικών όρων

1. Αν στη διάρκεια της ανάκρισης προκύψει ότι δεν υπάρχει πλέον ο λόγος για τον οποίον διατάχθηκε η προσωρινή κράτηση ή επιβλήθηκαν οι περιοριστικοί όροι, μπορεί ο ανακριτής αυτεπαγγέλτως ή με πρόταση του εισαγγελέα να άρει αυτά τα μέτρα ή να υποβάλει στο συμβούλιο αίτηση για την άρση τους. Εναντίον αυτής της απόφασης ο κατηγορούμενος μπορεί να προσφύγει στο συμβούλιο των εφετών.

2. Εκείνος που προσωρινά κρατείται ή εκείνος στον οποίο έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι μπορεί να υποβάλλει αίτηση στον ανακριτή για την άρση των μέτρων αυτών ή για την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους ή για την αντικατάσταση των περιοριστικών όρων με άλλους. Εναντίον της διάταξης του ανακριτή επιτρέπεται προσφυγή

¹¹² Σχόλια: Το εντός " " δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 προστέθηκε από την παρ. 2 άρθρου 2 Ν. 2207/1994 (ΦΕΚ Α 65). Η δε ισχύς του δεύτερου αυτού εδαφίου αρχίζει δύο μήνες (25.6.1994) μετά την ισχύ του Νόμου 2207/1994 σύμφωνα με την παρ. 4 άρθρου 2 ανωτέρω Νόμου

στο συμβούλιο μέσα σε πέντε ημέρες από τότε που κοινοποιήθηκε η ανακριτική διάταξη σ' εκείνον που υπέβαλε την αίτηση.

3. Ο ανακριτής, με γραπτή γνώμη του εισαγγελέα, μπορεί με αιτιολογημένη διάταξή του να αντικαταστήσει την προσωρινή κράτηση με περιοριστικούς όρους ή αυτούς με προσωρινή κράτηση (άρθρο 298), στην τελευταία αυτή περίπτωση ο ανακριτής εκδίδει και ένταλμα σύλληψης. Επίσης ο ανακριτής μπορεί με τις ίδιες διατυπώσεις να αλλάξει τους όρους που έχουν επιβληθεί με άλλους δυσμενέστερους ή επιεικέστερους. Εναντίον αυτής της διάταξης του ανακριτή επιτρέπεται και στον εισαγγελέα και στον κατηγορούμενο να προσφύγουν στο συμβούλιο πλημμελειοδικών μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών, η προθεσμία αρχίζει από την έκδοση της διάταξης αν πρόκειται για τον εισαγγελέα και από την επίδοση της διάταξης αν πρόκειται για τον κατηγορούμενο. Η προσφυγή και η προθεσμία για την άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση.

Άρθρο 287

Διάρκεια της προσωρινής κράτησης

1. Αν η προσωρινή κράτηση διαρκέσει έξι μήνες, το δικαστικό συμβούλιο αποφαινεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του, αν πρέπει να απολυθεί ο κατηγορούμενος από τις φυλακές ή να εξακολουθήσει η προσωρινή κράτησή του. Για το σκοπό αυτόν:

α) Αν η ανάκριση συνεχίζεται, πέντε ημέρες πριν από τη συμπλήρωση του χρονικού αυτού διαστήματος ο ανακριτής αναφέρει στον εισαγγελέα εφετών με αιτιολογημένη έκθεσή του τους λόγους για τους οποίους δεν περατώθηκε η ανάκριση και διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μέσα σε δέκα ημέρες εισάγει τη δικογραφία στο συμβούλιο πλημμελειοδικών. Πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση ειδοποιείται με οποιοδήποτε μέσο (έγγραφο, τηλεγράφημα, τηλετύπημα ή τηλεομοιοτύπημα) ο κατηγορούμενος, ο οποίος μπορεί να εκθέσει τις απόψεις του με υπόμνημα που διαβιβάζεται αμέσως στο δικαστικό συμβούλιο με επιμέλεια της διεύθυνσης της φυλακής. Το συμβούλιο μπορεί να καλέσει με τον ίδιο τρόπο τον κατηγορούμενο να εμφανισθεί για να αναπτύξει προφορικά τις απόψεις του, είτε αυτοπροσώπως είτε δια συνηγόρου, ο οποίος διορίζεται με απλό έγγραφο θεωρημένο από το διευθυντή της φυλακής. Το συμβούλιο αποφαινεται αφού ακούσει και τον εισαγγελέα. Αν η ανάκριση ενεργείται από εφέτη κατά το άρθρο 29, αρμόδιο να αποφανθεί είναι το συμβούλιο των εφετών.

β) Αν η ανάκριση έχει περατωθεί, ο εισαγγελέας του δικαστηρίου, στο οποίο θα δικαστεί η υπόθεση ή ο εισαγγελέας εφετών, αν έχει ασκηθεί έφεση κατά βουλεύματος, πέντε ημέρες πριν από τη συμπλήρωση του παραπάνω χρονικού διαστήματος εισάγει τη δικογραφία με αιτιολογημένη πρότασή του στο αρμόδιο κατά την επόμενη παράγραφο συμβούλιο. Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα ορίζονται στο εδάφιο α'.

2. "Σε κάθε περίπτωση έως και την έκδοση της οριστικής απόφασης η προσωρινή κράτηση για το ίδιο έγκλημα δεν μπορεί να υπερβεί το έτος.

«Σε εντελώς εξαιρετικές περιστάσεις και εφόσον η κατηγορία αφορά σε εγκλήματα για τα οποία προβλέπεται ποινή ισόβιας κάθειρξης ή πρόσκαιρης κάθειρξης με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη, η προσωρινή κράτηση μπορεί να παραταθεί για έξι το πολύ μήνες με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμα:»⁽¹¹³⁾

α) του συμβουλίου εφετών, αν η υπόθεση εκκρεμεί σ' αυτό ύστερα από έφεση κατά βουλεύματος ή έχει εισαχθεί στο ακροατήριο του εφετείου ή του μικτού ορκωτού δικαστηρίου ή αν το συμβούλιο αυτό είναι αρμόδιο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, και β) του συμβουλίου πλημμελειοδικών σε κάθε άλλη περίπτωση. Αν η υπόθεση εκκρεμεί στον ανακριτή και συνεχίζεται η προσωρινή κράτηση σύμφωνα με την παρ. 1, ο ανακριτής τριάντα ημέρες πριν από την συμπλήρωση του ανώτατου ορίου της σύμφωνα με την παράγραφο, διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα, ο οποίος μέσα σε δεκαπέντε ημέρες την εισάγει με πρότασή του στο συμβούλιο. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο αρμόδιος εισαγγελέας, είκοσι πέντε ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συμπλήρωση του ανώτατου ορίου της προσωρινής κράτησης σύμφωνα με αυτή στην παράγραφο ή πριν από το τέλος της παράτασης που ήδη είχε χορηγηθεί, υποβάλλει στο αρμόδιο συμβούλιο πρόταση για παράταση ή όχι της προσωρινής κράτησης. Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο για την ακρόαση του κατηγορουμένου και του εισαγγελέα

¹¹³ Σχόλια: Το εντός «» εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 19 παρ.1 του Ν.3727/2008

3. Αν η προσωρινή κράτηση δεν παραταθεί μέσα στην προθεσμία τριάντα (30) ημερών μετά τη συμπλήρωση των τριών (3) ή των έξι (6) μηνών που προβλέπονται στην παρ. 1, το ένταλμα ή το βούλευμα με το οποίο είχε διαταχθεί παύει να ισχύει και ο αρμόδιος εισαγγελέας διατάσσει την απόλυση του προσωρινώς κρατούμενου. Η απόλυση διατάσσεται και μετά τη λήξη του χρόνου παράτασης της προσωρινής κράτησης, που αποφασίστηκε με βούλευμα.

4. Όσα αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 285 και στο άρθρο 282 για την επιβολή περιοριστικών ή άλλων όρων, εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις του άρθρου αυτού.

5. Κάθε αμφιβολία ή αντίρρηση ως προς την παράταση ή τη συμπλήρωση των ανώτατων ορίων της προσωρινής κράτησης επιλύεται από το κατά την παρ. 2 αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο, εφαρμόζονται δε και στην περίπτωση αυτήν όσα ορίζονται στην παρ. 1 στοιχείο α' για την ακρόαση του κατηγορουμένου και του εισαγγελέα.

Άρθρο 288

Προκειμένου για το έγκλημα που συρρέει κατ' ιδέαν ή τελέστηκε κατ' εξακολούθηση

1. Όταν το έγκλημα για το οποίο διατάχθηκε η προσωρινή κράτηση συρρέει κατ' ιδέαν με άλλο έγκλημα ή αν το έγκλημα τελέστηκε κατ' εξακολούθηση, η προθεσμία που αναφέρεται στο άρθρο 287 υπολογίζεται από τότε που για πρώτη φορά κρατήθηκε ο κατηγορούμενος είτε για ένα από τα εγκλήματα που συρρέουν κατ' ιδέαν είτε για μία από τις μερικότερες πράξεις που απαρτίζουν το κατ' εξακολούθηση έγκλημα.

"2. Από την επιβολή της προσωρινής κράτησης έως την έκδοση οριστικής απόφασης δεν μπορεί να διαταχθεί νέα προσωρινή κράτηση του ίδιου κατηγορουμένου για άλλη πράξη για την οποία, με βάση τα στοιχεία της δικογραφίας, ήταν δυνατό να ασκηθεί ποινική δίωξη ή να απαγγελθεί κατηγορία, ταυτόχρονα με την ποινική δίωξη συνεπεία της οποίας επιβλήθηκε η προηγούμενη προσωρινή κράτηση ή μέσα σε εύλογο διάστημα από αυτήν. Κατ' εξαίρεση μπορεί να διαταχθεί νέα προσωρινή κράτηση για άλλη πράξη, αν η ποινική δίωξη γι' αυτήν δεν μπορούσε να ασκηθεί παρά μόνο στους τρεις τελευταίους μήνες πριν από την πάροδο του χρονικού ορίου της διάρκειας της προηγούμενης προσωρινής κράτησης ή την τυχόν απόλυση του κρατούμενου. Στην περίπτωση αυτή η νέα προσωρινή κράτηση δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από ένα έτος και δεν παρατείνεται". ⁽¹¹⁴⁾

Άρθρο 289

(Καταργήθηκε με το άρθρο 10 παρ. 2 ν.δ. 1160/1972).

Άρθρο 290

(Καταργήθηκε με το άρθρο 2 ν. 1128/1981)

Άρθρο 291

Αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης μετά το παραπεμπτικό βούλευμα

1. Αν η προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου συνεχίστηκε και μετά την παραπομπή του σε δίκη, το αρμόδιο συμβούλιο οποτεδήποτε, ή το δικαστήριο σε περίπτωση που θα αναβληθεί ή θα ματαιωθεί για οποιονδήποτε λόγο η εκδίκαση, μπορεί ύστερα από αίτηση του κατηγορουμένου, του εισαγγελέα ή αυτεπαγγέλτως να διατάξει να επιβληθούν στον κατηγορούμενο περιοριστικοί όροι αντί για προσωρινή κράτηση.

«Το δικαστήριο που αποφάσισε την αναβολή αποφαίνεται και για την παράταση ή μη της προσωρινής κράτησης, αν, στις επόμενες τριάντα ημέρες από την αναβολή, συμπληρώνεται το ανώτατο όριο της προσωρινής κράτησης και εφόσον είναι παρών ο κατηγορούμενος». ⁽¹¹⁵⁾

2. «Αρμόδιο συμβούλιο σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο είναι το συμβούλιο εφετών και αν ακόμη το συμβούλιο πλημμελειοδικών είχε ήδη αποφανθεί για την προσωρινή κράτηση, εκτός αν η υπόθεση εκκρεμεί στο πλημμελειοδικείο.»

3. Για να γίνει τυπικά παραδεκτή η αίτηση, δεν χρειάζεται να υποβληθεί προηγουμένως ο αιτών στην εκτέλεση του βουλεύματος ή της απόφασης.

4. Καταργήθηκε ⁽¹¹⁶⁾

¹¹⁴ Σχόλια: Η εντός " " παρ. 2 του παρόντος άρθρου προστέθηκε - και αριθμήθηκε το προηγούμενο κείμενο ως παρ. 1 - με την παρ. 13 του άρθρου 2 του Ν. 2408/1996 (Α' 104)

¹¹⁵ Σχόλια: Το εντός " " τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 προστέθηκε και η παρ. 2 αντικ. ως άνω, από το άρθρο 17 του Ν 3160/2003

¹¹⁶ Σχόλια: Η παρ.4 καταργήθηκε με το εδ. ε' της παρ. 18 του άρ. 34 του ν. 2172/1993).

Άρθρο 292

(Καταργήθηκε με το άρθρο 2 ν. 1128/1981).

Άρθρο 293

(Καταργήθηκε με το άρθρο 2 ν. 1128/1981).

Άρθρο 294

(Καταργήθηκε με το άρθρο 2 ν. 1128/1981)

Άρθρο 295

(Καταργήθηκε με το άρθρο 2 ν. 1128/1981)

Άρθρο 296

Σκοπός των περιοριστικών όρων

Ο σκοπός των περιοριστικών όρων είναι να εξασφαλιστεί ότι εκείνος στον οποίο επιβλήθηκαν θα παραστεί οποτεδήποτε στην ανάκριση ή στο δικαστήριο και θα υποβληθεί στην εκτέλεση της απόφασης.

Άρθρο 297

Διαδικασία της εγγυοδοσίας

1. Αν ως περιοριστικός όρος τεθεί η καταβολή εγγύησης, το ύψος καθώς και το είδος και το αξιόχρεο της εγγύησης, ορίζονται με ελεύθερη κρίση, αφού ληφθεί υπόψη η ποινή που επιβάλλεται στην πράξη, καθώς και η οικονομική και η ηθική κατάσταση του κατηγορουμένου.

2. Η εγγύηση δίνεται από τον κατηγορούμενο ή και από κάθε άλλον τρίτο, η ποσότητα που ορίστηκε καταβάλλεται σε χρήματα ή με ενέχυρο πραγμάτων ή με αξιόχρεη υποθήκη ή με εγγυητική επιστολή τράπεζας. Η εγγύηση δίνεται στο γραμματέα του δικαστηρίου, και συντάσσεται σχετική έκθεση, που υπογράφεται από εκείνον που παρέχει την εγγύηση, τον κατηγορούμενο, τον εισαγγελέα και τον γραμματέα.

3. Για κάθε αμφισβήτηση που προκύπτει ως προς την παροχή της εγγύησης αποφασίζει ανέκκλητα εκείνος που τη διέταξε, είτε είναι ο ανακριτής είτε το συμβούλιο ή το δικαστήριο.

Άρθρο 298

Λόγοι για την αντικατάσταση των περιοριστικών όρων με προσωρινή κράτηση

Οι περιοριστικοί όροι που επιβλήθηκαν στον κατηγορούμενο είναι δυνατό να αντικατασταθούν με προσωρινή κράτηση: α) αν, μολονότι προσκλήθηκε νόμιμα, δεν εμφανίζεται στον ανακριτή ή στο δικαστήριο για να δικαστεί, χωρίς να συντρέχουν εύλογα κωλύματα που να κάνουν αδύνατη την εμφάνισή του, β) αν φεύγει ή εκδηλώνει διάθεση φυγής, γ) αν παραβιάζει τους όρους που του επιβλήθηκαν ή δεν δηλώσει τη μεταβολή της κατοικίας του σύμφωνα με το επόμενο άρθρο, δ) αν εμφανισθούν σε βάρος του σοβαρές υπόνοιες για άλλο κακούργημα για το οποίο επιτρέπεται νέα προσωρινή κράτηση".⁽¹¹⁷⁾

Άρθρο 299

Υποχρεώσεις του απολυόμενου

Ο κατηγορούμενος στον οποίο επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι κατά την απόλυσή του οφείλει να δηλώσει στον ανακριτή την κατοικία του, προσδιορίζοντας με ακρίβεια τη διεύθυνσή του

¹¹⁷ Σχόλια: Το εντός " " στοιχ. δ' του παρόντος άρθρου τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 14 του άρθρου 2 του Ν. 2408/1996 (Α' 104)

(πόλη, συνοικία, χωριό, οδός, αριθμός) και να δηλώνει αμέσως κάθε μεταβολή της στον ανακριτή ή τον εισαγγελέα. Οφείλει επίσης με την ίδια δήλωση να διορίσει αντίκλητο στον οποίο να γίνονται όλες οι επιδόσεις εκτός από τα εισαγωγικά έγγραφα της δίκης.

Άρθρο 300

(Καταργήθηκε με το άρθρο 2 ν. 1128/1981).

Άρθρο 301

(Καταργήθηκε με το άρθρο 2 ν. 1128/1981).

Άρθρο 302

Η τύχη της εγγύησης

1. Αν επιβληθεί στον κατηγορούμενο ο περιοριστικός όρος της εγγυοδοσίας, και αυτός, ενώ προσκλήθηκε νόμιμα, δεν εμφανιστεί στον ανακριτή μέσα στην προθεσμία που του ορίστηκε ή στο δικαστήριο κατά τη δικάσιμο που ορίστηκε ή παραβιάσει περιοριστικό όρο, το ποσό της εγγύησης ανήκει αυτοδικαίως στο κράτος, αφού προηγουμένως αφαιρεθεί το ποσό της αποζημίωσης ή της ικανοποίησης που επιδικάσθηκε αμετάκλητα σ' αυτόν που αδικήθηκε, δεν ισχύουν τα παραπάνω, αν αθωωθεί ο κατηγορούμενος, οπότε εφαρμόζεται η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 303.
2. Το δικαστήριο που ασχολείται με την κατηγορία και στο οποίο προσκλήθηκε ο κατηγορούμενος να δικαστεί αποφαίνεται για την τύχη της εγγύησης στην ίδια δικάσιμο στην οποία κλήθηκε ο κατηγορούμενος. Όταν εκείνος που έδωσε την εγγύηση είναι τρίτος, καλείται και αυτός στη δικάσιμο. Αν δεν υπάρχει νόμιμη περίπτωση να ασχοληθεί το δικαστήριο με την κατηγορία, καθώς και κατά τη διάρκεια της ανάκρισης, αποφαίνεται το συμβούλιο των πλημμελειοδικών, αφού πρώτα προσκληθεί ο κατηγορούμενος και ο τρίτος που έδωσε στην εγγύηση πέντε τουλάχιστον ημέρες προτού εισαχθεί η υπόθεση στο συμβούλιο.
3. Στον κατηγορούμενο και στον τρίτο που έδωσε την εγγύηση επιτρέπεται έφεση στο συμβούλιο εφετών εναντίον του βουλεύματος του συμβουλίου των πλημμελειοδικών.

Άρθρο 303

Απόδοση της εγγύησης

1. «Αν ο κατηγορούμενος αθωωθεί ή παύσει η εναντίον του ποινική δίωξη, η εγγύηση επιστρέφεται. Την απόδοση διατάσσει το δικαστήριο με την ίδια απόφαση. Διαφορετικά τη διατάσσει το συμβούλιο πλημμελειοδικών, κατά του βουλεύματος του οποίου επιτρέπεται έφεση στον κατηγορούμενο και στον τρίτο που είχε καταθέσει την εγγύηση.»⁽¹¹⁸⁾
2. Αν καταδικαστεί ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο ή το συμβούλιο της προηγούμενης παραγράφου διατάσσει την απόδοση της εγγύησης, η απόδοση εκτελείται από τον εισαγγελέα, μόλις ο αμετάκλητα καταδικασμένος φυλακιστεί για να εκτίσει την ποινή του, εκτός αν διατάχθηκε η αναστολή της εκτέλεσης της ποινής. Από το ποσό της εγγύησης που επιστρέφεται και όταν ακόμη έχει κατατεθεί από τρίτους αφαιρούνται η αποζημίωση και η χρηματική ικανοποίηση που επιδικάσθηκε σ' εκείνον που αδικήθηκε, οι οποίες και του δίνονται με εντολή του εισαγγελέα, και κατόπιν αφαιρούνται τα δικαστικά έξοδα και οι χρηματικές ποινές. Στον κατηγορούμενο και στον τρίτο που κατέθεσε την εγγύηση επιτρέπεται έφεση κατά του βουλεύματος του συμβουλίου.

Άρθρο 304

Πλειστηριασμός των πραγμάτων που υποθηκεύθηκαν ή δόθηκαν ως ενέχυρο

Για τα κινητά πράγματα που τυχόν δόθηκαν ως ενέχυρα, καθώς και για τα ακίνητα που υποθηκεύθηκαν, γίνεται δικαστικός πλειστηριασμός με την επιμέλεια του εισαγγελέα ύστερα από την κατάπτωση της εγγύησης σύμφωνα με το άρθρο 303, το περίσσευμα που μένει από την πώληση επιστρέφεται στον κατηγορούμενο ή σ' εκείνον που έδωσε την εγγύηση.

¹¹⁸ Σχόλια: Η παρ. 1 αντικ. ως άνω, από το άρθρο 18 του Ν 3160/2003

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ

Άρθρο 305
Σύνθεση του Συμβουλίου

1. Καταργήθηκε. ⁽¹¹⁹⁾

2. Όταν πρόκειται να κριθούν ζητήματα που ανέκυψαν κατά τη διάρκεια της ανάκρισης (άρθρο 307) ή η περάτωσή της (άρθρο 308) δεν επιτρέπεται η συμμετοχή του ανακριτή στη σύνθεση του συμβουλίου. ⁽¹²⁰⁾

Άρθρο 306
Διαδικασία

Οι συνεδριάσεις των δικαστικών συμβουλίων είναι δημόσιες, οι αποφάσεις τους λαμβάνονται με πλειοψηφία, και πάντοτε αφού ακουστεί και αποχωρήσει ο εισαγγελέας (άρθρο 138).

Η απόφαση που λαμβάνεται βεβαιώνεται σε πρόχειρο σημείωμα επάνω στην πρόταση του εισαγγελέα, χρονολογείται και υπογράφεται από τους δικαστές που μετείχαν στη διάσκεψη.

Η απόφαση που βεβαιώθηκε με τον τρόπο αυτόν ισχύει και σε περίπτωση που θα επέλθει μεταβολή στο πρόσωπο των δικαστών που έλαβαν μέρος στη διάσκεψη πριν από την καθαρογράφηση και την υπογραφή του βουλεύματος.

«Έπειτα ο πρόεδρος του δικαστικού συμβουλίου αποστέλλει το βούλευμα για καθαρογραφή και υπογραφή, σύμφωνα με το άρθρ. 142 παρ. 2, στον αρμόδιο γραμματέα, ο οποίος υποχρεούται να καταχωρίσει τούτο σε ειδικό βιβλίο που τηρείται για το σκοπό αυτόν. Αν περιέχονται διατάξεις αφορώσες τη σύλληψη ή προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου ή άλλες που απαιτούν άμεση εκτέλεση, το βούλευμα, με τη φροντίδα του εισαγγελέα είναι εκτελεστό και πριν από την καθαρογραφή του. Στις περιπτώσεις αυτές με την παράδοση των προς εκτέλεση διατάξεων που, αφού υπογραφεί από τον πρόεδρο και το γραμματέα, παραδίδεται στον εισαγγελέα. Αν πρόκειται για σύλληψη, επιβολή περιοριστικών όρων ή προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου, η περίληψη αυτή πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που αναφέρονται στα άρθρ. 276 παρ. 3 και 283 παρ. 2. Για την άσκηση ένδικων μέσων η έκδοση του βουλεύματος θεωρείται ότι έγινε μόλις καθαρογραφεί και υπογραφεί». ⁽¹²¹⁾

Άρθρο 307

Αρμοδιότητα του συμβουλίου των πλημμελειοδικών κατά τη διάρκεια της ανάκρισης

Κατά τη διάρκεια της ανάκρισης το συμβούλιο των πλημμελειοδικών με πρόταση του εισαγγελέα ή ενός διαδίκου ή με αίτηση του ανακριτή αποφασίζει: α) όταν ο ανακριτής νομίζει ότι πρέπει να συμμορφωθεί με πρόταση των παραπάνω, β) όταν πρόκειται να κανονιστεί στην προδικασία ένα δύσκολο ζήτημα, όπως η κατάσχεση κ.τ.λ., γ) για όλες τις διαφορές που προκύπτουν στην προδικασία μεταξύ των διαδίκων ή μεταξύ αυτών και του εισαγγελέα, δ) για την αποπεράτωση ή την εξακολούθηση της ανάκρισης, «ε) για την προσφυγή του κατηγορουμένου κατά του εντάλματος προσωρινής κράτησης ή για την προσφυγή του κατηγορουμένου ή του εισαγγελέα κατά της διάταξης του ανακριτή που αφορά την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους.» ⁽¹²²⁾ και στ) για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται σε ειδικές διατάξεις.

¹¹⁹ Σχόλια: Η παρ. 1 Καταργήθηκε από το άρθρο 113 παρ.1 του 1756/24-26 Φεβρ. 1988 (ΦΕΚ Α' 35)

¹²⁰ Σχόλια: Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 5 του άρθρ. 34 του Ν.2172/1993, (ΦΕΚ Α' 207)

¹²¹ Σχόλια: Το τελευταίο εδάφιο, αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 5 άρθρ. 5 Νόμ. 2298/1995, ΦΕΚ Α' 62

¹²² Σχόλια: Η περίπτ. ε' αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρ.19 Νόμ.3160/24-30 Ιουν.2003 (ΦΕΚ Α' 165)

Άρθρο 308 **Περάτωση της κύριας ανάκρισης**

1. « Το τέλος της κύριας ανάκρισης κηρύσσεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών με βούλευμα. Για το σκοπό αυτόν, τα έγγραφα διαβιβάζονται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη στον εισαγγελέα, ο οποίος, αν κρίνει ότι δεν χρειάζεται να τα επιστρέψει στον ανακριτή για να συμπληρωθεί η ανάκριση, μέσα σε δύο μήνες ή, εάν η φύση της υπόθεσης το επιβάλλει, μέσα σε τρεις μήνες υποβάλλει πρόταση στο συμβούλιο για να παύσει οριστικά ή προσωρινά η δίωξη ή για να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος στο ακροατήριο ή για να μην απαγγελθεί κατηγορία εναντίον του. Στα εγκλήματα που προβλέπονται από το άρθρο 1 του ν. 1608/1950, η περάτωση της κύριας ανάκρισης κηρύσσεται από το συμβούλιο των εφετών με βούλευμα. Για το σκοπό αυτόν η δικογραφία διαβιβάζεται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος, αν κρίνει ότι η ανάκριση δεν χρειάζεται συμπλήρωση, μέσα σε δύο μήνες, ή εάν η φύση της υπόθεσης το επιβάλλει μέσα σε τρεις μήνες, την εισάγει με πρότασή του στο συμβούλιο εφετών, το οποίο αποφαινεται αμετακλήτως, είτε να μη γίνει κατηγορία είτε εκδίδοντας παραπεμπτικό βούλευμα, ακόμη και για τα συναφή πλημμελήματα ή κακουργήματα, ανεξαρτήτως της βαρύτητας των τελευταίων ή εάν γι' αυτά προβλέπεται διαφορετικός τρόπος περάτωσης της ανάκρισης και όταν από την έρευνα της ουσίας της υπόθεσης κρίνει ότι δεν θεμελιώνεται προβλεπόμενο από το άρθρο 1 του ν. 1608/1950 έγκλημα.»⁽¹²³⁾

2. Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να γνωστοποιήσουν και προφορικά στον εισαγγελέα, και πριν καταρτίσει την πρότασή του, ότι επιθυμούν να γνωρίσουν το περιεχόμενό της. Ο εισαγγελέας οφείλει σ' αυτή την περίπτωση να ειδοποιήσει το διάδικο που άσκησε το δικαίωμα αυτό, αν κατοικεί στην έδρα του δικαστηρίου, διαφορετικά τον αντίκλητο που έχει διορίσει στην έδρα αυτή, για να προσέλθει και λάβει γνώση της πρότασής του, μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες. «Η ειδοποίηση αυτή μπορεί να γίνει και προφορικά ή τηλεφωνικά, οπότε αποδεικνύεται με βεβαίωση του αρμόδιου γραμματέα της εισαγγελίας, που επισυνάπτεται στη δικογραφία».⁽¹²⁴⁾ Αν ο διάδικος δεν κατοικεί στην έδρα του δικαστηρίου και δεν διόρισε αντίκλητο, δεν ειδοποιείται, χωρίς πάντως να εμποδίζεται από το λόγο αυτόν να γνωρίσει την πρόταση του εισαγγελέα και μετά την υποβολή της στο συμβούλιο. Για το σκοπό αυτό κατατίθεται στο γραμματέα της εισαγγελίας αντίγραφο της πρότασης.

«Πριν παρέλθει χρονικό διάστημα δέκα ημερών από την ειδοποίηση, η δικογραφία δεν εισάγεται στο συμβούλιο αλλά παραμένει στη γραμματεία της εισαγγελίας, εκτός αν υπάρχει κίνδυνος παραγραφής.»⁽¹²⁵⁾

«3. Η κύρια ανάκριση στα πλημμελήματα περατώνεται και με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου με διαταγή του εισαγγελέα, εφόσον υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του ανακριτή. Σε αυτήν την περίπτωση εφαρμόζεται και η διάταξη του άρθρου 322. Ο εισαγγελέας εφετών έχει δικαίωμα, αν δεχτεί την προσφυγή, να διατάξει είτε να υποβληθεί η προσφυγή στο συμβούλιο είτε να συμπληρωθεί η ανάκριση, που περατώνεται με βούλευμα του συμβουλίου. Η παρ. 2 του άρθρου 245 εφαρμόζεται αναλόγως. «Το συμβούλιο πλημμελειοδικών αποφαινεται για τη συνέχιση ή όχι της προσωρινής κράτησης, καθώς και για τη διατήρηση ή όχι των περιοριστικών όρων.»⁽¹²⁶⁾

«4. Στην περίπτωση της παραγράφου 1 ο ανακριτής οφείλει, πριν διαβιβάσει τη δικογραφία στον εισαγγελέα, να γνωστοποιήσει στους διαδίκους ότι ολοκληρώθηκε η ανάκριση, ώστε να ασκήσουν τα δικαιώματα που τους παρέχονται με τα άρθρα 101, 106, 107 και 108.»

Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να διορίσουν αντίκλητο δικηγόρο από τους διορισμένους στην έδρα του ανακριτή, και σ' αυτόν γίνεται η γνωστοποίηση. Αν όμως οι διάδικοι κατοικούν έξω από την έδρα του ανακριτή, η γνωστοποίηση γίνεται μόνο

¹²³ Σχόλια: Η παράγραφος 1 του άρθρου 308 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 παρ.1 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚΑ-218)

¹²⁴ Σχόλια: Το μέσα σε «» γ' εδάφιο της παρ. 2 προστέθηκε με το άρθρ.10, παρ. 8 του Ν.1941/1991-ΦΕΚ41, τ.Α'

¹²⁵ Σχόλια: Το τελευταίο εδάφ. αντικ., ως άνω, από το αρθρ. 20 παρ. 2 του Ν.3160/2003-ΦΕΚ 165, τ.Α').

¹²⁶ Σχόλια: Η παρ. 3 προστ. με το άρθρ. 7παρ. 2 του Ν. 3189/2003-ΦΕΚ243,τ.Α'. Το τελευταίο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 308 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 παρ.2 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

αν έχουν διορίσει αντίκλητο. ⁽¹²⁷⁾

5. «Αν από την ανάκριση δεν προέκυψε η ταυτότητα του δράστη ορισμένου εγκλήματος, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των εδαφίων α', δ, και ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 245.» ⁽¹²⁸⁾

«Άρθρο 308 Α

Περάτωση της κύριας ανάκρισης κατ' εξαίρεση ⁽¹²⁹⁾

1. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις των κακουργημάτων των νόμων 2168/1993, 2523/1997, 3386/2005, 2960/2001 και 3459/2006, του εμπρησμού δασών και των άρθρων 374 και 380 του Ποινικού Κώδικα, μετά την περάτωση της ανάκρισης, η δικογραφία υποβάλλεται από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος, αν κρίνει ότι προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή της υπόθεσης στο ακροατήριο και ότι δεν χρειάζεται να συμπληρωθεί η ανάκριση, προτείνει στον πρόεδρο εφετών να εισαχθεί η υπόθεση, μαζί με τα τυχόν συναφή εγκλήματα, απευθείας στο ακροατήριο.

2. Από τη στιγμή που ο εισαγγελέας εφετών καταρτίσει τη σχετική πρόταση, πριν την υποβάλει προς τον πρόεδρο εφετών, έχει υποχρέωση να ενημερώσει αμέσως, έστω και τηλεφωνικά, τους διαδίκους, εφόσον αυτοί υπέβαλαν εγγράφως σχετικό αίτημα, προκειμένου να λάβουν γνώση της και να ασκήσουν το δικαίωμα ακρόασης, υποβάλλοντας υπόμνημα με τις απόψεις τους. Αφού παρέλθουν δέκα ημέρες από την ειδοποίηση, για την οποία συντάσσεται έκθεση, η πρόταση του εισαγγελέα εφετών διαβιβάζεται στον πρόεδρο εφετών. Εφόσον ο πρόεδρος εφετών διατυπώσει σύμφωνη γνώμη, για την παραπομπή της υπόθεσης στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας εφετών εκδίδει κλητήριο θέσπισμα, κατά του οποίου δεν επιτρέπεται προσφυγή.

3. Σε περίπτωση διαφωνίας του προέδρου εφετών ή όταν από την αρχή ο εισαγγελέας φρονεί ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις, ο εισαγγελέας εφετών διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, προκειμένου να εισαχθεί στο συμβούλιο πλημμελειοδικών.

4. Στην περίπτωση της δεύτερης παραγράφου του παρόντος άρθρου ο πρόεδρος εφετών αποφαινεται με διάταξή του, κατά της οποίας δεν χωρεί προσφυγή, για τη διάρκεια ισχύος του εντάλματος σύλληψης και για τη διατήρηση ή όχι της προσωρινής κράτησης ή των περιοριστικών όρων.

5. Εάν υπάρχουν περισσότεροι του ενός κατηγορούμενοι, το συμβούλιο εφετών είναι αρμόδιο να αποφανθεί για όσους από αυτούς δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις ή ως προς τους οποίους θα πρέπει να κηρυχθεί अपαράδεκτη ή να παύσει οριστικά ή προσωρινά η ποινική δίωξη, οπότε η υπόθεση χωρίζεται. Επίσης, το ίδιο συμβούλιο είναι σε κάθε περίπτωση αρμόδιο να αποφανθεί και για τα συναφή εγκλήματα είτε πρόκειται για έναν είτε πρόκειται για περισσότερους κατηγορούμενους.»

«Άρθρο 308 Β

Ποινική συνδιαλλαγή ⁽¹³⁰⁾

1. Στις περιπτώσεις που έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για κακούργημα των άρθρων 375, 386, 386Α, 390 και 404 του Ποινικού Κώδικα ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μετά από αίτημα του κατηγορούμενου, που υποβάλλεται μέχρι την τυπική περάτωση της ανάκρισης, καλεί τον κατηγορούμενο και τον παθόντα να εμφανισθούν ενώπιόν του μετά ή δια των συνηγόρων τους για συνδιαλλαγή. Ο εισαγγελέας διορίζει υποχρεωτικά συνήγορο στον διάδικο, που δεν έχει, από το σχετικό πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου.

2. Ο εισαγγελέας τάσσει προθεσμία δεκαπέντε ημερών στους συνηγόρους των διαδίκων για τη σύνταξη του πρακτικού συνδιαλλαγής, στο οποίο βεβαιώνεται η απόδοση του ιδιοποιημένου πράγματος ή η εντελής ικανοποίηση του ζημιωθέντα.

¹²⁷ Σχόλια: Η παρ. 6 αριθμήθηκε ως παρ. 3 και το πρώτο εδάφιο αυτής αντικ., ως άνω, από το άρθρο 20 παρ. 4 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003 ΦΕΚ 165, τ. Α'- και ακολούθως αριθμήθηκε ως παρ. 4 με το άρθρ. 7 παρ. 2 του Ν. 3189/2003-ΦΕΚ243, τ.Α'

¹²⁸ Σχόλια: Το άρθρο 308 Α προστέθηκε με το άρθρο 16 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹²⁹ Σχόλια: : Το άρθρο 308 Α προστέθηκε με το άρθρο 16 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹³⁰ Σχόλια: : Το άρθρο 308 Β προστέθηκε με το άρθρο 17 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

3. Αν το πρακτικό συνδιαλλαγής συνταχθεί πριν από την απολογία του κατηγορουμένου, η ανάκριση θεωρείται περατωμένη ως προς αυτόν και τους συμμετόχους που το αποδέχονται. Αν το πρακτικό συνταχθεί μετά την απολογία του κατηγορουμένου, τα τυχόν επιβληθέντα για το συγκεκριμένο έγκλημα κατά το άρθρο 282 μέτρα δικονομικού καταναγκασμού αίρονται υποχρεωτικά με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

4. Αν δεν επιτευχθεί συνδιαλλαγή, η αίτηση θεωρείται ως ουδέποτε υποβληθείσα, καταστρέφεται με το οικείο υλικό και τυχόν αντίγραφά τους δεν λαμβάνονται υπόψη σε κανένα στάδιο της δίκης.

5. Σε περίπτωση απόπειρας ή βεβαίωση της παραγράφου 2 αφορά τη χρηματική ικανοποίηση του παθόντος λόγω ηθικής βλάβης. Σε περιπτώσεις συμμετοχής, η καταβολή του συμφωνημένου χρηματικού ποσού από ένα συμμετοχο ωφελεί και τους υπολοίπους. Αν κάποιος από τους συμμετόχους δεν επιθυμεί την ποινική συνδιαλλαγή, η υπόθεση χωρίζεται και ακολουθείται ως προς αυτόν η τακτική διαδικασία. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου δεν επεκτείνεται στα συρρέοντα εγκλήματα που δεν περιλαμβάνονται στα εγκλήματα της παραγράφου 1.

6. Μέσα σε πέντε ημέρες από τη σύνταξη του σχετικού πρακτικού ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διαβιβάζει τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος εισάγει αμέσως την υπόθεση στο τριμελές εφετείο, κλητεύοντας τον κατηγορούμενο.

7. Το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη το πρακτικό συνδιαλλαγής, κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο και επιβάλλει σε αυτόν, κατά το άρθρο 79 ΠΚ, ποινή που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, εκτός αν, συνεκτιμώντας τις περιστάσεις, κρίνει ότι πρέπει να παραμείνει ατιμώρητος. Δικαστικά έξοδα δεν επιβάλλονται.

8. Κατά της απόφασης του δικαστηρίου δεν χωρεί έφεση.

9. Η συνδιαλλαγή δεν εφαρμόζεται, αν τα κακούργηματα της παραγράφου 1 στρέφονται κατά του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού.».

Άρθρο 309

Δικαιοδοσία του συμβουλίου πλημμελειοδικών μετά το τέλος της ανάκρισης

1. «Το συμβούλιο, μέσα σε δύο μήνες ή, αν εφαρμοσθεί η επόμενη παράγραφος, μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή της πρότασης του εισαγγελέα, μπορεί:

α) να αποφαινεται να μη γίνει κατηγορία,

β) να παύει οριστικά την ποινική δίωξη,

γ) να παύει προσωρινά την ποινική δίωξη, μόνο όμως για τα κακούργηματα της ανθρωποκτονίας με πρόθεση, της ληστείας, της εκβίασης, της κλοπής (και ζωοκλοπής) και του εμπρησμού,

δ) να διατάσσει περαιτέρω ανάκριση και

ε) να παραπέμψει τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου.» ⁽¹³¹⁾

2. « Το συμβούλιο με αίτηση ενός από τους διαδίκους είναι υποχρεωμένο να διατάσσει την εμφάνιση του συνηγόρου του ενώπιόν του με την παρουσία και του εισαγγελέα για να δώσει κάθε διευκρίνιση. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να επιτρέψει και την ενώπιόν του εμφάνιση του αιτούντος διαδίκου. Το συμβούλιο μπορεί να προβεί στις προηγούμενες ενέργειες και αυτεπαγγέλτως. Επί υποθέσεων σε βαθμό κακούργηματος, εάν ο αιτών δεν έχει συνηγόρο, διατάσσεται υποχρεωτικά η εμφάνισή του. Πάντοτε όμως, όταν διατάσσει την εμφάνιση ενός από τους διαδίκους ή του συνηγόρου του, οφείλει να καλέσει και να ακούσει συγχρόνως και τους υπολοίπους, αναλόγως. Αν μετά το τέλος της ανάκρισης και την υποβολή των εγγράφων στον εισαγγελέα υποβλήθηκαν στο συμβούλιο από ένα διάδικο έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία που ασκούν ουσιώδη επιρροή στην κρίση του συμβουλίου, αυτό οφείλει αυτεπαγγέλτως να καλέσει τους υπόλοιπους διαδίκους ή τους αντικλήτους, για να ενημερωθούν και να γνωστοποιήσουν τις παρατηρήσεις τους σε εύλογη προθεσμία, που την καθορίζει το ίδιο.» ⁽¹³²⁾

Άρθρο 310

¹³¹ Σχόλια: : Η παρ.1 του άρθρου 309 τίθεται ως άνω όπως αντικ. με το άρθρο 18 παρ.1 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹³² Σχόλια: : Η παρ.2 του άρθρου 309 τίθεται ως άνω όπως αντικ. με το άρθρο 18 παρ.2 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

Απόφαση ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία κ.τ.λ

1. Το συμβούλιο αποφαινεται ότι δεν πρέπει να απαγγελθεί κατηγορία, όταν δεν υπάρχουν καθόλου ενδείξεις ή αυτές που υπάρχουν δεν είναι σοβαρές για την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο (εκτός αν στην τελευταία αυτή περίπτωση πρόκειται να παύσει προσωρινά η δίωξη σύμφωνα με τα άρθρα 309 παρ. 1 στοιχ. γ' και 311 παρ. 1) ή όταν το γεγονός δεν συνιστά αξιόποινη πράξη ή όταν υπάρχουν λόγοι που αποκλείουν τον άδικο χαρακτήρα της πράξης ή τον καταλογισμό. Αν έγινε παραίτηση από το δικαίωμα της έγκλησης ή ανάκλησή της ή αν η πράξη αμνηστεύθηκε ή παραγράφηκε το αξιόποινό της ή αν ο κατηγορούμενος πέθανε, το συμβούλιο παύει οριστικά την ποινική δίωξη' στην περίπτωση που συντρέχει δεδικασμένο ή δεν υπάρχει η έγκληση, η αίτηση ή η άδεια που απαιτείται για τη δίωξη (άρθ. 55), το συμβούλιο κηρύσσει την ποινική δίωξη απαράδεκτη.
2. Το συμβούλιο στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου έχει την υποχρέωση να διατάξει συγχρόνως την απόδοση σε ορισμένο πρόσωπο ως ιδιοκτήτη των πραγμάτων που αφαιρέθηκαν και των πειστηρίων που κατασχέθηκαν ή παραδόθηκαν στην ανάκριση σύμφωνα με το άρθ. 259. Η διάταξη αυτή του βουλεύματος απέναντι σε τρίτους που δεν είναι διάδικοι στην ποινική διαδικασία (άρθρ. 72, 82 Κ.ε., 89 κ.ε.) και που δεν υπέβαλαν τις αξιώσεις τους στο δικαστικό συμβούλιο έχει προσωρινή ισχύ και δεν τους εμποδίζει να προσφύγουν στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο. Αν από την ανάκριση προκύπτει ότι ο ιδιοκτήτης είναι άγνωστο πρόσωπο, το συμβούλιο διατάσσει την εξακολούθηση της μεσεγγύησης και της φύλαξης, που προβλέπονται στα άρθρ. 259 και 266. Είναι δυνατό όμως και να αντικαταστήσει συγχρόνως το φύλακα, ωστόσο λυθεί το ζήτημα της κυριότητας από το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο. Επίσης το συμβούλιο διατάσσει τη δήμευση των πραγμάτων που κατά το νόμο πρέπει να δημευτούν. «Κατά της διάταξης του βουλεύματος για την απόδοση ή τη δήμευση επιτρέπεται έφεση στους διαδίκους και στον τρίτο, του οποίου τις αξιώσεις έκρινε το δικαστικό συμβούλιο.»⁽¹³³⁾

Άρθρο 311

Προσωρινή παύση της ποινικής δίωξης

1. Παύει προσωρινά η δίωξη, και ο προσωρινά κρατούμενος απολύεται, αν υπάρχουν ενδείξεις, δεν είναι όμως επαρκείς για να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος στο ακροατήριο. Σ' αυτή την περίπτωση, τότε μόνον μπορεί να διωχθεί πάλι ο κατηγορούμενος για την ίδια πράξη, αν οι ενδείξεις που υπήρχαν εναντίον του και που δεν κρίθηκαν επαρκείς ενισχυθούν με νέες, που δεν είχαν υποβληθεί προηγουμένως στην κρίση του συμβουλίου. Ο εισαγγελέας συγκεντρώνει με οποιονδήποτε τρόπο κρίνει σκόπιμο τις νέες ενδείξεις και οφείλει να τις υποβάλει προηγουμένως στο συμβούλιο, περιμένοντας ωστόσο το συμβούλιο επιτρέψει τη νέα δίωξη.
2. Αν η δίωξη έπαυσε προσωρινά με βούλευμα του συμβουλίου εφετών ή με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών, που επικυρώθηκε με βούλευμα του συμβουλίου εφετών την άδεια για νέα δίωξη την παρέχει το συμβούλιο εφετών, αν αυτό επιτρέψει τη νέα δίωξη και αφού γίνει η ανάκριση στο πλημμελειοδικείο, το συμβούλιο εφετών αποφασίζει κατ' ουσίαν και στην περίπτωση ακόμα που έχουν περιληφθεί στη νέα δίωξη πρόσωπα που αρχικά δεν είχαν διωχθεί.
3. Και όταν το συμβούλιο παύει προσωρινά την ποινική δίωξη, διατάσσει όσα ορίζονται στην παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου, αν κρίνει ότι τα πράγματα που αφαιρέθηκαν ή τα πειστήρια δεν είναι χρήσιμα για ενδεχόμενη νέα δίωξη.

Άρθρο 312

Περαιτέρω ανάκριση

Το συμβούλιο διατάσσει περαιτέρω ανάκριση, αν θεωρεί απαραίτητο να γίνουν ορισμένες ανακριτικές πράξεις ή να απαγγελθεί κατηγορία εναντίον ορισμένου προσώπου που σε βάρος του υπάρχουν υπόνοιες ότι ενέχεται για την πράξη για την οποία διεξάγεται η ανάκριση. Αν διατάχθηκε περαιτέρω ανάκριση, ενεργείται από τον ανακριτή, μπορεί όμως κατά την κρίση του συμβουλίου να γίνει και από ανακριτικό υπάλληλο, αν είχε προηγηθεί μόνο προανάκριση.

Άρθρο 313

Παραπομπή στο αρμόδιο δικαστήριο

¹³³ Σχόλια:Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρ.21 Νόμ.3160/2003 (ΦΕΚ Α' 165)

Το συμβούλιο αποφασίζει την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου, όταν διαπιστώσει ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που στηρίζουν κατηγορία εναντίον του για ορισμένη πράξη.

Άρθρο 314

Αποστολή των εγγράφων

Αν η υπόθεση παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου, τα έγγραφα αποστέλλονται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, στο δημόσιο κατήγορο ή στον πταισματοδίκη (άρθρο 27 παρ. 2), και με τη φροντίδα του επιδίδεται το βούλευμα στους διαδίκους. Αν το βούλευμα γίνει αμετάκλητο, ο κατηγορούμενος καλείται στο ακροατήριο σύμφωνα με το άρθρο 321.

Άρθρο 315

«Προσωρινή κράτηση και περιοριστικοί όροι» ⁽¹³⁴⁾

1. « Αν ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά ή τελεί υπό περιοριστικούς όρους, το συμβούλιο αποφασίζει ταυτόχρονα και για την απόλυσή του ή τη συνέχιση της προσωρινής του κράτησης, καθώς και για τη διατήρηση ή όχι της ισχύος των περιοριστικών όρων». ⁽¹³⁵⁾
2. Αν είχε εκδοθεί εναντίον του κατηγορουμένου ένταλμα σύλληψης και αυτός διέφυγε, το συμβούλιο διατάσσει ταυτόχρονα την κατάργηση ή τη διατήρηση της ισχύος του εντάλματος, καθώς και την προσωρινή κράτηση του κατηγορουμένου στην περίπτωση που θα συλληφθεί σύμφωνα με τις διακρίσεις της παρ. 1.
3. «Το συμβούλιο, παραπέμποντας τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο, αν συντρέχει νόμιμη περίπτωση, επιβάλλει περιοριστικούς όρους ή διατάσσει τη σύλληψη και προσωρινή κράτησή του, ακόμη και αν δεν έχει εκδοθεί ένταλμα σύλληψης ή προσωρινής κράτησης». ⁽¹³⁶⁾
4. Όταν η υπόθεση παραπέμπεται στο πταισματοδικείο, ο προσωρινά κρατούμενος απολύεται και διατάσσεται η κατάργηση του εντάλματος προσωρινής κράτησης.

¹³⁴ Σχόλια: : Ο τίτλος του άρθρου 315 τίθεται ως άνω όπως αντικ. με το άρθρο 19 παρ.1 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹³⁵ Σχόλια: : Η παρ.1 του άρθρου 315 τίθεται ως άνω όπως αντικ. με το άρθρο 19 παρ.2 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹³⁶ Σχόλια: : Η παρ.3 του άρθρου 315 τίθεται ως άνω όπως αντικ. με το άρθρο 19 παρ.3 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΦΕΤΩΝ

Άρθρο 316

Σύνθεση και διαδικασία

1. Αν ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος, στη σύνθεση του συμβουλίου εφετών συμμετέχει και ο εφέτης ανηλίκων.
2. Ως προς τη διαδικασία στο συμβούλιο εφετών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 306,309 κ.ε. για το συμβούλιο πλημμελειοδικών." ⁽¹³⁷⁾

Άρθρο 317

Αρμοδιότητα

- "1. Το συμβούλιο εφετών αποφασίζει: α) για τις εφέσεις που ασκούνται κατά των βουλευμάτων του συμβουλίου πλημμελειοδικών σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 481 και β) για τις προτάσεις του εισαγγελέα των εφετών να αναθεωρηθεί η κατηγορία σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού και στην παράγραφο 3 του άρθρου 322." ⁽¹³⁸⁾
2. Ο εισαγγελέας εφετών, αφού παραλάβει τα έγγραφα σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 314, αν δεν ασκήθηκε έφεση κατά του βουλεύματος, ελέγχει μέσα σε τρεις ημέρες την κατηγορία' αν διαπιστώσει ότι δεν υπάρχει κακούργημα ή ότι στο κακούργημα δεν δόθηκε ο χαρακτηρισμός που έπρεπε ή ότι η κατηγορία δεν είναι για οποιονδήποτε λόγο βάσιμη ή δεν αποδείχθηκε ακόμα όσο ήταν αναγκαίου ότι το δικαστήριο στο οποίο παραπέμφθηκε ο κατηγορούμενος δεν είναι αρμόδιο, εισάγει την υπόθεση με αιτιολογημένη πρότασή του στο συμβούλιο του δικαστηρίου των εφετών.

Άρθρο 318

Δικαιοδοσία του συμβουλίου εφετών

Το συμβούλιο εφετών στις περιπτώσεις του άρθρου 317 έχει το δικαίωμα να διατάσσει ό,τι και το συμβούλιο πλημμελειοδικών κατά τα άρθρα 309 έως και 315. Η εξουσία αυτή του συμβουλίου των εφετών δεν περιορίζεται καθόλου, ακόμη και όταν ασχολείται με την υπόθεση ύστερα από έφεση του κατηγορουμένου.

Άρθρο 319

Διατάξεις του βουλεύματος των εφετών

1. Αν το συμβούλιο αποφανθεί να μη γίνει κατηγορία ή να παύσει οριστικά ή προσωρινά η ποινική δίωξη ή να κηρυχθεί απαράδεκτη, διατάσσει συγχρόνως την κατάργηση του εντάλματος σύλληψης ή προσωρινής κράτησης που έχει εκδοθεί και την απόλυση του κατηγορουμένου.
2. Αν έχει διαταχθεί συνέχιση της ανάκρισης, ο εισαγγελέας εφετών στέλνει χωρίς αναβολή τα έγγραφα στον αρμόδιο ανακριτή του πλημμελειοδικείου ή στον εφέτη στον οποίο έχει ανατεθεί με βούλευμα η συνέχιση της ανάκρισης. Αφού γίνει η ανάκριση, το συμβούλιο εφετών αποφασίζει κατά το άρθρο 318, και όταν ακόμη περιλαμβάνεται στη δίωξη και πρόσωπο για το οποίο δεν είχε κρίνει το πρωτόδικο συμβούλιο.
3. Αν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για να υποστηριχθεί η κατηγορία και χαρακτηρίζεται σωστά η πράξη, επικυρώνεται το βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών και συνεχίζεται η διαδικασία.
4. Αν μόνο ο χαρακτηρισμός της πράξης ήταν λανθασμένος, δίνεται σωστά ο χαρακτηρισμός στο βούλευμα που εκδίδεται.
5. Το βούλευμα του συμβουλίου εφετών που εκδόθηκε κατά τις παρ. 3 και 4 επιδίδεται με τον τρόπο που ορίζει ο νόμος στον κατηγορούμενο και στους υπόλοιπους διαδίκους με τη φροντίδα του εισαγγελέα εφετών ή πλημμελειοδικών. Μόλις καταστεί αμετάκλητο το βούλευμα, γίνεται η κλήση του κατηγορουμένου κατά τα άρθρα 321 κ.ε.

¹³⁷ Σχόλια: Το άρθρο 316 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 22 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

¹³⁸ Σχόλια: Η παρ. 1 του άρθρ. 317 αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 23 του Ν.3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165,Τ". Α'

ΤΕΤΑΡΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 320

"Ορισμός δικασίμου και κλήτευση στο ακροατήριο" ⁽¹³⁹⁾

"1. Ο ορισμός δικασίμου στις περιπτώσεις κατηγορουμένων που κρατούνται προσωρινά γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα". ⁽¹⁴⁰⁾

2. Στις περιπτώσεις των άρθρων 244, 245, στοιχ. α' και 308 παρ. 3, ο κατηγορούμενος κλητεύεται στο ακροατήριο με κλητήριο θέσπισμα και στις περιπτώσεις των άρθρων 314 και 315 παρ. 3 και 4 με κλήση. Με τον ίδιο τρόπο κλητεύεται και ο αστικός υπεύθυνος (άρθρο 89). Το κλητήριο θέσπισμα και η κλήση του κατηγορουμένου συντάσσονται σε δύο αντίτυπα.

Το ένα επιδίδεται στον κατηγορούμενο και το άλλο επισυνάπτεται στη δικογραφία κατά τη συζήτηση της υποθέσεως.

3. Μετά την επίδοση της κλήσης ή του κλητηρίου θεσπίσματος ο εισαγγελέας δεν μπορεί να αποσύρει την υπόθεση από τη δικάσιμο που ορίστηκε, εξαιρούνται οι περιπτώσεις των άρθρων 169 παρ. 2 και 323.

Άρθρο 321

Περιεχόμενο του κλητηρίου θεσπίσματος και της κλήσης

1. Το κλητήριο θέσπισμα πρέπει να περιέχει: α) το ονοματεπώνυμο και, αν υπάρχει ανάγκη, και άλλα στοιχεία που καθορίζουν την ταυτότητα του κατηγορουμένου, β) τον προσδιορισμό του δικαστηρίου στο οποίο καλείται, γ) τη χρονολογία, την ημέρα της εβδομάδας και την ώρα που πρέπει να εμφανισθεί, δ) τον ακριβή καθορισμό της πράξης για την οποία κατηγορείται και μνεία του άρθρου του ποινικού νόμου που την προβλέπει και ε) τον αριθμό του, την επίσημη σφραγίδα και την υπογραφή του εισαγγελέα, του δημοσίου κατηγορούμενου ή του πταισματοδίκη (άρθρο 27 παρ. 2) που εξέδωσε το θέσπισμα. Τα ίδια στοιχεία πρέπει να περιέχει και το κλητήριο θέσπισμα, που επιδίδεται στον αστικώς υπεύθυνο (άρθρο 89). ⁽¹⁴¹⁾

2. Η κλήση για την εμφάνιση (άρθρο 320) ως προς την αξιόποινη πράξη πρέπει να αναφέρεται στο παραπεμπτικό βούλευμα, κατά τα λοιπά πρέπει επίσης να περιέχει όσα και το κλητήριο θέσπισμα.

3. Αντίγραφο του κλητηρίου θεσπίσματος ή της κλήσης πρέπει να επιδίδεται σε κάθε περίπτωση στον πολιτικώς ενάγοντα.

4. Η τήρηση των διατάξεων των παρ. 1 και 2 επιβάλλεται με ποινή ακυρότητας του κλητηρίου θεσπίσματος και της κλήσης.

5. Η έλλειψη στοιχείου του κύρους του κλητηρίου θεσπίσματος ή της κλήσεως αποδεικνύεται από το κλητήριο θέσπισμα ή την κλήση που επιδόθηκε στον κατηγορούμενο ή από το υπάρχον στη δικογραφία αντίτυπό του και σε έλλειψή του από το αποδεικτικό επιδόσεως. ⁽¹⁴²⁾

Άρθρο 322

Προσφυγή κατά της απευθείας κλήσης

1. Ο κατηγορούμενος που κλητεύθηκε απευθείας με κλητήριο θέσπισμα στο ακροατήριο του τριμελούς πλημμελειοδικείου έχει δικαίωμα, αφού ενημερωθεί για την προανάκριση, να προσφύγει στον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος, η προθεσμία δεν παρεκτείνεται εξαιτίας της απόστασης, γι' αυτή την

¹³⁹ Σχόλια: Ο εντός " " τίτλος του παρόντος άρθρου τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την περ. α' της παρ. 15 του άρθρ. 2 του ν. 2408/96 (Α' 104)

¹⁴⁰ Σχόλια: Η εντός " " παρ. 1 του παρόντος άρθρου τίθεται, με αναρίθμηση των υπολοίπων παρ., όπως προστέθηκε με την περ. β' της παρ. 15 του άρθρ. 2 του ν. 2408/96 (Α' 104)

¹⁴¹ Σχόλια: Η περιπτ. ε' αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 3 του άρθρ. 11 του Νόμ. 1941/18-18 Μαρτ. 1991 (ΦΕΚ Α' 41)

¹⁴² Σχόλια: Η παρ. 5 προστέθηκε από την παρ. 4 του άρθρ. 11 του Νόμ. 1941/18-18 Μαρτ. 1991 (ΦΕΚ Α' 41)

προσφυγή συντάσσεται έκθεση ενώπιον του γραμματέα της εισαγγελίας πρωτοδικών ή του γραμματέα του ειρηνοδικείου της διαμονής του, ο οποίος έχει υποχρέωση να το αναφέρει τηλεγραφικά στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών υποβάλλοντας ταυτόχρονα την έκθεση που συντάχθηκε. ⁽¹⁴³⁾

2. Ο εισαγγελέας των εφετών έχει υποχρέωση να αποφασίσει μέσα σε δέκα ημέρες από τότε που θα φτάσει σ' αυτόν η έκθεση προσφυγής, απορρίπτοντας την προσφυγή ή διατάσσοντας προανάκριση ή και συμπλήρωση της προανάκρισης που προηγήθηκε, μετά την ολοκλήρωση της οποίας ο εισαγγελέας εφετών ή απορρίπτει την προσφυγή ή διατάσσει την υποβολή της υπόθεσης στο δικαστικό συμβούλιο. Μπορεί επίσης να διατάξει την ενέργεια κύριας ανάκρισης, μετά την ολοκλήρωση της οποίας εφαρμόζονται όσα προβλέπονται στο άρθρο 308 παρ. 3, χωρίς να επιτρέπεται όμως νέα προσφυγή. Η διάταξη του εισαγγελέα εφετών που απορρίπτει την προσφυγή επιδίδεται στον κατηγορούμενο σύμφωνα με τα άρθρα 155 κ.ε., αν από την επίδοση έως τη δικάσιμο που ορίστηκε αρχικά μεσολαβεί τουλάχιστον το μισό της προθεσμίας που χρειάζεται για την κλήτευση, ο κατηγορούμενος έχει υποχρέωση να εμφανισθεί σ' αυτήν για να δικασθεί χωρίς άλλη κλήτευση.

3. «Ο κατηγορούμενος που κλητεύθηκε με κλητήριο θέσπισμα απευθείας στο ακροατήριο του τριμελούς εφετείου σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης 6 του άρθρου 111 έχει δικαίωμα, αφού ενημερωθεί για την προανάκριση, να προσφύγει στο αρμόδιο συμβούλιο εφετών μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο 1». ⁽¹⁴⁴⁾ Η προσφυγή υποβάλλεται στα όργανα που αναφέρονται στην ίδια παράγραφο ή στο γραμματέα της εισαγγελίας εφετών. Το συμβούλιο εφετών έχει υποχρέωση να αποφασίσει μέσα σε δέκα ημέρες από τότε που υποβλήθηκε η έκθεση προσφυγής μαζί με τη σχετική πρόταση του εισαγγελέα εφετών, απορρίπτοντας την προσφυγή ή διατάσσοντας προανάκριση ή συμπλήρωση της προανάκρισης που προηγήθηκε ή την ενέργεια κύριας ανάκρισης, μετά την ολοκλήρωση των οποίων το ίδιο συμβούλιο, αφού επανεισαχθεί σ' αυτό η υπόθεση από τον εισαγγελέα εφετών, ή απορρίπτει την προσφυγή ή αποφαινεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία ή παύει οριστικά την ποινική δίωξη. Το συμβούλιο αποφασίζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό. Το βούλευμα του συμβουλίου εφετών που απορρίπτει την προσφυγή επιδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 155 κ.ε. στον κατηγορούμενο. Αν από την επίδοση του βουλεύματος έως τη δικάσιμο που ορίστηκε αρχικά μεσολαβεί τουλάχιστον το μισό της προθεσμίας που ορίστηκε για κλήτευση, ο κατηγορούμενος έχει υποχρέωση να εμφανισθεί κατά τη δικάσιμο αυτή για να δικαστεί χωρίς άλλη κλήτευση. ⁽¹⁴⁵⁾

Άρθρο 323

Ανάκληση της εισαγωγής που έγινε με απευθείας κλήση

Ωστόσο αρχίσει η συζήτηση στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να αποσύρει την υπόθεση και να διατάξει κύρια ανάκριση, αν, από λόγους που εμφανίσθηκαν μετά την απευθείας κλήση στο ακροατήριο και δίνουν βαρύτερο χαρακτήρα στο πλημμέλημα, κρίνει ότι επιβάλλεται να γίνει κύρια ανάκριση.

Άρθρο 324

Εξαιρέσεις

Οι διατάξεις του άρθρου 322 δεν εφαρμόζονται αν η προσφυγή ασκήθηκε εκπρόθεσμα ή αν απαγορεύεται με ειδική διάταξη, αν εκείνος που ασκεί την προσφυγή έχει αντιρρήσεις, μπορεί να τις προβάλει μόνο στο δικαστήριο που δικάζει, αν το δικαστήριο δεχθεί τις αντιρρήσεις, κηρύσσει απαράδεκτη την εισαγωγή της υπόθεσης, ωστόσο αποφανθεί για την προσφυγή ο εισαγγελέας εφετών.

¹⁴³ Σχόλια: Με την παρ. 1 άρθρ. 6 Νόμ. 1653/31 Οκτ.-8 Νοεμ. 1986 (ΦΕΚ Α' 173), ορίστηκε ότι «Οι προθεσμίες των τριών ημερών που προβλέπονται στο άρθρ. 322 παρ. 1, 2 εδάφ. 1 και παρ. 3 εδάφ. 2 του Κ.Π.Δ. μεταβάλλονται σε προθεσμίες 10 ημερών».

¹⁴⁴ Σχόλια: Το πρώτο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 322 του Κ.Π.Δ. τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 28 παρ.1 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹⁴⁵ Σχόλια: Η παρ. 3 προστέθηκε με το άρθρ. 2 Νόμ. 3681/1957.

Άρθρο 325

Παραμονή των δικογραφιών στα γραφεία

Από τη στιγμή που θα επιδοθεί το κλητήριο θέσπισμα ή η κλήση για την εμφάνιση οι δικογραφίες και τα πειστήρια πρέπει να παραμένουν κατά τις εργάσιμες ώρες στο οικείο δικαστικό γραφείο. Ο παραβάτης τιμωρείται πειθαρχικά.

Άρθρο 326

Γνωστοποίηση των μαρτύρων

1. Ο αρμόδιος εισαγγελέας πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δημόσια συνεδρίαση επιδίδει στον κατηγορούμενο που παραπέμπεται να δικαστεί σε οποιοδήποτε ποινικό δικαστήριο, εκτός από το πταισματοδικείο και το μονομελές πλημμελειοδικείο, κατάλογο των μαρτύρων κατηγορίας που θα εξετασθούν. Ο κατάλογος αυτός μπορεί να καταγραφεί στο σώμα και μάλιστα στο τέλος του κλητηρίου θεσπίσματος ή της κλήσης για εμφάνιση. Στις περιπτώσεις των άρθρων 353 παρ. 1 και 365 δεν χρειάζεται η επίδοση καταλόγου σύμφωνα με αυτό το άρθρο.

2. Την ίδια υποχρέωση έχει και ο πολιτικώς ενάγων για τους μάρτυρες που κλητεύει ο ίδιος.

3. Ο κατηγορούμενος δεν έχει υποχρέωση να γνωστοποιήσει στον εισαγγελέα και στους διαδικούς τους μάρτυρες που κλητεύει. Όταν όμως κατηγορείται για πράξη για την οποία ο νόμος επιτρέπει την απόδειξη της αλήθειας, αν θέλει να αποδείξει την αλήθεια οφείλει να το δηλώσει εγγράφως και σ' αυτόν που έκανε την έγκληση και στον εισαγγελέα, στην έγγραφη αυτή δήλωση πρέπει να γνωστοποιεί ταυτόχρονα, με ποινή αποκλεισμού του δικαιώματός του και τους μάρτυρες που θα εξετάσει για την απόδειξη της αλήθειας. Η δήλωση επιδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 155 κ.ε. στον εισαγγελέα και σ' αυτόν που έκανε την έγκληση, με δαπάνη εκείνου που κάνει τη δήλωση, τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δίκη, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 361.

Άρθρο 327

Μάρτυρες που πρέπει να κλητευθούν

1. Ο εισαγγελέας και ο δημόσιος κατηγορος οφείλουν να κλητεύουν στο ακροατήριο όλους τους ουσιώδεις μάρτυρες κατηγορίας και υπεράσπισης.

Εκτός από τις αποδείξεις που έχουν συλλεγεί κατά την ανάκριση, μπορούν να προσκομίσουν στο ακροατήριο νέους μάρτυρες και άλλες αποδείξεις.

2. Ο κατηγορούμενος, εκτός από τους μάρτυρες που προσκαλούνται από τον ίδιο με δικές του δαπάνες, έχει δικαίωμα να ζητήσει από την αρμόδια αρχή να κλητεύσει υποχρεωτικά έναν τουλάχιστον μάρτυρα της εκλογής του αν κατηγορείται για πλημμέλημα, και δύο αν κατηγορείται για κακούργημα. Η αίτηση είναι απαράδεκτη, αν δεν αναφέρει την ακριβή διεύθυνση των μαρτύρων που προτείνονται, καθώς και το θέμα για το οποίο κυρίως θα γίνει η εξέταση. Η κλήτευση δεν είναι υποχρεωτική, αν το θέμα δεν έχει σχέση με την κατηγορούμενη πράξη ή αν ο μάρτυρας κατοικεί ή διαμένει στην αλλοδαπή.

3. Η αίτηση που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο υποβάλλεται στον αρμόδιο εισαγγελέα το αργότερο σε πέντε ημέρες από την επίδοση της κλήσης ή του κλητηρίου θεσπίσματος, διαφορετικά, είναι απαράδεκτη, κατά την υποβολή της αίτησης συντάσσεται στο ίδιο έγγραφο έκθεση για την παράδοσή της. «Η κλήτευση των μαρτύρων που προτείνονται μπορεί να γίνει το αργότερο δύο ημέρες πριν από τη δικάσιμο και με τηλεγράφημα, οπότε επέχει θέση αποδεικτικού η βεβαίωση του υπαλλήλου του Ο.Τ.Ε. για την κατάθεσή του, που γράφεται κάτω από αντίγραφο του τηλεγραφήματος. Για την τήρηση της προθεσμίας των δύο ημερών λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία καταθέσεως του τηλεγραφήματος». ⁽¹⁴⁶⁾

4. Οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 δεν εφαρμόζονται όταν ο κατηγορούμενος παραπέμπεται στο μονομελές πλημμελειοδικείο.

¹⁴⁶ Σχόλια: Το μέσα σε « » εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 7 του άρθρ. 12 του Νόμ. 1897/11-11 Σεπτ. 1990 (ΦΕΚ Α' 120)

Άρθρο 328

Εξέταση των μαρτύρων που έχουν κώλυμα να εμφανισθούν

Όταν ο εισαγγελέας ή ένας διάδικος, αφού παραπεμφθεί η υπόθεση στο ακροατήριο, θεωρεί ότι εξαιτίας ασθένειας ή άλλου ανυπέρβλητου κωλύματος δεν είναι δυνατό να εμφανισθεί στο δικαστήριο μάρτυρας που δεν εξετάστηκε στην ανάκριση, μπορεί να ζητήσει από τον πρόεδρο του δικαστηρίου ή τον πταισματοδίκη την ένορκη εξέταση του μάρτυρα. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η εξέταση γίνεται στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται από ανακριτικό υπάλληλο, που τον διορίζει ο δικαστής ο οποίος διέταξε την εξέταση, ο δικαστής ειδοποιεί τον εισαγγελέα και τους διαδίκους να παραστούν στην εξέταση είτε οι ίδιοι είτε εκπροσωπούμενοι από συνήγορό τους. Ο κατηγορούμενος, όταν βρίσκεται σε προσωρινή κράτηση έξω από τον τόπο της εξέτασης, δεν προσάγεται έχει όμως δικαίωμα να παραστεί δια συνηγόρου που διορίζει με απλή επιστολή, την οποία βεβαιώνει ο διευθυντής του καταστήματος όπου κρατείται. Η έκθεση για την εξέταση αυτή διαβάζεται στο ακροατήριο, διαφορετικά, η διαδικασία είναι άκυρη.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 329

Αρχή της δημοσιότητας

1. Η συζήτηση στο ακροατήριο, καθώς και η απαγγελία της απόφασης, γίνονται δημόσια σε όλα τα ποινικά δικαστήρια, και επιτρέπεται στον καθένα να παρακολουθεί ανεμπόδιστα τις συνεδριάσεις. Απαγορεύεται όμως η παρουσία στο ακροατήριο προσώπων που κατά την ελεύθερη κρίση εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση δεν συμπλήρωσαν το 17ο έτος της ηλικίας τους.

2. Αν πρόκειται για δίκες που είναι πιθανό να προσελκύσουν μεγαλύτερο αριθμό ακροατών από το συνηθισμένο, οι οποίοι μπορεί εξαιτίας της ανεπάρκειας του χώρου στον οποίο διεξάγεται η δίκη να εμποδίσουν την ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας, ο πρόεδρος του δικαστηρίου σε συνεννόηση με τον εισαγγελέα ορίζουν τον αριθμό των ακροατών, οπότε επιτρέπεται χωρίς διάκριση η είσοδος στον καθένα, ωστόσο συμπληρωθεί αυτός ο αριθμός.

Άρθρο 330

Συζήτηση κεκλεισμένων των θυρών

«1. Αν η δημοσιότητα της συνεδρίασης είναι επιβλαβής στα χρηστά ήθη ή συντρέχουν ειδικοί λόγοι να προστρατευθεί ο ιδιωτικός ή οικογενειακός βίος των διαδίκων, ιδίως αν η δημοσιότητα σε δίκη εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής έχει ως συνέπεια την ιδιαίτερη ψυχική ταλαιπωρία ή το διασυρμό του θύματος και μάλιστα ανηλικού, το δικαστήριο διατάσσει τη διεξαγωγή της δίκης ή ενός μέρους της χωρίς δημοσιότητα.»⁽¹⁴⁷⁾

2. Σ'αυτή την περίπτωση το δικαστήριο, αφού ακούσει τον εισαγγελέα ή το δημόσιο κατήγορο και τους διαδίκους, οφείλει να εκδώσει για το θέμα αυτό αιτιολογημένη απόφαση και να την απαγγείλει σε δημόσια συνεδρίαση.

Άρθρο 331

Προφορικότητα της διαδικασίας

Η διαδικασία στο ακροατήριο γίνεται προφορικά. Για τη συζήτηση συντάσσονται πρακτικά, και η απόφαση απαγγέλλεται προφορικά και διατυπώνεται εγγράφως σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 140 -144.

Άρθρο 332

Συμπεριφορά του δικαστή

¹⁴⁷ Σχόλια: Η παρ. 1 αντικ.,ως άνω, από το άρθρ. 7παρ. 3 του Ν. 3090 της 24/24.12.2002 - ΦΕΚ329, τ. Α'.

Αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στο ακροατήριο ο δικαστής δεν μεταχειρίζεται τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη δίκη κατά τον απαθή και ψύχραιμο τρόπο που επιβάλλεται, διαπράττει βαρύ πειθαρχικό παράπτωμα.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΚΕΙΝΟΥ ΠΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΕΙ ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Άρθρο 333

Γενική διεύθυνση της διαδικασίας

1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση δίνει την άδεια στον εισαγγελέα ή στο δημόσιο κατήγορο και στους συνέδρους δικαστές να υποβάλλουν ερωτήσεις.
2. Εκείνος που διευθύνει δίνει επίσης την άδεια στους διαδίκους όπως και στους συνηγόρους τους, να υποβάλουν ερωτήσεις στους εξεταζόμενους μάρτυρες, πραγματογνώμονες ή τεχνικούς συμβούλους και δεν επιτρέπει ερωτήσεις άσκοπες ή έξω από το θέμα. Δίνει επίσης σ' αυτούς το λόγο για να αγορεύσουν ή, όταν το ζητήσουν, για να κάνουν δηλώσεις, αιτήσεις ή ενστάσεις για οποιοδήποτε θέμα που αφορά την υπόθεση που συζητείται, εξετάζει τους μάρτυρες, τους κατηγορούμενους και τους αστικώς υπευθύνους και δημοσιεύει την απόφαση.
3. Όταν λάβει το λόγο ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος ή ένας από τους διαδίκους, έχουν δικαίωμα να λάβουν το λόγο και οι υπόλοιποι διάδικοι, ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του έχουν το δικαίωμα να μιλούν πάντοτε τελευταίοι.

Άρθρο 334

Ανάκληση στην τάξη

1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση μπορεί να διακόπτει τον εισαγγελέα και τους διαδίκους που έλαβαν το λόγο, όταν απομακρύνονται από το θέμα. Συνιστά επίσης στους διαδίκους και στους συνηγόρους να τηρούν το απαραίτητο μέτρο στις εκφράσεις τους και ανακαλεί στην τάξη όποιον από αυτούς χρησιμοποιεί απρεπείς εκφράσεις ή επιχειρεί προσωπικές επιθέσεις, εξάλλου, στον εισαγγελέα ή στο δημόσιο κατήγορο μπορεί να υποδεικνύει αυτό το άτομο. Αν, παρόλα αυτά, ένας από τους παραπάνω επιμένει σε τέτοιου είδους εκτροπή, είναι δυνατό να του αφαιρέσει το λόγο.
2. Μπορεί επίσης να απορρίπτει όλες τις προτάσεις που δεν βοηθούν καθόλου στην εξακρίβωση της αλήθειας και προκαλούν άσκοπη παράταση των συζητήσεων.

Επανόρθωση παραλήψεων

Άρθρο 335

Προσφυγή στο δικαστήριο

1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση μπορεί, αν το κρίνει δικαιολογημένο, να επιτρέψει σε εξαιρετικές περιπτώσεις να επανορθωθεί πριν από το τέλος της διαδικασίας κάποια παράλειψη στην οποία υπέπεσε ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος ή ένας από τους διαδίκους.
2. Εναντίον των διατάξεων που εκδίδονται από τον πρόεδρο κατά τα άρθρα 141 παρ. 2, 333, 334, της παρ. 1 αυτού του άρθρου και των άρθρων 337 παρ. 2 και 359 μπορεί να ασκηθεί αμέσως προσφυγή σε ολόκληρο το δικαστήριο.
3. ⁽¹⁴⁸⁾

Άρθρο 336

Θόρυβος και ανυπακοή

1. Αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στο ακροατήριο δημιουργηθεί θόρυβος ή εκδηλωθεί ανυπακοή σε μέτρα που αποφασίστηκαν ή σε διαταγές που δόθηκαν, εκείνος που διευθύνει τη

¹⁴⁸ Σχόλια: Η παρ. 3 καταργήθηκε με το εδ. ζ' της παρ. 18 του άρ. 34 του ν. 2173/1993.

συζήτηση έχει τη διακριτική ευχέρεια να επιβάλει είτε χρηματική ποινή 200 έως 2.000 δραχμών είτε αποβολή από το ακροατήριο είτε κράτηση έως 24 ωρών.

2. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει κατά του συνηγόρου που δημιουργεί θόρυβο ή δείχνει ανυπακοή σε μέτρα που αποφασίστηκαν μόνο τις πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στον "Κώδικα περί δικηγόρων". Αν απαγγελθεί πειθαρχική κατηγορία κατά του συνηγόρου, γίνεται αμέσως σύντομη διακοπή της συνεδρίασης, για να ετοιμάσει την υπεράσπισή του.

3. Την αστυνομική εξουσία της παρ. 1 την ασκεί κατά τη διάρκεια της διακοπής της συνεδρίασης ο εισαγγελέας, αν παρευρίσκεται στην αίθουσα των συνεδριάσεων.

Άρθρο 337

Σύλληψη για ψευδορκία

1. Αν κατά τη διάρκεια της αποδεικτικής διαδικασίας γεννηθεί εναντίον ενός μάρτυρα υπόνοια ψευδορκίας, εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση μπορεί με αίτηση του εισαγγελέα ή ενός διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως να διατάξει να μην απομακρυνθεί ο μάρτυρας αυτός από το ακροατήριο ωσότου τελειώσει η συζήτηση.

2. Αν ύστερα από το τέλος της συζήτησης εκείνος που τη διεύθυνε νομίζει ότι δεν διαλύθηκαν οι υπόνοιες για ψευδορκία, διατάσσει τη σύλληψη του υπόπτου και την παράδοσή του στον εισαγγελέα. Ο εισαγγελέας μπορεί να τον παραπέμψει αμέσως στο αρμόδιο δικαστήριο, για να δικασθεί σύμφωνα με τα άρθρα 417 κ.ε.

Άρθρο 338

Πλαστότητα εγγράφου

1. Αν κατά την ποινική δίκη προσβληθεί ως πλαστό κάποιο έγγραφο, το δικαστήριο ερευνά κατά το δυνατό τη γνησιότητα αυτού και, αν παρουσιαστούν ενδείξεις κατά ορισμένου προσώπου, αυτός που διευθύνει τη συζήτηση διατάσσει τη σύλληψη και την παραπομπή του στον αρμόδιο εισαγγελέα. Αν η πλαστογραφία αποδίδεται σε ορισμένο πρόσωπο, το δικαστήριο πράττει όσα ορίζονται στο άρθρο 38, χωρίς, με την επιφύλαξη της επομένης παραγράφου, να ερευνήσει το βάσιμο της κατηγορίας.

2. Αν κατά την κρίση του δικαστηρίου το έγγραφο είναι αναγκαίο για την απόφαση στην κύρια υπόθεση, το δικαστήριο ερευνά σε κάθε περίπτωση τη γνησιότητα αυτού και μόνο όταν κρίνει ότι υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι είναι πλαστό αναβάλλει με ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή του τη δίκη ωσότου περατωθεί η διαδικασία για την πλαστογραφία. ⁽¹⁴⁹⁾

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ

Άρθρο 339

Έναρξη της εκδίκασης

1. Μόλις αρχίσει η εκδίκαση οι διάδικοι και οι συνήγοροί τους, καθώς και οι μάρτυρες που κλητεύθηκαν, κάθονται στις ορισμένες γι' αυτούς θέσεις ή έδρες.

2. Οι κατηγορούμενοι που κρατούνται προσωρινά παρίστανται χωρίς χειροπέδες και μόνο φυλάσσονται. Όταν αρχίσει η εκδίκαση κάθε υπόθεσης, η συζήτηση εξακολουθεί χωρίς διακοπή ωσότου απαγγελθεί η απόφαση. Εκείνος που διευθύνει δεν μπορεί να διακόψει τη συζήτηση παρά μόνο κατά τα αναγκαία διαλείμματα για αναψυχή των δικαστών, των ενόρκων, των συνηγόρων, των μαρτύρων, των κατηγορουμένων και σε όσες άλλες περιπτώσεις ορίζει αυτός ο κώδικας.

Άρθρο 340

Προσωπική εμφάνιση του κατηγορουμένου

Σχόλια: (Τα δύο τελευταία εδάφια προστέθηκαν με το άρθρο 7 παράγραφος 4του Ν. 3090της 24/24.12.2002-ΦΕΚ329, τ.Α)'.

¹⁴⁹ Σχόλια: Το άρθρ. 338 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 10 άρθρ. 5 του Νομ. 1738/1987 (ΦΕΚ Α' 200)

1. Ο κατηγορούμενος οφείλει να εμφανίζεται αυτοπροσώπως στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση, μπορεί να διορίζει δικηγόρο ως συνήγορο για την υπεράσπισή του. Στα κακουργήματα ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει, από πίνακα που καταρτίζει κάθε χρόνο τον Ιανουάριο το διοικητικό συμβούλιο του οικείου δικηγορικού συλλόγου, υποχρεωτικά συνήγορο στον κατηγορούμενο που δεν έχει συνήγορο. «Την ίδια υποχρέωση έχει και ο δικαστής ανηλίκων, όταν ο ανήλικος κατηγορείται για πράξη, που αν την τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα»⁽¹⁵⁰⁾. Ο συνήγορος διορίζεται τρεις ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση, αν το ζητήσει ο κατηγορούμενος ακόμα και με απλή επιστολή προς τον εισαγγελέα ή τον πρόεδρο. Ο συνήγορος που διορίζεται εξ επαγγέλματος έχει στη διάθεσή του αμέσως τη δικογραφία.

«Σε δίκες για κακούργημα, οι οποίες λόγω της σοβαρότητας και του αντικειμένου τους πρόκειται να έχουν μακρά διάρκεια, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει με την ίδια διαδικασία στον κατηγορούμενο που δεν έχει συνήγορο δύο ή τρεις συνηγόρους από τον ίδιο πίνακα. Ο κατηγορούμενος δεν μπορεί να αρνηθεί την υπεράσπιση του από το συνήγορο ή τους συνηγόρους, που διορίστηκαν από τον πρόεδρο, μπορεί όμως με αιτιολογημένη αίτησή του να ζητήσει από το δικαστήριο την ανάκληση του διορισμού ενός μόνο συνηγόρου, οπότε η υπεράσπιση συνεχίζεται από τους λοιπούς, εφόσον είχαν διοριστεί περισσότεροι από ένας».⁽¹⁵¹⁾

2. «Σε πταίσματα, πλημμελήματα και κακουργήματα επιτρέπεται να εκπροσωπείται ο κατηγορούμενος από συνήγορο, τον οποίο διορίζει με έγγραφη δήλωση του. Η δήλωση γίνεται κατά τις διατυπώσεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 42 και πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρει την ακριβή διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής του κατηγορουμένου. Στην περίπτωση αυτή ο κατηγορούμενος θεωρείται παρών και ο συνήγορος του ενεργεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις γι' αυτόν. Το δικαστήριο σε κάθε περίπτωση μπορεί να διατάξει την προσωπική εμφάνιση του κατηγορουμένου, όταν κρίνει ότι αυτή είναι απαραίτητη για να βρεθεί η αλήθεια. Αν και μετά το γεγονός αυτό δεν εμφανιστεί ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη βίαιη προσαγωγή του, που εκτελείται, αν είναι δυνατό, ακόμα και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.»⁽¹⁵²⁾

3. Αν ο κατηγορούμενος δεν εμφανιστεί ή δεν εκπροσωπείται νομίμως από συνήγορο, δικάζεται σαν να ήταν παρών, εφόσον έχει νομίμως κλητευθεί».⁽¹⁵³⁾

4. «Ο αιτών την ακύρωση της διαδικασίας, την ακύρωση απόφασης, την αναστολή εκτέλεσης απόφασης λόγω ασκηθείσης εφέσεως ή αναιρέσεως και τον καθορισμό συνολικής εκπιέας ποινής μπορεί να εκπροσωπηθεί από συνήγορο, διοριζόμενο κατά τους όρους της παραγράφου 2. Για το παραδεκτό των ως άνω αιτήσεων, δεν απαιτείται να υποβληθεί ο αιτών στην εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης.»⁽¹⁵⁴⁾

Άρθρο 341

Αίτηση ακύρωσης της διαδικασίας

«1. Αν ο κατηγορούμενος που καταδικάστηκε από λόγους ανώτερης βίας ή από άλλα ανυπέρβλητα αίτια δεν μπόρεσε εγκαίρως να γνωστοποιήσει με οποιονδήποτε τρόπο στο δικαστήριο ανυπέρβλητο κώλυμα εμφάνισής του στη δίκη και να ζητήσει την αναβολή της συζήτησης (άρθρο 349), μπορεί να υποβάλει αίτηση για ακύρωση

της διαδικασίας που πραγματοποιήθηκε χωρίς την παρουσία του ή την εκπροσώπησή του από συνήγορο. Η αίτηση υποβάλλεται στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την έκδοσή της και αναφέρει τους λόγους ανώτερης βίας ή το ανυπέρβλητο κώλυμα. Νέα αίτηση για ακύρωση της ίδιας διαδικασίας είναι απαράδεκτη σε οποιουδήποτε λόγους και αν στηρίζεται».⁽¹⁵⁵⁾

2. «Η αίτηση αυτή επιτρέπεται μόνο για πλημμελήματα για τα οποία εκδόθηκε ανέκκλητη απόφαση και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης.»⁽¹⁵⁶⁾

«Μπορεί όμως ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, μόλις υποβληθεί η αίτηση για ακύρωση, να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης, ωστόσο

¹⁵⁰ Σχόλια: Στην παράγραφο 1 του άρθρου 340 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, μετά το τέλος του δεύτερου εδαφίου, προστίθεται τρίτο εδάφιο με το άρθρο 9 παρ.1 του Ν.3860/2010.

¹⁵¹ Σχόλια: Τα δύο τελευταία εδάφια προστέθηκαν με το άρθρο 7 παράγραφος 4 του Ν. 3090/2002- ΦΕΚ 329, τ.Α

¹⁵² Σχόλια: Η παρ.2 αντικ. ως άνω από το άρθρο 13 του Ν.3346/2005

¹⁵³ Σχόλια: Η παρ. 3 αντικ., ως άνω, από το αρθρ. 24 παρ. 2 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ. Α'

¹⁵⁴ Σχόλια: Η παρ. 4 προστέθηκε ως άνω, από το αρθρ. 14 του Ν. 3346/2005 ΦΕΚ 140, τ. Α'

¹⁵⁵ Σχόλια: Η παρ. 1 αντικ.. ως άνω, από το άρθρ. 25 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ. Α'

¹⁵⁶ Σχόλια: Το πρώτο εδάφιο αντικ. ως άνω από το άρθρο 15 του Ν.3346/2005.

εκδικαστεί η αίτηση. Σε περίπτωση μη χορηγήσεως της αναστολής, ο αιτών δύναται να προσφύγει στο δικαστικό συμβούλιο, μέσα σε δύο μέρες». ⁽¹⁵⁷⁾

Η αίτηση για ακύρωση εισάγεται, χωρίς να κλητευθεί εκείνος που την υπέβαλε, στην πρώτη δικάσιμο του δικαστηρίου που δίκασε, το οποίο αποφασίζει αμετάκλητα. Το δικαστήριο όμως είναι δυνατό να αναβάλει την συζήτηση για την αίτηση σε μεταγενέστερη ορισμένη δικάσιμο, αν προβάλλονται λόγοι ανώτερης βίας ή άλλα ανυπέρβλητα αίτια, εξαιτίας των οποίων εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν μπορεί να εμφανιστεί στη συζήτηση της αίτησης για ακύρωση. Αν γίνει δεκτή η αίτηση, ακυρώνεται η απόφαση που προσβάλλεται και διατάσσεται η νέα συζήτηση της υπόθεσης σε ρητή δικάσιμο, κατά την οποία ο κατηγορούμενος οφείλει να προσέλθει χωρίς να κλητευθεί. Κατά της απόφασης που εκδίδεται δεν του επιτρέπεται για κανένα λόγο αίτηση ακύρωσης.

Άρθρο 342

Λήψη της ταυτότητας του κατηγορουμένου

Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση ρωτά τον κατηγορούμενο για το ονοματεπώνυμό του, τον τόπο γέννησης και κατοικίας του, την ηλικία, το όνομα των γονέων, της συζύγου και των παιδιών του, το επάγγελμα, τη θρησκεία και, αν χρειάζεται, για κάθε περιστατικό που μπορεί να καθορίσει με μεγαλύτερη ακρίβεια την ταυτότητά του, συνιστώντας του να προσέχει την κατηγορία και τη σχετική συζήτηση, παράλληλα τον πληροφορεί ότι έχει το δικαίωμα να αντιτάξει στην κατηγορία πλήρη έκθεση των ισχυρισμών του, καθώς και να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του ύστερα από την εξέταση κάθε μάρτυρα ή την έρευνα οποιουδήποτε άλλου αποδεικτικού μέσου.

Άρθρο 343

Απαγγελία της κατηγορίας

Μόλις πάρει τα στοιχεία της ταυτότητας του κατηγορουμένου ή επιτραπεί η διεξαγωγή της δίκης χωρίς την παρουσία του (άρθ. 340 παρ. 2) και νομιμοποιηθούν οι υπόλοιποι διάδικοι, ο δημόσιος κατηγορός ή ο εισαγγελέας απαγγέλλει με συνοπτική ακρίβεια την κατηγορία, κατόπιν εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση ζητεί από τον κατηγορούμενο γενικές πληροφορίες για την πράξη για την οποία κατηγορείται, υπενθυμίζοντάς του ταυτόχρονα ότι θα απολογηθεί αφού τελειώσει η αποδεικτική διαδικασία. Όταν γίνουν αυτά, εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση διαβάζει δυνατά τον κατάλογο των μαρτύρων που κλητεύθηκαν και των πραγματογνωμόνων. Κατόπιν το δικαστήριο αποφασίζει για τυχόν περιπτώσεις συνάφειας ή συναιτιότητας ή χωρισμού της δίκης σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 128 - 131.

Άρθρο 344

Αποχώρηση του κατηγορουμένου

1. «Η αποχώρηση του κατηγορουμένου κατά τη διάρκεια της δίκης δεν κωλύει καθόλου την πρόοδο της διαδικασίας. Επιτρέπεται όμως στο συνήγορο του κατηγορουμένου να παραστεί στο συνήγορο του κατηγορουμένου να παραστεί αντί αυτόν. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει ή την αναβολή της δίκης ή τη διακοπή της για οκτώ ημέρες». ⁽¹⁵⁸⁾

Σε δίκες για κακούργημα ο πρόεδρος πρέπει πάντοτε να διορίζει στον κατηγορούμενο που αποχώρησε για οποιαδήποτε λόγο συνήθως για να παρίσταται αντί γι' αυτόν στη δίκη, αν αποχώρησε και ο συνήγορός του που είχε αρχικά διοριστεί.

2. Το δικαστήριο μπορεί πάντως να απαγορεύσει στον κατηγορούμενο που δεν κρατείται προσωρινά, να απομακρυνθεί από το ακροατήριο, ωστόσο απαγγελθεί η απόφαση.

Άρθρο 345

Ανάκληση της προσωρινής απόλυσης

(Καταργήθηκε από το άρθρο 26 παρ. 2 του Ν. 3160/2003)

Άρθρο 346

¹⁵⁷ Σχόλια: Το β' εδαφ. της παρ. 2αντικ., ως άνω, από το αρθρ.11 παρ. 7του Ν. 1941 της 18/18.3.1991-ΦΕΚ 41, τ. Α'

¹⁵⁸ Σχόλια:Τα μέσα σε «» εδάφια αντικαταστάθηκαν ως άνω από την παρ.1 άρθρ.26 Νόμ.3160/2003 (ΦΕΚ Α' 165)

Άρνηση του κατηγορουμένου να εμφανισθεί

"Αν ο κατηγορούμενος που κρατείται προσωρινά δεν μπορεί να εμφανιστεί στο δικαστήριο εξαιτίας νόμιμου κώλυματος, το δικαστήριο είτε αναβάλλει τη δίκη, είτε επιτρέπει την εκπροσώπηση του κατηγορουμένου απο συνήγορο που έχει διοριστεί κατά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 340 και την παράγραφο 1 του άρθρου 501' η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 344 εφαρμόζεται αναλόγως.»⁽¹⁵⁹⁾

Στην περίπτωση αυτή ο κατηγορούμενος δικάζεται σαν να ήταν παρών. Αν δεν αποδείξει το κώλυμα που επικαλέστηκε, το δικαστήριο διατάσσει τη βίαιη προσαγωγή του (άρθρο 340 παρ. 2). Νόμιμο κώλυμα αποτελούν οι περιπτώσεις ανώτερης βίας ή άλλων ανυπέρβλητων αιτίων.

Άρθρο 347

Απομάκρυνση του κατηγορουμένου που θορυβεί

1. Αν ο κατηγορούμενος δυσχεραίνει τη διεξαγωγή της δίκης, διαταράσσοντας με απρεπή συμπεριφορά την τάξη του δικαστηρίου και επιμένει σ' αυτό παρά τη νουθεσία του προέδρου και την προειδοποίηση ότι θα απομακρυνθεί από την συνεδρίαση, αν δεν συμμορφωθεί, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απομάκρυνσή του προσωρινά ή για όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο επιτρέπει στο συνήγορό του να παραστεί για εκείνον ως το τέλος της διαδικασίας' στα κακουργήματα εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 344. Με την ίδια απόφαση μπορεί να διαταχθεί και η κράτηση του κατηγορουμένου που θορυβεί (άρθρο 336 παρ. 1».⁽¹⁶⁰⁾

2. Το δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε να διατάξει την επάνοδο του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, οπότε ο γραμματέας του διαβάσει περιληπτικά τα όσα έγιναν κατά την απουσία του' το δ/ριο έχει την υποχρέωση να ενεργήσει έτσι, όταν πρόκειται να απολογηθεί ο κατηγορούμενος. Δεν εμποδίζεται πάντως να διατάξει να απομακρυνθεί πάλι ο κατηγορούμενος, αν εμφανιστεί περίπτωση της παρ. 1.

Άρθρο 348

Ασθένεια του κατηγορουμένου

«Αν εξαιτίας σοβαρής διαταραχής της υγείας του κατηγορουμένου γίνεται δυσχερής η περαιτέρω παρουσία του στη δίκη, το δικαστήριο, αφού διαπιστωθεί η κατάσταση αυτή με αυτοψία ή βεβαιωθεί από γιατρό, διατάσσει ή τη διακοπή της δίκης για οκτώ το πολύ ημέρες ή την αναβολή της. Μπορεί επίσης να επιτρέψει στον κατηγορούμενο να εκπροσωπηθεί από το συνήγορό του, αν το ζητήσει Αν και πάλι υπάρχει η ίδια νοσηρή κατάσταση ή αν αυτή που εμφανίστηκε για πρώτη φορά πρόκειται να διαρκέσει επί μακρό χρόνο, αφού το γεγονός αυτό βεβαιωθεί από γιατρό, το δικαστήριο συνεχίζει τη διεξαγωγή της δίκης, επιτρέποντας την εκπροσώπηση του κατηγορουμένου από το συνήγορό του. Στα κακουργήματα εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 344.»⁽¹⁶¹⁾

Άρθρο 349

Αναβολή της δίκης⁽¹⁶²⁾

1. Το δικαστήριο, μετά από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως, μπορεί να διατάξει μόνο μία φορά την αναβολή της δίκης για λόγους ανώτερης βίας, με αίτημα δε κάποιου από τους διαδίκους, μία μόνο φορά, για σοβαρούς λόγους υγείας ή λόγους ανώτερης βίας.

2. Η αναβολή που χορηγείται με αίτημα διαδίκου, για λόγο που αφορά αυτόν ή το συνήγορό του, δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες και διατάσσεται μόνο για σοβαρούς λόγους υγείας, οι οποίοι αποδεικνύονται με έγγραφο νοσηλευτικού ιδρύματος, ή λόγους ανώτερης βίας. Οι λόγοι αυτοί προσδιορίζονται στην απόφαση, η οποία πρέπει να είναι ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένη.

¹⁵⁹ Σχόλια: Το πρώτο εδάφ. αντικ., ως άνω, από το άρθρο 26 παρ. 3 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, Τ. Α'

¹⁶⁰ Σχόλια: Η παρ. 1 αντικ., ως άνω, από το αρθρ. 27 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

¹⁶¹ Σχόλια: Το άρθρο 348 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 28 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165,τ.Α'

¹⁶² Σχόλια: : Το άρθρο 349 τίθεται ως άνω όπως αντικ. με το άρθρο 20 παρ.1 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

3. Το δικαστήριο, πριν διατάξει την αναβολή, υποχρεούται να ερευνήσει τη δυνατότητα διακοπής της δίκης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες, αιτιολογώντας εμπειριστωμένα ότι δεν μπορεί ο λόγος αναβολής να αντιμετωπισθεί με διακοπή.

4. Δεύτερη αναβολή μπορεί να δοθεί για τους ίδιους ως άνω λόγους και σύμφωνα με τους άνω όρους. Κάθε άλλη αναβολή απαγορεύεται και το δικαστήριο μπορεί μόνο να διατάξει τη διακοπή της δίκης ή της συνεδρίασης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες και μέχρι δύο φορές.

5. Η αναβολή γίνεται σε ρητή δικάσιμο, την οποία το δικαστήριο ανακοινώνει στους παρόντες διαδίκους, μάρτυρες και πραγματογνώμονες και σε αυτήν κλητεύονται μόνο οι απόντες.

6. Εάν ο λόγος αναβολής αναγγέλθηκε από συνήγορο ή άλλο πρόσωπο για λογαριασμό απόντος διαδίκου και η συζήτηση αναβλήθηκε σε ρητή δικάσιμο, η περί αναβολής απόφαση επέχει θέση κλητεύσεώς του.

7. Η αποχή των δικηγόρων αποτελεί λόγο ανώτερης βίας για την αναβολή και δεν περιλαμβάνεται στους άνω περιορισμούς».

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Α) ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Άρθρο 350

Απαγόρευση επικοινωνίας μαρτύρων

1. Πριν ακόμα αρχίσει η εξέταση μαρτύρων, εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση παραγγέλλει στους μάρτυρες να αποχωρήσουν στο δωμάτιο που είναι προορισμένο γι' αυτούς.

2. Οι μάρτυρες πριν από την εξέτασή τους οφείλουν να μην επικοινωνούν με κανέναν από αυτούς που έχουν συμφέρον από την έκβαση της δίκης, ούτε να ακούν αυτά που λέγονται στη διαδικασία.

3. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση, αν το κρίνει αναγκαίο, διατάσσει τα πρόσφορα μέτρα για την αποφυγή οποιασδήποτε αθέμιτης επικοινωνίας.

Άρθρο 351

Σειρά κατά την εξέταση μαρτύρων

1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση προσδιορίζει τη σειρά κατά την οποία θα εξεταστούν οι μάρτυρες και θα υποβληθούν οι υπόλοιπες αποδείξεις. Ο ίδιος φροντίζει με επιμέλεια ώστε, με τη σειρά που θα προσδιοριστεί, να διασαφηνιστούν όσο το δυνατό πληρέστερα τα σχετικά με την πράξη και όλα όσα αφορούν την κατηγορία ή την υπεράσπιση, να διαλυθεί κάθε σύγχυση και να προκύψει βέβαιη πεποίθηση για τη δικαζόμενη κατηγορία, στηριγμένη σε βάσιμες αποδείξεις.

2. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση μπορεί να αναθέσει την εξέταση μαρτύρων σε έναν από τους δικαστές που συγκροτούν το δικαστήριο.

Άρθρο 352

Αναβολή της δίκης επειδή απουσιάζουν μάρτυρες

1. Αν κάποιος μάρτυρας ή πραγματογνώμονας που κλητεύτηκε νόμιμα δεν εμφανίστηκε όμως και η μαρτυρία του κρίνεται αναγκαία για την ανακάλυψη της αλήθειας, όταν ο κατηγορούμενος, και σε περίπτωση που είναι περισσότεροι ένας από αυτούς, κρατείται προσωρινά το δικαστήριο διατάσσει υποχρεωτικά τη διακοπή της δίκης έως οκτώ το πολύ ημέρες, καθώς και την κατά το άρθρο 231 βίαιη προσαγωγή των μαρτύρων ή των πραγματογνωμόνων, για τους οποίους μόλις προσαχθούν, εφαρμόζει τη διάταξη της παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

« 2. Αν κανένας από τους κατηγορούμενους δεν κρατείται προσωρινά και δεν εμφανίστηκε κατά τη συζήτηση μάρτυρας ή πραγματογνώμονας που κλητεύτηκε ή αν στην επανάληψη της δίκης που διακόπηκε σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο απουσιάζουν και πάλι οι ίδιοι μάρτυρες ή πραγματογνώμονες, επειδή δεν εκτελέστηκε η διαταγή για τη βίαιη προσαγωγή τους, το δικαστήριο, αν κρίνει αναγκαία την αναβολή της συζήτησης για την υπόθεση, την αναβάλλει σε ρητή δικάσιμο μέσα σε εξήντα ημέρες. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία για εμφάνιση και η παρέκτασή της συντέμνονται στο μισό. Το ίδιο ισχύει για τη δεύτερη αναβολή

της δίκης για οποιονδήποτε λόγο. Το δεύτερο, το τρίτο, το πέμπτο και το έκτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 349 εφαρμόζονται αναλόγως.»⁽¹⁶³⁾

3. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι χρειάζονται νέες αποδείξεις, μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση της υπόθεσης εφαρμόζοντας ανάλογα τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου αυτού.⁽¹⁶⁴⁾

Άρθρο 353

Προσαγωγή των μαρτύρων

1. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης είναι δυνατό να προσέλθει μάρτυρας που δεν κλητεύθηκε ή του οποίου το όνομα δεν γνωστοποιήθηκε και τη μαρτυρία του τη θεωρεί αναγκαία, μπορεί να διατάξει την άμεση εμφάνιση και εξέτασή του.

2. Το δικαστήριο διατάσσει τη βίαιη προσαγωγή, σύμφωνα με το άρθρο 231 παρ. 4, των μαρτύρων που κλητεύθηκαν για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, αν οι μάρτυρες αυτοί κατοικούν στην έδρα του δικαστηρίου και δεν προσέρχονται από απείθεια.

Μπορεί ακόμα να διατάξει σε κάθε περίπτωση την προσαγωγή τους με απλή συνοδεία' αυτό γίνεται σε εξαιρετικά επείγουσες περιστάσεις ή αν υπάρχουν λόγοι που δείχνουν ενδεχόμενη απροθυμία των μαρτύρων να εμφανιστούν.

3. Το δικαστήριο διατάσσει τη βίαιη προσαγωγή, σύμφωνα με το άρθρο 231 παρ. 4, των μαρτύρων που κλητεύθηκαν εμπρόθεσμα και δεν εμφανίστηκαν.

«4. Η συνεδρίαση μπορεί να διακοπεί μέχρι δεκαπέντε το πολύ ημέρες προκειμένου να εμφανιστούν ή να προσαχθούν οι μάρτυρες σ' αυτήν».⁽¹⁶⁵⁾

Άρθρο 354

Μάρτυρες που είναι αδύνατο να εμφανιστούν

Αν κάποιος μάρτυρας δεν εξετάστηκε καθόλου κατά την προδικασία και δεν είναι δυνατό ή είναι πολύ δύσκολο να εμφανιστεί, το δικαστήριο μπορεί να αναθέσει σε ένα από τα μέλη του ή σε άλλο δικαστή την εξέταση του μάρτυρα στον τόπο όπου διαμένει ή και στο σπίτι του, αν διαμένει στην έδρα του δικαστηρίου. Στην εξέταση αυτή, που μπορεί να γίνει και με διακοπή της δίκης (άρθρ. 353 παρ. 4), εφαρμόζονται όσα ορίζει το άρθρο 328. Η κατάθεση του μάρτυρα διαβάζεται στο ακροατήριο, διαφορετικά ακυρώνεται η διαδικασία (άρθρ. 365).

Άρθρο 355

Κλήτευση νέων μαρτύρων υπεράσπισης

Αν το δικαστήριο αναβάλει τη δίκη για ισχυρότερες αποδείξεις ή τη διακόψει για να εμφανιστούν νέοι μάρτυρες, οφείλει να διατάξει την κλήτευση και των νέων μαρτύρων που προτείνονται από τον κατηγορούμενο και δεν έχουν ακόμη κλητευθεί σύμφωνα με το άρθρο 327, οπότε κλητεύονται ένας μάρτυρας προκειμένου για πλημμέλημα ή έως δύο το πολύ προκειμένου για κακούργημα. Η παρ. 2 του άρθρου 327 εφαρμόζεται και σ' αυτή την περίπτωση.

Άρθρο 356

Δικαιώματα του εισαγγελέα και των διαδίκων μετά την αναβολή

Μετά την αναβολή της δίκης, κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί έως τη νέα δικάσιμο, και ο εισαγγελέας και οι διάδικοι μπορούν να ασκούν όλα τα δικαιώματα που τους παρέχονται σύμφωνα με τα άρθρα 325-328 κατά το προπαρασκευαστικό στάδιο της κύριας διαδικασίας.

Άρθρο 357

Διευκρινίσεις και ερωτήσεις στους μάρτυρες και στους κατηγορουμένους

1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση έχει δικαίωμα να απαιτήσει από το μάρτυρα όλες τις διευκρινίσεις που θεωρεί χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας. Το ίδιο δικαίωμα έχουν και οι άλλοι σύνεδροι δικαστές και ο εισαγγελέας, τηρώντας τη διάταξη του άρθρου 333.

¹⁶³ Σχόλια: Η παρ. 2 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 30 παρ. 1 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ. Α'

¹⁶⁴ Σχόλια: Οι παρ. 3 και 5 καταργήθηκαν και η παρ. 4 αριθμήθηκε ως παρ. 3 από το άρθρ. 30 παρ. 2 του Ν. 3160 της 24/30,6,2003-ΦΕΚ 165, τα Α'.

¹⁶⁵ Σχόλια: Η παρ. 4 αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 31 του Ν. 3160/2003

2. Μετά την εξέταση του μάρτυρα μπορούν επίσης οι ίδιοι να απευθύνουν και στον κατηγορούμενο όλες τις ερωτήσεις που είναι χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας.
3. Ο κατηγορούμενος και οι άλλοι διάδικοι, καθώς και οι συνήγοροί τους, έχουν το δικαίωμα να κάνουν απευθείας στο μάρτυρα ή τον πραγματογνώμονα ή τον τεχνικό σύμβουλο του κατηγορουμένου τις ερωτήσεις που είναι χρήσιμες για την εξακρίβωση της αλήθειας.
4. Ως προς τα άλλα σημεία της εξέτασης των μαρτύρων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 210 έως και 227. Όταν ένας μάρτυρας εξετάζεται στο ακροατήριο, η κατάθεσή του που είχε δοθεί κατά την προδικασία δεν διαβιβάζεται. Επιτρέπεται η ανάγνωση μόνο περικοπών της κατάθεσης για να βοηθηθεί η μνήμη του μάρτυρα ή για να επισημανθούν αντιφάσεις του.

Άρθρο 358

Παρατηρήσεις στις αποδείξεις που ενεργήθηκαν και ερωτήσεις

Μετά την εξέταση κάθε μάρτυρα ο εισαγγελέας και οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να αναφέρουν εναντίον του ή εναντίον της μαρτυρίας του οτιδήποτε μπορεί να καθορίσει ακριβέστερα την αξιοπιστία του και που συντείνει στην αποκάλυψη της αλήθειας, μπορούν να προβαίνουν σε δηλώσεις και εξηγήσεις σχετικά με τις καταθέσεις που έγιναν ή τα αποδεικτικά μέσα που εξετάστηκαν.

Άρθρο 359

Αποχώρηση και νέα εξέταση των μαρτύρων ⁽¹⁶⁶⁾

1. Όταν τελειώσει η εξέταση του μάρτυρα, αυτός παραμένει στο ακροατήριο έως το τέλος της αποδεικτικής διαδικασίας, εκτός αν το δικαστήριο του επιτρέψει να αποχωρήσει με τη συναίνεση του εισαγγελέα και των διαδίκων. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση έχει το δικαίωμα με αίτηση του εισαγγελέα, των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως να διατάξει να αποχωρήσουν από το ακροατήριο μερικοί ή όλοι οι μάρτυρες που εξετάστηκαν ή να εξεταστούν και πάλι μόνοι ή με την παρουσία άλλων μαρτύρων.
2. Οι Ειδικοί Επιθεωρητές και οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και όλων των Σωμάτων και Υπηρεσιών Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002, όταν εξετάζονται ως μάρτυρες στο ακροατήριο, αποχωρούν μόλις ολοκληρωθεί η εξέτασή τους, εκτός αν το δικαστήριο με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του διατάξει να παραμείνουν μέχρι το τέλος της αποδεικτικής διαδικασίας.»

Άρθρο 360

Απομάκρυνση του κατηγορουμένου

1. Αν το δικαστήριο πείθεται ότι η παρουσία ενός κατηγορουμένου θα εμπόδιζε την ειλικρινή κατάθεση κάποιου μάρτυρα ή συγκατηγορουμένου, μπορεί με απόφασή του να διατάξει την προσωρινή απομάκρυνση του κατηγορουμένου από το ακροατήριο, παραμένει όμως πάντοτε ο συνήγορός του. Στον κατηγορούμενο που επανέρχεται στο ακροατήριο ο πρόεδρος ανακοινώνει λεπτομερώς ό,τι έγινε και ειπώθηκε κατά το χρόνο της απουσίας του, διαφορετικά ακυρώνεται η διαδικασία.
2. Η παραπάνω διάταξη δεν έχει εφαρμογή στα μονομελή πλημμελειοδικεία και τα πταισματοδικεία.

Άρθρο 361

Προσβολή της τιμής του μάρτυρα

Η εξύβριση ή η δυσφήμιση του μάρτυρα μπορεί, κατά την κρίση του εισαγγελέα και με προφορική αίτηση εκείνου που προσβλήθηκε, να εισαχθεί αμέσως στο δικαστήριο που συνεδριάζει (άρθρο 116) για να δικαστεί κατά τη διαδικασία που εφαρμόζεται στα αυτόφωρα. Για την εξύβριση ή δυσφήμιση αυτή, αν η πράξη συνοδεύτηκε με θόρυβο, εκτός από την κύρια ποινή επιβάλλεται και η χρηματική ποινή που αναφέρεται στο άρθρο 336. Αν ο υπαίτιος ζητήσει να αποδείξει την αλήθεια, όπου αυτό επιτρέπεται, η δίκη του αναβάλλεται για την επόμενη ημέρα, οπότε θα διεξαχθεί η απόδειξη, και ο υπαίτιος δικάζεται χωρίς να κλητευθεί σαν να ήταν παρών. Η παράλειψη εισαγωγής της κατηγορίας για εξύβριση ή δυσφήμιση σύμφωνα με τη διαδικασία που εφαρμόζεται στα αυτόφωρα δεν αποκλείει την

¹⁶⁶ Σχόλια: Το άρθρο 359 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 παρ.4 του Ν.3849/2010 (ΦΕΚ Α-80)

περαιτέρω δίωξη κατά την κοινή διαδικασία. Αν η πράξη τελέστηκε από συνήγορο, δεν εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο αυτό.

Β) ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΨΙΑ

Άρθρο 362

Πραγματογνώμονες

1. Αφού εξεταστούν οι μάρτυρες, διαβάζονται οι εκθέσεις των πραγματογνώμωνων και των τεχνικών συμβούλων. Αν κληθούν στο ακροατήριο από τον εισαγγελέα εκείνοι που έκαναν την πραγματογνωμοσύνη για να την αναπτύξουν προφορικά, η ανάπτυξη αυτή γίνεται ύστερα από την ανάγνωση της γνωμοδότησης και οι πραγματογνώμονες περιορίζονται, όπως και οι κατά την προδικασία τεχνικοί σύμβουλοι, που κλητεύονται ταυτόχρονα από τον εισαγγελέα, στο να απαντούν στις ερωτήσεις που τους απευθύνονται. Αν κλήθηκαν αυτοί για πρώτη φορά στο ακροατήριο και εμφανίστηκαν, μπορούν να κληθούν από το διάδικο σύμφωνα με τα άρθρα 204 - 207 τεχνικοί σύμβουλοι, όχι περισσότεροι από τους πραγματογνώμονες, οι οποίοι περιορίζονται επίσης στην έκθεση των συμπερασμάτων τους και στους ουσιώδεις λόγους που τα στηρίζουν, καθώς και στην απάντηση των ερωτήσεων που τους υποβάλλονται (άρθρ. 208).
2. Οι πραγματογνώμονες και οι διερμηνείς δίνουν πριν από την εξέτασή τους τον όρκο που διατυπώνεται στα άρθρα 194 και 236 με παράλειψη του όρου της μυστικότητας. Οι τεχνικοί σύμβουλοι δεν ορκίζονται.
3. Αν διαταχθεί η διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης, το δικαστήριο έχει υποχρέωση να διορίσει ως εισηγητή μέλος του δικαστηρίου ή ανακριτικό υπάλληλο για να διεξαχθεί η πραγματογνωμοσύνη ενώπιόν του (άρθρ. 196).

Άρθρο 363

Αυτοψία

Αν αναβληθεί η υπόθεση για να γίνει αυτοψία, είναι όμως δύσκολο να μεταβεί επιτόπου ολόκληρο το δικαστήριο, η ενέργεια της αυτοψίας είναι δυνατό να ανατεθεί σε ένα από τα μέλη του δικαστηρίου, αν πρόκειται για τόπο που βρίσκεται έξω από την έδρα του δικαστηρίου, μπορεί να ανατεθεί και σε κάποιον ανακριτικό υπάλληλο που εδρεύει στον τόπο αυτό.

Γ) ΕΓΓΡΑΦΑ

Άρθρο 364

Ανάγνωση των εγγράφων

1. Στο ακροατήριο διαβάζονται οι εκθέσεις των ανακριτικών υπαλλήλων που συντάχθηκαν σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, καθώς και τα υπόλοιπα έγγραφα που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της αποδεικτικής διαδικασίας και δεν αμφισβητήθηκε η γνησιότητά τους. Αν χρειάζεται κάποιος από τους μάρτυρες ή τους κατηγορούμενους να αναγνωρίσει ένα έγγραφο ή πειστήριο, ο πρόεδρος το επιδεικνύει σ' αυτόν.
2. Διαβάζονται επίσης τα πρακτικά της ίδιας ποινικής δίκης που είχε αναβληθεί. Επίσης τα έγγραφα από άλλη ποινική ή πολιτική δίκη στην οποία εκδόθηκε αμετάκλητη απόφαση, αν το δικαστήριο κρίνει ότι η ανάγνωση αυτή είναι χρήσιμη.

Άρθρο 365

Ανάγνωση ένορκων καταθέσεων

1. Στις περιπτώσεις που είναι αδύνατη η εμφάνιση ενός μάρτυρα στο ακροατήριο εξαιτίας θανάτου, γήρατος, μακράς και σοβαρής ασθένειας, διαμονής στο εξωτερικό ή άλλου εξαιρετικά σοβαρού κωλύματος (άρθρο 219 παρ. 2) ή σε όσες άλλες περιπτώσεις ορίζει ο νόμος, διαβάζεται στο ακροατήριο, αν υποβληθεί αίτηση, η ένορκη κατάθεσή του που δόθηκε στην προδικασία, διαφορετικά ακυρώνεται η διαδικασία. Στις παραπάνω περιπτώσεις μπορεί το δικαστήριο να διατάξει όσα ορίζονται στο άρθρο 354.
2. Το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει μάρτυρα που κλητεύθηκε εκ παραδρομής. ⁽¹⁶⁷⁾

Δ) ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ

Άρθρο 366

Απολογία του κατηγορούμενου

1. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση καλεί τον κατηγορούμενο να απολογηθεί για την κατηγορία που του αποδίδεται. Κατά την απολογία του ο κατηγορούμενος πρέπει να μη διακόπτεται, εκτός αν επιμένει να απομακρύνεται από το θέμα, και να μην εμποδίζεται στην αφήγηση περιστατικών που αποκρούουν την κατηγορία. Αφού τελειώσει η απολογία, μπορούν να γίνουν ερωτήσεις στον κατηγορούμενο από εκείνον που διευθύνει τη συζήτηση, τον εισαγγελέα ή το δημόσιο κατήγορο και τους δικαστές. Οι υπόλοιποι διάδικοι, καθώς και οι συνήγοροί τους, επιτρέπεται να υποβάλλουν ερωτήσεις στον κατηγορούμενο μόνο με τη μεσολάβηση εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση.
2. Αν όσα εκθέτει ο κατηγορούμενος είναι στο σύνολό τους ή εν μέρει διαφορετικά από όσα ο ίδιος εξέθεσε στην προδικασία, είναι δυνατό να του διαβαστούν οι αντίθετες περικοπές της απολογίας του κατά την ανάκριση.
3. Ο κατηγορούμενος μπορεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας να συνεννοείται με το συνήγορό του, όχι όμως προκειμένου να δώσει απάντηση σε ερώτηση. Αν ο κατηγορούμενος αρνηθεί να απολογηθεί ή να απαντήσει σε ερώτηση, αυτό αναγράφεται στα πρακτικά.

Άρθρο 367

Εξέταση του αστικώς υπευθύνου

Μετά την απολογία του κατηγορούμενου εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση εξετάζει τον αστικώς υπεύθυνο, στον οποίο μπορούν να απευθύνουν ερωτήσεις ο εισαγγελέας, οι δικαστές και οι διάδικοι.

Άρθρο 368

Συμπληρωματικές έρευνες

Αφού απολογηθεί ο κατηγορούμενος και εξεταστεί ο αστικώς υπεύθυνος, εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση ρωτάει τον εισαγγελέα και τους διαδίκους, σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 333, αν έχουν ανάγκη από κάποια συμπληρωματική εξέταση ή διευκρίνιση, κατόπιν κηρύσσει τη λήξη της αποδεικτικής διαδικασίας. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στο πταισματοδικείο.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΙ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΗΝ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

¹⁶⁷ Σχόλια: Η παρ. 2 του παρόντος άρ. τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 7 του άρ. 34 του ν. 2172/1993.

Άρθρο 369

Αγορεύσεις

1. Όταν τελειώσει η αποδεικτική διαδικασία, εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση δίνει το λόγο στον εισαγγελέα ή στους εισαγγελείς (άρθρ. 32 παρ. 2), έπειτα στον πολιτικώς ενάγοντα, ο οποίος πρέπει να αναπτύξει συγχρόνως και το θέμα που αφορά τις απαιτήσεις του, δεν μπορεί όμως να επεκταθεί στο θέμα της ποινής που πρέπει να επιβληθεί, ύστερα στον αστικώς υπεύθυνο και τέλος δίνει το λόγο στον κατηγορούμενο.
2. Δικαίωμα δευτερολογίας έχει μόνο ένας εισαγγελέας και ο κατηγορούμενος ή ένας συνήγορός του. Η δευτερολογία πρέπει να περιορίζεται στην απόκρουση αντίθετων επιχειρημάτων και δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από μισή ώρα. Στη δευτερολογία έχουν το δικαίωμα να απαντήσουν ο εισαγγελέας και οι διάδικοι.
3. Ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορος του έχει πάντοτε το δικαίωμα να μιλήσει τελευταίος.

Άρθρο 370

Πώς τελειώνει η ποινική δίκη

Η ποινική δίκη τελειώνει: α) με την καταδίκη ή την αθώωση του κατηγορουμένου, β) με την οριστική παύση της ποινικής δίωξης, όταν έχει γίνει παραίτηση από το δικαίωμα της έγκλησης ή όταν έχει γίνει ανάκλησή της ή όταν έχει αμνηστευθεί η πράξη ή έχει παραγραφεί το αξιόποινό της ή όταν ο κατηγορούμενος έχει πεθάνει, γ) με την κήρυξη της ποινική δίωξης απαράδεκτης στις περιπτώσεις που υπάρχει δεδικασμένο (άρθρο 57), ή όταν δεν υπάρχει η έγκληση, αίτηση ή άδεια (αρ. 41 και 55) που απαιτείται για τη δίωξη.

Άρθρο 371

Κατάρτιση και δημοσίευση των αποφάσεων

1. Οι αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων δημοσιεύονται σε δημόσια συνεδρίαση από εκείνον που διευθύνει τη συζήτηση μετά την περάτωσή της και πριν αρχίσει η συζήτηση της επόμενης υπόθεσης. Αν για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί το δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του σε μεταγενέστερο χρόνο, αυτός που διευθύνει τη συζήτηση έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί την ώρα που θα δημοσιευθεί η απόφαση.
2. Οι αποφάσεις των πολυμελών δικαστηρίων καταρτίζονται από την ψήφο των δικαστών που συγκρότησαν το δικαστήριο σε μυστική διάσκεψη, στην οποία παρίσταται ο γραμματέας. Εκείνος που διευθύνει τη συζήτηση συγκεντρώνει τις ψήφους, αρχίζοντας από τον κατώτερο στο βαθμό και σε περίπτωση που οι δικαστές είναι ισόβαθμοι από το νεότερο στο βαθμό, ενώ ο ίδιος ψηφίζει τελευταίος. Αν υπάρχει διχογνωμία, επικρατεί η γνώμη της πλειοψηφίας ενώ σε περίπτωση ισοψηφίας, η ευμενέστερη γνώμη για τον κατηγορούμενο. Αν εκδηλώθηκαν περισσότερες από δύο γνώμες, οι δικαστές που ψήφισαν υπέρ της δυσμενέστερης γνώμης για τον κατηγορούμενο ή υπέρ της βαρύτερης ποινής προσχωρούν στη γνώμη εκείνων που ψήφισαν υπέρ της αμέσως ηπιότερης, ωστόσο επιτευχθεί η πλειοψηφία.
3. Πρώτα γίνεται ψηφοφορία για την ενοχή ή την αθώότητα του κατηγορουμένου για την πράξη που του αποδίδεται, όπως αυτή προέκυψε από την κύρια διαδικασία και για το χαρακτηρισμό της πράξης. Αφού κηρυχθεί ένοχος ο κατηγορούμενος, γίνεται αμέσως κατόπιν συζήτηση για την ποινή που θα πρέπει να επιβληθεί και ενδεχομένως για τα μέτρα ασφαλείας και για τις απαιτήσεις του πολιτικώς ενάγοντος.
4. Το δικαστήριο αφαιρεί από την ποινή που επιβλήθηκε το χρόνο της προσωρινής κράτησης του καταδικασμένου σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ποινικού κώδικα. Αν το δικαστήριο παρέλειψε να τον αφαιρέσει στην καταδικαστική απόφαση, μπορεί να το πράξει και με μεταγενέστερη απόφασή του, με αίτηση του καταδίκου ή του εισαγγελέα. Μπορεί επίσης να διορθώσει τα σφάλματα που έγιναν στον υπολογισμό. Όταν το δικαστήριο που επέβαλε την ποινή είναι το μικτό ορκωτό και η σύννοδος έχει λήξει, αρμόδιο για την αφαίρεση της προσωρινής κράτησης είναι το τριμελές εφετείο, ενώ αν η απόφαση είναι του μικτού ορκωτού εφετείου, αρμόδιο είναι το πενταμελές εφετείο. Εναντίον της απόφασης για τον απολογισμό του χρόνου της προσωρινής κράτησης επιτρέπεται το ένδικο μέσο της αναίρεσης.
5. Στην περίπτωση που ο κατηγορούμενος αθώωθηκε εφαρμόζεται και το άρθρο 71.

Άρθρο 372

Αποφάσεις που δημοσιεύονται στον τύπο

Στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει ότι η δικαστική απόφαση πρέπει να δημοσιευτεί στον τύπο, το δικαστήριο πρέπει να καθορίσει στην ίδια την απόφαση αν πρέπει να δημοσιευτεί ολόκληρη ή μόνο ορισμένα τμήματά της και σε ποιά ή ποιές εφημερίδες.

Άρθρο 373

Έξοδα. Τύχη των πραγμάτων που κατασχέθηκαν

Με την τελειωτική απόφαση οι διάδικοι που ηττήθηκαν στη δίκη καταδικάζονται στα έξοδα (άρθρα 581 επ.) με την ίδια απόφαση το δικαστήριο διατάσσει να αποδοθούν στον ιδιοκτήτη τα πράγματα που αφαιρέθηκαν και τα πειστήρια, όσα κατασχέθηκαν ή παραδόθηκαν κατά την ανάκριση και δεν έγινε άρση της κατάσχεσής τους σύμφωνα με το άρθρο 268, διατάσσει επίσης τη δήμευση των αντικειμένων που πρέπει να δημευτούν, στις προηγούμενες περιπτώσεις εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη του άρθρου 310 παρ. 2.

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤΟ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΕΙΟ

Άρθρο 374

Αριθμός, σειρά και κατανομή των υποθέσεων στο πλημμελειοδικείο ⁽¹⁶⁸⁾

1. Σε κάθε δικάσιμο προσδιορίζονται για εκδίκαση μέχρι τριάντα υποθέσεις, αν πρόκειται για το τριμελές πλημμελειοδικείο, ή μέχρι εξήντα, αν πρόκειται για το μονομελές. ο αριθμός αυτός μπορεί να αυξηθεί αν ο εισαγγελέας, με τη σύμφωνη γνώμη του διευθύνοντος το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη και τα στατικά δεδομένα, κρίνει ότι όλες οι υποθέσεις μπορούν να περατωθούν εντός της ημέρας.
2. Ο εισαγγελέας, όταν προσδιορίζει τις υποθέσεις κάθε δικασίμου τις κατανέμει σε τρία μέρη, αφού πάντοτε λάβει υπόψη τον χρόνο τελέσεως της πράξεως. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τις υποθέσεις, που επίκειται η παραγραφή τους, καθώς και εκείνες στις οποίες ο κατηγορούμενος κρατείται προσωρινά για τη δικαζόμενη υπόθεση, το δεύτερο εκείνες που προέρχονται από την αναβολή και το τρίτο τις λοιπές υποθέσεις, εκτός αν ο εισαγγελέας με διάταξή του κρίνει διαφορετικά.
3. Τρεις τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, ο γραμματέας της εισαγγελίας αναρτά, στον προς τούτο της εισαγγελίας, αντίγραφο της σειράς των υποθέσεων, σύμφωνα με το έκθεμα, σημειώνοντας και το χρόνο που θα εκδικαστούν. Η σειρά του εκθέματος δεν μπορεί να αλλάξει παρά μόνο με απόφαση του δικαστηρίου, που δημοσιεύεται κατά την έναρξη της συνεδριάσεως και αφορά υπόθεση στην οποία όλοι οι διάδικοι είναι παρόντες. Μπορεί όμως το δικαστήριο, με απόφαση του και κατά τη διάρκεια της συνεδριάσεως, να μεταθέσει τη συζήτηση για ορισμένη υπόθεση σε επόμενο αριθμό της σειράς, ύστερα από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως για εξαιρετικούς λόγους.

¹⁶⁸ Σχόλια: Το παρόν άρθρο τίθεται όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 7 του άρθ. 3 του ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α 88/28.5.1993)

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤΟ ΕΦΕΤΕΙΟ

Άρθρο 375

Ιδιαίτερες δικάσιμοι - Διακοπή των συνεδριάσεων ⁽¹⁶⁹⁾(170)

- «1. Στα τριμελή εφετεία κακουργημάτων ορίζονται ιδιαίτερες κατά μήνα δικάσιμοι, στις οποίες προσδιορίζονται αποκλειστικά και μόνο υποθέσεις με κατηγορούμενο ή κατηγορουμένους προσωρινά κρατούμενους, καθώς και υποθέσεις φορολογικών κακουργημάτων του ν. 2523/1997. Στα Εφετεία Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης οι ιδιαίτερες αυτές δικάσιμοι δεν μπορεί να είναι λιγότερες από τρεις κάθε μήνα μόνο για τις υποθέσεις με προσωρινά κρατούμενους και οπωσδήποτε μία για τις υποθέσεις φορολογικών κακουργημάτων. Για την εκδίκαση των συγκεκριμένων υποθέσεων τα εφετεία συνεδριάζουν και κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, εκτός από το μήνα Αύγουστο».
2. Οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου έχουν εφαρμογή και στο εφετείο εκτός από την παρ.
3. Το εφετείο όταν δικάζει πλημμελήματα μπορεί να διατάζει μία ή περισσότερες φορές τη διακοπή της συνεδρίασης έως δεκαπέντε ημέρες μέσα σε χρονικό διάστημα τριάντα το πολύ ημερών για ανυπέρβλητο κώλυμα που παρουσιάστηκε κατά τη διαδικασία, είτε από την πλευρά των δικαστών, είτε από την πλευρά των διαδίκων ή για να προσαχθούν με τη βία οι μάρτυρες (άρθρο 231 παρ. 4) ⁽¹⁷¹⁾
4. Σε δίκες που διαρκούν περισσότερο από ένα μήνα ή αφορούν κακούργημα, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη διακοπή της δίκης μέχρι 30 ημέρες κάθε φορά. Στο χρόνο της διακοπής της δίκης δεν συνυπολογίζονται οι ημέρες κατά τις οποίες το δικαστήριο δεν συνεδριάζει, λόγω αργιών, απεργιών, αποχής ή ανωτέρας βίας. ⁽¹⁷²⁾
5. Αν το ανυπέρβλητο κώλυμα παρουσιαστεί στο πρόσωπο κάποιου δικαστή, το εφετείο στη συζήτηση για την διακοπή της δίκης μπορεί να συγκροτηθεί και από άλλου δικαστές που αναπληρώνουν τους κωλυομένους.

Άρθρο 376

Αυτεπαγγέλτως διορισμός συνηγόρου

Σε περίπτωση που η κατηγορία αφορά κακούργημα, αν ο κατηγορούμενος δεν έχει συνήγορο και υποβάλλει σχετικό αίτημα, ο πρόεδρος διορίζει συνήγορό του, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 340 παρ. 1, και θέτει στη διάθεσή του τη δικογραφία (άρθρ. 325).

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤΑ ΜΙΚΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Άρθρο 377

Γενικές διατάξεις

1. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο και το μικτό ορκωτό εφετείο συγκροτούνται κάθε μήνα, εκτός από τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο, κατά τους οποίους μπορούν να συγκροτηθούν μόνο για εξαιρετικούς λόγους. Ο εισαγγελέας εφετών κρίνει αν υπάρχουν οι εξαιρετικοί λόγοι.
2. Η σύνοδος του δικαστηρίου διαρκεί είκοσι τέσσερις ημέρες, διαιρείται σε δύο δωδεκαήμερες περιόδους. Η σύνοδος δεν μπορεί να παραταθεί πέρα από τις είκοσι τέσσερις ημέρες. Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου εξακολουθεί και μετά την εικοστή τέταρτη ημέρα για να συνεχιστεί η εκδίκαση υπόθεσης που είχε αρχίσει πριν λήξει η σύνοδος.

¹⁶⁹ Σχόλια: Το παρόν άρθρο τίθεται όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 8 του άρθ. 3 του ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α 88/28.5.1993)

¹⁷⁰ Σχόλια: : Ο τίτλος του άρθρου 375 τίθεται ως άνω όπως τροποποιήθηκε με το με το άρθρο 20 παρ.2 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218). Οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του ίδιου άρθρου αναριθμούνται σε 2, 3, 4 και 5 και προστίθεται νέα παράγραφος 1.

¹⁷¹ Σχόλια: - Η παρ. 2 αντικ. , ως άνω, από το άρθρο 32 του Ν. 3160/2003-ΦΕΚ-165 τ.Α'

¹⁷² Σχόλια: - Η παρ. 3 του παρόντος άρθρου τίθεται όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 του ν. 1952/1991 (ΦΕΚ Α 87/15.6.1991) και στη συνέχεια αναριθμήθηκε από την παρ. 8 του άρθρου 3 του ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α 88/28.5.1993).

Άρθρο 378
Συγκρότηση δικαστηρίων

1. Κάθε χρόνο στη διάρκεια του Σεπτεμβρίου ο εισαγγελέας εφετών ορίζει με διάταξη την ημέρα που αρχίζει κάθε σύνοδος των μικτών ορκωτών δικαστηρίων της έδρας του και της περιφέρειάς του, καθώς και του μικτού ορκωτού εφετείου της περιφέρειάς του στους επόμενους μήνες από τον Οκτώβριο έως και τον Ιούνιο. Επίσης κάθε χρόνο μέσα στον Ιούνιο ο εισαγγελέας εφετών ορίζει με διάταξη τη συγκρότηση των παραπάνω δικαστηρίων για τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο, αν κατά την κρίση του εξαιρετικοί λόγοι επιβάλλουν τη συγκρότησή τους και σ' αυτούς τους μήνες.
2. Οι παραπάνω διατάξεις του εισαγγελέα των εφετών τοιχοκολλούνται στην αίθουσα κάθε μικτού ορκωτού δικαστηρίου και κάθε μικτού εφετείου αντίστοιχα. Η διάταξη που εκδίδεται τον Ιούνιο τοιχοκολλάται μόνο στην αίθουσα των δικαστηρίων όπου πρόκειται να συγκροτηθούν αυτά στους καλοκαιρινούς μήνες.

Άρθρο 379
Προσόντα ενόρκων

1. Ικανοί να εκπληρώσουν καθήκοντα ενόρκου είναι: α) Για το μικτό ορκωτό δικαστήριο, οι Έλληνες πολίτες και των δύο φύλων που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του πρωτοδικείου όπου συγκροτείται το μικτό ορκωτό δικαστήριο, έχουν συμπληρώσει το 30ο έτος της ηλικίας τους, δεν έχουν όμως περάσει το 70ο έχουν τουλάχιστον απολυτήριο από τη στοιχειώδη εκπαίδευση και δεν έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα. β) Για το μικτό ορκωτό εφετείο, οι Έλληνες πολίτες και των δύο φύλων που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του εφετείου, όπου συγκροτείται το μικτό ορκωτό εφετείο, έχουν συμπληρώσει το 40ο έτος της ηλικίας τους, δεν έχουν όμως περάσει το 70ο, έχουν τουλάχιστον απολυτήριο από Γυμνάσιο παλαιού τύπου ή από Λύκειο και δεν έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός ενόρκων που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του εφετείου, θεωρούνται ικανοί για να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου και εκείνοι που κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα έξω από την έδρα αλλά μέσα στην περιφέρεια του εφετείου.
2. Θεωρούνται ότι κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στην έδρα του δικαστηρίου και οι δημόσιοι πολιτικοί, δημοτικοί ή κοινοτικοί υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που υπηρετούν στην έδρα του δικαστηρίου με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, καθώς και οι υπάλληλοι οργανισμών ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και τραπεζών, που υπηρετούν στην έδρα αυτού του δικαστηρίου.

Άρθρο 380
Κωλύματα των ενόρκων

1. Δεν μπορούν να είναι ενόρκοι: α) ισοβίως οι κληρικοί κάθε θρησκευματος και κάθε γενικά βαθμού, καθώς και οι μοναχοί, β) προσωρινά και όσο διαρκεί η ιδιότητά τους ο πρόεδρος της δημοκρατίας, ο πρωθυπουργός, οι αντιπρόεδροι της κυβέρνησης, οι υπουργοί, οι υφυπουργοί, οι γενικοί γραμματείς των υπουργείων, οι βουλευτές, οι καθηγητές πανεπιστημίων, οι νομάρχες, οι διπλωματικοί υπάλληλοι, οι ισόβιοι δικαστικοί λειτουργοί κάθε κατηγορίας και οι πάρεδροι, το κύριο προσωπικό του νομικού συμβουλίου του κράτους, οι δήμαρχοι, οι πρόεδροι κοινοτήτων και οι υπάλληλοι της γραμματείας όλων των δικαστηρίων και των εισαγγελιών.

Άρθρο 381
Ισόβια ανικανότητα

Δεν είναι ισοβίως ικανοί να εκτελούν τα καθήκοντα του ενόρκου, ανεξάρτητα αν αποκαταστάθηκαν ή όχι, εκείνοι που καταδικάστηκαν αμετάκλητα για οποιοδήποτε έγκλημα από δόλο σε ποινή στερητική της ελευθερίας τους πάνω από τρεις μήνες.

Άρθρο 382
Προσωρινή ανικανότητα

Δεν είναι προσωρινά ικανοί να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου: 1) εκείνοι που παραπέμφθηκαν για οποιοδήποτε έγκλημα από δόλο για το οποίο ο νόμος προβλέπει ποινή

φυλάκισης τουλάχιστο τριών μηνών, 2) εκείνοι που βρίσκονται σε δικαστική απαγόρευση ή αντίληψη, 3) εκείνοι που πτώχευσαν ωστόσο αποκατασταθούν, 4) οι ασθενείς διανοητικά, 5) οι τυφλοί και οι κωφάλαλοι.

Άρθρο 383

Ετήσιοι γενικοί κατάλογοι ενόρκων

1. Το συμβούλιο των πλημμελειοδικών και το συμβούλιο των εφετών, αφού ακούσουν τον εισαγγελέα που υπηρετεί σε καθένα από αυτά, καταρτίζουν έως την 20ή Απριλίου κάθε έτους τον ετήσιο κατάλογο των ενόρκων για το μικτό ορκωτό δικαστήριο και για το μικτό ορκωτό εφετείο, αντίστοιχα, με βάση τα κριτήρια των άρθρων 379, 380, 381 και 382.
2. Οι κατάλογοι συντάσσονται αλφαβητικά και περιέχουν το επώνυμο, το κύριο όνομα, το όνομα του πατέρα και - προκειμένου για έγγαμη γυναίκα - το όνομα και το επώνυμο του συζύγου της, την ηλικία, το επάγγελμα, τη διεύθυνση και τις γραμματικές γνώσεις. Κατά τη σύνταξη των καταλόγων προτιμούνται πάντοτε εκείνοι που παρέχουν τις εγγυήσεις χρηστότητας, αμεροληψίας, ανεξαρτησίας γνώμης και κοινωνικής πείρας, καθώς επίσης και όσοι έχουν μόρφωση ανώτερη από εκείνη που απαιτεί ο νόμος για κάθε κατάλογο ενόρκων.
3. Για να συνταχθεί ο κατάλογος, οι παραπάνω εισαγγελείς μπορούν να ζητούν σχετικές πληροφορίες και ονομαστικές καταστάσεις, που να περιέχουν τα στοιχεία τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, από κάθε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή, καθώς και από κάθε νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν διαβιβάζονται έγκαιρα από τον εισαγγελέα στο αντίστοιχο συμβούλιο της πρώτης παραγράφου, το οποίο μπορεί από αυτά να συμπεριλάβει στον κατάλογο όσα ονόματα κρίνει. Μπορεί επίσης κάθε συμβούλιο να συμπεριλάβει στον κατάλογο και άλλα ονόματα που δεν αναφέρονται στους παραπάνω καταλόγους.
4. Ο κατάλογος αποτελείται, όσο είναι δυνατό, από ίσο αριθμό ονομάτων αντρών και γυναικών. Περιέχει συνολικά: α) για την Αθήνα έως 1.200, όχι όμως λιγότερα από 800 ονόματα, β) για τη Θεσσαλονίκη, Πειραιά και Πάτρα έως 1.000, όχι όμως λιγότερα από 600 ονόματα και γ) για τις υπόλοιπες πόλεις έως 750, όχι όμως λιγότερα από 150 ονόματα.
5. Το αργότερο έως το τέλος Απριλίου ο εισαγγελέας στέλνει στο γραμματέα του συμβουλίου όπου υπηρετεί και στο δήμαρχο της έδρας του από ένα αντίγραφο του καταλόγου των ενόρκων και από την πρώτη έως και τη δέκατη πέμπτη Μαΐου οι κατάλογοι παραμένουν τοιχοκολλημένοι στα γραφεία του συμβουλίου και του δημαρχείου για να ενημερώνονται οι πολίτες.

Άρθρο 384

Αιτήσεις - ενστάσεις και εκδίκασή τους. Οριστικοποίηση καταλόγου

1. Έως το τέλος Μαΐου ο εισαγγελέας πρωτοδικών, όσοι συμπεριλήφθηκαν στον κατάλογο, αλλά και κάθε πολίτης μπορούν να υποβάλλουν στο συμβούλιο πλημμελειοδικών αιτήσεις για να εγγραφούν ένορκοι εκείνοι που έχουν τα προσόντα τα αναφερόμενα στο άρθρο 379 ή ενστάσεις για να διαγραφούν όσοι δεν έχουν ή έχασαν τα προσόντα αυτά ή υπάγονται σε κάποιον από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρονται στα άρθρα 380, 381 και 382 ή όσοι έχουν άγνωστη διαμονή ή είναι ανύπαρκτα πρόσωπα ή έχουν πεθάνει. Οι αιτήσεις και οι ενστάσεις γίνονται στο γραμματέα της εισαγγελίας πρωτοδικών με έγγραφο, που του παραδίδεται, και ταυτόχρονα συντάσσεται έκθεση για την εγχείριση του εγγράφου, ή προφορικά, οπότε συντάσσεται έκθεση για την προφορική αίτηση ή ένσταση, η οποία υπογράφεται από εκείνον που υποβάλλει την αίτηση ή την ένσταση, καθώς και από το γραμματέα, που τις υποβάλλει στον εισαγγελέα στον οποίο υπηρετεί.
2. Στο πρώτο δεκαήμερο του Ιουνίου ο εισαγγελέας πρωτοδικών υποβάλλει στο συμβούλιο πλημμελειοδικών τις αιτήσεις και τις ενστάσεις της παραπάνω παραγράφου μαζί με τις προτάσεις του.
3. Μέσα στον ίδιο μήνα το συμβούλιο πλημμελειοδικών αποφαινεται για τις αιτήσεις και τις ενστάσεις με απόφασή του και εγγράφει αυτούς που πρέπει να εγγραφούν, διαγράφει αυτούς που πρέπει να διαγραφούν και κηρύσσει τον κατάλογο οριστικό, ο κατάλογος ισχύει για το αμέσως επόμενο δικαστικό έτος από την 1η Οκτωβρίου έως τις 30 Σεπτεμβρίου.
4. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν καταρτιστεί ή δεν κηρυχθεί οριστικός ο ετήσιος γενικός κατάλογος, ισχύει ο οριστικός κατάλογος του προηγούμενου δικαστικού έτους.

Άρθρο 385

Κατάλογος των ενόρκων για τη σύνοδο

1. Δέκα πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν αρχίσει η μηνιαία σύνοδος του μικτού ορκωτού δικαστηρίου το οικείο συμβούλιο πλημμελειοδικών, αφού ακούσει τον εισαγγελέα, με απόφασή του εκλέγει γι' αυτή τη σύνοδο από τον ετήσιο γενικό κατάλογο α) στην Αθήνα 100 ενόρκους, β) στη Θεσσαλονίκη, Πειραιά και Πάτρα από 80 ενόρκους και γ) στις υπόλοιπες πόλεις από 60 ενόρκους.

2. Την ίδια ημέρα που εκλέγονται οι ένορκοι κάθε συνόδου το τριμελές πλημμελειοδικείο κληρώνει από εκείνους που εκλέχθηκαν κατά την παραπάνω παράγραφο: α) για το μικτό ορκωτό δικαστήριο Αθηνών, 40 ενόρκους, β) για το μικτό ορκωτό δικαστήριο Θεσ/νίκης, Πειραιά και Πάτρας, από 36 ενόρκους και γ) για το μικτό ορκωτό δικαστήριο των άλλων πόλεως από 32 ενόρκους, στην κλήρωση είναι παρών και ο εισαγγελέας, και συντάσσεται πρακτικό. Στο πρακτικό συμπεριλαμβάνεται ο κατάλογος των ενόρκων που κληρώθηκαν για τη σύνοδο, στον οποίο καταχωρίζονται τα ονόματα των ενόρκων με την σειρά της κλήρωσής τους και με σημείωση του αριθμού που έχει καθένας από εκείνους που κληρώθηκαν στον ετήσιο γενικό κατάλογο. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν δεν περιλαμβάνονται στην εκλογή των ενόρκων για τη σύνοδο του αμέσως επόμενου μήνα.

3. Από τους ενόρκους που σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο κληρώθηκαν: α) οι 20 που κληρώθηκαν πρώτοι από το συμβούλιο πλημμελειοδικών Αθηνών είναι οι ένορκοι της περιόδου του πρώτου δωδεκαημέρου της συνόδου του μικτού ορκωτού δικαστηρίου Αθηνών, και οι υπόλοιποι 20 ύστερα από αυτούς είναι οι ένορκοι της περιόδου του δεύτερου δωδεκαημέρου της ίδιας συνόδου, β) οι 18 πρώτοι που κληρώθηκαν από τα συμβούλια πλημμελειοδικών Θεσ/νίκης, Πειραιά και Πάτρας είναι οι ένορκοι της περιόδου του πρώτου δωδεκαημέρου του μικτού ορκωτού δικαστηρίου της έδρας του καθενός, και οι υπόλοιποι 18 ύστερα από αυτούς είναι οι ένορκοι της περιόδου του δεύτερου δωδεκαημέρου της ίδιας συνόδου και γ) οι 16 πρώτοι που κληρώθηκαν από κάθε συμβούλιο πλημμελειοδικών των υπόλοιπων πόλεων είναι οι ένορκοι της περιόδου του πρώτου δωδεκαημέρου της συνόδου του μικτού δικαστηρίου της έδρας του καθενός και οι υπόλοιποι 16 είναι οι ένορκοι της περιόδου του δεύτερου δωδεκαημέρου της συνόδου.

Άρθρο 386

Παράλειψη εκλογής και κλήρωσης

Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν έγινε από κάποιο συμβούλιο πλημμελειοδικών ή τριμελές πλημμελειοδικείο η εκλογή ή η κλήρωση των ενόρκων για κάποια σύνοδο σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο, ισχύει γι' αυτή τη σύνοδο ο κατάλογος των ενόρκων της προηγούμενης συνόδου, για την οποία έγινε κλήρωση, ακόμη και αν αυτή ανήκει στο προηγούμενο δικαστικό έτος, οι ένορκοι αυτοί θεωρούνται ότι κληρώθηκαν και για τη σύνοδο όπου έγινε η παράλειψη, χωρίς να ισχύει ο περιορισμός του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου.

PoliceNET of Greece - <http://www.policenet.gr>

Άρθρο 387

Κλήτευση και δηλώσεις των ενόρκων που κληρώθηκαν

1. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν για τη σύνοδο καλούνται με κλήση του εισαγγελέα πρωτοδικών να εμφανιστούν στους τακτικούς δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος και να εμφανίζονται σ' αυτούς για να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους σε κάθε δικάσιμο της δωδεκαήμερης περιόδου για την οποία κληρώθηκαν.

2. Η κλήση επιδίδεται σ' αυτούς που κληρώθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 155 παρ. 1 - 2 πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν αρχίσει η σύνοδος.

3. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν για τη σύνοδο οφείλουν πριν από την έναρξη της συνόδου να δηλώσουν στον εισαγγελέα των πρωτοδικών - που τους καλεί γι' αυτό το σκοπό - αν έχουν ή έχασαν τα κατά το άρθρο 379 προσόντα ή αν υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρονται στα άρθρα 380, 381, και 382, για να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου.

4. Τη δήλωση αυτή μπορούν να την κάνουν οι ένορκοι και με δική τους πρωτοβουλία.

5. Για τη δήλωση συντάσσεται έκθεση, που την υπογράφουν εκείνος που δηλώνει, ο εισαγγελέας και ο γραμματέας.

6. Ο ένορκος που παραλείπει να κάνει τη δήλωση που οφείλει ύστερα από την πρόσκληση του εισαγγελέα ή αποκρύπτει την αλήθεια, είτε με τη δήλωση αυτή είτε με τη δήλωση που έκανε από δική του πρωτοβουλία, τιμωρείται με φυλάκιση το πολύ ενός έτους ή με χρηματική ποινή.

Άρθρο 388

Διαγραφή και αντικατάσταση των ενόρκων που κληρώθηκαν

1. Στη συνεδρίαση που γίνεται στο ακροατήριο κατά την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος διαβάζεται ο κατάλογος των ενόρκων που κληρώθηκαν για τη σύνοδο και για τις δύο δωδεκαήμερες περιόδους της συνόδου. Οι τακτικοί δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου με την ανάγνωση του καταλόγου διατάσσουν να διαγραφούν εκείνοι από τους ενόρκους που κληρώθηκαν για τους οποίους προκύπτει ότι δεν έχουν ή ότι έχασαν τα κατά το άρθρο 379

προσόντα ή ότι υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρονται στα άρθρα 380, 381 και 382, για να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του ενόρκου, ή ότι έχουν άγνωστη διαμονή ή ότι είναι ανύπαρκτα πρόσωπα ή ότι έχουν πεθάνει, η διαταγή αυτή μνημονεύεται στο πρακτικό της συνεδρίασης. Επίσης προκειμένου για τις δηλώσεις που έγιναν σύμφωνα με το άρθρο 387 παρ. 3 - 4, διατάσσουν με τον ίδιο τρόπο να διαγραφούν από τον ίδιο κατάλογο της συνόδου εκείνοι που υπέβαλαν αυτές τις δηλώσεις, αν και γι' αυτούς υπάρχει κάποιος λόγος από τους αναφερόμενους παραπάνω σχετικά με τα προσόντα και τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας.

2. Οι ίδιοι τακτικοί δικαστές ευθύς μετά την διαγραφή και στην ίδια συνεδρίαση κληρώνουν από εκείνους τους ενόρκους που εκλέχθηκαν για τη σύνοδο σύμφωνα με το άρθρο 385 παρ. 1 ίσον αριθμό άλλων ενόρκων αντίστοιχα με εκείνους που διαγράφηκαν, οι ένορκοι αυτοί αντικαθιστούν εκείνους που διαγράφηκαν και παίρνουν τη θέση τους με τον ίδιο αριθμό κλήρωσης που είχαν διαγραφμένοι, για όλα αυτά γίνεται αναφορά στο πρακτικό. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν με αυτό τον τρόπο ειδοποιούνται αμέσως ότι οφείλουν να εμφανίζονται στους τακτικούς δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου στις επόμενες ύστερα από την κλήρωσή τους δικασίμους της δωδεκαήμερης περιόδου που κληρώθηκαν για να εκπληρώσουν τα καθήκοντα τους, η ειδοποίηση γίνεται με επίδοση σ' αυτούς κλήσης τους εισαγγελέα πρωτοδικών.

3. Όλα όσα ορίζονται στις παρ. 1 και 2 αυτού του άρθρου καθώς και στις παρ. 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 287, εφαρμόζονται και κατά τη διάρκεια της συνόδου, αν σ' αυτή εμφανιστούν δυσκολίες ως προς τη σύνθεση του μικτού ορκωτού δικαστηρίου για τους λόγους που αναφέρονται στα άρθρα αυτά.

Άρθρο 389

Απαλλαγή από τα τέλη

Συντάσσονται ατελώς όλες οι αιτήσεις, ενστάσεις και εκθέσεις για εγγραφή ή διαγραφή ενόρκων κατά το άρθρο 384 παρ. 2, καθώς και δηλώσεις και εκθέσεις για τα προσόντα, κωλύματα ή την ισόβια ή την προσωρινή ανικανότητα των ενόρκων κατά το άρθρο 387 παρ. 3, 4, 5 και 6, όπως επίσης και τα σχετικά με αυτά πρακτικά που γίνονται κατά το άρθρο 388 παρ. 1 και 2.

Άρθρο 390

Αμφιβολίες για την ταυτότητα των ενόρκων που κληρώθηκαν

1. Κάθε αμφιβολία ή αμφισβήτηση για την ταυτότητα ενόρκου που κληρώθηκε για τη σύνοδο μπορεί να προβληθεί στους τακτικούς δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου μόνο κατά την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων είτε την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος είτε την ημέρα της δικασίμου, στη δεύτερη όμως περίπτωση, κατά την ανάγνωση που γίνεται για να συμπληρωθούν τα ονόματα και να τοποθετηθούν στην κληρωτίδα μόλις εκφωνηθεί το όνομα του ενόρκου και πριν διαβαστεί το επόμενο όνομα, διαφορετικά καλύπτεται κάθε ακυρότητα που προκύπτει από αυτό το λόγο.

2. Αν οι τακτικοί δικαστές αποφανθούν ότι εκείνος που προσκλήθηκε ή εμφανίστηκε δεν είναι ο ένορκος που κληρώθηκε, καθώς και ότι ο ένορκος που κληρώθηκε δεν έχει ή έχασε τα κατά το άρθρο 379 προσόντα ή ότι υπάγεται σε κάποια από τις περιπτώσεις κωλύματος ή ισόβιας ή προσωρινής ανικανότητας που αναφέρονται στα άρθρα 380, 381 και 382, ή ότι έχει άγνωστη διαμονή ή ότι είναι ανύπαρκτο πρόσωπο ή ότι έχει πεθάνει, διατάσσουν να διαγραφεί από τον κατάλογο των ενόρκων της συνόδου. Κατόπιν εφαρμόζονται όσα ορίζει το άρθρο 388 παρ. 2.

Άρθρο 391

Επακόλουθα από την απουσία ενόρκων - Ποινή των λιπενόρκων

1. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν για τη σύνοδο, αν κλητεύθηκαν κατά το άρθρο 387 παρ. 1 και 2, οφείλουν να εμφανίζονται στους τακτικούς δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου την ημέρα που αρχίζει η σύνοδος, καθώς και σε κάθε άλλη δικάσιμο της δωδεκαήμερης περιόδου για την οποία κληρώθηκαν, για να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους. Την ίδια υποχρέωση έχει σε κάθε δικάσιμο της περιόδου για την οποία κληρώθηκε, και κάθε ένορκος που έχει κληρωθεί για να αντικαταστήσει όποιον διαγράφηκε, αν ειδοποιήθηκε σχετικά κατά το άρθρο 388 παρ. 2.
2. Οι ένορκοι που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, αν απουσιάσουν χωρίς νόμιμο λόγο, τιμωρούνται με απόφαση των τακτικών δικαστών αμέσως μετά την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων με χρηματική ποινή 20.000 έως 40.000 δραχμών. Τιμωρείται επίσης για κάθε νέα απουσία στη διάρκεια της ίδιας δωδεκαήμερης περιόδου με χρηματική ποινή 30.000 έως 60.000 δραχμών.
3. Νόμιμοι λόγοι απουσίας θεωρούνται: α) ασθένεια του ενόρκου ή μέλους της οικογένειάς του, που δεν του επιτρέπει να εμφανιστεί προσωπικά και βεβαιώνεται με ιατρικό πιστοποιητικό, β) έκτακτη δημόσια υπηρεσία, που βεβαιώνεται επίσημα και αιτιολογημένα από την προϊστάμενη αρχή, γ) σπουδαίοι και ειδικώς κάθε φορά διαπιστωμένοι λόγοι, που έκαναν αδύνατη την προσωπική εμφάνιση του ενόρκου.
4. Οι τακτικοί δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, αν η απουσία των ενόρκων κάνει αδύνατη την κλήρωση για τη σύνθεση του δικαστηρίου, μπορούν να διατάσσουν τη βίαιη προσαγωγή τους καθώς και τη διακοπή της συνεδρίασης κατά το άρθρο 402, για να εκτελεστεί η βίαιη προσαγωγή, αυτό μπορεί να γίνει ανεξάρτητα από το αν εφαρμοστούν οι προηγούμενες παράγραφοι και τα οριζόμενα στο άρθρο 392.
5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, καθώς και του άρθρου 392 εφαρμόζονται αναλόγως και αν, χωρίς να υπάρχει περίπτωση ανώτερης βίας, ο ένορκος που κληρώθηκε αποχώρησε κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης ή δεν επέστρεψε ύστερα από διακοπή της.

Άρθρο 392

Αίτηση ακύρωσης από τους ενόρκους που τιμωρήθηκαν

1. Οι αποφάσεις που επιβάλλουν την ποινή που αναφέρεται στην παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου συντάσσονται και υπογράφονται μέσα σε πέντε ημέρες, ο γραμματέας στέλνει αντίγραφα τους το αργότερο την επόμενη ημέρα από την υπογραφή τους στον εισαγγελέα εφετών, και, να πρόκειται για δικαστήριο έξω από την έδρα του εφετείου, στον εισαγγελέα πρωτοδικών. Ο εισαγγελέας φροντίζει την ίδια ημέρα να επιδοθεί σ' εκείνον που τιμωρήθηκε η απόφαση είτε με δικαστικό επιμελητή είτε με επιμελητή των δικαστηρίων. Αν η επίδοση γίνεται έξω από την πόλη όπου έχει την έδρα του το δικαστήριο, ή έξω από τους συνοικισμούς, ή τα προάστια της, είναι δυνατό να δοθεί παραγγελία γι' αυτήν και σε κάθε όργανο της δημόσιας δύναμης, αν δεν υπάρχει επιμελητής ή απουσιάζει ή έχει κώλυμα.
2. Αν ο ένορκος που τιμωρήθηκε είχε νόμιμο λόγο να απουσιάσει, από ανώτερη όμως βία ή ανυπερβλήτα αίτια δεν μπόρεσε να τον γνωστοποιήσει στους τακτικούς δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου την ημέρα που απουσίαζε, μπορεί να υποβάλει αίτηση για ακύρωση της απόφασης μέσα σε 15 ημέρες από τότε που έγινε η επίδοση, η αίτηση παραδίδεται στο γραμματέα του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, ο οποίος συντάσσει έκθεση για αυτήν. Η αίτηση πρέπει να περιέχει ειδικά και συγκεκριμένα το λόγο της απουσίας, καθώς και τα περιστατικά εξαιτίας των οποίων δεν έγινε δυνατό να γνωστοποιηθεί έγκαιρα, η αίτηση καταχωρίζεται αμέσως από το γραμματέα στο οικείο βιβλίο και στέλνεται στον εισαγγελέα που αναφέρεται στην παρ. 1.
3. Αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης η υποβολή αίτησης για ακύρωση σύμφωνα με τα παραπάνω.
4. Ο εισαγγελέας εισάγει την αίτηση σε επόμενη σύνοδο, όσο το δυνατό πιο σύντομα, ύστερα όμως από προηγούμενη κλήτευση εκείνου που υπέβαλε την αίτηση. Η κλήση επιδίδεται οκτώ ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συζήτηση, η προθεσμία αυτή για εμφάνιση δεν παρεκτείνεται εξαιτίας της απόστασης.
5. Οι τακτικοί δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου αποφαινόμενοι αμετάκλητα ως προς την αίτηση. Εκείνος που υπέβαλε την αίτηση έχει την υποχρέωση να εμφανιστεί ο ίδιος ή να παραστεί δια πληρεξουσίου, ο οποίος έχει ειδική εντολή με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Διαφορετικά η αίτηση απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη. Αν η αίτηση γίνει τυπικά δεκτή και κριθεί βάσιμη στην ουσία, ακυρώνεται η απόφαση που προσβάλλεται με αυτήν.

Άρθρο 393 **Άδειες απουσίας των ενόρκων**

1. Με αίτηση του ενόρκου μπορεί κατά τη διάρκεια της συνόδου να του δοθεί άδεια απουσίας.
2. Η άδεια δίνεται με απόφαση των τακτικών δικαστών του μικτού ορκωτού δικαστηρίου μόνο αν διαπιστωθεί αιτιολογημένα ότι υπάρχει απόλυτη ανάγκη να απέχει ο ένορκος από τις συνεδριάσεις ή να απομακρυνθεί από την έδρα του δικαστηρίου και πιθανολογείται ότι δεν θα προκύψουν από το λόγο αυτό δυσκολίες για να κληρωθούν ένορκοι, ώστε να συζητηθούν οι υποθέσεις.

Άρθρο 394 **Κλήρωση ενόρκων για να συζητηθεί υπόθεση**

Πριν αρχίσει να συζητείται κάθε υπόθεση, διαβάζεται σε δημόσια συνεδρίαση με την παρουσία του εισαγγελέα και του κατηγορουμένου ο κατάλογος των ενόρκων της δωδεκαήμερης περιόδου, για την οποία προσδιορίστηκε η υπόθεση, τα ονόματα που υπάρχουν στον κατάλογο διαβάζονται δυνατά με τη σειρά που είναι γραμμένα, ωστόσο συμπληρωθεί από τους παρόντες ενόρκους ο αριθμός δέκα (10). Τα ονόματα αυτών των δέκα (10) ενόρκων μπαίνουν στην κληρωτίδα για να κληρωθούν οι τέσσερις (4) που μετέχουν με τους τακτικούς δικαστές στη σύνθεση του μικτού ορκωτού δικαστηρίου που θα δικάσει την υπόθεση.

Άρθρο 395 **Ασυμβίβαστα για τους ενόρκους**

Με αίτηση του εισαγγελέα, του πολιτικώς ενάγοντος ή του κατηγορουμένου, καθώς και με δήλωση του ενόρκου, του οποίου το όνομα διαβάστηκε από τον κατάλογο, και ύστερα από απόφαση των τακτικών δικαστών δεν περιλαμβάνεται στην κληρωτίδα το όνομα του ενόρκου ο οποίος εξαιτίας της υπηρεσίας του συνέπραξε άμεσα ή έμμεσα στην ανάκριση της υπόθεσης ή ως μάρτυρας κατέθεσε ή ως πραγματογνώμονας γνωμοδότησε ή έχει συμφέρον επειδή αδικήθηκε ή ζημιώθηκε ή υπήρξε κατά την προδικασία συνήγορος ενός από τους διαδίκους και έδωσε συμβουλές, συνέταξε υπομνήματα, δικόγραφα πολιτικών αγωγών, αιτήσεων κλπ. ή υπήρξε ή είναι συνήγορος στο ακροατήριο για οποιονδήποτε συμμετοχο ή τον πολιτικώς ενάγοντα ή τον κατηγορούμενο ή τον αστικώς υπεύθυνο, επίσης δεν περιλαμβάνονται στην κληρωτίδα ούτε τα ονόματα των ενόρκων που είναι σε ευθεία ή πλάγια γραμμή συγγενείς έως έκτου βαθμού εξ αίματος ή τετάρτου εξ αγχιστείας με τον πολιτικώς ενάγοντα, τον κατηγορούμενο, τον αστικώς υπεύθυνο ή τους συνηγόρους. Έτσι αφού παραλειφθούν τα ονόματα των ενόρκων που υπάγονται σε μία από αυτές τις περιπτώσεις, συνεχίζεται η ανάγνωση των ονομάτων ίσου αριθμού από τους επόμενους, ωστόσο συμπληρωθεί ο αριθμός των δέκα (10) ενόρκων, που τα ονόματα τους θα περιληφθούν στην κληρωτίδα. Αν δεν υποβληθεί αίτηση και δεν γίνει καμιά δήλωση, θεωρείται ότι το μικτό ορκωτό δικαστήριο συγκροτήθηκε νόμιμα, και καλύπτεται κάθε ακυρότητα εξαιτίας αυτού του λόγου.

Άρθρο 396 **Εξαιρέση ενόρκων**

1. Αφού τεθούν στην κληρωτίδα σύμφωνα με τα άρθρα 394 και 395 τα ονόματα των δέκα (10) ενόρκων, ο πρόεδρος του μικτού ορκωτού δικαστηρίου εξαγάγει κάθε φορά ένα όνομα, το όνομα αυτό το διαβάζει δυνατά ο πρόεδρος και το γνωστοποιεί ιδιαίτερα στον εισαγγελέα και στον κατηγορούμενο, για να ασκήσουν το δικαίωμα εξαιρέσης κατά την επόμενη παράγραφο, ωστόσο, και αφού εξαντληθεί το δικαίωμα αυτό, συμπληρωθεί ο αριθμός των τεσσάρων (4) ενόρκων που απαιτούνται για τη σύνθεση του δικαστηρίου.
2. Ο εισαγγελέας και ο κατηγορούμενος έχουν το δικαίωμα να εξαιρέσουν ο καθένας δύο (2) ενόρκους.
3. Αν υπάρχουν πολλοί κατηγορούμενοι στην ίδια δίκη και δεν συμφωνούν μεταξύ τους σχετικά με την εξαιρέση, προσδιορίζεται με κλήρο ή σειρά με την οποία καθένας από τους κατηγορουμένους θα ασκήσει το δικαίωμα εξαιρέσης, έτσι, στον κατηγορούμενο που έτυχε να είναι πρώτος γίνεται η ερώτηση πριν από τους άλλους, και, αν αυτός δεν ασκήσει το δικαίωμα

εξαιρέσης, γίνεται η ερώτηση στο δεύτερο, και αυτό συνεχίζεται με τους υπόλοιπους, ωστόσο εξαντληθεί το δικαίωμα εξαιρέσης των ενόρκων.

4. Για κάθε όνομα μπορεί πρώτα ο εισαγγελέας και κατόπιν ο κατηγορούμενος να εκφραστεί ελεύθερα, αν θέλει να εξαιρέσει τον ένορκο που κληρώθηκε. Ούτε ο κατηγορούμενος ούτε ο εισαγγελέας έχουν την υποχρέωση να αιτιολογήσουν την εξαιρέση.

Άρθρο 397

Αναπληρωματικοί ένορκοι

1. Ο πρόεδρος του μικτού ορκωτού δικαστηρίου μπορεί κατά την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων να διατάξει να διαβαστούν δυνατά τα ονόματα δύο (2) ακόμη ενόρκων, πέρα από τους δέκα (10) που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 394, αυτό είναι δυνατό να γίνει, αν ο πρόεδρος κρίνει ότι εξαιτίας της διάρκειας που προβλέπεται για τη δίκη είναι ενδεχόμενο μερικοί από τους ενόρκους να μην μπορέσουν να παραμείνουν στη σύνθεση του δικαστηρίου έως το τέλος της διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή το άρθρο 395 εφαρμόζεται και κατά την ανάγνωση των ονομάτων των δύο (2) αυτών ενόρκων και στην κληρωτίδα τίθενται τα ονόματα των δώδεκα (12) ενόρκων, που μ' αυτόν τον τρόπο διαβάστηκαν δυνατά, από τα ονόματα αυτά κληρώνονται έξι (6) ένορκοι, και ο κατηγορούμενος μπορεί να εξαιρέσει και έναν (1) ακόμα ένορκο, πέρα από το σύμφωνα με το άρθρο 396 παρ. 2 δικαίωμά του για εξαιρέση.

2. Από τους έξι (6) ενόρκους που κληρώθηκαν σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, οι τέσσερις (4) πρώτοι με τη σειρά που κληρώθηκαν είναι τακτικοί και οι δύο επόμενοι αναπληρωματικοί.

3. Οι αναπληρωματικοί ένορκοι βρίσκονται στην έδρα σε όλη τη διάρκεια της συζήτησης και αναπληρώνουν με τη σειρά που κληρώθηκαν τους τακτικούς ενόρκους που θα τύχει να αποχωρήσουν πριν από τους τέλος της διαδικασίας.

Άρθρο 398

Όρκος ενόρκων

1. Οι ένορκοι που κληρώθηκαν και δεν εξαιρέθηκαν καταλαμβάνουν στην έδρα του μικτού ορκωτού δικαστηρίου τις θέσεις που έχουν καθοριστεί γι' αυτούς από τη μία και την άλλη πλευρά των τακτικών δικαστών και κατόπιν δίνουν τον καθιερωμένο όρκο.

2. Τακτικοί και αναπληρωματικοί ένορκοι ορκίζονται στη δημόσια συνεδρίαση ενώπιον του εισαγγελέα και του κατηγορουμένου.

3. Ο πρόεδρος του μικτού ορκωτού δικαστηρίου διαβάσει στους ενόρκους τον παρακάτω όρκο: " Ορκιστείτε και υποσχεθείτε ότι θα θεωρήσετε με προσοχή και θα εξετάσετε με ευσυνειδησία, στη διάρκεια της δικαστικής συζήτησης, την κατηγορία εναντίον του, καθώς και την υπεράσπισή του, ότι δεν θα συνεννοηθείτε με κανέναν σχετικά με την απόφαση που θα εκδοθεί και ότι κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων που σας επιβάλλονται δεν θα ενεργήσετε επηρεασμένοι από φιλία, έχθρα ή χάρη, ούτε για κάποια ιδιαίτερη ωφέλεια ή για άλλη παρόμοια αιτία, αλλά θα έχετε στο νου σας μόνο το Θεό, τη δικαιοσύνη και την αλήθεια και ότι θα ψηφίσετε κατά συνείδηση και κατά την ελεύθερη πεποίθηση που θα σχηματίσετε από τη συζήτηση, προσφερόμενοι εντελώς πιστά και άδολα, για να έχετε βοηθό το Θεό και το Ιερό Ευαγγέλιό του".

4. Στους μη χριστιανούς ενόρκους επαναλαμβάνεται από τον πρόεδρο η ανάγνωση του όρκου που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο χωρίς να γίνεται στο τέλος η επίκληση του ιερού Ευαγγελίου. Αν όμως ο όρκος δοθεί χωρίς αυτή την τροποποίηση και δεν υπάρξει αντίρρηση, είναι έγκυρος και καλύπτεται κάθε ακυρότητα από το λόγο αυτό.

5. Αφού διαβάσει τον όρκο, ο πρόεδρος του δικαστηρίου καλεί ονομαστικά κάθε ένορκο, να σηκώσει το δεξί του χέρι και να προφέρει τη λέξη "ορκίζομαι".

Άρθρο 399

Πότε προτείνεται η ακυρότητα

Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του άρθρου 390 παρ. 1, 395 και 398 παρ. 3, κάθε ακυρότητα από την παράβαση των διατάξεων των σχετικών με τα προσόντα, τα κωλύματα και την ισόβια ή την προσωρινή ανικανότητα των ενόρκων, καθώς και κάθε άλλη τυχόν ακυρότητα εξαιτίας της παράβασης άλλων διατάξεων σχετικών με τους ενόρκους, είναι δυνατό να προταθεί μόνο έως την ανάγνωση του καταλόγου των ενόρκων στο ακροατήριο άρθρα

394 και 397), αν αφορά ορισμένο ένορκο προσωπικά, είναι δυνατό να προταθεί μόνο μόλις διαβαστεί το όνομά του και πριν από το αμέσως επόμενο όνομα. Διαφορετικά η ακυρότητα από την παράβαση αυτή καλύπτεται.

Άρθρο 400

Κλήρωση για περισσότερες υποθέσεις

Αν στην ίδια δικάσιμο έχουν προσδιοριστεί για να εκδικαστούν περισσότερες από μία υποθέσεις, μπορεί να γίνει μια μόνο κλήρωση ενόρκων για όλες τις υποθέσεις, ύστερα από απόφαση των τακτικών δικαστών του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, αν σε κάθε υπόθεση κατηγορούμενος είναι το ίδιο ή τα ίδια αποκλειστικώς πρόσωπα, στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται μια φορά μόνο όσα ορίζονται στο άρθρο 394 έως 398.

Άρθρο 401

Οι ψήφοι των τακτικών δικαστών και των ενόρκων είναι ισότιμες. Τα δικαιώματα που δίνονται στους δικαστές κατά το άρθρο 357 τα έχουν και οι ένορκοι.

Άρθρο 402

Πότε διακόπτεται η συνεδρίαση και διορίζεται συνήγορος

Οι διατάξεις των άρθρων 375 και 376 εφαρμόζονται και στη διαδικασία του μικτού ορκωτού δικαστηρίου για κακούργημα. ~~Η διακοπή της δίκης δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερη από τρεις ημέρες.~~ ⁽¹⁷³⁾

Άρθρο 403

Απαγγελία της κατηγορίας - Ανάγνωση του βουλεύματος

1. Αφού συγκροτηθεί το δικαστήριο, ενεργούνται όσα ορίζονται στα άρθρα 339 και 342. Κατόπιν ο εισαγγελέας απαγγέλλει την κατηγορία και παραδίδει στον πρόεδρο του δικαστηρίου τον κατάλογο με τους μάρτυρες, οι διάδικοι παραδίδουν και αυτοί στον πρόεδρο τον κατάλογο με τους μάρτυρες που προσκλήθηκαν από αυτούς, με εντολή του προέδρου ο κλητήρας καλεί ονομαστικά τους μάρτυρες.

2. Αφού διαβαστεί ο κατάλογος με τους μάρτυρες, αν δεν διατάχθηκε η αναβολή της δίκης σύμφωνα με τα άρθρα 352 και 354, ο γραμματέας διαβάζει δυνατά το διατακτικό του παραπεμπτικού βουλεύματος, ή το κλητήριο θέσπισμα στην περίπτωση που η εισαγωγή της κατηγορίας έγινε με απευθείας κλήση (άρθρο 308 παρ. 3 και 320 παρ. 1). Κατόπιν ο πρόεδρος εξηγεί με σαφήνεια στον κατηγορούμενο τις εναντίον του κατηγορίες, ζητεί τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 343 και διατάσσει να αρχίσει η συζήτηση.

Άρθρο 404

Αρμοδιότητα του μικτού ορκωτού δικαστηρίου

1. Το μικτό ορκωτό δικαστήριο αποφασίζει για την κατηγορία. Επίσης αποφαινεται: α) για τις περιστάσεις από τις οποίες εξαρτάται το είδος και το μέτρο της ποινής καθώς και για τους λόγους αύξησης ή μείωσής της, β) για την κύρια ποινή, την παρεπόμενη και για τα μέτρα ασφάλειας που πρέπει να επιβληθούν, γ) για τη συνολική ποινή που πρέπει να επιβληθεί, δ) για την μετατροπή (άρθρο 82 ΠΚ) ή την αναστολή (άρθρο 99 ΠΚ) της ποινής και ε) για κάθε θέμα που δεν έχει υπαχθεί ειδικά στην αρμοδιότητα των τακτικών δικαστών.

2. Το ίδιο δικαστήριο αποφασίζει, αφού έχει αρχίσει η συζήτηση, αν θα αναβληθεί η εκδίκαση της υπόθεσης σε μεταγενέστερη δικάσιμο.

3. Σε κάθε περίπτωση που αναβάλλεται η εκδίκαση υπόθεσης σε άλλη δικάσιμο της ίδιας ή άλλης συνόδου του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, γίνεται νέα συγκρότησή του.

¹⁷³ Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 402 του Κ.Π.Δ. καταργήθηκε με το άρθρο 34 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

Άρθρο 405

Αρμοδιότητα των τακτικών δικαστηρίων

1. Οι τακτικοί δικαστές του μικτού ορκωτού δικαστηρίου αποφασίζουν χωρίς τη σύμπραξη των ενόρκων: α) για την ταυτότητα του κατηγορουμένου, β) για το θέμα της αρμοδιότητας του δικαστηρίου, που ανακύπτει προτού αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία, γ) για τη νομιμοποίηση της παράστασης του πολιτικώς ενάγοντος ή του αστικώς υπευθύνου, δ) για τις προϋποθέσεις της έγκυρης εισαγωγής στο ακροατήριο, καθώς και για τα διαδικαστικά ζητήματα που αφορούν τη διεξαγωγή της διαδικασίας στο ακροατήριο, ε) για τα παρεμπίπτοντα νομικά ζητήματα που εμφανίζονται και εξετάζονται στη διάρκεια της συζήτησης, στ) για την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 471 παρ. 2 του Κώδικα, ζ) για τη σύμφωνα με το άρθρο 101 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα ανάκληση της αναστολής που χορηγήθηκε και η) για τις κατά το άρθρο 71 αστικές απαιτήσεις του κατηγορουμένου που αθώωθηκε.
2. Μόνο οι τακτικοί δικαστές κηρύσσουν अपαράδεκτη την ποινική δίωξη ή την παύουν οριστικά, αν ο σχετικός λόγος διαπιστώθηκε από αυτούς όταν άρχιζε η συνεδρίαση και πριν από την κλήρωση των ενόρκων.
3. Αίτηση για ακύρωση της διαδικασίας ή της απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 341 ή 430 επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση καταδίκης συναιτίου για συναφή πράξη σε βαθμό πλημμελήματος που τελέστηκε από αυτόν, η σχετική αίτηση εκδικάζεται από τους τακτικούς δικαστές.

Άρθρο 406

Απόφαση για τις ιδιωτικές απαιτήσεις

Οι τακτικοί δικαστές, αφού ακουστούν οι διάδικοι, αποφασίζουν στην ποινική απόφαση ταυτόχρονα και για τις ιδιωτικές απαιτήσεις που υπέβαλε ο πολιτικώς ενάγων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 371 παρ. 3.

Άρθρο 407

Ανακοίνωση σ' εκείνον που καταδικάστηκε

1. Όπου απαγγελθεί η απόφαση, ο πρόεδρος ανακοινώνει σ' εκείνον που καταδικάστηκε ότι έχει το δικαίωμα να ασκήσει έφεση ή αναίρεση μέσα στη νόμιμη προθεσμία. Όσα χρειάζονται, ώστε να είναι έγκυρα και τυπικά δεκτά αυτά τα ένδικα μέσα, εξηγούνται με συντομία στον καταδικασμένο.
2. Οι τακτικοί δικαστές μπορούν να εκφράσουν αυτεπαγγέλτως ευχή να μετριασθεί ή να αφεθεί η ποινή με χάρη, αν νομίζουν ότι η ποινή που επιβλήθηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι πολύ αυστηρή σε σχέση με τις συντρέχουσες περιστάσεις.

Άρθρο 408

Για το μικτό ορκωτό εφετείο εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 384 - 407, και όπου σ' αυτές αναφέρεται το συμβούλιο πλημμελειοδικών, το τριμελές πλημμελειοδικείο, ο εισαγγελέας πρωτοδικών και ο γραμματέας της εισαγγελίας πρωτοδικών, εννοείται στην περίπτωση αυτή το συμβούλιο εφετών (σε τριμελή σύνθεση), το τριμελές εφετείο, ο εισαγγελέας εφετών και ο γραμματέας της εισαγγελίας εφετών. Όπου στις ίδιες διατάξεις αναφέρονται οι τακτικοί δικαστές, οι ένορκοι, ο εισαγγελέας και ο γραμματέας του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, εννοούνται στην περίπτωση αυτή οι τακτικοί δικαστές, οι ένορκοι, ο εισαγγελέας και ο γραμματέας του μικτού ορκωτού εφετείου.

ΠΕΜΠΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΤΑΙΣΜΑΤΑ

1. ΠΤΑΙΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΟΦΩΡΩ

Άρθρο 409

Σύλληψη για πταίσμα

Σε περίπτωση αυτόφωρου πταίσματος επιτρέπεται η σύλληψη του δράστη από κάθε αστυνομικό όργανο που έσπευσε ή από ανακριτικό υπάλληλο μόνο για τη βεβαίωση της ταυτότητας του αυτουργού ή την άμεση εισαγωγή του σε δίκη, όποτε αυτή είναι δυνατή, σύμφωνα με τις διατάξεις που ακολουθούν.

Άρθρο 410

Βεβαίωση της ταυτότητας ή άμεση εισαγωγή σε δίκη

Αν συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις του άρθρου 409, εκείνος που έχει συλληφθεί είτε προσάγεται χωρίς καμιά αναβολή κατευθείαν στο πλησιέστερο αστυνομικό κατάστημα, όπου εξετάζεται αμέσως, οπότε και συντάσσεται έκθεση από τον ίδιο που τον συνέλαβε ή από κάθε άλλο αστυνομικό υπάλληλο και αμέσως κατόπιν, μόλις βεβαιωθεί η ταυτότητά του, αφήνεται ελεύθερος, είτε οδηγείται αμέσως στο δημόσιο κατήγορο, αν υπάρχει πταισματοδικείο στον ίδιο τόπο και συνεδριάζει εκείνη την ώρα ή μπορεί να συνεδριάσει αμέσως, και προσκομίζονται εκεί οι σχετικές αποδείξεις, οπότε εισάγεται αμέσως σε δίκη σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις.

Άρθρο 411

Χρόνος και τόπος των συνεδριάσεων του πταισματοδικείου

Προκειμένου να εκδικάσει τα πταίσματα που καταλαμβάνονται επ' αυτοφώρω, το πταισματοδικείο μπορεί να συνεδριάζει οποιαδήποτε ημέρα και ώρα στο ακροατήριό του ή σε άλλον τόπο, που ορίζεται με διαταγή του Υπουργού της Δικαιοσύνης. Στις πόλεις όπου υπάρχουν διορισμένοι περισσότεροι πταισματοδίκες μπορεί να οριστεί κατά τον ίδιο τρόπο ότι το πταισματοδικείο θα συνεδριάσει μόνιμα ημέρα και νύχτα ή κάθε ημέρα και ορισμένες νυχτερινές ώρες.

Άρθρο 412

Πρόσκληση των μαρτύρων. Ανακοίνωση της κατηγορίας

Για να εισαχθεί αμέσως σε δίκη ο δράστης που έχει συλληφθεί επ' αυτοφώρω, ο ανακριτικός υπάλληλος ή το αστυνομικό όργανο που τον συνέλαβε έχει υποχρέωση ταυτόχρονα να καλέσει τους παρόντες μάρτυρες κατηγορίας και υπεράσπισης, αυτοί έχουν υποχρέωση να μεταβούν μαζί του στο αρμόδιο δικαστικό ή αστυνομικό κατάστημα, αν δεν προσέλθουν ύστερα από την κλήση, εφαρμόζονται τα άρθρα 231 και 232. Αν ο δημόσιος κατήγορος κρίνει ότι η πράξη έχει πράγματι το χαρακτήρα πταίσματος, διατυπώνει την κατηγορία γραπτά ή προφορικά και την ανακοινώνει στον κατηγορούμενο αμέσως πριν από την έναρξη της δίκης. Αν όμως κρίνει ότι η πράξη είναι πλημμέλημα, παραπέμπει εκείνον που έχει συλληφθεί στον εισαγγελέα σύμφωνα με το άρθρο 279.

Άρθρο 413

Παραπομπή στην κοινή διαδικασία

Αν ο πταισματοδίκης κρίνει ότι το πταίσμα δεν έχει καταληφθεί επ' αυτοφώρω ή αν οι αποδείξεις που προσκομίζονται δεν είναι επαρκείς, παραπέμπει την υπόθεση στην κοινή πταισματική διαδικασία και αφήνει ελεύθερον εκείνον που έχει συλληφθεί. Ως προς τα υπόλοιπα τηρούνται οι κανόνες της κύριας διαδικασίας στο ακροατήριο.

2. ΠΤΑΙΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΚΘΕΣΗ

Άρθρο 414

Πταίσματα που βεβαιώνονται με έκθεση. Διαδικασία

Όταν δημόσια αρχή ή δημόσιος υπάλληλος ή αστυνομικό όργανο, έχοντας σχηματίσει δική του αντίληψη κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του, καταμηνύει κάποιον για πταίσμα, ο αρμόδιος πταισματοδίκης, μόλις πάρει τη μήνυση και ύστερα από έγγραφη πρόταση του δημόσιου κατηγορούμενου, όπου υπάρχει, επιβάλλει στον παραβάτη σε δημόσια συνεδρίαση τη νόμιμη ποινή, αν ο πταισματοδίκης θεωρεί ότι τα στοιχεία που προσκομίζονται δεν είναι επαρκή για να σχηματίσει την πεποίθησή του, παραπέμπει την υπόθεση στη συνήθη διαδικασία, αν δεν πείθεται για την ενοχή του κατηγορουμένου, τον αθώνει.

Άρθρο 415

Απόφαση και αντιρρήσεις εναντίον της

Στην απόφαση, που μπορεί να γραφεί και κάτω από την έκθεση με την οποία βεβαιώνεται η παράβαση, πρέπει εκτός από το συνηθισμένο περιεχόμενο, να μνημονεύεται και ότι επιτρέπεται σ' εκείνον που καταδικάστηκε να υποβάλει μέσα σε οκτώ ημέρες από την επίδοση αντιρρήσεις, με έκθεση που συντάσσει ο γραμματέας του πταισματοδικείου που εξέδωσε την απόφαση ή ο γραμματέας του πταισματοδικείου του τόπου διαμονής του. Στην έκθεση που συντάσσει ο γραμματέας του πταισματοδικείου που εξέδωσε την απόφαση πρέπει να σημειώνεται η δικάσιμος κατά την οποία θα συζητηθούν οι αντιρρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 416.

Άρθρο 416

Συζήτηση στο ακροατήριο

1. Αν οι αντιρρήσεις προβληθούν εμπρόθεσμα σύμφωνα με το άρθρο 415, η απόφαση που εκδόθηκε ανατρέπεται, και η υπόθεση εισάγεται για να συζητηθεί με την κοινή διαδικασία στην πρώτη δικάσιμο ύστερα από δέκα ημέρες από την προβολή των αντιρρήσεων κατά το άρθρο 415, την ημέρα αυτή ο κατηγορούμενος οφείλει να εμφανιστεί χωρίς κλήτευση, προσκομίζοντας και τα αποδεικτικά του μέσα. Διαφορετικά, δικάζεται σαν να ήταν παρών. Αν οι αντιρρήσεις έχουν υποβληθεί στο γραμματέα άλλου πταισματοδικείου, η υπόθεση συζητείται ύστερα από προηγούμενη κλήτευση του κατηγορουμένου (άρθρ. 166). Αναβολή της συζήτησης δεν επιτρέπεται για κανένα λόγο. Κατά της απόφασης επιτρέπεται η άσκηση των ένδικων μέσων που προβλέπονται από τον κώδικα.

2. Αν δεν προβληθούν εμπρόθεσμα αντιρρήσεις, η απόφαση που εκδόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 415 εκτελείται. Έφεση και αναίρεση εναντίον της επιτρέπεται σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις, η σχετική προθεσμία αρχίζει με την εκπνοή της προθεσμίας για την προβολή των αντιρρήσεων.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και για τον απόντα κατηγορούμενο που καταδικάστηκε ανεκκλήτως κατά την κοινή διαδικασία, εφόσον δεν είχε κλητευτεί νομίμως ή είχε καταβάλει το πρόστιμο για την παράβαση που καταμηνύθηκε πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης. ⁽¹⁷⁴⁾

¹⁷⁴ Σχόλια: Η παρ. 3 προστ. με το άρθρο 7 παρ. 4 του Ν.3189/2003 –ΦΕΚ-243 τ. Α'

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ

1. ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ επ' αυτοφώρω

Άρθρο 417

Άμεση παραπομπή του κατηγορούμενου στο ακροατήριο

Αν ο δράστης οποιουδήποτε πλημμελήματος έχει συλληφθεί επ' αυτοφώρω, ακολουθείται η διαδικασία που αναφέρεται στα επόμενα άρθρα, εκτός αν ο εισαγγελέας κρίνει ότι συντρέχουν λόγοι να μην εφαρμοστεί αυτή η διαδικασία.

Άρθρο 418

Διαδικασία

1. Ο ανακριτικός υπάλληλος ή το αστυνομικό όργανο που συνέλαβε το δράστη επ' αυτοφώρω έχει την υποχρέωση να τον φέρει αμέσως, ή, αν η σύλληψη έγινε έξω από την έδρα του δικαστηρίου, μέσα στον απόλυτα αναγκαίο για την μεταφορά χρόνο, στον αρμόδιο εισαγγελέα μαζί με την έκθεση για τη σύλληψη και τη βεβαίωση του εγκλήματος, που πρέπει υποχρεωτικά να τη συντάξει, ο εισαγγελέας μπορεί να παραπέμψει τον κατηγορούμενο αμέσως, χωρίς γραπτή προδικασία, στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου που συνεδριάζει την ημέρα εκείνη, το οποίο και ασχολείται αμέσως με την εκδίκαση της κατηγορίας.

Αν κατά την ημέρα αυτή δεν συνεδριάζει το αρμόδιο δικαστήριο, ορίζεται έκτακτη δικάσιμη για την ημέρα ή όταν υπάρχει απόλυτη αδυναμία συγκρότησης του δικαστηρίου αυθημερόν, για την επόμενη ημέρα. Ο εισαγγελέας γνωστοποιεί προφορικά τα στοιχεία της κατηγορίας στον κατηγορούμενο χωρίς να απαιτείται η κοινοποίηση σ' αυτόν κλητηρίου θεσπίσματος. Για την παραπάνω γνωστοποίηση συντάσσεται και προσαρτάται στη δικογραφία συνοπτική έκθεση που υπογράφεται από τον εισαγγελέα, το γραμματέα και τον κατηγορούμενο και σε περίπτωση ανάγκης μόνο από τον εισαγγελέα.

2. Αν το πλημμέλημα υπάγεται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου και αυτό συνεδριάζει την ημέρα που τελέστηκε το πλημμέλημα στην περιφέρεια του τόπου της τέλεσης, ο κατηγορούμενος μετά τη σύλληψή του κατά την παρ. 1 προσάγεται χωρίς χρονοτριβή στο δικαστήριο, το οποίο και δικάζει αμέσως την υπόθεση που εισάγεται από τον εισαγγελέα, ο οποίος και παρίσταται στη συνεδρίαση.

3. Αν το πλημμέλημα διώκεται μόνο με έγκληση, αυτή μπορεί να υποβληθεί και προφορικά σ' εκείνους που έχουν τη δυνατότητα να συλλάβουν το δράστη αυτόφωρου εγκλήματος, οπότε η σχετική δήλωση περιλαμβάνεται στην έκθεση για τη σύλληψη (άρθρ. 275 παρ. 2).

Άρθρο 419

Κράτηση του κατηγορούμενου

Ο εισαγγελέας μπορεί να διατάσσει την κράτηση του κατηγορουμένου στο κρατητήριο της αστυνομίας, προκειμένου να εκδικαστεί η υπόθεση την επόμενη ημέρα από την προσαγωγή του σ' αυτόν, η κράτηση δεν επιτρέπεται να διαρκέσει περισσότερο από είκοσι τέσσερις ώρες από την προσαγωγή. Αν μέσα σ' αυτή την προθεσμία δεν γίνει δυνατή για οποιονδήποτε λόγο η σύγκληση του δικαστηρίου και η εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας μπορεί να παραπέμψει τον κατηγορούμενο στον ανακριτή, ο οποίος οφείλει μέσα σε προθεσμία είκοσι τεσσάρων ωρών - που δεν παρατείνεται ούτε με αίτηση του κατηγορουμένου - να αποφασίσει σχετικά με την προσωρινή κράτησή του ή όχι, έχοντας το δικαίωμα να ενεργήσει και οποιαδήποτε αναγκαία ανακριτική πράξη. Την προσωπική κράτηση τη διατάσσει ο ανακριτής σύμφωνα με το άρθρο 283. Αν εκδοθεί ένταλμα προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου, αυτό δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο, ούτε επιτρέπεται προσωρινή απόλυση, ο ανακριτής στέλνει αμέσως τα έγγραφα στον εισαγγελέα, ο οποίος εισάγει την υπόθεση χωρίς άλλη προδικασία στο ακροατήριο σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων.

Άρθρο 420

Κλήτευση των συναιτίων

Αν η εκδίκαση της υπόθεσης δεν πρόκειται να γίνει την ίδια ημέρα κατά την οποία ο δράστης προσάγεται ενώπιον του εισαγγελέα, ο εισαγγελέας μπορεί να παραπέμψει στο ακροατήριο μαζί με τον κατηγορούμενο και τους άλλους συναιτίους που δεν έχουν συλληφθεί, ο ίδιος τότε φροντίζει για να επιδοθεί σ' αυτούς κλητήριο θέσπισμα χωρίς την τήρηση καμιάς προθεσμίας.

Άρθρο 421

Κλήτευση μαρτύρων

1. Εκείνος που σύμφωνα με το άρθρο 418 πραγματοποίησε τη σύλληψη έχει υποχρέωση να κλητεύσει προφορικά τους μάρτυρες, καθώς και αυτούς που προτείνονται από τον κατηγορούμενο (άρθρ. 327 παρ. 1), αναφέροντας την κλήτευση αυτή στην έκθεση σύλληψης. Αν η εκδίκαση της υπόθεσης πρόκειται να γίνει την επόμενη ημέρα της προσαγωγής του κατηγορουμένου στον εισαγγελέα, μπορεί αυτός να διατάξει την προφορική επίσης κλήτευση των μαρτύρων, ακόμη και με τη φροντίδα εκείνου που συνέλαβε το δράστη.

2. Στους μάρτυρες που καλούνται με αυτό τον τρόπο επιβάλλονται σε περίπτωση απείθειας οι ποινές που ορίζονται για τους λιπομάρτυρες και η βίαιη προσαγωγή, η οποία διατάσσεται από το δικαστήριο και εκτελείται χωρίς χρονοτριβή, ακόμη και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.

3. Εκείνος που πραγματοποίησε τη σύλληψη δεν εξετάζεται ως μάρτυρας, παρά διαβάζεται στο ακροατήριο η έκθεσή του για τη σύλληψη και για τη βεβαίωση του εγκλήματος. Μπορεί όμως το δικαστήριο, με αίτηση του εισαγγελέα ή ενός από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως, να επιτρέψει την εξέτασή του.

4. Τα δικαιώματα και τα οδοιπορικά των μαρτύρων εκκαθαρίζονται από εκείνον που διευθύνει τη συζήτηση και πληρώνονται κατά τις κοινές διατάξεις.

Άρθρο 422

Πολιτική αγωγή

Η απαίτηση του ζημιωμένου εισάγεται χωρίς προδικασία, μόνο όμως με προφορική δήλωσή του κατά τη συζήτηση, ο πολιτικώς ενάγων στην περίπτωση αυτή έχει τη δυνατότητα να φέρει και μάρτυρες για να αποδείξει την απαίτησή του και χωρίς να τους γνωστοποιήσει προηγουμένως στον κατηγορούμενο. Για την εκδίκαση της απαίτησης εφαρμόζονται οι διατάξεις για την πολιτική αγωγή που αναφέρονται στα άρθρα 63 επ. 68 παρ. 2 και 3 και 371 παρ. 3.

Άρθρο 423

Αναβολή της συζήτησης

1. Αν το ζητήσει ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο πρέπει να του διορίσει συνήγορο. Το δικαστήριο είναι επίσης υποχρεωμένο να αναβάλει τη συζήτηση σε ρητή δικάσιμο, που δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από τρεις ημέρες, για να προετοιμάσει ο κατηγορούμενος την υπεράσπισή του. Εκείνος που διευθύνει τη συνεδρίαση ανακοινώνει στον κατηγορούμενο αυτά του τα δικαιώματα.

2. Το δικαστήριο μπορεί να αναβάλλει τη συζήτηση σε ρητή δικάσιμο, που δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από δεκαπέντε ημέρες, για ισχυρότερες αποδείξεις ή για να κλητευθούν και οι συναιτίοι εκείνου που έχει συλληφθεί, αν αυτοί παραπέμφθηκαν μαζί του στο ακροατήριο, σύμφωνα με το άρθρο 420, αλλά δεν κλητεύθηκαν.

3. Και στις δύο περιπτώσεις αναβολής το δικαστήριο οφείλει αυτεπαγγέλτως να αποφασίσει συγχρόνως είτε για τη διατήρηση ή την άρση της κράτησης ή της προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου είτε για την προσωρινή απόλυσή του σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του κώδικα. Σε περίπτωση αναβολής κατά την παρ. 2, το δικαστήριο δεν μπορεί να διατάξει τη διατήρηση της προσωρινής κράτησης, αν πρόκειται για πλημμέλημα για το οποίο δεν επιτρέπεται προσωπική κράτηση σύμφωνα με το άρθρο 282.

4. Και στις δύο περιπτώσεις των παρ. 1 και 2, οι παρόντες μάρτυρες οφείλουν να προσέλθουν στην νέα δικάσιμο χωρίς να κλητευθούν, ενώ οι υπόλοιποι, όπως και οι συναιτίοι εκείνου που έχει συλληφθεί, κλητεύονται το λιγότερο είκοσι τέσσερις ώρες πριν από τη δικάσιμο. Οι μάρτυρες μπορούν να κλητευθούν και προφορικά σύμφωνα με το άρθρο 421 παρ. 1, εξάλλου

οι μάρτυρες κατηγορίας και υπεράσπισης μπορούν να προσαχθούν με τη βία σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

Άρθρο 424 **Συζήτηση**

Ως προς τα υπόλοιπα η συζήτηση στο ακροατήριο γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κώδικα. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι το έγκλημα δεν έχει καταληφθεί επ' αυτοφώρω, ή ότι, ακόμη και ύστερα από την αναβολή που έδωσε σύμφωνα με το άρθρο 423 παρ. 2, οι αποδείξεις δεν είναι επαρκείς, παραπέμπει την υπόθεση στην τακτική διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή ο κατηγορούμενος που κρατείται ή κρατείται προσωρινά παραπέμπεται στον αρμόδιο εισαγγελέα, ο οποίος ασκεί τα δικαιώματα που του παρέχονται από τα άρθρα 243 παρ. 2, 245 και 246 παρ. 3.

Άρθρο 425

(Καταργήθηκε με το ν. 410/76).

Άρθρο 426

Άλλες περιπτώσεις εφαρμογής της συνοπτικής διαδικασίας

1. Οι διατάξεις των άρθρων 418 έως 424 εφαρμόζονται ανάλογα όταν ο δράστης πλημμελήματος, αν και δεν καταλήφθηκε επ' αυτοφώρω, κρατείται σε φυλακή ή σε άλλο τόπο κράτησης και το πλημμέλημα έγινε στον τόπο όπου κρατείται.
2. Με τη συνοπτική αυτή διαδικασία δικάζονται και οι στρατιωτικοί, όταν για το πλημμέλημα που τέλεσαν και εμπίπτει στο άρθρο 417 υπάγονται στα κοινά δικαστήρια σύμφωνα με τις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα.

2. ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΚΘΕΣΗ

Άρθρο 427 **Γενική διάταξη**

Οι διατάξεις των άρθρων 414, 415 και 416 εφαρμόζονται ανάλογα και στα πλημμελήματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πλημμελειοδικείου, αν ο δικαστής κρίνει ότι πρέπει να επιβάλλει μόνο χρηματική ποινή.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΑΠΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΦΥΓΟΔΙΚΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΑΤΑ

Άρθρο 428

Κλήτευση στο ακροατήριο

Αν ο κατηγορούμενος για πλημμέλημα έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου, απουσιάζει όμως από τον τόπο της κατοικίας του και είναι άγνωστη η διαμονή του, ο εισαγγελέας τον καλεί στην ορισμένη δικάσιμο σύμφωνα με τα άρθρα 320 και 321. Η επίδοση γίνεται κατά το άρθρο 156.⁽¹⁷⁵⁾

Άρθρο 429

Συζήτηση και απόφαση

1. Αν ο κατηγορούμενος εμφανιστεί στο ακροατήριο, η συζήτηση γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 339 - 373.

2. "Αν ο κατηγορούμενος δεν εμφανιστεί, κάθε συγγενής του εξ αίματος έως δ' βαθμού ή εξ αγχιστείας έως β' βαθμού (προτιμάται ο πλησιέστερος κατά βαθμό και ο εξ αίματος έναντι του εξ αγχιστείας) μπορεί να εμφανιστεί και να διορίσει για τον κατηγορούμενο που είναι απών συνήγορο, ο οποίος τον υπερασπίζει σαν να ήταν παρών".⁽¹⁷⁶⁾ Αν η υπεράσπιση ισχυριστεί και αποδείξει ότι ο κατηγορούμενος έχει γνωστό και ορισμένο τόπο διαμονής, η συζήτηση αναβάλλεται, με αίτηση της υπεράσπισης, σε ρητή δικάσιμο που απέχει τουλάχιστον δεκαπέντε ημέρες, στην οποία ο κατηγορούμενος οφείλει να εμφανιστεί χωρίς κλήτευση, αν δεν ζητηθεί η αναβολή ή κανένας συγγενής δεν εμφανιστεί για να εκπροσωπήσει τον κατηγορούμενο, η συζήτηση γίνεται σύμφωνα με τις συνηθισμένες για τα πλημμελήματα διατυπώσεις, και η καταδικαστική απόφαση που εκδίδεται είναι αμέσως εκτελεστή και υπόκειται στα ένδικα μέσα της έφεσης και της αναίρεσης. Για να αρχίσουν όμως οι προθεσμίες για την άσκηση των ένδικων αυτών μέσων πρέπει να γίνει επίδοση της απόφασης κατά το άρθρο 156.

3. Σε περίπτωση ασκήσεως εφέσεως από τον κατηγορούμενο κατά της αποφάσεως που εκδόθηκε κατά τη διαδικασία του προηγούμενου άρθρου και του παρόντος, ο εισαγγελέας, που είναι επιφορτισμένος με την εκτέλεση της αποφάσεως, μπορεί να διατάξει την αναβολή ή τη διακοπή της εκτέλεσης, ωστόσο εκδικαστεί η έφεση, αν κρίνει ότι ο εκκαλών δεν είναι ύποπτος φυγής.⁽¹⁷⁷⁾

Άρθρο 430

Αίτηση για την ακύρωση της απόφασης

1. «Ο κατηγορούμενος που δεν εμφανίστηκε ούτε εκπροσωπήθηκε από συνήγορο, εφόσον δεν άσκησε ένδικο μέσο που επιτρέπεται από το νόμο κατά της καταδικαστικής αποφάσεως, μπορεί να ζητήσει την ακύρωσή της για το λόγο ότι κατά την επίδοσή της κλητηρίου θεσπίσματος δεν συνέτρεχαν οι όροι του άρθρου 428, καθορίζοντας συγχρόνως και τον τόπο στον οποίο τότε διέμενε, διαφορετικά η αίτησή του είναι απαράδεκτη».⁽¹⁷⁸⁾

Η αίτηση γίνεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία οκτώ ημερών από την εκτέλεσή της απόφασης ή και πριν από αυτήν, με έκθεση που συντάσσεται από το γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση ή του δικαστηρίου του τόπου εκτέλεσης. Στην έκθεση

¹⁷⁵ Σχόλια: Η πρώτη περίοδος αντικ. από το άρθρο 33 του Ν 3160/2003 ΦΕΚ-165 τ.Α

¹⁷⁶ Σχόλια: Το πρώτο εδάφιο της παρ.2 αντικ. ως άνω από το άρθρο 34 του Ν.3160/2003

¹⁷⁷ Σχόλια: Η παρ.3 προστέθηκε με το άρθρο 12 παρ.1 του Ν.1941/1991.

¹⁷⁸ Σχόλια: Το πρώτο εδάφιο αντικ. από το άρθρο 35 του Ν.3160/2003

εκείνος που υπέβαλε την αίτηση οφείλει να δηλώσει την τωρινή διαμονή του και να ορίσει αντίκλητο στην έδρα του δικαστηρίου, προς τον οποίο θα γίνονται όλες οι επιδόσεις και οι κοινοποιήσεις που αφορούν τον κατηγορούμενο, διαφορετικά, η αίτηση του είναι απαράδεκτη. Η αίτηση εισάγεται για συζήτηση στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, την πρώτη δικάσιμο ύστερα από τρεις ημέρες από την σύνταξη της σχετικής έκθεσης, χωρίς να προσκαλείται εκείνος που υπέβαλε την αίτηση. Αν αυτός κρατείται στη φυλακή για την έκτιση της ποινής που του επιβλήθηκε, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 346. Ο αρμόδιος εισαγγελέας οφείλει να κλητεύσει, χωρίς να τηρήσει καμιά προθεσμία, τους μάρτυρες που τυχόν του προτάθηκαν από εκείνον που υπέβαλε την αίτηση.

2. Ο εισαγγελέας που είναι επιφορτισμένος με την εκτέλεση της απόφασης, μπορεί μόλις πληροφορηθεί ότι ασκήθηκε η αίτηση για ακύρωση, να διατάξει την αναβολή ή τη διακοπή της εκτέλεσης σύμφωνα με το άρθρο 556 στοιχ. γ' και 557, αν κρίνει ότι εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν είναι ύποπτος για απόδραση.

Άρθρο 431

Συζήτηση

1. Αν η αίτηση για ακύρωση αποδειχθεί βάσιμη, το δικαστήριο ακυρώνει την εκτελούμενη απόφαση και στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή άμεση εκδίκαση της υπόθεσης, διατάσσει την απόλυση του κατηγορουμένου και προσδιορίζει τη νέα δικάσιμο κατά την οποία ο κατηγορούμενος έχει την υποχρέωση να εμφανιστεί χωρίς να κλητευθεί διαφορετικά, δικάζεται σαν να ήταν παρών, με εφαρμογή των άρθρων 340 και 341.

Κατά τη νέα συζήτηση προσκαλούνται εκείνοι που εξετάστηκαν στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση που ακυρώθηκε, ακόμα και νέοι μάρτυρες που ο εισαγγελέας τους κρίνει χρήσιμους για να αποδειχθεί η αλήθεια, πάντοτε όμως διαβάζονται τα πρακτικά της συζήτησης που ακυρώθηκε. (~~«Η ακύρωση της απόφασης δεν ανατρέπει την αναστολή της παραγραφής που επήλθε με την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος ή της κλήσεως»~~).⁽¹⁷⁹⁾

2. Αν εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν εμφανιστεί, η αίτησή του απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη, και δεν του επιτρέπεται πλέον να ζητήσει και πάλι την ακύρωση της απόφασης. Το δικαστήριο όμως, αν προβληθούν λόγοι ανώτερης βίας ή άλλα ανυπέβλητα αίτια από κάποιον συγγενή που αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 429 και εξαιτίας των οποίων δεν μπορεί ο κατηγορούμενος να εμφανιστεί στη συζήτηση της αίτησης για ακύρωση, μπορεί να αναβάλει μια φορά μόνο τη συζήτηση σε ρητή δικάσιμο, στην οποία εκείνος που υπέβαλε την αίτηση οφείλει να προσέλθει χωρίς να κλητευθεί.

3. Εναντίον της απόφασης που απορρίπτει για οποιονδήποτε λόγο την αίτηση για ακύρωση της απόφασης δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο.

¹⁷⁹ Σχόλια: Το εδάφιο εντός των () καταργήθηκε από την περίπτ. η' παρ. 18 του άρθρ. 34 του Νόμ. 2172/16-16 Δεκ. 1993, ΦΕΚ Α' 207

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Άρθρο 432

Αναστολή της εκδίκασης ⁽¹⁸⁰⁾

1. Αν κάποιος που παραπέμφθηκε στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου για κακούργημα, είναι άγνωστης διαμονής και δεν παρουσιαστεί ούτε συλληφθεί μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση του παραπεμπτικού βουλεύματος ή του κλητηρίου θεσπίσματος σύμφωνα με το άρθρο 156, αναστέλλεται η διαδικασία στο ακροατήριο με διάταξη του εισαγγελέα του εφετείου, ωστόσο συλληφθεί ή εμφανιστεί ο κατηγορούμενος. Η διάταξη αυτή πρέπει να τοιχοκολληθεί σύμφωνα με το άρθρο 156 παράγραφο 2. Οι διατάξεις του άρθρου 113 ΠΚ για την αναστολή της παραγραφής του αξιοποιούνται εφαρμόζονται και εδώ.

2. Αν εκείνος που παραπέμφθηκε για κακούργημα είναι ή θεωρείται γνωστής διαμονής, δικάζεται σαν να ήταν παρών, αν κλητεύθηκε νόμιμα.

3. Η διάταξη της παραγράφου 2 εφαρμόζεται αναλόγως και στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο να δικάσει την έφεση, αν αυτός που αθώωθηκε σε πρώτο βαθμό για κακούργημα δεν εμφανιστεί για να δικάσει κατ' έφεση που ασκήθηκε από τον εισαγγελέα και αποβλέπει στην καταδίκη του για κακούργημα».

Άρθρο 433

Παραπομπή της πολιτικής αγωγής στα πολιτικά δικαστήρια

Αν διαταχθεί αναστολή σύμφωνα με το άρθρο 432, ο πολιτικώς ενάγων μπορεί να ασκήσει την πολιτική αγωγή του στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο, διατηρεί όμως το δικαίωμά του, σε περίπτωση εμφάνισης ή σύλληψης του κατηγορουμένου, να την ασκήσει στο ποινικό δικαστήριο, αν δεν εκδόθηκε οριστική απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου.

Άρθρο 434

Δημοσίευση του παραπεμπτικού βουλεύματος

Από τότε που τοιχοκολλήθηκε κατά το άρθρο 432 η διάταξη για την αναστολή και κάθε χρόνο γίνεται τοιχοκόλληση αποσπάσματος του παραπεμπτικού βουλεύματος κατά το άρθρο 156 παρ. 2 και κοινοποίησή του, με τη φροντίδα του εισαγγελέα εφετών, σε όλες τις αστυνομικές αρχές του κράτους, που προσκαλούνται να συλλάβουν τον κατηγορούμενο.

Άρθρο 435

Αίτηση ακύρωσης της διαδικασίας επί κακούργημάτων ⁽¹⁸¹⁾

1. Αν ο κατηγορούμενος, που καταδικάστηκε κατά το άρθρο 432 παράγραφοι 2 και 3, από λόγους ανώτερης βίας ή από άλλα ανυπέρβλητα αίτια δεν μπόρεσε εγκαίρως να γνωστοποιήσει με οποιονδήποτε τρόπο στο δικαστήριο ανυπέρβλητο κώλυμα εμφάνισής του στη δίκη και να ζητήσει την αναβολή της συζήτησης (άρθρο 349), μπορεί να υποβάλει αίτηση για ακύρωση της διαδικασίας που πραγματοποιήθηκε χωρίς την παρουσία του ή την εκπροσώπησή του από συνήγορο. Η αίτηση υποβάλλεται στον γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την έκδοσή της και αναφέρει τους λόγους ανώτερης βίας ή το ανυπέρβλητο κώλυμα. Νέα αίτηση για ακύρωση της ίδιας διαδικασίας είναι απαράδεκτη σε οποιουδήποτε λόγους και αν στηρίζεται.

¹⁸⁰ Σχόλια: : Το άρθρο 435 τίθεται ως άνω όπως τροποποιήθηκε με το με το άρθρο 22 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218). Οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του ίδιου άρθρου αναριθμούνται σε 2, 3, 4 και 5 και προστίθεται νέα παράγραφος 1.

¹⁸¹ Σχόλια: Ο τίτλος και το άρθρο 435 αντικ. ως άνω από το άρθρο 22 του Ν.3904/2010

2. Η αίτηση αυτή δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. Μπορεί όμως ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, μόλις υποβληθεί η αίτηση για ακύρωση, να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης, έως ότου εκδικαστεί η αίτηση. Σε περίπτωση μη χορήγησης της αναστολής, ο αιτών δύναται να προσφύγει στο δικαστήριο ή, αν αυτό δεν συνεδριάζει, στο δικαστικό συμβούλιο μέσα σε δύο ημέρες. Η αίτηση για ακύρωση εισάγεται, χωρίς να κλητευθεί εκείνος που την υπέβαλε, στην πρώτη δικάσιμο του δικαστηρίου που δίκασε, το οποίο αποφασίζει αμετάκλητα. Το δικαστήριο όμως είναι δυνατόν να αναβάλει τη συζήτηση για την αίτηση σε μεταγενέστερη ορισμένη δικάσιμο, αν προβάλλονται λόγοι ανώτερης βίας ή άλλα ανυπέρβλητα αίτια, εξαιτίας των οποίων εκείνος που υπέβαλε την αίτηση δεν μπορεί να εμφανιστεί στη συζήτηση της αίτησης για ακύρωση. Αν γίνει δεκτή η αίτηση, ακυρώνεται η απόφαση που προσβάλλεται και διατάσσεται η νέα συζήτηση της υπόθεσης σε ρητή δικάσιμο, κατά την οποία ο κατηγορούμενος οφείλει να προσέλθει χωρίς να κλητευθεί. Η προθεσμία της έφεσης ή της αίτησης για αναίρεση της καταδικαστικής απόφασης αρχίζει μετά την πάροδο άπρακτης της ως άνω δεκαπενθήμερης προθεσμίας ή, σε περίπτωση υποβολής αίτησης ακυρώσεως, από την απόρριψή της».

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΚΔΟΣΗ

Άρθρο 436

Γενικά

1. Αν δεν υπάρχει σύμβαση, οι όροι και η διαδικασία της έκδοσης, αλλοδαπών εγκληματιών ρυθμίζονται από τις διατάξεις των επόμενων άρθρων.
2. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται, ακόμη και αν υπάρχει σύμβαση, αν δεν έρχονται σε αντίθεση με αυτή, καθώς και στα σημεία που δεν προβλέπει η σύμβαση.

Άρθρο 437

Πότε επιτρέπεται

Η έκδοση αλλοδαπού επιτρέπεται: α) όταν αυτός κατηγορείται για αξιόποινη πράξη εναντίον της οποίας απειλείται και από τον ελληνικό ποινικό νόμο και από το νόμο του κράτους που ζητεί την έκδοση στερητικής της ελευθερίας ποινή, της οποίας το ανώτατο όριο είναι δύο έτη και πάνω ή η ποινή του θανάτου. Σε περίπτωση συρροής εγκλημάτων η έκδοση επιτρέπεται για όλα, αν ένα από αυτά τιμωρείται με μία από τις παραπάνω ποινές. Αν το πρόσωπο του οποίου ζητείται η έκδοση καταδικάστηκε προηγουμένως αμετάκλητα από δικαστήριο οποιουδήποτε κράτους σε στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον τριών μηνών για έγκλημα που δεν προβλέπεται από το άρθρο 438 στοιχ. γ' και η έκδοσή του ζητείται για έγκλημα που τελέστηκε σε υποτροπή και κατά τον ελληνικό ποινικό νόμο και κατά το νόμο του κράτους που ζητεί την έκδοσή του, η έκδοση μπορεί να επιτραπεί αν το έγκλημα αυτό τιμωρείται ως πλημμέλημα με οποιαδήποτε ποινή στερητική της ελευθερίας, β) όταν τα δικαστήρια του κράτους που ζητεί την έκδοσή του τον καταδίκασαν σε στερητική της ελευθερίας ποινή τουλάχιστον έξι μηνών για αξιόποινη πράξη που και ο ελληνικός ποινικός νόμος και οι νόμοι του κράτους που ζητεί την έκδοση τη χαρακτηρίζουν ως πλημμέλημα ή κακούργημα και γ) όταν αυτός συναινεί ρητά να παραδοθεί στο κράτος που ζητεί την έκδοσή του.

Άρθρο 438

Πότε απαγορεύεται

Η απαγορεύεται: α) αν εκείνος για τον οποίο ζητείται ήταν ημεδαπός όταν τελέστηκε η πράξη, β) αν η δίωξη και τιμωρία του εγκλήματος που τέλεσε στο εξωτερικό ανήκει σύμφωνα με τους ελληνικούς νόμους στα ελληνικά δικαστήρια, γ) αν πρόκειται για έγκλημα που κατά τους

ελληνικούς νόμους χαρακτηρίζεται πολιτικό, στρατιωτικό, φορολογικό ή του τύπου, ή διώκεται μόνο ύστερα έγκληση αυτού που αδικήθηκε, ή όταν από τις περιστάσεις προκύπτει ότι η έκδοση ζητείται για λόγους πολιτικούς, δ) αν, σύμφωνα με τους νόμους του κράτους που ζητεί την έκδοση ή του ελληνικού κράτους ή του κράτους που τελέστηκε το έγκλημα, έχει προκύψει ήδη πριν από την απόφαση για την έκδοση νόμιμος λόγος που εμποδίζει την δίωξη ή την εκτέλεση της ποινής ή αποκλείει ή εξαλείφει το αξιόποινο, και ε) αν πιθανολογείται ότι εκείνος για τον οποίο ζητείται η έκδοση θα καταδιωχθεί από το κράτος στο οποίο παραδίδεται για πράξη διαφορετική από εκείνη για την οποία ζητείται η έκδοση.

Άρθρο 439

Αίτηση για έκδοση από περισσότερα κράτη

Αν πολλά κράτη ζητούν την έκδοση για το ίδιο έγκλημα, αυτή διατάσσεται να γίνει κατά προτίμηση είτε στο κράτος του οποίου είναι υπήκοος ο δράστης είτε σ' εκείνο όπου έγινε το έγκλημα. Εάν οι σύγχρονες αιτήσεις αναφέρονται σε διαφορετικά εγκλήματα, η έκδοση γίνεται κατά προτίμηση στο κράτος όπου τελέστηκε σύμφωνα με τους ελληνικούς νόμους το βαρύτερο έγκλημα ή, αν πρόκειται για έγκλημα όμοιας βαρύτητας, στο κράτος του οποίου η αίτηση για έκδοση έφτασε πρώτη. Λαμβάνεται πάντοτε υπόψη και η υποχρέωση που αναλαμβάνει ένα από τα κράτη που ζητούν την έκδοση να επανεκδώσει το δράστη για τα υπόλοιπα εγκλήματα.

Άρθρο 440

Περιορισμοί στην έκδοση

Η έκδοση γίνεται μόνο με τον όρο εκείνος που εκδίδεται δεν θα καταδιωχθεί ή καταδικαστεί στο κράτος στο οποίο εκδίδεται ούτε θα παραδοθεί σε τρίτο κράτος για άλλες πράξεις που τελέστηκαν πριν από την έκδοση, εκτός από εκείνη για την οποία εκδίδεται. Για τέτοιες πράξεις μπορεί να διωχθεί, να τιμωρηθεί ή να παραδοθεί σε τρίτο κράτος μόνο: α) αν συναινέσει μεταγενέστερα το ελληνικό κράτος, το οποίο μπορεί να αξιώσει η συναινέση αυτή να ζητηθεί σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπεται για την αίτηση έκδοσης από τον κώδικα μαζί με τα έγγραφα που τη στηρίζουν κατά τα άρθρα 443 και 444 ή β) αν το πρόσωπο που εκδόθηκε δεν εγκατέλειψε, παρά την έλλειψη κάθε εμποδίου, το έδαφος του κράτους στο οποίο εκδόθηκε μέσα σε τριάντα ημέρες από το τέλος της δίκης και σε περίπτωση καταδίκης από την απόλυση από τις φυλακές ή αν επανέλθει στο κράτος μεταγενέστερα.

Άρθρο 441

Αναβολή της έκδοσης

Αν εκείνος του οποίου ζητείται η έκδοση καταδιώκεται ή έχει καταδικαστεί στην Ελλάδα για άλλη πράξη, η έκδοσή του αναβάλλεται ως την περάτωση της ποινικής δίωξης και σε περίπτωση καταδίκης ωσότου εκτιθεί η ποινή ή απολυθεί από τις φυλακές. Τα μέτρα ασφάλειας που τυχόν επιβλήθηκαν εναντίον του εφαρμόζονται μόλις επιστρέψει με οποιονδήποτε τρόπο στην Ελλάδα. Αν όμως πέρασε πενταετία από την έκδοσή του, για την εφαρμογή ή όχι των μέτρων ασφάλειας μόλις επιστρέψει αποφασίζει το πλημμελειοδικείο του τόπου της κατοικίας του, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες όπου αυτός βρίσκεται καθώς και αν είναι ή δεν είναι επικίνδυνος.

Άρθρο 442

Προσωρινή παράδοση του προσώπου για το οποίο ζητείται η έκδοση

Αν η αναβολή της έκδοσης που προβλέπεται στο άρθρο 441 μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα σύμφωνα με τους νόμους του κράτους που ζητεί την έκδοση την παραγραφή ή άλλα σοβαρά εμπόδια στη δίωξη, μπορεί να επιτραπεί η προσωρινή έκδοση του προσώπου για το οποίο ζητείται με τον όρο ότι θα σταλεί τούτο πίσω μόλις τελειώσουν οι ανακριτικές πράξεις για τις οποίες ζητήθηκε προσωρινά η έκδοσή του.

Άρθρο 443

Αίτηση για την έκδοση

1. Αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 437 στοιχ. α', στην αίτηση που διαβιβάζεται με την διπλωματική οδό πρέπει να επισυνάπτονται το κατηγορητήριο, το ένταλμα σύλληψης ή

οποιαδήποτε άλλη δικαστική πράξη που έχει το ίδιο κύρος με αυτά και (αν δεν υπάρχει συνθήκη που να το εμποδίζει) όσα έγγραφα απαιτούνται ώστε να βεβαιωθεί ότι υπάρχουν ενδείξεις ενοχής επαρκείς για να παραπεμφθεί σε δίκη εκείνος για τον οποίο ζητείται η έκδοση, αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 437 στοιχ. β', στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτονται η απόφαση εναντίον εκείνου για τον οποίο ζητείται η έκδοση και οι αποδείξεις ότι είναι αμετάκλητη. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να διαβιβάζεται ταυτόχρονα αντίγραφο του νόμου ο οποίος ισχύει στο κράτος που ζητεί την έκδοση και τιμωρεί την πράξη, ακόμη, συνοπτική περιγραφή των περιστατικών του εγκλήματος και, τέλος, ακριβής περιγραφή των χαρακτηριστικών εκείνου για τον οποίο ζητείται η έκδοση, μαζί με τη φωτογραφία του και τα δακτυλικά του αποτυπώματα αν αυτό είναι δυνατό. Όλα αυτά τα έγγραφα μπορούν να προσκομίζονται και σε αντίγραφα επικυρωμένα από το δικαστήριο ή από οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή του κράτους που ζητεί την έκδοση.

2. Η αίτηση για την έκδοση, μαζί με τα έγγραφα που απαιτούνται κατά την παρ. 1 και με την επικυρωμένη μετάφρασή τους, διαβιβάζονται από τον Υπουργό Εξωτερικών στον Υπουργό Δικαιοσύνης, ο τελευταίος αφού ελέγξει τη νομιμότητα της αίτησης, τη στέλνει μαζί με τα έγγραφα, και με τη φροντίδα του εισαγγελέα εφετών, στον πρόεδρο εφετών στην περιφέρεια του οποίου διαμένει εκείνος για τον οποίο ζητείται η έκδοση.

Άρθρο 444

Αίτηση για επεξηγήσεις

Όταν υπάρχουν αμφιβολίες για τη δυνατότητα να γίνει η έκδοση κατά τα άρθρα 437 και 438, ζητούνται επεξηγήσεις από το κράτος που κάνει την αίτηση για την έκδοση, η έκδοση δεν μπορεί να διαταχθεί παρά μόνο όταν οι επεξηγήσεις είναι τέτοιου βαθμού ώστε να διαλύουν τις αμφιβολίες που έχουν γεννηθεί.

Άρθρο 445

Σύλληψη του προσώπου του οποίου ζητείται η έκδοση. Κατάσχεση πειστηρίων

1. Ο πρόεδρος εφετών έχει υποχρέωση, μόλις παραλάβει τα έγγραφα, να διατάξει χωρίς αναβολή με ένταλμα την σύλληψη του προσώπου του οποίου ζητείται η έκδοση και την κατάσχεση όλων των πειστηρίων. Το ένταλμα σύλληψης και η κατάσχεση εκτελούνται με τη φροντίδα του εισαγγελέα εφετών κατά τα άρθρα 251-269, 277, 278 και 280.

2. Και χωρίς ένταλμα μπορεί, σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης και ιδιαίτερα όταν υπάρχει βάσιμη υπόνοια φυγής του προσώπου που ζητείται η έκδοσή του, να γίνει σύλληψη, πριν ακόμα υποβληθεί η αίτηση για έκδοση, με εντολή του εισαγγελέα εφετών, για τη σύλληψη δεν χρειάζεται διπλωματική μεσολάβηση, απαιτείται όμως αγγελία που διαβιβάζεται ταχυδρομικώς ή τηλεγραφικώς από τη δικαστική ή άλλη αρμόδια αρχή του κράτους που ζητεί την έκδοση, η αγγελία πρέπει να μνημονεύει το ένταλμα σύλληψης ή την απόφαση και το έγκλημα. Ο εισαγγελέας εφετών ανακοινώνει αμέσως τη σύλληψη στον Υπουργό Δικαιοσύνης, ο οποίος μπορεί να διατάξει την απόλυση εκείνου που έχει συλληφθεί.

3. Αν μέσα σε ένα μήνα το πολύ από τη σύλληψη δεν υποβληθεί η αίτηση για έκδοση κατά το άρθρο 443, ο κρατούμενος προσωρινά απολύεται με διαταγή του εισαγγελέα των εφετών. Αν υποβληθούν εμπροθέσμως τα έγγραφα, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 1 και των άρθρων 448 επ.

4. Αν ύστερα από την απόλυση του προσώπου που ζητείται η έκδοσή του σύμφωνα με τα παραπάνω περιέλθει στο Υπουργείο Εξωτερικών η αίτηση για την έκδοση κατά το άρθρο 443, ακολουθεί η διαδικασία της έκδοσης.

5. Εκείνος που έχει συλληφθεί προσωρινά μπορεί, αμφισβητώντας την ταυτότητά του, να προσφύγει στο συμβούλιο εφετών, μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες από την προσαγωγή του στον εισαγγελέα των εφετών, το συμβούλιο αποφασίζει αμετάκλητα, αφού ακούσει εκείνον που ασκεί την προσφυγή και το συνήγορό του. Η προσφυγή μπορεί να γίνει και προφορικά στον εισαγγελέα εφετών.

Άρθρο 446

Βεβαίωση της ταυτότητας. Φυλάκιση του προσώπου που έχει συλληφθεί

Εκείνος που έχει συλληφθεί οδηγείται χωρίς αναβολή μαζί με τις εκθέσεις σύλληψης και κατάσχεσης στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος τον εξετάζει για να βεβαιώσει την ταυτότητά

του, λαμβάνοντας υπόψη και τις πληροφορίες της αρχής που πραγματοποίησε τη σύλληψη. Όταν η ταυτότητα βεβαιωθεί, ο εισαγγελέας εφετών διατάσσει την κράτηση του στις φυλακές υπόδικων και στέλνει όλες τις εκθέσεις για τη σύλληψη, την κατάσχεση και τη βεβαίωση της ταυτότητας στον πρόεδρο εφετών. Αν η ταυτότητα αμφισβητηθεί, εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 445.

Άρθρο 447

Ανακοίνωση των εγγράφων

Εκείνος που έχει συλληφθεί δικαιούται να λάβει γνώση είτε ο ίδιος είτε μέσω του συνηγόρου του όλων των εγγράφων και να ζητάει αντίγραφα τους με δική του δαπάνη.

Άρθρο 448

Συζήτηση για την έκδοση

1. Ο πρόεδρος εφετών μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες από τότε που θα λάβει τις εκθέσεις του άρθρ. 446 συγκαλεί το συμβούλιο εφετών σε τριμελή σύνθεση, στο συμβούλιο αυτό προσάγεται, αν συναινεί, εκείνος που έχει συλληφθεί, ο οποίος και δικαιούται να παραστεί με συνήγορο και διερμηνέα της εκλογής του ή, αν δεν έχει, να ζητήσει να διοριστούν συνήγοροι από τον πρόεδρο εφετών.

2. Το συμβούλιο εφετών συνεδριάζει δημόσια, εκτός αν εκείνος που έχει συλληφθεί ζητήσει να γίνει η συνεδρίαση κεκλεισμένων των θυρών ή δεν παραστεί καθόλου στο συμβούλιο. Το συμβούλιο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να διατάξει να γίνει η συνεδρίαση κεκλεισμένων των θυρών.

Αναβολή της Συζήτησης

Άρθρο 449

Προσωρινή απόλυση εκείνου που έχει συλληφθεί

1. Εκείνος για τον οποίο ζητείται η έκδοση και ο εισαγγελέας έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το συμβούλιο την αναβολή της συζήτησης. Το συμβούλιο μπορεί να αναβάλει τη συζήτηση για οκτώ το πολύ ημέρες.

2. Το συμβούλιο εφετών μπορεί σε κάθε στάδιο της διαδικασίας να διατάξει την προσωρινή απόλυση εκείνου που έχει συλληφθεί σύμφωνα με τους όρους των άρθρ. 296, 297 παρ. 1 και 2, 298, 300, 302 έως 304. Η εφαρμογή της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 294 είναι υποχρεωτική. Η προσωρινή απόλυση αίρεται αυτοδικαίως μόλις δημοσιευθεί η απόφαση που εγκρίνει την έκδοση. Για την τύχη της εγγύησης αποφασίζει το συμβούλιο των εφετών.

Άρθρο 450

Απόφαση για την έκδοση

1. Το συμβούλιο εφετών μετά την εξέταση εκείνου που έχει συλληφθεί, αν εμφανίστηκε, και μετά τις αγορεύσεις του εισαγγελέα και εκείνου για τον οποίο ζητείται η έκδοση ή του συνηγόρου του, γνωμοδοτεί αιτιολογημένα για την αίτηση της έκδοσης και αποφαινεται: α) για το αν εκείνος που έχει συλληφθεί είναι το ίδιο πρόσωπο με εκείνον για την οποία ζητείται η έκδοση, β) για την ύπαρξη των δικαιολογητικών εγγράφων που απαιτούνται από τον κώδικα ή από τη συνθήκη για την έκδοση, γ) για το αν εκείνος που έχει συλληφθεί και το έγκλημα που αποδίδεται σ' αυτόν ή (προκειμένου για αίτηση έκδοσης ύστερα από καταδικαστική απόφαση) το έγκλημα για το οποίο καταδικάστηκε είναι από εκείνα για τα οποία επιτρέπεται η έκδοση, δ) για το αν συντρέχουν οι όροι του άρθρ. 438 στοιχ. δ'.

2. Το συμβούλιο εφετών εξετάζει ακόμη, αν δεν κωλύεται από τη συνθήκη, αν υπάρχουν ενδείξεις για τη βασιμότητας της κατηγορίας που αποδίδεται σ' εκείνον που έχει συλληφθεί, με βάση τα προσαγόμενα επίσημα αποδεικτικά στοιχεία από το κράτος που ζητεί την έκδοση, και αποφαινεται αν αυτά θα επέτρεπαν τη σύλληψη και την παραπομπή του σε δίκη στην Ελλάδα, αν το έγκλημα είχε τελεστεί σε ελληνικό έδαφος. Το συμβούλιο μπορεί, για να σχηματίσει γνώμη στην ουσία της περίπτωσης, να προβεί με ένα από τα μέλη του στη συλλογή κάθε χρήσιμου αποδεικτικού υλικού, αναβάλλοντας την οριστική απόφαση το πολύ για δεκαπέντε ημέρες. Η διάταξη του άρθρου 449 παρ. 2 εφαρμόζεται και εδώ.

Άρθρο 451

Ένδικο μέσο κατά της απόφασης

1. Κατά της οριστικής απόφασης του συμβουλίου εφετών επιτρέπεται σ' αυτόν για τον οποίο ζητείται η έκδοση και στον εισαγγελέα να ασκήσουν έφεση στο β' τμήμα του Άρειου Πάγου μέσα σε είκοσι τέσσερις ώρες από τη δημοσίευση της απόφασης, για την έφεση συντάσσεται έκθεση από το γραμματέα εφετών.
2. Ο Άρειος Πάγος σε συμβούλιο αποφαινεται μέσα σε οκτώ ημέρες με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 448 και 450. Αυτός για τον οποίο ζητείται η έκδοση κλητεύεται αυτοπροσώπως ή μέσω του αντικλήτου του είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες πριν από τη συζήτηση με τη φροντίδα του εισαγγελέα του Άρειου Πάγου.

Άρθρο 452

Πότε διατάσσεται η έκδοση

1. Την έκδοση μπορεί να τη διατάξει ο Υπουργός Δικαιοσύνης με απόφαση του μόνο όταν το συμβούλιο γνωμοδοτήσει καταφατικά και αμετάκλητα.
2. Αν το συμβούλιο αποφασίσει αμετάκλητα ότι δεν πρέπει να γίνει έκδοση, αυτός που έχει συλληφθεί απολύεται από τη φυλακή με διαταγή του εισαγγελέα εφετών, ο οποίος αμέσως ειδοποιεί σχετικά τον Υπουργό Δικαιοσύνης. Επίσης απολύεται αυτός για τον οποίο ζητείται η έκδοση, αν το κράτος που τον ζήτησε δεν τον παραλάβει μέσα σε δύο μήνες από τότε που κοινοποιείται σ' αυτό η απόφαση του Υπουργού για την έκδοση.
«Σε κάθε περίπτωση ο εκζητούμενος απολύεται, αν περάσουν δύο έτη από την ημέρα της συλλήψεώς του, η οποία προθεσμία δύναται να παραταθεί με απόφαση του δικαστικού συμβουλίου κατά έξι ακόμη μήνες».⁽¹⁸²⁾
3. Κάθε αμφιβολία ή αντίρρηση σχετικά με την κράτηση του εκζητούμενου επιλύεται από το αρμόδιο για την έκδοση συμβουλίου εφετών ύστερα από κλήτευση του προ 24 ωρών. Κατά του βουλεύματος επιτρέπεται στον εισαγγελέα και στον εκζητούμενο το ένδικο μέσα της αναιρέσεως.

Άρθρο 453

Απόδοση όσων κατασχέθηκαν

1. Οποιαδήποτε και αν είναι η απόφαση του συμβουλίου σχετικά με την έκδοση, αυτό αποφασίζει αν τα αντικείμενα ή τα πειστήρια που έχουν κατασχεθεί ή πάντως έχουν επισυναφθεί στη δικογραφία πρέπει να παραδοθούν στο κράτος που ζητεί την έκδοση, σ' αυτόν για τον οποίο ζητείται η έκδοση, σε τρίτον που προβάλλει δικαιώματα σ' αυτά ή σε εγχώρια αρχή, ώστε να χρησιμοποιηθούν για ανάκριση.
2. Σε κάθε στάδιο της διαδικασίας το συμβούλιο εφετών αποφασίζει αμετάκλητα για τις αξιώσεις που προβάλλονται από τρίτους που κατέχουν ή αξιώνουν δικαιώματα κυριότητας σε αντικείμενα ή πειστήρια που έχουν κατασχεθεί.

Άρθρο 454

Υποβολή νέας αίτησης

Ακόμη και μετά την αμετάκλητη απόφαση κατά της έκδοσης μπορεί να υποβληθεί νέα αίτηση για έκδοση, που στηρίζεται σε στοιχεία που δεν είχαν τεθεί στην κρίση του συμβουλίου.

Άρθρο 455

Αίτηση των ελληνικών αρχών για έκδοση

Η αίτηση με την οποία ζητείται η έκδοση από ξένο κράτος στις ελληνικές δικαστικές αρχές προσώπου που κατηγορείται ή έχει καταδικαστεί γίνεται από τον εισαγγελέα εφετών στην περιφέρεια του οποίου ασκείται η ποινική δίωξη ή έχει απαγγελθεί η καταδίκη, διαμέσου του Υπουργού Δικαιοσύνης, ο εισαγγελέας μαζί με την αίτηση διαβιβάζει όλα τα έγγραφα που απαιτούνται κατά το άρθρο 443 ή κατά τη σύμβαση, ακριβή περιγραφή των χαρακτηριστικών του προσώπου και, αν είναι δυνατό, τη φωτογραφία του. Η έκδοση μπορεί να ζητηθεί και με πρωτοβουλία του Υπουργού Δικαιοσύνης.

¹⁸² Σχόλια: Η παρ. 2 συμπληρώθηκε και η παρ. 3 προστέθηκε με το άρθρο 12 παρ.8 και 9 του Ν.1897/1990

Άρθρο 456

Επανεκδοση σε ξένη χώρα προσώπου που εκδόθηκε στις ελληνικές δικαστικές αρχές
Όταν τρίτη χώρα ζητεί την έκδοση προσώπου που ήδη εκδόθηκε στις ελληνικές αρχές, επικαλούμενη έγκλημα προγενέστερο από την έκδοσή του και διαφορετικό από εκείνο για το οποίο δικάστηκε στην Ελλάδα, η έκδοση αυτή δεν μπορεί να γίνει χωρίς τη συναίνεση της χώρας που έχει εκδώσει το πρόσωπο στις ελληνικές αρχές.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Άρθρο 457

Αιτήσεις για ανακριτικές πράξεις

1. Οι αιτήσεις των ελληνικών δικαστικών αρχών προς αλλοδαπές αρχές για την εξέταση μαρτύρων και κατηγορουμένων, για την ενέργεια αυτοψίας και πραγματογνωμοσύνης και για την κατάσχεση πειστηρίων διαβιβάζονται από τον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών στον Υπουργό Δικαιοσύνης, που προκαλεί την εκτέλεσή τους μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών με την τήρηση και των διεθνών συνθηκών και εθίμων. Σε επείγουσες περιπτώσεις οι αιτήσεις αυτές διαβιβάζονται και απευθείας στις επιτόπιες προξενικές αρχές, που ασκούν ανακριτικά καθήκοντα, ειδοποιείται όμως σχετικά το Υπουργείο Δικαιοσύνης.
2. Με τον ίδιο τρόπο διαβιβάζονται και οι κλήσεις για να επιδοθούν στους μάρτυρες και τους κατηγορούμενους.

Άρθρο 458

Αιτήσεις των ξένων δικαστικών αρχών για ανακριτικές πράξεις

1. Οι αιτήσεις ξένων δικαστικών αρχών για τη διενέργεια ανακριτικής πράξης από τις αναφερόμενες στο άρθρο 457 παρ. 1 διαβιβάζονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και εκτελούνται με παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα εφετών από τον ανακριτή στην περιφέρεια του οποίου πρόκειται να διεξαχθεί η ανακριτική πράξη, εκτός αν αυτή αντιβαίνει στις διατάξεις του κώδικα ή του οργανισμού δικαστηρίων. Οι μάρτυρες ορκίζονται πάντοτε πριν εξεταστούν, κατά τα λοιπά τηρούνται οι σχετικές διατάξεις του κώδικα, οι διεθνείς συνθήκες και τα έθιμα.
2. Οι κλήσεις προς τους μάρτυρες, τους πραγματογνώμονες και τους κατηγορούμενους, οι αποφάσεις ή άλλα έγγραφα της ποινική διαδικασίας επιδίδονται με φροντίδα του εισαγγελέα πρωτοδικών σύμφωνα με τα άρθρα 155 - 164. Η σχετική αίτηση, αφορά την κλήτευση μαρτύρων ή πραγματογνωμόνων, γίνεται δεκτή μόνο αν η ξένη δικαστική αρχή που την υποβάλλει αναλαμβάνει ρητά την υποχρέωση να μη διωχθεί ή κρατηθεί ο κλητευόμενος για έγκλημα που έχει τελεσθεί πριν από την εμφάνισή του στην ξένη αρχή που τον καλεί.
3. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης ύστερα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου συμβουλίου εφετών μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση των αιτήσεων που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2: α) αν κατά τις διατάξεις των άρθρων 437 και 438 δεν επιτρέπεται να εκδοθεί ο κατηγορούμενος για την πράξη σχετικά με την οποία διενεργεί ανάκριση η ξένη δικαστική αρχή ή β) αν κατά τους όρους συνθήκης με τη χώρα που υποβάλλει την αίτηση δεν είναι υποχρεωτική η έκδοση.

Άρθρο 459

Μεταγωγή του κρατουμένου για εξέταση

1. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης με σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου εισαγγελέα εφετών μπορεί να διατάξει ύστερα από αίτηση ξένης δικαστικής αρχής, που διαβιβάζεται με την διπλωματική οδό, η μεταγωγή σ' αυτήν προσώπου που κρατείται στις φυλακές, για να εξεταστεί ως μάρτυρας και κατά αντιπαράσταση με μάρτυρες ή κατηγορούμενους, με τον όρο της άμεσης επιστροφής του.
2. Η μεταγωγή αυτή μπορεί να διαταχθεί μόνο σε κράτος το οποίο με νόμο ή με σύμβαση παρέχει την ίδια δικαστική συνδρομή στο ελληνικό κράτος.

Τα έξοδα της μεταγωγής και της επιστροφής βαρύνουν το κράτος που ζητεί τη μεταγωγή και προκαταβάλλονται από αυτό ή από την αρμόδια ελληνική αρχή, αν η ευχέρεια αυτή παρέχεται και στο ελληνικό κράτος από τη χώρα που ζητεί τη μεταγωγή. Η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 458 εφαρμόζεται ανάλογα και εδώ.

Άρθρο 460

Έξοδα μαρτύρων και πραγματογνωμόνων

Όταν η επίδοση των κλήσεων των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων ζητείται από αλλοδαπή δικαστική αρχή, πρέπει να σημειώνεται το ποσό που απαιτείται να καταβληθεί στον κλητευόμενο για τα έξοδα του ταξιδιού και διαμονής, έναντι του ποσού αυτού προκαταβάλλεται στον κλητευόμενο ανάλογο μέρος από την ημεδαπή αρμόδια αρχή, με εντολή του Υπουργού Δικαιοσύνης, αμέσως μόλις αυτός δηλώσει ότι θα προσέλθει, με τον όρο της αντικαταβολής του ποσού από τη χώρα που τον ζητεί. Εκείνος που παίρνει την προκαταβολή και από απείθεια δεν προσέρχεται τιμωρείται με την ποινή που προβλέπεται από τον ποινικό κώδικα για την απείθεια. Ο όρος της παρ. 2 του άρθρου 458 εφαρμόζεται και εδώ.

Άρθρο 461

Διαβίβαση των πειστηρίων

1. Η αίτηση ξένης αρχής για τη διαβίβαση πειστηρίων ή άλλων αντικειμένων που βρίσκονται στα χέρια των ελληνικών δικαστικών αρχών εκτελείται με παράδοση των πειστηρίων για το σκοπό αυτό στο Υπουργείο Εξωτερικών, αν αυτό δεν προσκρούει σε ιδιαίτερους λόγους, και με τον όρο της άμεσης επιστροφής αυτών που διαβιβάστηκαν. Αν πρόκειται για έγγραφα, αποστέλλονται φωτοτυπίες τους.
2. Η δικαστική αυτή συνδρομή εκτελείται με τον όρο της αμοιβαιότητας.

ΕΚΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 462

Ποιά τα ένδικα μέσα

Τα ένδικα μέσα που προβλέπονται στην ποινική διαδικασία κατά των βουλευμάτων και των αποφάσεων, εκτός από όσα ορίζονται με ειδικές διατάξεις του Κώδικα είναι: α) η έφεση και β) η αίτηση για αναίρεση.

Άρθρο 463

Ποιός τα ασκεί

Ένδικο μέσο μπορεί να ασκήσει μόνον εκείνος που ο νόμος του δίνει ρητά αυτό το δικαίωμα. Σε κάθε όμως περίπτωση είναι απαραίτητο ο δικαιούμενος να έχει συμφέρον για την άσκηση του ένδικου μέσου.

Άρθρο 464

Άσκηση ενδίκων μέσων από τον εισαγγελέα

Ο εισαγγελέας εφετών και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, σε όσες περιπτώσεις τους παρέχει ο νόμος ένδικα μέσα, μπορούν να τα ασκήσουν, οποιαδήποτε γνώμη ή πρόταση και αν είχαν διατυπώσει κατά τη συζήτηση ύστερα από την οποία εκδόθηκε η απόφαση ή το βούλευμα που προσβάλλεται, είτε οι ίδιοι είτε κατώτερος εκπρόσωπος της εισαγγελικής αρχής, ο ανώτερος σε

βαθμό εισαγγελέας έχει την ίδια δυνατότητα, ακόμη και αν ο κατώτερος αποδέχθηκε την απόφαση.

Άρθρο 465

Άσκηση των ένδικων μέσων που παρέχονται στους διαδίκους

1. Ο διάδικος μπορεί να ασκήσει το ένδικο μέσο που του ανήκει, είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω αντιπροσώπου που έχει εντολή κατά τους όρους του άρθρου 96 παρ. 1. Το πληρεξούσιο ή επικυρωμένο αντίγραφο του προσαρτάται στη σχετική έκθεση. Στις περιπτώσεις άσκησης ένδικου μέσου κατά βουλεύματος, καθώς και κατά αποφάσεων όταν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία τους, το πληρεξούσιο μπορεί να προσκομισθεί στο γραμματέα ενώπιον του οποίου ασκήθηκε το ένδικο μέσο, μέσα σε είκοσι ημέρες από την άσκησή του. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το ένδικο μέσο κηρύσσεται απαράδεκτο κατά τις διατάξεις του άρθρ. 476 παρ. 1. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις των άρθρων 341, 430 και 501 παρ. 1 εδ. τελευταίο.

2. Το ένδικο μέσο κατά της καταδικαστικής απόφασης που παρέχεται σ' εκείνον που καταδικάστηκε μπορεί να ασκηθεί για λογαριασμό του και από το συνήγορο που είχε παραστεί στη συζήτηση, προκειμένου για πρόσωπο που βρίσκεται σε δικαστική απαγόρευση το ένδικο αυτό μέσο μπορεί να ασκηθεί και από το νόμιμο αντιπρόσωπό του. Αν εκείνος που καταδικάστηκε βρίσκεται, με βάση τη μνημονευόμενη στην απόφαση σχετική κρίση του δικαστηρίου που τον καταδίκασε, σε διανοητική κατάσταση που δεν του επιτρέπει να αντιληφθεί το συμφέρον του και δεν έχει κηρυχθεί ακόμα σε κατάσταση απαγόρευσης, το ένδικο μέσο μπορεί να ασκηθεί, εκτός από συνήγορο, και από ανιόντα, σύζυγο ή κατιόντα ή συγγενή εξ αίματος σε πλάγια γραμμή έως δεύτερου βαθμού.

Άρθρο 466

Αντίθετη δήλωση του κατηγορουμένου

1. Το ένδικο μέσο που ασκήθηκε από συνήγορο κατά το άρθρο 465 παρ. 2 ματαιώνεται με αντίθετη δήλωση του κατηγορουμένου. Η αντίθετη δήλωση πρέπει να γίνει ενώπιον οποιουδήποτε δικαστικού γραμματέα, οπότε συντάσσεται έκθεση και έως την έναρξη της συζήτησης του ενδίκου μέσου, αν εκείνος που έκανε τη δήλωση είναι ανήλικος ή απαγορευμένος, η ενέργειά του πρέπει να συνοδεύεται και με τη δήλωση του προσώπου που ασκεί τη γονική μέριμνα ή του επιτρόπου ότι συναινεί στην αντίθετη αυτή δήλωση. Αν με την απόφαση που έχει προσβληθεί επιβάλλεται στον κατηγορούμενο ποινή του θανάτου, η αντίθετη δήλωσή του είναι ανίσχυρη.

2. Όταν και ο κατηγορούμενος και ο συνήγορος ασκήσουν το ένδικο μέσο και υπάρχει αντίθετη μεταξύ των λόγων που προβάλλονται, θα προτιμηθεί το ένδικο μέσο που ωφελεί περισσότερο τον κατηγορούμενο. Σε κάθε άλλη περίπτωση η δήλωση του ενός συμπληρώνει τη δήλωση του άλλου.

Άρθρο 467

Άσκηση των ενδίκων μέσων από τον αστικώς υπεύθυνο

Όταν ο νόμος δεν προβλέπει ειδικά διαφορετική ρύθμιση, ο αστικώς υπεύθυνος που πήρε μέρος στη συζήτηση στο ακροατήριο μπορεί να ασκήσει όλα τα ένδικα μέσα που παρέχονται στον κατηγορούμενο όχι μόνο για το κεφάλαιο της απόφασης που αναγνωρίζει την αστική ευθύνη του, αλλά και για εκείνο που κηρύσσει την ενοχή του κατηγορουμένου. Το δικαίωμα αυτό του αστικώς υπευθύνου δεν αναιρείται, αν ο κατηγορούμενος εναντιωθεί ή αν παραιτηθεί από το ένδικο μέσο που άσκησε. Το ένδικο μέσο που άσκησε ο αστικώς υπεύθυνος επεκτείνεται και στον κατηγορούμενο που δεν το έχει ασκήσει, δεν είναι δυνατό όμως από το γεγονός αυτό να χειροτερεύσει η θέση του.

Άρθρο 468

Άσκηση των ενδίκων μέσων από τον πολιτικώς ενάγοντα

1. Ο πολιτικός ενάγων μπορεί να προσβάλλει την απόφαση με το ένδικο μέσο που του χορηγεί ο νόμος: α) αν ο κατηγορούμενος καταδικασθεί (σε οποιαδήποτε ποινή) μόνο σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις του για αποζημίωση, όταν είτε του επιδικάσθηκε αυτή είτε απορρίφθηκε η αγωγή του επειδή δεν στηριζόταν στο νόμο, β) αν ο κατηγορούμενος αθωωθεί, μόνο στην περίπτωση που έχει καταδικασθεί σε αποζημίωση και στα έξοδα (άρθρο 71) ή που η πολιτική αγωγή έχει απορριφθεί επειδή δεν στηριζόταν στο νόμο και μόνο ως προς αυτά τα κεφάλαια.

2. Το ίδιο δικαίωμα στην περίπτωση του άρθρου 70 έχει και ο εισαγγελέας.

Άρθρο 469

Το ένδικο μέσο εκτείνεται και στους κατηγορουμένους που δεν το άσκησαν

Αν στο έγκλημα συμμετείχαν περισσότεροι ή αν η ποινική ευθύνη ενός κατηγορουμένου εξαρτάται σύμφωνα με το νόμο από την ευθύνη του άλλου, το ένδικο μέσο που ασκεί κάποιος από τους κατηγορουμένους, ακόμη και όταν χορηγείται μόνο σ' αυτόν από το νόμο, καθώς και οι λόγοι τους οποίους προτείνει, αν δεν αναφέρονται αποκλειστικά στο πρόσωπό του, ωφελούν και τους υπόλοιπους κατηγορουμένους. Στην περίπτωση της συνάφειας (άρθρ. 128 και 131) ισχύει ο ίδιος κανόνας, μόνο αν οι λόγοι που προβάλλονται με το ένδικο μέσο αφορούν παραβάσεις της διαδικασίας και δεν αρμόζουν αποκλειστικά στο πρόσωπο εκείνου που το άσκησε.

«Για τη συζήτηση του ένδικου μέσου δεν είναι αναγκαία η κλήτευση των ωφελούμενων κατηγορουμένων, οι οποίοι όμως μπορούν να εμφανισθούν και να συμμετάσχουν στη δίκη. Σε περίπτωση που το δικαστήριο παρέλειψε να αποφανθεί για το επεκτατικό αποτέλεσμα του ένδικου μέσου, μπορεί μετά από αίτηση αυτών ή του εισαγγελέα να επιληφθεί εκ νέου προς συμπλήρωση της αποφάσεώς του». ⁽¹⁸³⁾

Άρθρο 470

Απαγορεύεται να χειροτερεύσει η θέση του κατηγορούμενου

Στην περίπτωση που ασκήθηκε ένδικο μέσο εναντίον καταδικαστικής απόφασης από εκείνον που καταδικάσθηκε ή υπέρ αυτού, δεν μπορεί να γίνει χειρότερη η θέση του ούτε να ανακληθούν τα ευεργετήματα που δόθηκαν με την απόφαση που προσβάλλεται. Δεν εμποδίζεται όμως η επιβολή παρεπόμενης ποινής, που από παραδρομή δεν επιβλήθηκε, αν και σύμφωνα με το νόμο έπρεπε υποχρεωτικά να επιβληθεί ή η επιβολή μέτρου ασφαλείας προβλεπομένου από τον ποινικό κώδικα.

Άρθρο 471

Ανασταλτική δύναμη των ένδικων μέσων

1. Το ένδικο μέσο που ασκήθηκε από εκείνον που έχει το σχετικό δικαίωμα εμπρόθεσμα και νομότυπα, καθώς και η προθεσμία για την άσκηση, αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης ή του βουλεύματος που προσβάλλονται, όταν ο νόμος δε διατάζει διαφορετικά. Δεν αναστέλλεται όμως η διάταξη του βουλεύματος που αφορά τη σύλληψη και την προσωρινή κράτηση' αν το βούλευμα με σύμφωνη την πρόταση του εισαγγελέα αποφαινεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία εναντίον του κατηγορουμένου, ποτέ δεν αναστέλλεται η απόλυσή του από τις φυλακές.

«2. Κατ' εξαίρεση, η προθεσμία για την άσκηση του ένδικου μέσου της αναιρέσης και η αίτηση για την αναίρεση δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης που προσβάλλεται με αυτή. Το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση μπορεί, μόλις ασκηθεί αναίρεση και εφόσον το ζητήσει ο εισαγγελέας ή ο κατηγορούμενος, να αναστείλει την εκτέλεσή της ή, αν η αναίρεση ασκείται κατά απόφασης που απέρριψε την έφεση ως απαράδεκτη ή ανυποστήρικτη, να αναστείλει την εκτέλεση της πρωτόδικης απόφασης. Η αναστολή διατάσσεται εφόσον προβλέπεται ότι η έκτιση της ποινής ωστόσο εκδοθεί η απόφαση επί της αναιρέσης θα έχει ως συνέπεια υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη για τον κατηγορούμενο ή την οικογένειά του. «Δεύτερη αίτηση αναστολής εκτέλεσης από τον κατηγορούμενο είναι απαράδεκτη, αν δεν παρέλθουν δύο μήνες από την απόρριψη της προηγούμενης». ⁽¹⁸⁴⁾ Δεν έχει επίσης ανασταλτική δύναμη το ένδικο μέσο αν ο νόμος δεν το χορηγεί ρητά.» ⁽¹⁸⁵⁾

¹⁸³ Σχόλια: Τα μέσα σε « » εδάφια προστέθηκαν από την παρ. 1 του άρθρ. 13 του Νόμ. 1941/18-18 Μαρτ. 1991 (ΦΕΚ Α' 41)

¹⁸⁴ Σχόλια: : Το εδάφιο δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 471 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τίθεται ως άνω όπως τροποποιήθηκε με το. με το άρθρο 23 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218).

¹⁸⁵ Σχόλια: Η παρ. 2 αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 37 παρ. 1 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165. Τ.Α'

Άρθρο 472

Αμφισβήτηση της ανασταλτικής δύναμης του ένδικου μέσου

Κάθε δισταγμός ή αμφισβήτηση για την ανασταλτική δύναμη του ένδικου μέσου κατά το άρθρο 471 λύεται αμετάκλητα από το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο που εξέδωσε την απόφαση ή το βούλευμα που προσβάλλεται. Αν όμως ο δισταγμός ή η αμφισβήτηση ανακύψει μετά την εισαγωγή του ένδικου μέσου για συζήτηση, λύεται από το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο που είναι αρμόδιο να κρίνει. Σε κάθε περίπτωση ο κατηγορούμενος και ο πολιτικώς ενάγων καλούνται πριν είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες να εκφράσουν τη γνώμη τους στο όργανο που θα κρίνει για την αμφισβήτηση.

Άρθρο 473

Προθεσμία για την άσκηση των ένδικων μέσων

«1. Όπου διάταξη νόμου δεν ορίζει διαφορετικά, η προθεσμία για την άσκηση ένδικων μέσων είναι δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης. Αν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία της απόφασης, η πιο πάνω προθεσμία είναι επίσης δεκαήμερη, εκτός αν αυτός διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστη η διαμονή του, οπότε η προθεσμία είναι τριάντα ημερών και αρχίζει σε κάθε περίπτωση από την επίδοση της απόφασης. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και για την προθεσμία άσκησης ένδικων μέσων κατά βουλευμάτων.

«Για τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών η προθεσμία άσκησης ενδίκων μέσων κατά βουλευμάτων αρχίζει από την πραγματική κοινοποίηση τους (άρθρο 165 παρ. 2)». ⁽¹⁸⁶⁾

Αν δεν έχει γίνει πραγματική κοινοποίηση η προθεσμία είναι ενός μήνα από την έκδοση του βουλεύματος. ~~Η προθεσμία για αίτηση αναίρεσης κατά του βουλεύματος αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας έφεσης».~~ ⁽¹⁸⁷⁾ ⁽¹⁸⁸⁾

2. Η αναίρεση κατά της καταδικαστικής απόφασης μπορεί να ασκηθεί από εκείνον που καταδικάστηκε και με δήλωση που περιέχει όσα ορίζονται στην παρ. 2 του επόμενου άρθρου και επιδίδεται στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών, η οποία αρχίζει σύμφωνα με την παρ.1. Η δήλωση αυτή μπορεί να συμπληρώνει και την αίτηση αναίρεσης που τυχόν ασκήθηκε σύμφωνα με το επόμενο άρθρο και που δεν περιέχει ορισμένους λόγους.

3. Η προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσης αρχίζει από τότε που η τελεσίδικη απόφαση θα καταχωριστεί καθαρογραμμένη στο ειδικό βιβλίο που τηρείται από τη γραμματεία του ποινικού δικαστηρίου. Η καθαρογράφηση της απόφασης πρέπει να γίνει μέσα σε δεκαπέντε ημέρες' διαφορετικά, ο πρόεδρος του δικαστηρίου έχει πειθαρχική ευθύνη.

Η καταχώριση της καθαρογραμμένης απόφασης στο ειδικό βιβλίο απαιτείται μόνο για την προθεσμία άσκησης αναίρεσης και τυχόν μη καταχώριση δεν εμποδίζει τη παραγραφή της ποινής. ⁽¹⁸⁹⁾

4. Οι παραπάνω προθεσμίες για την άσκηση ενδίκων μέσων κατα βουλευμάτων και αποφάσεων αναστέλλονται κατά το χρονικό διάστημα από 1 ης έως 31 ης Αυγούστου. ⁽¹⁹⁰⁾

Άρθρο 474

Έκθεση και λόγοι άσκησης του ένδικου μέσου

1. Με την επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 473, το ένδικο μέσο ασκείται με δήλωση στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση (ή το βούλευμα) ή στο γραμματέα του ειρηνοδικείου ή στον προϊστάμενο της προξενικής αρχής που βρίσκεται στο εξωτερικό και στην περιφέρεια των οποίων και κατοικεί ή διαμένει προσωρινά ο δικαιούμενος.

¹⁸⁶ Σχόλια: Το τέταρτο εδάφιο αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 37 παρ. 2του Ν. 3160της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'».

¹⁸⁷ Το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 473 του Κ.Π.Δ. καταργήθηκε με το άρθρο 34 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹⁸⁸ Σχόλια: Η παρ. 1 αντικαταστάθηκε, ως άνω, από το άρθρο 6 παρ. 6 του Ν. 1653/31.10/8.11.1986.

¹⁸⁹ Σχόλια: Η εντός " " τελευταία περίοδος της παρ. 3 του παρόντος άρθρου προστέθηκε από την παρ. 4 του άρθ. 20 του ν. 2521/1997 (Α' 174), ισχύει δε από 1.9.1997.

¹⁹⁰ Σχόλια: Η εντός " " παρ. 4 του παρόντος άρθρου προστέθηκε με το άρθρο 19 του ν. 2721/99 (Α' 112), ισχύει δε, από 3.6.99.

Αν αυτός κρατείται στη φυλακή, η δήλωση μπορεί να γίνει και σ' εκείνον που τη διευθύνει. Για την δήλωση συντάσσεται έκθεση που υπογράφεται από εκείνον που την υποβάλλει ή τον αντιπρόσωπό του (άρθρο 465 παρ. 1) και από εκείνον που τη δέχεται. Ο εισαγγελέας μπορεί να δηλώσει την άσκηση του ένδικου μέσου και τηλεγραφικά, οπότε το ένδικο μέσο θεωρείται ότι ασκήθηκε με την κατάθεση του τηλεγραφήματος. Αν η έκθεση γίνει σε άλλο γραμματέα ή στο διευθυντή των φυλακών, αποστέλλεται αμέσως στο γραμματέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση.

2. Στην έκθεση πρέπει να διατυπώνονται και οι λόγοι για τους οποίους ασκείται το ένδικο μέσο.

Άρθρο 475

Παραίτηση από ένδικο μέσο

1. Ο διάδικος μπορεί να παραιτηθεί από τον ένδικο μέσο που έχει ασκήσει. Η παραίτηση δηλώνεται σύμφωνα με το άρθρο 474 παρ. 1, μπορεί να γίνει ακόμα στο ακροατήριο, πριν αρχίσει η συζήτηση, με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά της συνεδρίασης. Η παραίτηση που έγινε δεν μπορεί να ανακληθεί.

2. Ο εισαγγελέας δεν μπορεί να παραιτηθεί από το ένδικο μέσο που έχει ασκήσει.

Άρθρο 476

Όταν το ένδικο μέσο είναι απαράδεκτο

"1. Όταν το ένδικο μέσο ασκήθηκε από πρόσωπο που δεν είχε το δικαίωμα ή εναντίον απόφασης ή βουλεύματος για τα οποία δεν προβλέπεται ή όταν ασκήθηκε εκπρόθεσμα ή χωρίς να τηρηθούν οι διατυπώσεις που ορίζονται από το νόμο για την ασκήσή του, καθώς και όταν έγινε νόμιμα παραίτηση από το ένδικο μέσο ή σε κάθε άλλη περίπτωση που ο νόμος ρητά προβλέπει ότι το ένδικο μέσο είναι απαράδεκτο, το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο (ως συμβούλιο) που είναι αρμόδιο να κρίνει σχετικά, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα και αφού ακούσει τους διαδίκους που εμφανιστούν, κηρύσσει απαράδεκτο το ένδικο μέσο και διατάσσει την εκτέλεση της απόφασης ή του βουλεύματος που έχει προσβληθεί και την καταδίκη στα έξοδα εκείνου που άσκησε το ένδικο μέσο. Ο εισαγγελέας οφείλει να ειδοποιήσει το διάδικο που άσκησε το ένδικο μέσο ή τον αντίκλητο του για να προσέλθει στο συμβούλιο και εκθέσει τις απόψεις του είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες πριν από την εισαγωγή της υπόθεσης στο δικαστήριο (συμβούλιο). Την ειδοποίηση ενεργεί ο γραμματέας της εισαγγελίας με οποιοδήποτε μέσο (και προφορικός και τηλεφωνικός) στην αναγραφόμενη στο ένδικο μέσο διευθυντή και σημειώνει τούτο στο φάκελο της δικογραφίας". ⁽¹⁹¹⁾

2. Κατά της απόφασης ή του βουλεύματος που απορρίπτει το ένδικο μέσο ως απαράδεκτο επιτρέπεται μόνο αναίρεση.

3. Αν το ένδικο μέσο κηρυχθεί απαράδεκτο, τα αποτελέσματά του παύουν αυτοδικαίως κατά το άρθρο 469.

¹⁹¹ Σχόλια: Η " " παρ. 1 του παρόντος άρθρου τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 18 του άρθρ. 2 του ν. 2408/96 (Α' 104), ισχύει δε από 4.6.1996. Σύμφωνα με το εδ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 2521/1997 (Α' 174/1.9.1997), μετά την υποβολή της αίτησης που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο δεν επιτρέπεται η άσκηση οποιουδήποτε τακτικού ή έκτακτου ένδικου μέσου κατά της απόφασης που επέβαλε την ποινή ή η άσκηση αίτησης ακυρώσεως της διαδικασίας ή της αποφάσεως και εφόσον ασκηθεί, κηρύσσεται απαράδεκτο σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΦΕΣΗ

Άρθρο 477

Σε ποιούς επιτρέπεται ⁽¹⁹²⁾

Έφεση κατά του βουλεύματος επιτρέπεται στον κατηγορούμενο και στον εισαγγελέα, στις περιπτώσεις των επόμενων άρθρων και σε όσες άλλες ορίζει ειδικά ο νόμος».

Άρθρο 478

Πότε επιτρέπεται στον κατηγορούμενο ⁽¹⁹³⁾

Το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται στον κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για κακούργημα και μόνο για τους λόγους:

- α. της απόλυτης ακυρότητας και
- β. της εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης.».

Άρθρο 479

Πότε επιτρέπεται στον εισαγγελέα ⁽¹⁹⁴⁾

Ο εισαγγελέας εφετών μπορεί να προσβάλει με έφεση οποιοδήποτε βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών μέσα σε προθεσμία ενός μήνα από την έκδοσή του (άρθρο 306). Η προθεσμία αυτή και η έφεση που ασκήθηκε δεν αναστέλλουν την αποφυλάκιση του κατηγορουμένου που έχει διαταχθεί με το προσβαλλόμενο βούλευμα».

Άρθρο 480

Πότε επιτρέπεται στον πολιτικώς ενάγοντα ⁽¹⁹⁵⁾

~~1. Ο πολιτικώς ενάγων μπορεί να ασκήσει έφεση κατά των βουλεύματων του συμβουλίου πλημμελειοδικών, όταν πρόκειται για κακούργημα και μόνο στις περιπτώσεις β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 479.» ⁽¹⁹⁶⁾~~

2. Το δικαίωμα αυτό της έφεσης το έχει ο πολιτικώς ενάγων, αν πριν από την έκδοση του βουλεύματος δήλωσε ότι παρίσταται με την ιδιότητά του αυτήν και δεν έχει αποβληθεί.

Άρθρο 481

Αρμόδιο δικαστήριο για την έφεση

1. Για την έφεση (άρθρ. 40 παρ. 4 Ν. 3160/2003) αποφαιίνεται το συμβούλιο εφετών ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα εφετών σύμφωνα με τα άρθρα 316,318 και 319.
2. Αν το βούλευμα που προσβάλλεται έχει εκδοθεί ακύρως, το συμβούλιο εφετών, αφού το κηρύξει άκυρο, κρατεί την υπόθεση και αποφαιίνεται σύμφωνα με την παρ. 1.

¹⁹² Σχόλια: : Το άρθρο 477 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας τίθεται ως άνω όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 24 παρ.1 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218).

¹⁹³ Σχόλια: Τα άρθρο 478 αντικ., ως άνω, με το άρθρο 24 παρ.2 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹⁹⁴ Σχόλια: Τα άρθρο 479 αντικ., ως άνω, με το άρθρο 24 παρ.3 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹⁹⁵ Το άρθρο 480 του Κ.Π.Δ. καταργήθηκε με το άρθρο 34 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹⁹⁶ Σχόλια: Η παρ. 1 αντικ, ως άνω, από το άρθρο 40 παρ. 3 του Ν.3160/2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΙΤΗΣΗ ΑΝΑΙΡΕΣΗΣ

Άρθρο 482 Πότε επιτρέπεται στους διαδίκους ⁽¹⁹⁷⁾

1. «Ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να ζητήσει την αναίρεση του βουλεύματος όταν: α) τον παραπέμπει στο ακροατήριο για κακούργημα. Σε εγκλήματα που συρρέουν ή είναι συναφή, ο κατηγορούμενος μπορεί να ζητήσει την αναίρεση για όλα, έστω και αν το ένδικο αυτό μέσο επιτρέπεται μόνο για ένα από αυτά και β) παύει προσωρινά την ποινική δίωξη εναντίον του.»⁽¹⁹⁸⁾

2. Αν το συμβούλιο εφετών επιλήφθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 317, κατά του βουλεύματος που εκδίδεται από αυτό, μπορεί να ασκηθεί αναίρεση μόνο στις περιπτώσεις της παρ. 1.⁽¹⁹⁹⁾

Άρθρο 483 Πότε επιτρέπεται στον εισαγγελέα

1. «Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ζητήσει την αναίρεση του βουλεύματος, που αφορά κακούργημα, όταν αυτό παραπέμπει τον κατηγορούμενο ή αποφαινεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία ή παύει προσωρινά ή οριστικά την ποινική δίωξη ή την κηρύσσει απαράδεκτη».⁽²⁰⁰⁾

2. Το ίδιο δικαίωμα έχει και ο εισαγγελέας εφετών για τα βουλεύματα του συμβουλίου των εφετών.

«3. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιουδήποτε βουλεύματος με σχετική δήλωση στον γραμματέα του Αρείου Πάγου, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 479, το δεύτερο εδάφιο του οποίου εφαρμόζεται και σε αυτήν την περίπτωση. Μετά την προθεσμία αυτή ο ίδιος ο εισαγγελέας μπορεί να ασκήσει αναίρεση του βουλεύματος υπέρ του νόμου και για οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων που αφορούν την προδικασία χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων».⁽²⁰¹⁾

Άρθρο 484 Λόγοι αναίρεσης

1. Λόγοι για να ανααιρεθεί το βούλευμα είναι μόνο: α) η απόλυτη ακυρότητα (άρθρο 171 αριθ.1)'- β) η εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία της ουσιαστικής ποινικής διάταξης που εφαρμόστηκε στο βούλευμα' γ) η παραβίαση του δεδικασμένου (άρθρου 57)' δ) η έλλειψη ειδικής αιτιολογίας που επιβάλλει το άρθρο 139' ε) η παράνομη (άρθρο 476) απόρριψη της έφεσης κατά του βουλεύματος ως απαράδεκτης' και στ) η υπέρβαση εξουσίας. Υπέρβαση εξουσίας υπάρχει, όταν το συμβούλιο άσκησε δικαιοδοσία που δεν του δίνει ο νόμος και ιδιαίτερα όταν αποφάνθηκε για υπόθεση που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του ή έλυσε προκαταρκτικό ζήτημα που με ρητή διάταξη του νόμου υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων ή αποφάνθηκε πέρα από την εξουσία του κατά τα άρθρα 307, 309 και 318 ή, τέλος, παρέπεμψε σε δίκη τον κατηγορούμενο για έγκλημα για το οποίο δεν υποβλήθηκε νόμιμα η απαιτούμενη για την ποινική δίωξη έγκληση ή αίτηση (άρθρα 41 και 50) ή για το οποίο δε δόθηκε η άδεια δίωξης (άρθρο 54) ή για το οποίο δεν έχει επιτραπεί ρητά η έκδοση (άρθρο 438).⁽²⁰²⁾

2. «Αν η αίτηση για αναίρεση είναι εμπρόθεσμη και νομότυπη, ο Άρειος Πάγος εξετάζει και αυτεπαγγέλτως τους πιο πάνω λόγους αναίρεσης, Το άρθρο 318 εφαρμόζεται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή».⁽²⁰³⁾

¹⁹⁷ Το άρθρο 482 του Κ.Π.Δ. καταργήθηκε με το άρθρο 34 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

¹⁹⁸ Σχόλια: Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.1 άρθρ.41 Νόμ.3160/24-30 Ιουν.2003 (ΦΕΚ Α' 165)

¹⁹⁹ Σχόλια: Η παρ.2 του άρθρου αυτού καταργήθηκε και η επόμενη παρ.3 αριθμήθηκε ως παρ.2 από το άρθρο 18 παρ. 2 του Ν.3346/2005

²⁰⁰ Σχόλια: Η παρ.1 του άρθρου 483 αντικ., ως άνω, με το άρθρο 25 παρ.1 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

²⁰¹ Σχόλια: Η παρ.3 του άρθρου 483 αντικ., ως άνω, με το άρθρο 25 παρ.2 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)τ.Α'

²⁰² Σχόλια: Η περιπτ. δ' καταργήθηκε και οι περιπτώσεις, ε', στ' και ζ', έλαβαν τα στοιχεία δ', ε' και στ', αντίστοιχα, από το άρθρο 42 παρ. 1 του Ν. 3160/2003-ΦΕΚ 165,τ.Α'

²⁰³ Σχόλια: Η παρ. 2 καταργήθηκε και η παρ, 3, αριθμηθείσα ως παρ. 2, αντικ., ως άνω, από το άρθρο 42, παρ. 2 και 3, 'αντίστοιχα, του Ν. 3160της 24/30.6,2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

Άρθρο 485
Συζήτηση της αναίρεσης

1. Για την αίτηση αναίρεσης βουλεύματος αποφαινεται το ποινικό τμήμα του Αρείου Πάγου, που συνεδριάζει με τριμελή σύνθεση ως συμβούλιο, ύστερα από έγγραφη πρόταση του οικείου εισαγγελέα.

"Τα άρθρα 308 παρ. 2, 309 παρ. 2, 476 παρ. 1 και 3, 513 παρ. 1 εδ. α', 515 παρ. 3 εδάφιο πρώτο, 516 έως 519, 522, 523 και 524 παρ. 1 εδάφιο πρώτο εφαρμόζονται αναλόγως.»⁽²⁰⁴⁾

2. Πρόσθετοι λόγοι για αναίρεση βουλευμάτων πέρα από όσους περιλαμβάνονται στη σχετική έκθεση δεν μπορούν να προταθούν από εκείνον που ασκεί την αναίρεση.

3. Για την αίτηση του κατηγορουμένου να εμφανιστεί προσωπικά και να ακουστεί από το συμβούλιο της παρ. 1 αποφαινεται το συμβούλιο το αργότερο μέσα σε τρεις ημέρες από την υποβολή της ύστερα από έγγραφη πρόταση του οικείου εισαγγελέα.

4. Αν η αίτηση της προηγούμενης παραγράφου γίνει δεκτή, το συμβούλιο ορίζει ρητή ημέρα, όχι όμως πέρα από ένα οκταήμερο, για την ακρόαση εκείνου που υποβάλλει την αίτηση, στην οποία καλούνται πριν από εικοσιτέσσερις τουλάχιστον ώρες να παραστούν και να ακουστούν εκείνος που υπέβαλε την αίτηση και οι υπόλοιποι διάδικοι.

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
ΕΦΕΣΗ

Άρθρο 486
Έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης

1. Έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης του πταισματοδικείου, του μονομελούς και του τριμελούς πλημμελειοδικείου και του εφετείου για πλημμέλημα [άρθρο 111 παρ. 6 (νοείται 7) και 116] μπορούν να ασκήσουν: α) ο κατηγορούμενος, μόνο αν αθωώθηκε για έμπρακτη μετάνοια ή με αιτιολογία που, χωρίς να είναι αναγκαίο, θίγει την υπόληψή του, β) ο πολιτικώς ενάγων και ο μηνυτής ή εκείνος που υπέβαλε την έγκληση, αν καταδικάστηκαν σε αποζημίωση και στα έξοδα κατά το άρθρο 71 και μόνο γι' αυτό το κεφάλαιο, και γ) ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών κατά των αποφάσεων των πταισματοδικείων και των πλημμελειοδικείων (τριμελών και μονομελών) και του δικαστηρίου των ανηλίκων όπου ασκεί τα καθήκοντά του, και ο εισαγγελέας εφετών κατά των αποφάσεων του εφετείου όπου ασκεί τα καθήκοντά του [άρθρ. 111 παρ. 6 (νοείται 7) και 116], και, μέσα σε προθεσμία 10 ημερών, κατά των αποφάσεων των πλημμελειοδικείων που υπάγονται γενικά στην περιφέρειά του.

"2. Έφεση κατά της αθωωτικής απόφασης του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου της περιφέρειας όπου ασκεί τα καθήκοντα και του τριμελούς εφετείου για κακουργήματα μπορεί να ασκήσει ο εισαγγελέας εφετών, εφόσον η απόφαση δεν είναι ομόφωνη και το μέλος ή τα μέλη που μειοψήφησαν είχαν τη γνώμη ότι ο κατηγορούμενος έπρεπε να κηρυχθεί ένοχος για πράξη που τιμωρείται σε βαθμό κακουργήματος".

"3. Η άσκηση έφεσης από τον εισαγγελέα πρέπει να αιτιολογείται ειδικά και εμπεριστατωμένα στη σχετική έκθεση (άρθρο 498), άλλως η έφεση απορρίπτεται ως απαράδεκτη".⁽²⁰⁵⁾

²⁰⁴ Σχόλια: Το δεύτερο εδάφιο αντικ., ως άνω, από το άρθρο 43 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

²⁰⁵ Σχόλια: Η εντός " " παρ. 2 του παρόντος άρθρου τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την περ. α' της παρ. 19 του άρθρ. 2 του ν. 2408/96 (Α' 104). Η εντός " " παρ. 3 του παρόντος άρθρου προστέθηκε με την περ. β' της παρ. 19 του άρθρ. 2 του ν. 2408/96 (Α' 104), ισχύει δε από 4.6.1996.

Άρθρο 487

Έφεση κατά της απόφασης που κηρύσσει αναρμοδιότητα

Στον κατηγορούμενο και στον εισαγγελέα επιτρέπεται έφεση κατά της απόφασης με την οποία το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι είναι καθ' ύλην αναρμόδιο και παρέπεμψε την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο ή στον εισαγγελέα (άρθρ. 120).

Άρθρο 488

Έφεση εναντίον καταδικαστικής απόφασης.

α) Από τον πολιτικώς ενάγοντα

"Στον πολιτικώς ενάγοντα επιτρέπεται έφεση εναντίον της καταδικαστικής απόφασης αλλά μόνο κατά του μέρους που απέρριψε την αγωγή του επειδή δεν στηρίζεται στο νόμο ή του επιδίκασε χρηματική ικανοποίηση ή αποζημίωση, αν το ποσό που ζητήθηκε συνολικά, σε κάθε περίπτωση υπερβαίνει: α) το ποσό των εκατό ευρώ, αν η έφεση προσβάλλει απόφαση του πταισματοδικείου, β) το ποσό των διακοσίων πενήντα ευρώ, αν προσβάλλει απόφαση του μονομελούς πλημμελειοδικείου ή του μονομελούς δικαστηρίου των ανηλίκων, γ) το ποσό των πεντακοσίων ευρώ, αν προσβάλλει απόφαση του τριμελούς πλημμελειοδικείου ή του τριμελούς δικαστηρίου των ανηλίκων.»⁽²⁰⁶⁾

Άρθρο 489

β) Από τον κατηγορούμενο και τον εισαγγελέα

«1 Εκείνος που καταδικάστηκε και ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατηγορός έχουν δικαίωμα να ασκήσουν έφεση:

α) κατά της απόφασης του πταισματοδικείου και του ειρηνοδικείου (άρθρο 116), αν με αυτήν ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε σε κράτηση περισσότερο από είκοσι ημέρες ή σε πρόστιμο πάνω από πεντακόσια ευρώ ή σε αποζημίωση ή σε χρηματική ικανοποίηση προς τον πολιτικώς ενάγοντα πάνω από εκατό ευρώ συνολικά,

β) κατά της απόφασης του μονομελούς πλημμελειοδικείου αν με αυτήν καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε φυλάκιση πάνω από τρεις μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από χίλια ευρώ ή αν επιδικάστηκε εναντίον του οποιαδήποτε αποζημίωση και ικανοποίηση πάνω από διακόσια πενήντα ευρώ συνολικά ή αν καταδικάστηκε σε οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται τις στέρσεις και τις ανικανότητες που ορίζονται στην επόμενη περίπτωση (στοιχείο γ') ή ακόμα αν συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής φυλάκισης που είχε ανασταλεί και είναι μεγαλύτερη από τρεις μήνες ή συνεπάγεται τα ίδια αποτελέσματα,

γ) κατά της απόφασης του τριμελούς πλημμελειοδικείου και της απόφασης του εφετείου για πλημμελήματα (άρθρα 111 παράγραφοι 6 και 116) αν με αυτή καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε ποινή φυλάκισης πάνω από πέντε μήνες ή σε χρηματική ποινή πάνω από χίλια πεντακόσια ευρώ ή σε οποιαδήποτε ποινή που συνεπάγεται στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων ή έκπτωση από δημόσια δημοτική ή κοινοτική υπηρεσία ή ανικανότητα διορισμού σε αυτήν ή σε ποινή που συνεπάγεται την έκτιση άλλης ποινής φυλάκισης που είχε ανασταλεί και είναι μεγαλύτερη από πέντε μήνες ή που συνεπάγεται τις παραπάνω στέρσεις και ανικανότητες ή σε αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση προς τον πολιτικώς ενάγοντα πάνω από πεντακόσια ευρώ συνολικά,

δ) κατά της απόφασης του μονομελούς και τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων, με την οποία καταδικάστηκε ο ανήλικος σε περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων ή επιβλήθηκαν σε αυτόν αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα,

ε) κατά της απόφασης του μονομελούς ή τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία ο ανήλικος που κατά την τέλεση της πράξης είχε συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος, δικάστηκε όμως μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της ηλικίας του, καταδικάστηκε κατά το άρθρο 130 του Ποινικού Κώδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας,

στ) κατά της απόφασης του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου και του τριμελούς εφετείου με την οποία καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε ποινή στερητική της ελευθερίας διάρκειας τουλάχιστον δύο ετών για κακούργημα ή τουλάχιστον ενός έτους για πλημμέλημα.»⁽²⁰⁷⁾

²⁰⁶ Σχόλια: Το άρθρο 488 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 44 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

²⁰⁷ Σχόλια: Η παρ.1 αντικαταστάθηκε από το άρθρ.45 Νόμ.3160/2430 Ιουν.2003 (ΦΕΚ Α' 165). Η παρ.1 του άρθρου 489 αντικαταστάθηκε εκ νέου και τίθεται ως άνω με το άρθρο 26 παρ. 1 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

2. Εν τη περιπτώσει του άρθρ. 38 του Ποινικού Κώδικος το εκκλητόν ρυθμίζεται εκ του μεγέθους της κατά την παρ. 3 αυτού προσδιορισθείσης ποινής.

3. Μετατραπείσης της στερητικής της ελευθερίας ποινής εις χρηματικήν, το εκκλητόν ρυθμίζεται α) εκ της μετατραπείσης ποινής φυλακίσεως ή κρατήσεως ή β) εκ της αντικατάστασης ταύτην χρηματικής ποινής, εάν το ποσόν ταύτης καθιστά την απόφασιν εκκλητήν κατά την παρ. 1 εδάφ. α, β, και γ του παρόντος άρθρου».

Άρθρο 490

γ) Ιδίως από τον εισαγγελέα

1. Και εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 489, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να προσβάλλει με έφεση κάθε καταδικαστική απόφαση των πταισματοδικείων και των μονομελών πλημμελειοδικείων της περιφέρειάς του, επίσης ο εισαγγελέας εφετών μπορεί να προσβάλλει με έφεση κάθε καταδικαστική απόφαση των μονομελών και τριμελών πλημμελειοδικείων και των δικαστηρίων ανηλικών της περιφέρειας του εφετείου, είτε υπέρ είτε εναντίον εκείνου που καταδικάστηκε, μέσα σε δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης.

2. Ο εισαγγελέας εφετών μπορεί να προσβάλλει με έφεση κάθε καταδικαστική απόφαση του μικτού ορκωτού δικαστηρίου και του τριμελούς εφετείου της περιφέρειας του εφετείου του, είτε υπέρ είτε εναντίον εκείνου που καταδικάστηκε, μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης.

Άρθρο 491

Η έφεση στην περίπτωση συρροής εγκλημάτων

Στην περίπτωση συρροής εγκλημάτων που εκδικάσθηκαν με την ίδια απόφαση, η δυνατότητα να ασκηθεί έφεση εξαρτάται από τη συνολική ποινή που επιβλήθηκε, και η έφεση που ασκήθηκε εκτείνεται σε όλα τα εγκλήματα που συρρέουν. Αν αυτά εκδικάσθηκαν χωριστά, με έκδοση περισσότερων αποφάσεων, και η συνολική ποινή καθορίσθηκε πριν γίνουν όλες αμετάκλητες, για το αν είναι δυνατή η έφεση εναντίον της απόφασης που προσδιόρισε τη συνολική ποινή λαμβάνεται υπόψη αυτή η ποινή, αν ασκηθεί έφεση εναντίον της απόφασης που προσδιόρισε τη συνολική ποινή, θεωρούνται ότι προσβλήθηκαν και εκείνες ακόμη από τις επιμέρους αποφάσεις που, όπως απαγγέθηκαν, δεν μπορούν να προσβληθούν με έφεση ή πέρασε η προθεσμία της έφεσης, αρκεί να μην έγιναν αμετάκλητες.

Άρθρο 492

Έφεση κατά του μέρους της απόφασης που προβλέπει την απόδοση ή τη δήμευση

Κατά του μέρους κάθε απόφασης που διατάσσει απόδοση των πραγμάτων που αφαιρέθηκαν και των πειστηρίων ή δήμευση επιτρέπεται έφεση στον κατηγορούμενο, τον πολιτικώς ενάγοντα και τον τρίτο, του οποίου τις αξιώσεις έκρινε η απόφαση (άρθρα 310 παρ. 2 και 373).

Άρθρο 493

Έφεση σε συναφή εγκλήματα

Η έφεση εκτείνεται σε όλα τα τυχόν συναφή εγκλήματα, ακόμη και όταν επιτρέπεται για ένα μόνο από αυτά.

Άρθρο 494,495,496

Καταργήθηκαν από το άρθρο 46 του Ν3160/2003-ΦΕΚ 165 τ. Α'

Άρθρο 497 ⁽²⁰⁸⁾

Ανασταλτική δύναμη της έφεσης

1. Ανασταλτικό αποτέλεσμα έχει μόνο η έφεση που ασκείται παραδεκτά και όχι η προθεσμία για την άσκησή της.

²⁰⁸ Σχόλια: Το άρθρο 497 του Κ.Π.Δ. τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 27 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

2. Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης έως τριών ετών, η έφεση έχει αυτοδικαίως ανασταλτικό αποτέλεσμα.

3. Αν η επιβληθείσα ποινή φυλάκισης είναι μεγαλύτερη των τριών ετών, η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει αλλιώς.

4. Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης, η κρίση για το αν η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα ανήκει στο δικαστήριο που δίκασε. Αυτό, με ειδική αιτιολογία και εφαρμόζοντας τα κριτήρια της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου, αποφασίζει αμέσως μετά την απαγγελία της απόφασης, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από δήλωση του κατηγορουμένου ότι θα ασκήσει έφεση.

5. Το δικαστήριο μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να επιβάλει περιοριστικούς όρους.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και όταν ασκήθηκε έφεση από τον εισαγγελέα υπέρ εκείνου που καταδικάστηκε.

7. Σε περίπτωση που ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε με απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου σε ποινή στερητική της ελευθερίας και άσκησε έφεση, η οποία όμως δεν έχει ανασταλτική δύναμη, μπορεί να ζητηθεί με αίτηση του ίδιου ή του εισαγγελέα η αναστολή της εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης, μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Η αίτηση απευθύνεται στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο και αν πρόκειται για το μικτό ορκωτό εφετείο και αυτό δεν συνεδριάζει, στο πενταμελές εφετείο. Στον κατηγορούμενο μπορεί να επιβληθούν περιοριστικοί όροι. Εάν η αίτηση απορριφθεί, νέα αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί πριν παρέλθει ένας μήνας από τη δημοσίευση της απόφασης με την οποία απορρίφθηκε η προηγούμενη.

8. Τότε μόνο δεν χορηγείται ανασταλτικό αποτέλεσμα, κατά την παράγραφο 4 του παρόντος, στην έφεση ή απορρίπτεται η αίτηση αναστολής εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης, όταν κρίνεται αιτιολογημένα ότι οι περιοριστικοί όροι δεν αρκούν και ότι ο κατηγορούμενος δεν έχει γνωστή και μόνιμη διαμονή στη χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατούμενου ή παραβίαση περιορισμών διαμονής, εφόσον από τη συνδρομή των παραπάνω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από προηγούμενες καταδίκες του για αξιόποινες πράξεις ή από τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Το δικαστήριο σε κάθε περίπτωση χορηγεί ανασταλτικό αποτέλεσμα ή αναστολή εκτελέσεως, αν αιτιολογημένα κρίνει ότι η άμεση έκτιση ή συνέχιση έκτισης της ποινής θα έχει ως συνέπεια υπέρμετρη και ανεπανόρθωτη βλάβη για τον ίδιο ή για την οικογένειά του. Αν παραβιαστούν οι όροι που τέθηκαν το αρμόδιο δικαστήριο αποφαινεται, ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα, για την άρση ή όχι της χορηγηθείσας αναστολής εκτελέσεως.

9. Ο κατηγορούμενος κλητεύεται, σύμφωνα με τα άρθρα 155 έως 161 και 166, στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο κατά τις παραγράφους 6 και 7 αυτού του άρθρου. Αν κρατείται μακριά από την έδρα του δικαστηρίου, δεν προσάγεται σε αυτό.

10. Για όλες τις παρεπόμενες στερήσεις δικαιωμάτων, εκπώσεις και ανικανότητες, το ανασταλτικό αποτέλεσμα επέρχεται πάντοτε αυτοδικαίως».

Άρθρο 498

Διατυπώσεις της έφεσης

Για την έφεση συντάσσεται στον αρμόδιο υπάλληλο κατά το άρθρο 474 παρ. 1 έκθεση, η οποία περιέχει και τους λόγους της έφεσης σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Ο διάδικος που ασκεί την έφεση οφείλει στην έκθεση αυτή να διορίσει αντίκλητο έναν από τους δικηγόρους που υπηρετούν στην έδρα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση ή που δικάζει σε δεύτερο βαθμό, στον αντίκλητο αυτόν μπορούν να γίνονται οι επιδόσεις οι οποίες αφορούν το διάδικο που τον διόρισε, εκτός από την κλήση για την συζήτηση της έφεσης. Ο διάδικος αυτός οφείλει επίσης στην ίδια έκθεση να δηλώσει την κατοικία του, ορίζοντας ακριβώς τη διεύθυνσή του (πόλη, χωριό, οδό, αριθμό) και να δηλώνει κάθε μεταβολή της μέσα σε πέντε ημέρες στον εισαγγελέα εφετών. Αν δεν διοριστεί αντίκλητος ή αν δεν δηλωθεί με ακρίβεια η κατοικία ή κάθε μεταβολή της, η απόφαση εκτελείται αμέσως με τη φροντίδα του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δημόσιου κατηγορούμενου.

Άρθρο 499

Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της έφεσης

«Στα άρθρα 111 παρ. 6, 112 παρ. 3, 113 παρ. 1 περίπτωση Α' στοιχείο γ' και περίπτωση Γ' και 114 περίπτωση Γ' ορίζεται το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να κρίνει την έφεση». ⁽²⁰⁹⁾ Στην περίπτωση έφεσης κατά της απόφασης του εφετείου (άρθρ. 489 στοιχ. γ') αρμόδιο να δικάσει είναι το ίδιο εφετείο, στο οποίο όμως δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν οι δικαστές που δίκασαν σε πρώτο βαθμό. Αν δεν είναι δυνατή η διαφορετική αυτή σύνθεση, σύμφωνα με τη γραπτή βεβαίωση του προέδρου, ο εισαγγελέας παραπέμπει την υπόθεση στο πλησιέστερο εφετείο. Πλησιέστερο εφετείο των Εφετείων Κερκύρας, Ιωαννίνων και Ναυπλίου θεωρείται το Εφετείο Πατρών, των Εφετείων Κρήτης, Αιγαίου και Δωδεκανήσου το Εφετείο Αθηνών, των Εφετείων Θράκης και Λάρισας το Εφετείο Θεσ/νίκης και του Εφετείου Πατρών το Εφετείο Ναυπλίου. Το μικτό ορκωτό εφετείο εκδικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του μικτού ορκωτού δικαστηρίου. Το πενταμελές εφετείο εκδικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του τριμελούς εφετείου.

Άρθρο 500

Προπαρασκευαστική διαδικασία

Ο γραμματέας (άρθρ. 474) οφείλει να στείλει στον αρμόδιο εισαγγελέα το πολύ μέσα σε τρεις (3) ημέρες την έκθεση για την έφεση και την αντέφεση μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα, σύμφωνα με το άρθρο 499, διαφορετικά τιμωρείται πειθαρχικά. Αν ο κατηγορούμενος κρατείται σε άλλο μέρος, ο εισαγγελέας διατάσσει τη μεταφορά του στις φυλακές της έδρας του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Κατόπιν κλητεύει εμπρόθεσμα (άρθρο 166) εκείνον που ασκεί την έφεση και όλους τους άλλους διαδίκους που παραστάθηκαν στην πρωτόδικη δίκη, τον παθόντα, το μηνυτή και, αν η έφεση δεν στρέφεται κατά απόφασης πταισματοδικείου, δύο τουλάχιστον μάρτυρες, τους πιο σημαντικούς από εκείνους που εξετάσθηκαν στην πρωτόδικη δίκη, μπορεί επίσης να κλητεύσει νέους μάρτυρες που δεν εξετάσθηκαν στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Η διάταξη του άρθρου 327 εφαρμόζεται και σ' αυτή την περίπτωση. Επίσης εφαρμόζονται και οι διατάξεις των άρθρων 321, 325, 326 και 328. "Όταν ο κατηγορούμενος κρατείται με βάση την εκκαλούμενη απόφαση, ο ορισμός δικασίμου για την εκδίκαση της έφεσης γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα". ⁽²¹⁰⁾

Άρθρο 501

Κύρια συζήτηση α) Όταν απουσιάζει ο εκκαλών

« 1. Αν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ο εκκαλών δεν εμφανιστεί αυτοπροσώπως ή δια συνηγόρου του, αν συντρέχει η περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 340, η έφεση απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη»' Διατάσσεται επίσης με την ίδια απόφαση του εφετείου να καταπέσει η εγγύηση η οποία δόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 497 παρ.2. Η απόφαση που απορρίπτει την έφεση μπορεί να προσβληθεί μόνο με αναίρεση. Η διάταξη του άρθρου 349 για αναβολή της συζήτησης εφαρμόζεται και υπέρ του εκκαλούντος που δεν μπόρεσε να εμφανιστεί για λόγους ανώτερης βίας κλπ. Εφαρμόζεται επίσης ανάλογα και η διάταξη του άρθρου 341.

2. Η απόρριψη της έφεσης εκείνου που την άσκησε και απουσιάζει δεν εμποδίζει την κατά το άρθρο 502 συζήτηση της έφεσης άλλου διαδίκου που εμφανίστηκε ή της έφεσης του εισαγγελέα.

3. Εάν η έφεση ασκήθηκε νομίμως και εμπροθέσμως και συντρέχει περίπτωση του άρθρου 370 εδαφ. β' και γ', το δικαστήριο παρά την απουσία του εκκαλούντος προχωρεί στην έκδοση σχετικής αποφάσεως.

« 4. Αν μετά την έναρξη της συζήτησης της έφεσης λάβει χώρα διακοπή ή αναβολή αυτής και κατά τη νέα συζήτηση ο εκκαλών κατηγορούμενος, αν και κλητεύτηκε νομίμως, δεν εμφανιστεί όπως ορίζεται στην παράγραφο 1, δικάζεται σαν να ήταν παρών.» ⁽²¹¹⁾

²⁰⁹ Σχόλια: Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 499 του Κ.Π.Δ. τίθεται ως άνω όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 28 παρ.2 του Ν.3904/2010 (ΦΕΚ Α-218)

²¹⁰ Σχόλια: Το εντός " " τελ. εδ. του παρόντος άρθρου προστέθηκε με την παρ. 21 του άρθρ. 2 του ν. 2408/96 (Α' 104), ισχύει δε από 4.6.1996.

²¹¹ Σχόλια: Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 αντικ., ως άνω, η παρ. 3 καταργήθηκε, η υπάρχουσα παράγρ. 4 έλαβε τον αριθμ. 3 και προστέθηκε παρ. 4 με το άρθρ. 48 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

Άρθρο 502

β) Όταν εμφανισθεί ο εκκαλών

«1. Αν ο εκκαλών εμφανιστεί ο ίδιος ή ο συνήγορός του στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 340, η συζήτηση αρχίζει και ο εισαγγελέας αναπτύσσει συνοπτικά την έφεση». Εκτός από τους μάρτυρες που κλητεύθηκαν, το δικαστήριο μπορεί να εξετάσει και άλλους μάρτυρες, αν είναι παρόντες στο ακροατήριο, και αν ακόμη τα ονόματά τους δεν γνωστοποιήθηκαν, ύστερα από αίτηση του εισαγγελέα ή κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως. Σε κάθε περίπτωση διαβάζονται και λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο τα πρακτικά της πρωτοβάθμιας δίκης που περιέχουν τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν, οι ένορκες καταθέσεις που δόθηκαν στην προδικασία στις περιπτώσεις του άρθρου 365 και τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 364.

"Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα άρθρα 329-338,340,344, 347,348,349,352,357-363,366-373.»

Το κεφάλαιο της απόφασης για τις πολιτικές απαιτήσεις του προσβάλλεται από τον κατηγορούμενο ή από τον εισαγγελέα εξετάζεται από το εφετείο, και αν ακόμη δεν είναι παρών ο πολιτικός ενάγων. ⁽²¹²⁾

2. Σε κάθε περίπτωση το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έχει εξουσία να κρίνει μόνο για εκείνα τα μέρη της πρωτόδικης απόφασης στα οποία αναφέρονται οι προβαλλόμενοι στην έφεση λόγοι

3. Αν η έφεση ασκήθηκε για αναρμοδιότητα και κριθεί από το δικαστήριο βάσιμη, το εφετείο δικάζει την υπόθεση στην ουσία της, αν υπάγεται στην αρμοδιότητά του ή στην αρμοδιότητα κατώτερου δικαστηρίου της περιφέρειάς του' διαφορετικά, την παραπέμπει στο αρμόδιο δικαστήριο.

4. Αν στην πρωτόδικη απόφαση υπάρχει ακυρότητα (άρθρα 170 και 171), το δευτεροβάθμιο δικαστήριο την ακυρώνει και δικάζει την υπόθεση στην ουσία της ανέκκλητα.

5. Αν γίνει δεκτή η έφεση του πολιτικώς ενάγοντος κατά της απόφασης με την οποία απορρίφθηκε η αγωγή του επειδή δεν στηρίζεται στο νόμο το εφετείο την παραπέμπει στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο.

6. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η έφεση είναι τυπικώς δεκτή και αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης για κρείσσονες αποδείξεις ή κατ'εφαρμογή των άρθρων 59 και 61, δεσμεύεται από την απόφασή του για το τύποις παραδεκτό της εφέσεως, στη μετ' αναβολή συζήτηση αυτής. ⁽²¹³⁾

Άρθρο 503

Τύχη της εγγύησης

1. Με την απόφαση που εκδίδει για την έφεση, το δικαστήριο αποφασίζει ταυτόχρονα και την απόδοση της εγγύησης που δόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 497, αν η κατάπτωσή της δεν έχει διαταχθεί σύμφωνα με τα άρθρα 501 και 302.

2. Αν ο εκκαλών καταδικάστηκε χωρίς να είναι παρών όταν απαγγέλθηκε η απόφαση του εφετείου, προσκαλείται από τον εισαγγελέα εφετών είτε ο ίδιος, είτε με τον αντίκλητό του, να εμφανιστεί μέσα σε οκτώ ημέρες στον εισαγγελέα που ορίζεται στην πρόσκληση και να υποβληθεί με τη θέλησή του στην εκτέλεση της απόφασης. Αν δεν εμφανιστεί, η εγγύηση που δόθηκε σύμφωνα με το άρθρο 497 παρ. 2 καταπίπτει με απόφαση του εφετείου, στο οποίο κλητεύεται και ο κατηγορούμενος και εκείνος που έδωσε την εγγύηση, εκτός αν αυτή είχε προηγουμένως καταπέσει σύμφωνα με το άρθρο 501 παρ.1.

²¹² Σχόλια: Το πρώτο και τέταρτο εδάφ. της παρ. 1 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 49 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α').

²¹³ Σχόλια: Η παρ. 6 προστ. με το άρθρ.18 παρ.5 του Ν.2721/1999-ΦΕΚ112, τ.Α'

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΝΑΙΡΕΣΗ

Άρθρο 504

Αποφάσεις κατά των οποίων επιτρέπεται

1. Όταν ο νόμος δεν ορίζει ειδικά κάτι άλλο, αίτηση αναίρεσης επιτρέπεται μόνο κατά της απόφασης που, όπως απαγγέλθηκε, δεν προσβάλλεται με έφεση και κατά της απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου που εκδόθηκε ύστερα από άσκηση έφεσης, αν με τις αποφάσεις αυτές το δικαστήριο αποφάνθηκε τελειωτικά για την κατηγορία ή ανέπαυσε οριστικά ή κήρυξε απαράδεκτη την ποινική δίωξη(αρθρ.370).

"Αναίρεση κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου επιτρέπεται μόνο για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Α', Γ', Ε', ΣΤ' και Η'». ⁽²¹⁴⁾

2. Αναίρεση επιτρέπεται επίσης κατά της απόφασης που κήρυξε το δικαστήριο υλικά αναρμόδιο και που, όπως απαγγέλθηκε, δεν προσβάλλεται με έφεση.

3. Στα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 492 επιτρέπεται αναίρεση κατά του μέρους της απόφασης που αφορά απόδοση ή δήμευση.

4. Αν ζητηθεί η αναίρεση σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2, θεωρούνται ότι προσβάλλονται μαζί και οι προπαρασκευαστές αποφάσεις που εκδόθηκαν πριν από αυτήν που προσβάλλεται

Άρθρο 505

Ποιοί ζητούν την αναίρεση

1. Εκτός από την περίπτωση της παρ. 3 του προηγούμενου άρθρου, αναίρεση μπορούν να ζητήσουν: α) ο κατηγορούμενος' β) ο αστικώς υπεύθυνος για την καταδικαστική απόφαση που αναγνωρίζει την αστική του ευθύνη' γ) ο πολιτικώς ενάγων για την καταδικαστική απόφαση, μόνο όμως για το τμήμα της που επιδικάζει σ' αυτόν αποζημίωση ή ικανοποίηση ή απορρίπτει την αγωγή του, επειδή δεν στηρίζεται στο νόμο' δ) ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών για τις αποφάσεις του δικαστηρίου όπου είναι τοποθετημένος και τις αποφάσεις των μονομελών πλημμελειοδικείων και των πταισματοδικείων της περιφέρειάς του, ο εισαγγελέας που άσκησε την κατηγορία στο μεικτό ορκωτό δικαστήριο για τις αποφάσεις του δικαστηρίου αυτού, και ο εισαγγελέας εφετών για τις αποφάσεις του εφετείου και τις αποφάσεις των μεικτών ορκωτών και των τριμελών και μονομελών πλημμελειοδικείων που ανήκουν στην περιφέρειά του.

2. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιασδήποτε απόφασης μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρ. 479 παρ. 2 (άρθρ. 483 παρ. 3). Ύστερα από αυτή την προθεσμία μπορεί να ασκήσει αναίρεση μόνο υπέρ του νόμου για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 51 Ο, καθώς και για οποιαδήποτε παράβαση των τύπων της διαδικασίας, χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων.

3. «Όταν ζητείται αναίρεση απόφασης, υποβάλλονται στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου μαζί με την αίτηση αναίρεσης ή τη δήλωση που συντάσσεται με βάση το άρθρο 473 παρ. 2 ατελώς και δύο αντίγραφα, καθώς και δύο αντίγραφα των πρόσθετων λόγων και των υπομνημάτων του αναιρεσείοντος .» ⁽²¹⁵⁾

Άρθρο 506

Αναίρεση αθωωτικών αποφάσεων

Την αναίρεση αθωωτικών αποφάσεων μπορούν να ζητήσουν:

α) ο κατηγορούμενος, αν αθώθηκε λόγω έμπρακτης μετάνοιας

"β) ο εισαγγελέας του πλημμελειοδικείου, του μεικτού ορκωτού δικαστηρίου ή του εφετείου (κατά τις διακρίσεις του άρθρου 505 παρ. 1 στοιχ. δ') αν η αθώωση οφείλεται σε εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης). ⁽²¹⁶⁾ και

γ) Ο μηνυτής ή εκείνος που άσκησε την έγκληση αν καταδικάστηκαν σε αποζημίωση και στα έξοδα (αρθρ. 71)

²¹⁴ Σχόλια: Το τελευταίο εδάφιο αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 50 παρ. 1 του Ν. 3160/2003-ΦΕΚ 165, τ. Α'.

²¹⁵ Σχόλια: Η παρ. 3 αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 50 παρ. 2 του Ν.3160της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

²¹⁶ Σχόλια: Η περίπτ. β' αντικ,ως άνω, από το άρθρο 50 παρ. 3 του Ν. 3160της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

Άρθρο 507

Προθεσμία για την αναίρεση

1. Η προθεσμία για την αναίρεση ορίζεται από το άρθρο 473. Για τον εισαγγελέα που δεν υπηρετεί στο δικαστήριο που έχει εκδόσει την προσβαλλόμενη απόφαση η προθεσμία είναι δεκαπενθήμερη από τη δημοσίευση της απόφασης και δεν αναστέλλει την εκτέλεσή της. Δεν αναστέλλει επίσης την εκτέλεση και η αίτηση αναίρεσης που υποβάλλεται από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου (άρθρ. 505 παρ. 2).
2. Για τις ανέκκλητες καταδικαστικές αποφάσεις του πταισματοδικείου που επιβάλλουν στον απόντα κατηγορούμενο μόνο την ποινή του προστίμου, η προθεσμία για την αναίρεση είναι μηνιαία και αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης.
3. Για τις ανέκκλητες καταδικαστικές αποφάσεις των πλημμελειοδικείων που επιβάλλουν στον απόντα κατηγορούμενο μόνο χρηματική ποινή, η προθεσμία για την αναίρεση είναι δίμηνη και αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης.
4. Αν επιβλήθηκε ποινή σε χρήμα και η απόφαση είναι ανέκκλητη, η προθεσμία για την αναίρεση και η άσκηση της αναίρεσης δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Άρθρο 508

Πότε είναι παραδεκτή η αναίρεση

Καταργήθηκε από το άρθρο 18 παρ.3 του Ν.3346/2005

Άρθρο 509

Έκθεση αναίρεσης

1. Και στην αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης δικαστηρίου εφαρμόζονται τα άρθρα 473 παρ. 2 και 474. Ο εισαγγελέας ο οποίος δεν ασκεί τα καθήκοντά του στο δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση μπορεί να δηλώσει την αίτησή του για αναίρεση και στο γραμματέα του δικαστηρίου όπου υπηρετεί, ενώ ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και στο γραμματέα του Αρείου Πάγου.
2. Εκτός από τους λόγους που αναφέρονται στην έκθεση για την αναίρεση (άρθρο 473 παρ. 2 και 474 παρ. 2), μπορεί να προταθούν και πρόσθετοι λόγοι με έγγραφο που κατατίθεται δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ορισμένη για την συζήτηση της αναίρεσης ημέρα στο γραμματέα της εισαγγελίας του Αρείου Πάγου, και συντάσσεται ατελώς σχετική έκθεση επάνω στα έγγραφα που κατατίθενται αν δεν τηρηθεί η παραπάνω προθεσμία, οι πρόσθετοι λόγοι είναι अपαράδεκτοι. Στη συζήτηση ύστερα από αναβολή το έγγραφο των πρόσθετων λόγων αναίρεσης κατατίθεται δεκαπέντε ημέρες πριν από την ορισμένη νέα δικάσιμο διαφορετικά, είναι απαράδεκτο.

Άρθρο 510

Λόγοι αναίρεσης

1. Ως λόγοι για να ανααιρεθεί η απόφαση μπορεί να προταθούν μόνο: Α) η απόλυτη ακυρότητα που συνέβη κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο (άρθρο 171), Β) η σχετική ακυρότητα που συνέβη κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο (άρθρον 170 παρ. 1) και δεν καλύφθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 173 και 174, καθώς και η έλλειψη ακρόασης κατά το άρθρο 170 παρ. 2, Γ) η παράβαση των διατάξεων για την δημοσιότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο, Δ) η έλλειψη από την απόφαση της ειδικής αιτιολογίας που επιβάλλει το Σύνταγμα, Ε) η εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης, ΣΤ) η παραβίαση του δεδουλευμένου (άρθρο 57), Ζ) η καθ' ύλην αναρμοδιότητα του δικαστηρίου που δίκασε, «Η) η υπέρβαση εξουσίας. Υπέρβαση εξουσίας υπάρχει, όταν το δικαστήριο άσκησε δικαιοδοσία που δεν του δίνει ο νόμος και ιδίως όταν: α) το δικαστήριο αποφάσισε για υπόθεση που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του. β) έλυσε προκαταρκτικό ζήτημα που υπάγεται σύμφωνα με ρητή διάταξη του νόμου στην αποκλειστική δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. γ) έκρινε για την πολιτική αγωγή παραβαίνοντας αυτά που ορίζουν τα άρθρα 65 παρ. 1 και 66 παρ. 1. δ) καταδίκασε για έγκλημα για το οποίο δεν υποβλήθηκε η απαιτούμενη αίτηση ή έγκληση (άρθρα 41 και 46) ή για το οποίο δε δόθηκε η άδεια δίωξης (άρθρο 54) ή για το οποίο δεν έχει ρητά επιτραπεί η έκδοση (άρθρο 438».⁽²¹⁷⁾

²¹⁷ Σχόλια: Η περίπτωση Η' καταργήθηκε, η περίπτωση Θ' αριθμήθηκε, ως περίπτωση Η', και αντικ., ως άνω, από το άρθρο 50 παρ. 4 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'.

2. Εκτός από τους πιο πάνω λόγους μπορούν να προταθούν, σε ό, τι αφορά το πολιτικό μέρος της απόφασης και το σχετικό με την απόδοση όσων αφαιρέθηκαν και των πειστηρίων και οι λόγοι αναίρεσης οι οποίοι καθιερώνονται από την πολιτική δικονομία.

Άρθρο 511

Λόγοι αναίρεσης που εξετάζονται αυτεπαγγέλτως

«Αν κριθεί παραδεκτή η αίτηση αναίρεσης και εμφανιστεί εκείνος που την άσκησε (άρθρο 515), ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως, αν και δεν προτάθηκαν, τους λόγους της αναίρεσης που αναφέρονται στα στοιχεία Α', Γ', Δ,Ε, ΣΤ' και Η' της παραγράφου 1 του άρθρου 510. Δεν επιτρέπεται όμως να χειροτερεύσει η θέση του κατηγορουμένου. Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις ο Άρειος Πάγος αυτεπαγγέλτως λαμβάνει υπόψη το δεδικασμένο και, αν κριθεί και ένας βάσιμος λόγος, και την παραγραφή που επήλθε μετά τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης. Επίσης, αυτεπαγγέλτως εφαρμόζει τον επεικέστερο νόμο που ισχύει μετά τη δημοσίευσή της».
(218)

Άρθρο 512

Λόγοι για την αναίρεση της αθωωτικής απόφασης

Οι λόγοι αναίρεσης που προβλέπονται στο άρθρο 510 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις του άρθρου 506 στοιχ. α' και γ'.

«Αν κριθεί παραδεκτή η αίτηση αναίρεσης και εμφανιστεί εκείνος που την άσκησε (άρθρο 515), ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως, αν και δεν προτάθηκαν, τους λόγους της αναίρεσης που αναφέρονται στα στοιχεία Α', Γ', Δ,Ε, ΣΤ' και Η' της παραγράφου 1 του άρθρου 510. Δεν επιτρέπεται όμως να χειροτερεύσει η θέση του κατηγορουμένου. Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις ο Άρειος Πάγος αυτεπαγγέλτως λαμβάνει υπόψη το δεδικασμένο και, αν κριθεί και ένας βάσιμος λόγος, και την παραγραφή που επήλθε μετά τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης. Επίσης, αυτεπαγγέλτως εφαρμόζει τον επεικέστερο νόμο που ισχύει μετά τη δημοσίευσή της».

Άρθρο 513

Διαδικασία

1. «Αν υπάρχει περίπτωση απαραδέκτου κατά το άρθρο 476, το δικαστήριο του Αρείου Πάγου απορρίπτει την αίτηση αναίρεσης ως απαράδεκτη και μπορεί να καταδικάσει εκείνον που την ασκεί σε χρηματική ποινή έως εκατό ευρώ»⁽²¹⁹⁾

Διαφορετικά, αρχίζει η διαδικασία στον Άρειο Πάγο, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου κλητεύει τον αναιρεσιόντα και τους υπόλοιπους διαδίκους, με κλήση που επιδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 155 - 161 και μέσα στην προθεσμία του άρθρου 166, στο ακροατήριο του δικαστηρίου του Αρείου Πάγου ή στην ολομέλειά του' για την κλήτευση στην ολομέλεια απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του προέδρου του Αρείου Πάγου, αφού ληφθεί υπόψη η σοβαρότητα των λόγων αναίρεσης. Η αίτηση αναίρεσης υπέρ του νόμου από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου εισάγεται πάντοτε στην ολομέλεια.

2. Αν ζητεί την αναίρεση ο εισαγγελέας, δεν κλητεύεται αλλά εκπροσωπείται από την εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

3. Οι διάδικοι παρίστανται στη συζήτηση με συνήγορο. Αν ο αναιρεσιών κρατείται στη φυλακή, μπορεί να διορίσει συνήγορο με δήλωσή του στο διευθυντή της φυλακής, οπότε συντάσσεται έκθεση, που διαβιβάζεται αμέσως στο γραμματέα του Αρείου Πάγου.

Άρθρο 514

Συζήτηση

α) Μη εμφάνιση του αναιρεσιόντος.

Αν δεν εμφανιστεί ο αναιρεσιών, η αίτηση του απορρίπτεται και μπορεί να καταδικασθεί σε χρηματική ποινή έως εκατό ευρώ. Κατά της απορριπτικής απόφασης του Αρείου Πάγου δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο. Επίσης δεν επιτρέπεται δεύτερη αίτηση αναίρεσης. Κατ' εξαίρεση, ακόμα και αν δεν εμφανιστεί ο αναιρεσιών, ο Άρειος Πάγος αυτεπαγγέλτως: α) παραθέτει το

²¹⁸ Σχόλια: Το άρθρο 511 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 50 παρ. 5 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

²¹⁹ Σχόλια: Το πρώτο εδάφ. αντικ., ως άνω, από το άρθρο 50 παρ. 6 του Ν. 3160/2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

σχετικό άρθρο του ποινικού νόμου που εφαρμόστηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση, αν αυτό δεν έχει παρατεθεί σε αυτή ή έχει παρατεθεί εσφαλμένα και β) εφαρμόζει αυτεπαγγέλτως τον επεικέστερο νόμο που ισχύει μετά τη δημοσίευση της απόφασης (άρθρο 511).»⁽²²⁰⁾

Άρθρο 515

β) Εμφάνιση του αναιρεσιόντος

1. Με αίτηση ενός από τους διαδίκους ή του εισαγγελέα μπορεί το δικαστήριο του Αρείου Πάγου σε ιδιαίτερες εξαιρετικές περιπτώσεις να αναβάλει για μια μόνο φορά τη συζήτηση σε ρητή δικάσιμο' στη δικάσιμο αυτή όλοι οι διάδικοι οφείλουν να εμφανιστούν χωρίς νέα κλήτευση, ακόμα και αν δεν ήταν παρόντες κατά τη δημοσίευση της αναβλητικής απόφασης.
2. Αν εμφανιστεί ο αναιρεσιών, η συζήτηση γίνεται σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι, ακόμα και αν κάποιος από αυτούς δεν εμφανίστηκε. Πρώτος αγορεύει ο συνήγορος του αναιρεσιόντος και ύστερα από αυτόν οι συνήγοροι του καθ' ου και των άλλων διαδίκων. Σ' αυτούς επιτρέπεται να απαντήσει ο συνήγορος του αναιρεσιόντος, οπότε ανταπαντούν οι συνήγοροι των αντιδίκων, για μια όμως μόνο φορά. Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, αν δεν ζητεί ο ίδιος την αναίρεση, αγορεύει τελευταίος' ύστερα ακολουθεί η απόφαση.
3. Η αίτηση αναίρεσης απορρίπτεται, αν κριθεί αβάσιμη. Αν επί πλέον η αίτηση θεωρηθεί παράλογη, καταδικάζεται εκείνος που άσκησε την αναίρεση σε χρηματική ποινή έως 1000 δραχμές.

Άρθρο 516

Αναίρεση για αναρμοδιότητα

1. Αν η αίτηση αναίρεσης γίνει δεκτή λόγω αναρμοδιότητας του δικαστηρίου (άρθρ. 510 παρ. 1 στοιχ. Ζ'), ο Άρειος Πάγος αποφασίζει ταυτόχρονα την παραπομπή στο αρμόδιο δικαστήριο, το προσδιορίζει στην απόφαση και καταδικάζει τον ηττημένο στην πληρωμή των εξόδων.
2. Ο Άρειος Πάγος διατάσσει επίσης όσα ορίζονται στην παρ. 1 και όταν ζητείται να ανααιρεθεί απόφαση που δέχθηκε καθ' ύλην αναρμοδιότητα (άρθρο 504 παρ. 2), είτε γίνει δεκτή η αίτηση, είτε απορριφθεί ως αβάσιμη.
3. Το δικαστήριο που ορίστηκε ως αρμόδιο ενεργεί στη συνέχεια σύμφωνα με το άρθρο 135.

Άρθρο 517

Αναίρεση λόγω δεδικασμένου

1. Αν η απόφαση αναιρέθηκε επειδή παραβιάστηκε το δεδικασμένο (άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. ΣΤ), ο Άρειος Πάγος ακυρώνει την απόφαση και κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη (άρθρ. 57 παρ. 3).
«2. Στην ίδια ενέργεια προβαίνει ο Άρειος Πάγος, αν η αναίρεση έγινε για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Η' δ'».»⁽²²¹⁾

Άρθρο 518

Αναίρεση για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου

- «1. Αν ασκηθεί αναίρεση επειδή έχει γίνει εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης, ο Άρειος Πάγος δεν παραπέμπει την υπόθεση αλλά εφαρμόζει τη σωστή ποινική διάταξη και, αν δεν υπάρχει αξιόποινη πράξη, κηρύσσει αθώο τον κατηγορούμενο». ⁽²²²⁾ Αν στην τελευταία περίπτωση υπάρχουν πολιτικές απαιτήσεις σύμφωνα με το άρθρο 71, ο Άρειος Πάγος αποφασίζει και γι' αυτές.
2. Αν η αναίρεση οφείλεται σε εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία επειδή λείπει στην απόφαση κάποιος όρος του αξιόποινου χαρακτήρα της πράξης για τον οποίο παρέλειψε να αποφανθεί το δικαστήριο, μολονότι ο όρος αυτός περιεχόταν στο παραπεμπτικό βούλευμα ή στο κλητήριο θέσπισμα, ο Άρειος Πάγος παραπέμπει την υπόθεση για να συζητηθεί πάλι κατά το άρθρο 519.

²²⁰ Σχόλια: Το άρθρ. 514 αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 50 παρ. 7 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

²²¹ Σχόλια: Η παρ. 2 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 50 παρ. 8 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

²²² Σχόλια: Το πρώτο εδάφ. αντικ., ως άνω, από το άρθρο 50§9 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ. Α'

Άρθρο 519

Αναίρεση για άλλους λόγους

"Αν η αναίρεση έγινε για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Α', Β', Γ', Δ' και Η'", ο Άρειος Πάγος αποφασίζει μόνο για την αναίρεση, καταδικάζει τον ηττημένο στην πληρωμή των εξόδων και, αν συντρέχει περίπτωση, παραπέμπει έπειτα τη δίκη για νέα συζήτηση σε ομοειδές και ισόβαθμο δικαστήριο, άλλο από εκείνο του οποίου η απόφαση προσβλήθηκε με αναίρεση, ή στο ίδιο, αν είναι δυνατή η σύνθεσή του από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που είχαν δικάσει την υπόθεση. ⁽²²³⁾

Άρθρο 520

Αναίρεση για παραβάσεις μετά την ετυμηγορία

(Απαλείφθηκε από το άρθρο 51 παρ. 1 του Ν. 3160/2003 ΦΕΚ 165,τ.Α').

Άρθρο 521

Αναίρεση ως προς τις ιδιωτικές απαιτήσεις

Ο Άρειος Πάγος, αν συντρέχει περίπτωση, παραπέμπει την υπόθεση στο δευτεροβάθμιο πολιτικό δικαστήριο, έστω και αν η πρωτόδικη απόφαση θα ήταν ανέκκλητη λόγω ποσού, όταν η αναίρεση γίνει μόνο ως προς τις διατάξεις ή τα κεφάλαια της απόφασης που αφορούν τις ιδιωτικές απαιτήσεις του πολιτικώς ενάγοντος ή του κατηγορουμένου που αθώωθηκε ή το μέρος της απόφασης που αφορά την απόδοση όσων αφαιρέθηκαν ή των πειστηρίων (άρθρ. 373).

Άρθρο 522

Εκτέλεση της απόφασης του Αρείου Πάγου

Η απόφαση που εκδόθηκε από τον Άρειο Πάγο στέλνεται χωρίς αναβολή από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου στον εισαγγελέα του αρμόδιου δικαστηρίου εφετών ή πρωτοδικών, για να εκτελεστεί αμέσως. Πέρα από αυτό κάθε απόφαση του Αρείου Πάγου που απαγγέλλει αναίρεση ανακοινώνεται από τον ίδιο εισαγγελέα στους δικαστές που εξέδωσαν την απόφαση που αναιρέθηκε και σημειώνεται στο περιθώριο της απόφασης αυτής, μπορεί επίσης να διαταχθεί από τον Άρειο Πάγο και η δημοσίευσή της στον τύπο με δαπάνη του ηττημένου διαδικού.

Άρθρο 523

Σύνθεση του δικαστηρίου της παραπομπής

Στο δικαστήριο όπου παραπέμφθηκε η υπόθεση δεν επιτρέπεται να συμμετέχει ένορκος και δικαστής από αυτούς που δίκασαν προηγουμένως. ⁽²²⁴⁾

Άρθρο 524

Συζήτηση στο δικαστήριο της παραπομπής

1. Η συζήτηση στο δικαστήριο όπου παραπέμφθηκε η υπόθεση κατά τα άρθρα 518 παρ. 2 και 519 γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα' επίσης εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 135». ⁽²²⁵⁾
2. Αν η νέα συζήτηση διατάχθηκε ύστερα από αναίρεση που ασκήθηκε μόνο από εκείνον που καταδικάστηκε ή σε όφελός του, το δικαστήριο της παραπομπής δεσμεύεται από την απαγόρευση του άρθρου 470.

²²³ Σχόλια: Η πρώτη περίοδος του άρθρου 519 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 50 παρ. 10 του Ν. 3160/2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

²²⁴ Σχόλια: Το τελευταίο εδάφιο απαλείφθηκε από το άρθρο 51 παρ. 1 του Ν. 3160/2003

²²⁵ Σχόλια: Η παρ. 1 αντικ., ως άνω, από τα άρθρα. 51 παρ. 2 του Ν. 3160/2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

ΕΒΔΟΜΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 525

Επανάληψη σε όφελος του καταδικασμένου

1. Η ποινική διαδικασία που περατώθηκε με αμετάκλητη απόφαση επαναλαμβάνεται, προς το συμφέρον του καταδικασμένου για πλημμέλημα ή κακούργημα, μόνος στις εξής περιπτώσεις:

- 1) αν δύο άνθρωποι καταδικάσθηκαν για την ίδια πράξη με δύο διαφορετικές αποφάσεις και γίνεται αναμφισβήτητα φανερό από τη σύγκρισή τους ότι ένας από τους δύο είναι αθώος,
- 2) αν, ύστερα από την οριστική καταδίκη κάποιου, αποκαλύφθηκαν νέα - άγνωστα στους δικαστές που τον καταδίκασαν - γεγονότα ή αποδείξεις, τα οποία μόνον τους ή σε συνδυασμό με εκείνα που είχαν προσκομιστεί προηγουμένως κάνουν φανερό ότι αυτός που καταδικάσθηκε είναι αθώος ή καταδικάσθηκε άδικα για έγκλημα βαρύτερο από εκείνο που πραγματικά τέλεσε,
- 3) αν βεβαιωθεί ότι άσκησαν ουσιώδη επιρροή στην καταδίκη του κατηγορουμένου ψευδείς καταθέσεις μαρτύρων ή γνωμοδοτήσεις πραγματογνωμόνων ή πλαστά αποδεικτικά έγγραφα ή πειστήρια, τα οποία είχαν προσαχθεί ή ληφθεί υπόψη στη διαδικασία του ακροατηρίου, ή δωροληψία ή άλλη από πρόθεση παράβαση καθήκοντος του δικαστή ή του ενόρκου που μετείχε στο δικαστήριο που απάγγειλε την καταδίκη, και
- 4) αν μετά την αμετάκλητη καταδίκη αποδείχθηκε ότι ο καταδικασμένος αθώωθηκε με άλλη αμετάκλητη απόφαση ή βούλευμα.

"5) Αν με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου διαπιστώνεται παραβίαση δικαιώματος που αφορά το δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας που τηρήθηκε ή την ουσιαστική διάταξη που εφαρμόστηκε". ⁽²²⁶⁾

2. Οι κατά την παρ. 1 αρ. 3 αξιόποινες πράξεις της ψευδορκίας, της πλαστογραφίας, της δωροληψίας ή της παράβασης καθήκοντος πρέπει να αποδεικνύεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, εκτός αν δεν εκδόθηκε τέτοια απόφαση, επειδή υπήρχαν νόμιμοι λόγοι που εμπόδιζαν την εκδίκαση της υπόθεσης στην ουσία της ή ανέστειλαν την ποινική δίωξη.

Άρθρο 525 Α

Επανάληψη της διαδικασίας ⁽²²⁷⁾

«Επανάληψη της διαδικασίας κατά το μέρος που κρίθηκε ότι το Δημόσιο δεν υπέχει υποχρέωση σε αποζημίωση ή επιδικάσθηκε ανεπαρκής αποζημίωση στις περιπτώσεις του άρθρ.533 μπορεί να ζητήσει εκείνος που ζημιώθηκε, εφόσον έχει διαπιστωθεί με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων παραβίαση, εκ μέρους του Ελληνικού Κράτους, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κατά τη διαμόρφωση της οικείας κρίσης».

Άρθρο 526

Επανάληψη σε βάρος εκείνου που αθώωθηκε

1. Σε βάρος εκείνου που αθώωθηκε αμετάκλητα για κακούργημα ή πλημμέλημα η ποινική διαδικασία επαναλαμβάνεται μόνο: α) αν βεβαιωθεί ότι ουσιώδη επιρροή στην απόφαση για την αθώωση είχαν πλαστά έγγραφα ή πειστήρια ή δωροδοκία ή άλλη από πρόθεση παράβαση του δικαστικού καθήκοντος δικαστή ή ενόρκου που συνέπραξε στην αθώωση, και β) αν από την αθώωση δεν έχει περάσει ο απαιτούμενος χρόνος για την παραγραφή του αξιόποινου της πράξης.

²²⁶ Σχόλια: Η περ. 5 της παρ. 1 προστέθηκε με το άρθρο 11 Ν. 2865/2000 (ΦΕΚ Α 271) της οποίας η ισχύς αρχίζει από 19.12.2000.

²²⁷ Σχόλια: Το άρθρ.525Α προστέθηκε από το άρθρ.12 Νόμ.3060/10-11 Οκτ.2002 (ΦΕΚ Α' 242)

2. Η αναφερόμενη στην παρ. 1 αξιόποινη πράξη της πλαστογραφίας ή της δωροδοκίας ή της παράβασης καθήκοντος δικαστή ή ενόρκου, πρέπει να βεβαιώνεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

3. Οι παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται και για εκείνον που αθώωθηκε αμετάκλητα με βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου.

Άρθρο 527

Ποιοί ζητούν την επανάληψη και με ποιές διατυπώσεις

1. Η αίτηση για την επανάληψη της διαδικασίας υπέρ του καταδικασμένου υποβάλλεται από τον ίδιο ή το σύζυγό του ή τους εξ αίματος συγγενείς του μέχρι και του δεύτερου βαθμού ή από το συνήγορό του ή από τον εισαγγελέα του δικαστηρίου που τον καταδίκασε, η αίτηση αυτή μπορεί να υποβληθεί και μετά το θάνατο του καταδικασμένου ή έπειτα από την έκτιση ή την παραγραφή της ποινής που του επιβλήθηκε.

2. Την επανάληψη της διαδικασίας εναντίον του κατηγορουμένου που αθώωθηκε μπορεί να τη ζητήσει μόνον ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που απάγγειλε την αθώωση ή ο προϊστάμενός του εισαγγελέας.

3. Η αίτηση πρέπει να περιέχει τους λόγους για τους οποίους ζητείται η επανάληψη, καθώς και τα στοιχεία που τους βεβαιώνουν, γιατί διαφορετικά είναι απαράδεκτη, και υποβάλλεται στον εισαγγελέα εφετών αν η αμετάκλητη καταδίκη ή αθώωση απαγγέλθηκε από πλημμελειοδικείο, και στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου σε κάθε άλλη περίπτωση. Ο εισαγγελέας στον οποίο παραδόθηκε η αίτηση οφείλει σε ένα μήνα να ελέγξει με κάθε αποδεικτικό μέσο τη βασιμότητά της είτε ο ίδιος είτε μέσω κάποιου ανακριτή ή εισαγγελέα. Κατόπιν εισάγει την αίτηση στο αρμόδιο κατά το άρθρο 528 δικαστικό συμβούλιο ή δικαστήριο όπου υπηρετεί.

Άρθρο 528

Αρμόδιο δικαστήριο - Διαδικασία

1. Αρμόδιο να αποφασίσει για την αίτηση επανάληψης είναι κατά τις διακρίσεις της παρ. 3 του άρθρου 527 το συμβούλιο εφετών ή του Αρείου Πάγου, αφού ακούσει τον οικείο εισαγγελέα και τον αιτούντα. Το συμβούλιο μπορεί να διατάξει συμπληρωματική έρευνα για να βεβαιωθούν οι λόγοι της αίτησης, αν δεχτεί την αίτηση, ακυρώνει την απόφαση, και αν κρίνει ότι η επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο είναι αναγκαία, παραπέμπει την υπόθεση για να συζητηθεί σε άλλο ομοιόβαθμο με αυτό που καταδίκασε δικαστήριο και στην περίπτωση του άρθρου 525 παρ. 1 αρ. 4 σε άλλο δικαστήριο ομοιόβαθμο με το ανώτερο από αυτά που δίκασαν αρχικά την υπόθεση. Κατά της απόφασης του συμβουλίου των εφετών επιτρέπεται αναίρεση στον εισαγγελέα και στον αιτούντα κατά τα άρθρα και 484 και 485.

2. Αν στην περίπτωση του άρθρου 525 παρ. 1 αρ. 3 δεν εκδόθηκε καταδικαστική απόφαση επειδή δεν μπορούσε να εκδικαστεί στην ουσία της η υπόθεση ή επειδή υπήρχαν λόγοι που ανέστειλαν την ποινική δίωξη, τηρείται η διαδικασία των παρακάτω παραγράφων.

3. Η βεβαίωση του εγκλήματος της ψευδορκίας, της πλαστογραφίας, της δωροδοκίας ή της παράβασης του δικαστικού καθήκοντος που τελέστηκε σε βάρος του καταδικασμένου γίνεται από το δικαστήριο των εφετών, το οποίο είναι αρμόδιο να κρίνει την αίτηση για επανάληψη, αν η καταδίκη είχε απαγγελθεί από το πλημμελειοδικείο, διαφορετικά από το δικαστήριο των εφετών που πήρε εντολή από τον Άρειο Πάγο και που είναι διαφορετικό από εκείνο που καταδίκασε. Ο εισαγγελέας του δικαστηρίου των εφετών κλητεύει υποχρεωτικά (άρθρα 155 - 159 και 166) τον καταδικασμένο, εκείνον που ζητεί την επανάληψη της διαδικασίας αν είναι πρόσωπο διαφορετικό από το προηγούμενο, και τους διαδίκους που είχαν παραστεί στη συζήτηση κατά την οποία απαγγέλθηκε η καταδίκη. Καλεί επίσης εκείνον στον οποίο αποδίδεται η ψευδορκία, η πλαστογραφία, η δωροδοκία ή η παράβαση του δικαστικού καθήκοντος να παραστεί, αν θέλει, στο ακροατήριο του δικαστηρίου των εφετών για να δώσει πληροφορίες ή εξηγήσεις.

4. Το δικαστήριο των εφετών της προηγούμενης παραγράφου σε δημόσια συνεδρίαση εξετάζει τους μάρτυρες που κάλεσαν οι διάδικοι ή ο εισαγγελέας, και τα άλλα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίστηκαν και, αφού ακούσει όσους εμφανίστηκαν από εκείνους που είχαν κλητευθεί κατά την παρ. 3, αποφαινεται αμετάκλητα αν τελέστηκε η αξιόποινη πράξη που επικαλείται ο αιτών.

5. Αν το εφετείο αποφανθεί ότι έχει τελεστεί το έγκλημα που αναφέρεται στην αίτηση, το αρμόδιο συμβούλιο των εφετών ή ο Άρειος Πάγος, κατά τις διακρίσεις της παρ. 3 του άρθρου

527, εφόσον προκειμένου για ψευδομαρτυρία ή πλαστογραφία κρίνει ακόμη ότι αυτή είχε ουσιώδη επίδραση στην καταδίκη του κατηγορουμένου, δέχεται την αίτηση και διατάσσει όσα ορίζονται στην παρ. 1. Διαφορετικά, απορρίπτει την αίτηση.

6. Η επανάληψη σύμφωνα με το άρθρο 525 διατάσσεται για όλους όσοι καταδικάστηκαν, και όταν ένας μόνο τη ζήτησε, εκτός αν οι λόγοι για τους οποίους έχει ζητηθεί αρμόζουν αποκλειστικά και μόνο στο πρόσωπό του.

Άρθρο 529

Αναστολή της εκτέλεσης της ποινής

Μόλις υποβληθεί η αίτηση για επανάληψη της διαδικασίας, το συμβούλιο που είναι αρμόδιο να την κρίνει, αποφαινεται μέσα σε τρεις ημέρες, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα, για την αναστολή ή μη της εκτέλεσης της ποινής που εκτίει ο καταδικασμένος.

Άρθρο 530

Επανάληψη της συζήτησης

1. Η συζήτηση που διατάχθηκε να επαναληφθεί γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα, η απόφαση που θα εκδοθεί μπορεί να προσβληθεί με τα ένδικα μέσα που επιτρέπονται από αυτόν.

2. Στο δικαστήριο απαγορεύεται να μετέχουν οι δικαστές ή οι ένορκοι που δίκασαν την πρώτη φορά. Αν το δικαστήριο κρίνει με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του ότι δεν είναι δυνατή η εμφάνιση των μαρτύρων που εξετάστηκαν κατά την πρώτη συζήτηση, διατάσσει να διαβασθούν στο ακροατήριο οι μαρτυρικές καταθέσεις της πρώτης συζήτησης και οι ένορκες καταθέσεις που δόθηκαν κατά την ανάκριση, διαφορετικά, η διαδικασία ακυρώνεται. Οι μάρτυρες ή οι πραγματογνώμονες που καταδικάστηκαν για ψευδορκία (άρθρο 525 παρ. 1 αρ. 3) δεν μπορούν να εξετασθούν, ούτε διαβάζονται οι ένορκες καταθέσεις τους ή οι εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης. Εξετάζονται πάντοτε οι νέοι μάρτυρες που προσκλήθηκαν από τον εισαγγελέα ή από τους διαδίκους. Αν η επανάληψη ζητήθηκε σε όφελος εκείνου που καταδικάστηκε, το δικαστήριο δεν μπορεί να καταστήσει χειρότερη τη θέση του.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Άρθρο 531

Αίτηση που βεβαιώνει τους λόγους της

Η αποκατάσταση που επιτρέπεται κατά τους όρους του ποινικού κώδικα διατάσσεται από το συμβούλιο των εφετών στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί μόνιμα εκείνος που τη ζητεί. Η αίτηση πρέπει να περιέχει και δήλωση των τόπων στους οποίους διέμενε μετά την απόλυσή του από τις φυλακές αυτός που την υπέβαλε, και παραδίδεται στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου όπου κατοικεί τώρα με τα αποδεικτικά στοιχεία της. Ο εισαγγελέας, αφού συγκεντρώσει τα στοιχεία που πιστοποιούν τους απαιτούμενους όρους για την αποκατάσταση και λάβει βεβαιώσεις για τη διαγωγή και τους πόρους του αιτούντος από τις αστυνομικές και δημοτικές ή κοινοτικές αρχές, καθώς και από τους ειρηνοδίκους των περιφερειών όπου διέμενε ο αιτών κατά το χρονικό διάστημα που προαναφέρθηκε, υποβάλλει όλα τα έγγραφα στον εισαγγελέα εφετών, ο τελευταίος εισάγει την αίτηση στο συμβούλιο εφετών.

Άρθρο 532

Απόφαση για την αίτηση

1. Το συμβούλιο εφετών, αφού ακούσει τον αιτούντα, το συνήγορό του και τον εισαγγελέα, αποφαινεται με βούλευμα για την αίτηση και μπορεί να διατάξει να συμπληρωθεί η βεβαίωση των λόγων της αίτησης από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών είτε από τον ίδιο είτε από κάποιο μέλος του είτε από ανακριτή.

2. Κατά του βουλεύματος του συμβουλίου εφετών επιτρέπεται αναίρεση και σ' εκείνον που υπέβαλε την αίτηση και στον εισαγγελέα.
3. Η απόφαση που διατάσσει την αποκατάσταση σημειώνεται στο περιθώριο της καταδικαστικής απόφασης και στο ποινικό μητρώο του καταδικασμένου.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Αποζημίωση εκείνων που κρατήθηκαν και μετέπειτα αθώωθηκαν

Άρθρο 533

Ποιοί δικαιούνται αποζημίωση ⁽²²⁸⁾

"1. Έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το δημόσιο αποζημίωση: (α) οι προσωρινά κρατηθέντες, που αθώωθηκαν αμετάκλητα με βούλευμα ή απόφαση δικαστηρίου, (β) οι κρατηθέντες με καταδικαστική απόφαση, η οποία μετέπειτα εξαφανίσθηκε αμετάκλητα συνεπεία ένδικου μέσου και (γ) οι καταδικασθέντες και κρατηθέντες, που αθώωθηκαν με δικαστική απόφαση ύστερα από επανάληψη της διαδικασίας. Επίσης αποζημίωση δικαιούνται όσα από τα παραπάνω πρόσωπα τιμωρήθηκαν μετέπειτα με ποινή μικρότερης διάρκειας από αυτή που εξέτισαν αρχικά.

2. Όσοι κρατήθηκαν λόγω καταδίκης ή κρατήθηκαν προσωρινά κατά την παράγραφο 1 έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν αποζημίωση, και αν ακόμη έχουν απαλλαγεί επειδή, μολονότι τέλεσαν την πράξη, δεν τους επιβλήθηκε ποινή για οποιονδήποτε λόγο".

Άρθρο 534

"Ποιοί άλλοι έχουν δικαίωμα για αποζημίωση ⁽²²⁹⁾

Αυτοτελή αξίωση για αποζημίωση με τις ίδιες προϋποθέσεις έχουν και εκείνοι απέναντι στους οποίους ο καταδικασμένος ή ο προσωρινά κρατούμενος είχε σύμφωνα με το νόμο υποχρέωση διατροφής".

Άρθρο 535

Πότε δεν υπάρχει δικαίωμα για αποζημίωση ⁽²³⁰⁾

Το Δημόσιο δεν έχει υποχρέωση για αποζημίωση, αν εκείνος που καταδικάσθηκε ή κρατήθηκε προσωρινά έγινε από πρόθεση παραίτιος της καταδίκης ή της προσωρινής κράτησης".

Άρθρο 536

"Αρμόδιο δικαστήριο και ύψος αποζημίωσης ⁽²³¹⁾

1. Σχετικά με την υποχρέωση του δημοσίου για αποζημίωση αποφαίνεται το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση για την υπόθεση, με ιδιαίτερη ταυτόχρονη απόφαση, ύστερα από προφορική ή γραπτή αίτηση εκείνου που αθώωθηκε και αφού προηγουμένως ο αιτών και ο εισαγγελέας ακουσθούν.

2. Σε περίπτωση που γίνει δεκτή η αίτηση εκείνου που αθώωθηκε, του επιδικάζεται κατ' αποκοπή ημερήσια αποζημίωση συνολικό για τεκμαρτή περιουσιακή ζημία και για ηθική βλάβη, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη των τριών χιλιάδων δραχμών ή 8,804 ευρώ ούτε ανώτερη των δέκα χιλιάδων δραχμών ή 29,347 ευρώ την ημέρα και της οποίας το ύψος προσδιορίζεται αφού ληφθεί υπόψη και η οικονομική και οικογενειακή κατάσταση του δικαιούχου. Το κατώτερο και το ανώτερο όριο της αποζημίωσης μπορεί να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης".

²²⁸ Σχόλια: Ο τίτλος του κεφαλαίου και το άρθρο 533 αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001.

²²⁹ Σχόλια: Το άρθρο 534 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

²³⁰ Σχόλια: Το άρθρο 535 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

²³¹ Σχόλια: Το άρθρο 536 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

Άρθρο 537

"Μεταγενέστερη αίτηση" ⁽²³²⁾

1. Εκείνος που ζημιώθηκε μπορεί να υποβάλει και αργότερα την αίτησή του για αποζημίωση στο ίδιο δικαστήριο.
2. Στην περίπτωση αυτή η αίτηση παραδίδεται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου αυτού μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την απαγγελία της απόφασης στο ακροατήριο ή από την κοινοποίηση στον προσωρινό κρατούμενο του απαλλακτικού βουλεύματος ή της απαλλακτικής απόφασης που εκδόθηκε ερήμην του. Η παραπάνω προθεσμία δεν παρεκτείνεται λόγω αποστάσεως. Η αίτηση εισάγεται στο δικαστήριο ή στο συμβούλιο, που συγκαλείται ειδικώς και εκτάκτως για την εκδίκασή της κατά το δυνατό σε μία από τις πρώτες εργάσιμες ημέρες μετά την παράδοση της αίτησης.
3. Το δικαστήριο αποτελείται κατά προτίμηση από τους ίδιους δικαστές που αποφάνθηκαν για την ποινική υπόθεση".

Άρθρο 538

"Άκυρτητα της απόφασης" ⁽²³³⁾

Απόφαση που αναγνωρίζει υποχρέωση του δημοσίου για αποζημίωση, αν εκδόθηκε κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 536 και 537, είναι άκυρη".

Άρθρο 539

Αγωγή για την αποζημίωση ⁽²³⁴⁾

1. Αν αναγνωρισθεί από το ποινικό δικαστήριο μόνο η υποχρέωση για αποζημίωση από το δημόσιο, χωρίς να επιδικασθεί αποζημίωση, ή αν η επιδικασθείσα αποζημίωση κρίνεται από τον δικαιούχο ανεπαρκής για να καλύψει το σύνολο της ζημίας του ή από το δημόσιο υπερβολική, οι διάδικοι μπορούν να εγείρουν αγωγή στα πολιτικά δικαστήρια, κατά τη διαδικασία των άρθρων 663 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, που δεν μπορούν να εξετάσουν πάλι την ύπαρξη αυτής της υποχρέωσης, για τον ακριβή προσδιορισμό του ποσού της αποζημίωσης. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί το δικαστήριο να υπερβεί το ανώτατο όριο της παραγράφου 2 του άρθρου 536.
2. Η αξίωση παραγράφεται ύστερα από δύο χρόνια από την ημέρα που έγινε αμετάκλητη η απόφαση για την ποινική υπόθεση.
3. Η αξίωση μεταβιβάζεται στους κληρονόμους εκείνου που ζημιώθηκε, αφού αναγνωρισθεί από το ποινικό δικαστήριο. Είναι άκυρη η εκχώρηση και η κατάσχεσή της πριν τελεσιδικήσει η απόφαση που επιδικάζει την αποζημίωση".

Άρθρο 540

Αντικείμενο της αξίωσης στα πολιτικά δικαστήρια ⁽²³⁵⁾

1. Αντικείμενο της αξίωσης για αποζημίωση στα πολιτικά δικαστήρια είναι κάθε ζημία που προκλήθηκε από την ολική ή μερική εκτέλεση της ποινής ή της προσωρινής κράτησης στην περιουσιακή κατάσταση εκείνου που κρατήθηκε προσωρινό ή καταδικάσθηκε, κρατήθηκε και μετέπειτα αθώωθηκε και η ηθική βλάβη που αυτός υπέστη. Τα όρια των άρθρων 536 και 539 δεν αφορούν τους δικαιούχους του άρθρου 534.
2. Εκτέλεση ποινής θεωρείται και η προσωρινή κράτηση που υπολογίσθηκε σ' αυτή.
3. Στην προσωρινή κράτηση υπολογίζεται και η κράτηση που έγινε πριν από αυτήν με ένταλμα της ανακριτικής αρχής για την πράξη για την οποία διατάχθηκε η κράτηση".

Άρθρο 541

Υποκατάσταση του δημοσίου στα δικαιώματα του ζημιωμένου ⁽²³⁶⁾

Έως το ποσό της αποζημίωσης που πληρώθηκε, το Δημόσιο υποκαθίσταται αυτοδικαίως στα δικαιώματα του ζημιωμένου, ως ειδικός διάδοχος, εναντίον οποιουδήποτε που με παράνομη ενέργεια έγινε αίτιος να καταδικασθεί ή προσωρινά να κρατηθεί αυτός που ζημιώθηκε. Οι δικαστικοί λειτουργοί που λαμβάνουν τις αποφάσεις τους σύμφωνα με το νόμο δεν ευθύνονται

²³² Σχόλια: Το άρθρο 537 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

²³³ Σχόλια: Το άρθρο 538 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

²³⁴ Σχόλια: Το άρθρο 539 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

²³⁵ Σχόλια: Το άρθρο 540 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

²³⁶ Σχόλια: Το άρθρο 541 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

για καταδίκη ή προσωρινή κράτηση που επέβαλαν, εκτός αν δεν ενήργησαν στο πλαίσιο των καθηκόντων τους και θεμελιώνεται σε βάρος τους ποινικό αδίκημα".

Άρθρο 542

Εφαρμογή και στον Άρειο Πάγο και στα υπόλοιπα δικαστήρια ⁽²³⁷⁾

1. Οι διατάξεις των άρθρων 533 - 541 εφαρμόζονται ανάλογα και από τον Άρειο Πάγο, όταν αυτός απαλλάσσει εκείνον που καταδικάσθηκε ή παραπέμφθηκε για κακούργημα ή πλημμέλημα.
2. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται επίσης από τα στρατιωτικά δικαστήρια".

Άρθρο 543

Εφαρμογή και υπέρ των αλλοδαπών ⁽²³⁸⁾

Οι διατάξεις των άρθρων 533 - 542 εφαρμόζονται και υπέρ των αλλοδαπών ή ανιθαγενών".

Άρθρο 544

Έννοια δικαστηρίου και απόφασης ⁽²³⁹⁾

Στις διατάξεις των άρθρων 533 - 542 ως δικαστήριο και απόφαση νοούνται και τα δικαστικά συμβούλια και τα βουλεύματά τους".

Άρθρο 545 ⁽²⁴⁰⁾

"Σε περίπτωση μεταγενέστερης αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης λόγω επανάληψης της διαδικασίας κατά εκείνου που είχε αθωωθεί αμετάκλητα, αυτοί που εισέπραξαν την αποζημίωση είναι υποχρεωμένοι να την επιστρέψουν προς το Δημόσιο."

ΟΓΔΟΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΣ

Άρθρο 546

Πότε η απόφαση είναι εκτελεστή

1. Η καταδικαστική απόφαση και κάθε διάταξη του δικαστή ή του εισαγγελέα εκτελείται μόλις γίνει αμετάκλητη, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά σε ειδικές περιπτώσεις.
2. Αμετάκλητη είναι η απόφαση κατά της οποίας δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο ή δεν ασκήθηκε μέσα στη νόμιμη προθεσμία το επιτρεπόμενο ένδικο μέσο ή ασκήθηκε εμπρόθεσμα και απορρίφθηκε.

Άρθρο 547

Πότε εκτελείται η αθωωτική απόφαση

Η αθωωτική απόφαση εκτελείται μόλις απαγγελθεί, εκτός αν σε ειδικές περιπτώσεις ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

²³⁷ Σχόλια: Το άρθρο 542 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

²³⁸ Σχόλια: Το άρθρο 543 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

²³⁹ Σχόλια: Το άρθρο 544 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

²⁴⁰ Σχόλια: Το άρθρο 545 αντικαταστάθηκε ως ανωτέρω από το άρθρο 26 του Ν. 2915/2001

Άρθρο 548

Πότε εκτελείται η προπαρασκευαστική απόφαση

Η προπαρασκευαστική απόφαση εκτελείται μόλις απαγγελθεί. Το δικαστήριο μπορεί πάντοτε να ανακαλεί αυτές τις αποφάσεις του.

Άρθρο 549

Ποιοί φροντίζουν για την εκτέλεση της απόφασης

1. Για την εκτέλεση της απόφασης φροντίζει αυτεπαγγέλτως ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος του δικαστηρίου που την έχει εκδώσει, ενώ σε όσα πταισματοδικεία δεν υπάρχει δημόσιος κατήγορος (άρθρ. 27) για την εκτέλεση φροντίζει ο πταισματοδίκης.

2. Ο επιφορτισμένος με την εκτέλεση μπορεί να εξουσιοδοτήσει άλλον εισαγγελέα, δημόσιο κατήγορο ή πταισματοδίκη, ιδίως όταν ο καταδικασμένος διαμένει έξω από την έδρα του επιφορτισμένου με την εκτέλεση και ο τελευταίος εγκρίνει την έκτιση της ποινής σε φυλακή έξω από την περιφέρειά του.

3. Η εκτέλεση της απόφασης με την οποία επιβλήθηκε ποινή περιοριστική της ελευθερίας σε στρατιωτικό ξηράς, θάλασσας, αέρα ή της χωροφυλακής, ή σε πρόσωπο που υπηρετεί στο σώμα της αστυνομίας πόλεων ή στην πυροσβεστική υπηρεσία γίνεται με διαταγή του προϊσταμένου του υπουργού, ο οποίος, μετά την λήψη της καταδικαστικής απόφασης και της αίτησης του κατά την παρ. 1 εισαγγελέα για εκτέλεση, οφείλει χωρίς αναβολή να παραδώσει στον εισαγγελέα τον καταδικασμένο ή να φροντίσει αμέσως για την εκτέλεση, όταν ο νόμος ορίζει ότι αυτή θα γίνει σε ειδικές στρατιωτικές φυλακές.

4. Οι αποφάσεις που αναφέρονται στα υπόλοιπα πρόσωπα του άρθρου 157, καθώς και στα πρόσωπα του άρθρου 158, ανακοινώνονται στους προϊσταμένους τους μόλις εκτελεστούν.

"5. Για την εκτέλεση των αποφάσεων των δικαστηρίων ανηλίκων φροντίζει αυτεπαγγέλτως ο αρμόδιος εισαγγελέας ανηλίκων και, αν η απόφαση έχει εκδοθεί από το εφετείο ανηλίκων, ο εισαγγελέας του δικαστηρίου αυτού, ο οποίος μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση στον εισαγγελέα ανηλίκων. Επίσης, ο ίδιος εισαγγελέας επιβλέπει την εφαρμογή των αναμορφωτικών και θεραπευτικών μέτρων, καθώς και τον περιορισμό σε ειδικά καταστήματα κράτησης νέων.»⁽²⁴¹⁾

Άρθρο 550

Εκτέλεση περισσότερων αποφάσεων για το ίδιο έγκλημα

Στην περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις εναντίον του ίδιου προσώπου για την ίδια πράξη, εκτελείται μόνο εκείνη που επιβάλλει την ελαφρότερη ποινή, αν υπάρχει αμφιβολία γι' αυτό, αποφαινεται αμετάκλητα το αρμόδιο δικαστήριο (άρθρο 565). Με την εκτέλεση της απόφασης που επιβάλλει την ελαφρότερη ποινή ακυρώνονται αυτοδικαίως όλες οι άλλες αποφάσεις.

Άρθρο 551

Εκτέλεση περισσότερων αποφάσεων για διαφορετικά εγκλήματα

1. Αν πρόκειται να εκτελεστούν κατά του ίδιου προσώπου περισσότερες αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις για διαφορετικά εγκλήματα που συρρέουν, εφαρμόζονται οι ορισμοί του ποινικού κώδικα για τη συρροή. Αν οι καταδικες απαγγέθηκαν από διαφορετικά δικαστήρια, αρμόδιο για να καθορίσει τη συνολική ποινή που πρέπει να εκτιθεί είναι το δικαστήριο που επέβαλε τη βαρύτερη ποινή ή, αν πρόκειται για ομοειδείς ποινές, το δικαστήριο που επέβαλε την ποινή που έχει τη μεγαλύτερη διάρκεια, σε κάθε άλλη περίπτωση το δικαστήριο που εξέδωσε τη νεότερη απόφαση. Αν ένα από τα δικαστήρια που επέβαλε τις ποινές είναι το μικτό ορκωτό δικαστήριο, αρμόδιο είναι το τριμελές εφετείο, και αν είναι μικτό ορκωτό εφετείο, αρμόδιο είναι το πενταμελές εφετείο. Αν μία από τις ποινές επιβλήθηκε από στρατιωτικό ή άλλο έκτακτο δικαστήριο, αρμόδιο είναι το δικαστήριο των εφετών της περιφέρειάς του.

²⁴¹ Σχόλια: Η παρ. 5 προστ. με το άρθρο 4 παρ. 6 του Ν. 3189 της 20/21.10.2003-ΦΕΚ 243, τ.Α'

2. Αν μεταξύ των προς εκτέλεση αποφάσεων υπάρχει και απόφαση που αμετάκλητα έχει καθορίσει συνολική ποινή, για τον καθορισμό της νέας συνολικής ποινής λαμβάνεται ως βάση η καθορισθείσα συνολική ποινή, εάν αυτή είναι βαρύτερη από τις ποινές που επιβλήθηκαν με τις άλλες αποφάσεις. Στην περίπτωση αυτή, για τον καθορισμό της κατά την προηγούμενη παράγραφο αρμοδιότητας, λαμβάνεται υπόψη και η απόφαση που έχει καθορίσει τη συνολική ποινή.

3. Εκείνος που καταδικάστηκε κλητεύεται σύμφωνα με τα άρθρα 155 έως 161 και την προθεσμία του άρθρου 166 στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο κατά την παρ. 1 αυτού του άρθρου, αν κρατείται μακριά από την έδρα του δικαστηρίου, δεν προσάγεται σ' αυτό, μπορεί όμως να αντιπροσωπευθεί με συνήγορο, που διορίζεται και με απλή επιστολή, την οποία πρέπει να έχει θεωρήσει ο διευθυντής της φυλακής, ή και να υποβάλει έγγραφο υπόμνημα.

Το δικαστήριο αποφαινεται, αφού ακούσει τον καταδικασμένο ή το συνήγορό του, αν είναι παρόντες, καθώς και τον εισαγγελέα ή το δημόσιο κατήγορο.

Κατά της απόφασης επιτρέπεται αναίρεση στον καταδικασμένο και στον εισαγγελέα.

Άρθρο 552

Εκτέλεση της ποινής

1. Η έκτιση της ποινής που επιβλήθηκε με την καταδικαστική αμετάκλητη απόφαση γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ποινικού κώδικα και των ειδικών νόμων για την εκτέλεση των ποινών. Για την παράδοση εκείνου που καταδικάστηκε στη φυλακή, προκειμένου να εκτίσει τη στερητική της ελευθερίας ποινή, συντάσσεται έκθεση, υπογραφόμενη από τον κλητήρα ή από το όργανο της δημόσιας δύναμης που τον παραδίδει και από το διευθυντή της φυλακής που τον παραλαμβάνει, η έκθεση επισυνάπτεται στη δικογραφία.

2. Αν ο καταδικασμένος σε ποινή στερητική της ελευθερίας δεν κρατείται προσωρινά, είναι όμως παρών στην απαγγελία της απόφασης, εκείνος που φροντίζει για την εκτέλεση της απόφασης (άρθρ. 549) διατάσσει και προφορικά ακόμη την εκτέλεσή της, όταν αυτή μπορεί να εκτελεστεί αμέσως, διαφορετικά, μόλις η απόφαση γίνει αμετάκλητη διαβιβάζει στην αρμόδια αστυνομική αρχή έγγραφη εντολή για εκτέλεση, που περιέχει το ονοματεπώνυμο και κάθε άλλο στοιχείο ταυτότητας του καταδικασμένου, τον αριθμό, τη χρονολογία της απόφασης και την ποινή που επιβλήθηκε.

Άρθρο 552

Απότιση της ποινής σε χρήμα

1. Οι γραμματείς των ποινικών δικαστηρίων οφείλουν να βεβαιώσουν στο δημόσιο ταμείο τα ποσά των ποινών σε χρήμα, μαζί με τις υπόλοιπες προσαυξήσεις, μέσα στον επόμενο μήνα από τότε που έγιναν αμετάκλητες οι αποφάσεις που τις επέβαλαν.

2. Οι διατάξεις των παρ. 4 έως 7 του άρθρου 588, καθώς και το άρθρο 589, εφαρμόζονται ανάλογα και σ' αυτή την περίπτωση. Ως προς τα υπόλοιπα ισχύουν οι διατάξεις του κώδικα "Περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων", εκτός αν ειδική διάταξη ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 554

Λήξη της ποινής

Ο χρόνος λήξης της στερητικής της ελευθερίας ποινής προσδιορίζεται, κατά τους ορισμούς του ποινικού κώδικα, από εκείνον στον οποίο έχει ανατεθεί η εκτέλεση, ο οποίος και αναγράφει το γεγονός αυτό στο αντίγραφο της απόφασης, που παραδίδεται στο διευθυντή της φυλακής.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΝΑΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΗΣ

Άρθρο 555 **Πότε αναβάλλεται**

1. ⁽²⁴²⁾ ("2.) «Η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής αναβάλλεται αν ο καταδικασμένος προσβλήθηκε μετά την καταδίκη του από ψυχοπάθεια σε βαθμό που να μην έχει συνείδηση της εκτελούμενης ποινής ταυτόχρονα διατάσσεται ο εγκλεισμός του καταδίκου σε δημόσιο ψυχιατρείο.» ⁽²⁴³⁾

Άρθρο 556 **Δυνητική αναβολή της εκτέλεσης**

Η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής μπορεί να αναβληθεί: α) αν η γυναίκα που καταδικάστηκε διανύει τους δύο τελευταίους μήνες της εγκυμοσύνης της ή γέννησε πρόσφατα, ωστόσο περάσουν 3 το πολύ μήνες από τον τοκετό, β) αν το δικαστήριο που καταδίκασε πρότεινε να δοθεί χάρη, γ) στην περίπτωση του άρθρου 430 παρ. 2, "δ) αν η ποινή δεν υπερβαίνει τα δύο έτη για αποδεδειγμένες οικογενειακές ή επαγγελματικές ανάγκες και έως έξι το πολύ μήνες", ε) στην περίπτωση του άρθρου 429 παρ. 3. ⁽²⁴⁴⁾

«και στ) αν η ποινή έχει μετατραπεί σε χρηματική και δεν καθίσταται δυνατή από τον συλληφθέντα η εξαγορά της, λόγω μη λειτουργίας της αρμόδιας προς είσπραξη δημόσιας υπηρεσίας. Η αναβολή, για το αναγκαίο προς καταβολή της εξαγοράς της ποινής χρονικό διάστημα, διατάσσεται, έστω και προφορικά, από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών του τόπου συλληψέως. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζεται η διαδικασία και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι απαραίτητη για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.» ⁽²⁴⁵⁾

Άρθρο 557 **Διακοπή της εκτέλεσης της ποινής**

1. Η εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής που έχει αρχίσει μπορεί να διακοπεί στις περιπτώσεις των άρθρων 429 παρ. 3 και 556 στοιχ. α', β' και γ', καθώς και των παρ. 2 και 7 αυτού του άρθρου.

2. Αν εκείνος που εκτίει την ποινή νοσηλεύεται σε νοσοκομείο σύμφωνα με τις διατάξεις για τη νοσηλεία των κρατουμένων και αν εξαιτίας βαριάς νόσου βρίσκεται σε τέτοια κατάσταση, ώστε η συνέχιση της νοσηλείας του σε οποιοδήποτε τέτοιο νοσοκομείο να μην μπορεί να αποτρέψει ανήκεστη βλάβη της υγείας του ή κίνδυνο της ζωής του, μπορεί, αν η αποτροπή είναι δυνατή με νοσηλεία του σε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα που κατονομάζεται ειδικά, να ζητήσει να εισαχθεί σ' αυτό για να συνεχίσει με δικές του δαπάνες τη νοσηλεία του, η κατ' οίκον νοσηλεία αποκλείεται.

3. Για την παραπάνω αίτηση αποφαινεται το δικαστήριο κατά τη διαδικασία του άρθρου 560, με απόφασή του που πρέπει να έχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, η απόφαση αυτή εκδίδεται ύστερα: α) από γνώμη δύο ιατροδικαστών ή, αν δεν υπάρχουν, δύο γιατρών υπαλλήλων του δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου για το αν είναι αναγκαίο να εισαχθεί ο κρατούμενος στο νοσηλευτικό ίδρυμα που προτείνεται από αυτόν, β) από γνώμη του νοσοκομείου στο οποίο νοσηλεύεται ο αιτών και γ) από δήλωση του νοσηλευτικού ιδρύματος που υποδεικνύεται από τον αιτούντα ότι μπορεί αυτό να αναλάβει τη νοσηλεία του.

4. Αν το δικαστήριο δεχτεί την αίτηση διατάσσει να διακοπεί έως πέντε μήνες η εκτέλεση της ποινής, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου ή του εισαγγελέα, που υποβάλλεται πριν από τη λήξη του πενταμήνου, το ίδιο δικαστήριο μπορεί κάθε φορά να παρατείνει τον παραπάνω χρόνο ως πέντε μήνες, αν η ανάγκη διακοπής εξακολουθεί να υπάρχει. Η διακοπή

²⁴² Σχόλια: Η παρ.1 και 3 καταργήθηκαν από την παρ.1 άρθρ.52 Νόμ.3160/24-30 Ιουν.2003,ΦΕΚ Α' 165

²⁴³ Σχόλια: Η μέσα σε () παρ.2 τέθηκε ως μόνο κείμενο του άρθρου και αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.2 άρθρ.52 Νόμ.3160/24-30 Ιουν.2003,ΦΕΚ Α' 165

²⁴⁴ Σχόλια: Το εντός " " εδ. δ' του παρόντος άρθρου τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 18 του ν. 2721/99 (Α' 112), ισχύει δε, από 3.6.99

²⁴⁵ Σχόλια: Η περίπτωση στ' προστέθηκε με το άρθρο 28 του Ν.3772/2009.

διατάσσεται με τον όρο της συνεχούς παραμονής και νοσηλείας του καταδίκου στο νοσηλευτικό ίδρυμα που έχει οριστεί, για την εξασφάλισής της μπορεί το δικαστήριο να επιβάλει και οποιονδήποτε άλλον όρο.

5. Αντίγραφο της απόφασης επιδίδεται στον κατάδικο και στο διοικητικό διευθυντή του νοσηλευτικού ιδρύματος που έχει οριστεί, η διακοπή της εκτέλεσης της ποινής αρχίζει από την ημέρα που ο κατάδικος εισάγεται στο ίδρυμα, για την εισαγωγή αυτή συντάσσεται έκθεση, που την υπογράφει ο παραπάνω διευθυντή, ή, αν αυτός απουσιάζει, ο γραμματέας του ιδρύματος και το όργανο που μετέφερε τον κρατούμενο.

6. Ο κρατούμενος τιμωρείται με φυλάκιση έως ενός έτους αν παραβεί με πρόθεση οποιοδήποτε όρο που του είχε τεθεί. Με φυλάκιση έως ενός έτους τιμωρείται επίσης ο διοικητικός διευθυντής του νοσηλευτικού ιδρύματος, αν με πρόθεση παρέλειψε να ειδοποιήσει χωρίς χρονοτριβή τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών για κάθε διακοπή της νοσηλείας του καταδικασμένου και για κάθε έξοδο του από αυτό ή αν σε οποιαδήποτε στιγμή εναντιώθηκε στη διενέργεια ελέγχου για τα παραπάνω στο ίδρυμα. Αν οι πράξεις αυτές τελέστηκαν από αμέλεια, ο δράστης τιμωρείται με φυλάκιση έως έξι μηνών.

7. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις, αν η διακοπή που έχει διαταχτεί κατά τις παρ. 2 - 4 δεν μπορεί να αποτρέψει ανήκεστη βλάβη της υγείας ή κίνδυνο της ζωής και αν η αποτροπή αυτή μπορεί πραγματικά να επιτευχθεί με την κατ' οίκον νοσηλεία, το δικαστήριο έπειτα από αίτηση του καταδίκου μπορεί για το σκοπό αυτό να διατάξει να διακοπεί η εκτέλεση της ποινής, κατά τα άλλα εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 3 και 4 αυτού του άρθρου.

8. Ο εισαγγελέας διατάσσει την εκτέλεση της ποινής που διακόπηκε, μόλις λήξει ο χρόνος της διακοπής ή της παράτασης.

Άρθρο 558

[Προσωρινή έξοδος του φυλακισμένου

(Καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 3γ του ν. 2331/95)

Άρθρο 559

Αρμοδιότητα για την αναβολή και τη διακοπή της ποινής

Την αναβολή και τη διακοπή της εκτέλεσης της ποινής τη διατάσσει: α) στην περίπτωση β' του άρθρου 556 το δικαστήριο που έχει εκδώσει την καταδικαστική απόφαση'. β) στις περιπτώσεις των άρθρων 555 και 556 στοιχ. α', το δικαστήριο των πλημμελειοδικών στην περιφέρεια του οποίου κρατείται εκείνος που καταδικάστηκε.»⁽²⁴⁶⁾

γ) στις περιπτώσεις της 1ης παραγράφου στοιχ. α' περίπτωση πρώτη του άρθρου 555, καθώς και στις περιπτώσεις γ' και δ' του άρθρου 556, ο εισαγγελέας που είναι υπεύθυνος ή εποπτεύει την εκτέλεση, με αιτιολογημένη διάταξη του' δ) στην περίπτωση της 7ης παραγράφου του άρθρου 557 το δικαστήριο των εφετών στην περιφέρεια του οποίου κρατείται ο κατάδικος, αποτελούμενο από πέντε μέλη.

Άρθρο 560

Διαδικασία και απόφαση

1. Το δικαστήριο ασχολείται με το θέμα ύστερα από αίτηση είτε εκείνου που καταδικάστηκε, είτε του εισαγγελέα που υπηρετεί σ' αυτό. Ο αρμόδιος σύμφωνα με το στοιχ. γ' του προηγούμενου άρθρου εισαγγελέας στην περίπτωση δ' του άρθρου 556 ασχολείται με το θέμα ύστερα από αίτηση του καταδίκου, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις μπορεί να ασχοληθεί και αυτεπαγγέλτως. Αν παρ' όλα αυτά, κατά την απαγγελία της καταδικαστικής απόφασης στο ακροατήριο, υπάρχει λόγος από τους αναγραφόμενους στο άρθρο 555 παρ. 2 και 556, για να αναβληθεί η εκτέλεση της ποινής, μπορεί ο καταδικασμένος ή ο εισαγγελέας να ζητήσει προφορικά την αναβολή της ποινής από το δικαστήριο, το δικαστήριο τότε είναι αρμόδιο σχετικά με οποιονδήποτε λόγο από αυτούς που αναγράφονται στις παραπάνω διατάξεις.

2. Όποιος ζητεί να αναβληθεί ή να διακοπεί η εκτέλεση της ποινής προσκαλείται στο σύμφωνο με το άρθρο 559 στοιχ. α' και β' αρμόδιο δικαστήριο ή αντιπροσωπεύεται σ' αυτό σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 551.

²⁴⁶ Σχόλια: Το στοιχ. β' αντικ., ως άνω, απότορθρ. 52 παρ. 3 του Ν.3160/2003-ΦΕΚ 165τ.Α'

3. Όταν στο δικαστήριο πρόκειται να εισαχθεί αίτηση αναβολής ή διακοπής της ποινής εξαιτίας εγκυμοσύνης, σωματικής αρρώστιας ή ψυχοπάθειας, ο εισαγγελέας που είναι επιφορτισμένος με την εκτέλεση έχει την υποχρέωση να διατάξει προηγουμένως την εξέταση του καταδίκου από δύο γιατρούς, αν είναι δυνατό ειδικούς, η έκθεση διαβάζεται στο ακροατήριο. Ο εισαγγελέας μπορεί να καλέσει τους γιατρούς αυτούς και στο ακροατήριο.

Άρθρο 561

Ένδικο μέσο

"Κατά των αποφάσεων των δικαστηρίων που είναι αρμόδια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 559, δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 555, κατά την οποία επιτρέπεται μόνο το ένδικο μέσο της έφεσης κατά τους γενικούς ορισμούς.»⁽²⁴⁷⁾

Κατά της διάταξης του εισαγγελέα που είναι αρμόδιος σύμφωνα με το εδάφιο γ' του άρθρου 559, επιτρέπεται σ' αυτόν που έκανε την αίτηση να προσφύγει στο δικαστήριο, όπου υπηρετεί ο εισαγγελέας. Στο δικαστήριο αυτό μπορεί και ο εισαγγελέας να παραπέμψει την αίτηση, αν αμφιβάλλει ή αν διστάζει να αποφασίσει για μια από τις περιπτώσεις της αρμοδιότητάς του. Για την προσφυγή του αιτούντος και την αμφιβολία ή το δισταγμό του εισαγγελέα το δικαστήριο αποφασίζει αμετάκλητα.

Άρθρο 562

Εγγύηση για την αναβολή ή τη διακοπή της ποινής

Στις περιπτώσεις γ' και δ' του άρθρου 556 και στην αντίστοιχη περίπτωση γ' του άρθρου 557 εκείνος που διατάσσει την αναβολή ή τη διακοπή μπορεί να υποχρεώσει αυτόν που καταδικάστηκε στην καταβολή χρηματικής εγγύησης ή και στην άμεση εξόφληση των δικαστικών εξόδων και της χρηματικής ποινής που τυχόν επιβλήθηκε ταυτόχρονα. Μόλις λήξει ο χρόνος που ορίστηκε για την αναβολή ή τη διακοπή, εκείνος που καταδικάστηκε έχει υποχρέωση να εμφανιστεί στον εισαγγελέα για να εκτίσει την ποινή, και μόλις εμφανιστεί του επιστρέφεται η εγγύηση, διαφορετικά, αυτή περιέρχεται στο δημόσιο με απόφαση του δικαστηρίου όπου υπηρετεί ο επιφορτισμένος με την εκτέλεση της απόφασης εισαγγελέας (άρθρο 549 παρ. 1 και 2), κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται σ' αυτόν που καταδικάστηκε μόνο το ένδικο μέσο της έφεσης σύμφωνα με τις γενικές γι' αυτήν διατάξεις.

Άρθρο 563

Εκτέλεση της ποινής που έχει αναβληθεί ή διακοπεί

1. Όταν ανακοινωθεί στον αρμόδιο εισαγγελέα η απόρριψη της αίτησης για χάρη, αυτός διατάσσει αμέσως την εκτέλεση της ποινής που έχει αναβληθεί ή διακοπεί εξαιτίας αυτού του λόγου. Σε κάθε άλλη περίπτωση η εκτέλεση διατάσσεται από το δικαστήριο ή τον εισαγγελέα που έχουν αρμοδιότητα σύμφωνα με το άρθρο 559, αμέσως μόλις παύσουν να υπάρχουν οι λόγοι που οδήγησαν στην αναβολή ή στη διακοπή ή μόλις περάσει η καθορισμένη διάρκειά της.
2. Ο χρόνος της αναβολής ή της διακοπής της ποινής δεν υπολογίζεται στη διάρκειά της.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΜΦΙΒΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Άρθρο 564

Αμφιβολίες για την ταυτότητα του καταδικασμένου

1. Αν προκύπτουν αμφιβολίες για την ταυτότητα εκείνου που έχει συλληφθεί για να εκτίσει την ποινή ή εκείνου που δραπέτευσε από τις φυλακές ενώ την εξέτιε, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου όπου έγινε η σύλληψη εξετάζει εκείνον που έχει συλληφθεί και ενεργεί κάθε έρευνα ή ένορκη εξέταση μαρτύρων χρήσιμη για τη βεβαίωση της ταυτότητας. Αν ο εισαγγελέας βεβαιωθεί ότι αυτός που έχει συλληφθεί δεν είναι το πρόσωπο που

²⁴⁷ Σχόλια: Το πρώτο εδάφ. αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 52 παρ. 4 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165,τ.Α'

καταδικάστηκε, διατάσσει με αιτιολογημένη διάταξη την άμεση απόλυσή του. Αν έχει δισταγμούς ή αν αυτός που έχει συλληφθεί επιμένει ότι δεν είναι το πρόσωπο που καταδικάστηκε ή εκείνος που δραπέτευσε, ο εισαγγελέας προκαλεί απόφαση του δικαστηρίου πλημμελειοδικών όπου υπηρετεί και αυτό εφαρμόζει, αν υπάρχει περίπτωση, το άρθρο 77.

2. Αν αυτός εναντίον του οποίου γίνεται η εκτέλεση έχει το ονοματεπώνυμο του καταδικασμένου που αναγράφεται στην απόφαση, δεν είναι όμως εκείνος που κατηγορήθηκε ότι τέλεσε την αξιόποινη πράξη για την οποία επακολούθησε καταδίκη και που έχει στην πραγματικότητα άλλο ονοματεπώνυμο, ο κατά την παρ. 1 εισαγγελέας προκαλεί απόφαση του κατά το άρθρο 145 παρ. 2 αρμόδιου δικαστηρίου, το δικαστήριο βεβαιώνει το γεγονός αυτό και διορθώνει το ονοματεπώνυμο του καταδικασμένου, το οποίο έχει αναγραφεί εσφαλμένα στην εκτελούμενη απόφαση, ή και άλλα στοιχεία της ταυτότητάς του (άρθρο 76 και 145 παρ.), με την προϋπόθεση όμως ότι ο πραγματικός ένοχος είχε προσκληθεί στη συζήτηση ύστερα από την οποία εκδόθηκε η καταδικαστική απόφαση, έστω και με το όνομα που εσφαλμένα είχε αναγραφεί σ' αυτήν. Διαφορετικά, εφαρμόζεται υπέρ εκείνου που εσφαλμένα καταδικάστηκε η διάταξη της παρ. 1 αριθ. 2 του άρθρου 525 για την επανάληψη της διαδικασίας, στο μεταξύ αναστέλλεται η εκτέλεση της απόφασης εναντίον εκείνου που καταδικάστηκε από πλάνη.

Άρθρο 565

Αμφιβολίες σχετικά με το είδος ή τη διάρκεια της ποινής

Κάθε αμφιβολία ή αντίρρηση σχετικά με την εκτελεσιμότητα της απόφασης και το είδος ή τη διάρκεια της ποινής λύεται από το δικαστήριο των πλημμελειοδικών του τόπου όπου εκτίεται η ποινή. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση περιορισμού σε ειδικό Κατάστημα κράτησης νέων. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται να ασκηθεί αναίρεση από τον εισαγγελέα και από τον καταδικασμένο.»⁽²⁴⁸⁾

Άρθρο 566

Διαδικασία

Στις περιπτώσεις των άρθρων 564 και 565 ο καταδικασμένος κλητεύει στο δικαστήριο σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 551. Κατά της απόφασης του δικαστηρίου επιτρέπεται αναίρεση και στον εισαγγελέα και στον καταδικασμένο.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΠΟΙΝΩΝ

Άρθρο 567

Πότε παύει η εκτέλεση της ποινής

Η εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε παύει: α) αν πεθάνει ο καταδικασμένος, β) αν απονεμηθεί χάρη.

Άρθρο 568

Πότε εξαλείφεται η ποινή

Η ποινή που επιβλήθηκε εξαλείφεται: α) με την παραγραφή, σύμφωνα με όσα ορίζει ο ποινικός κώδικας και β) με την αμνηστία.

Άρθρο 569

Πώς εφαρμόζονται η αμνηστία και η χάρη

Αρμόδιο για κάθε αμφιβολία ή αμφισβήτηση σχετικά με την αμνηστία ή τη χάρη που δόθηκε είναι το σύμφωνα με το άρθρο 565 δικαστήριο, που δεν μπορεί να εξετάσει κανένα άλλο

²⁴⁸ Σχόλια: Το άρθρ.565 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.7 άρθρ.4 Νόμ.3189/17-21 Οκτ.2003 (ΦΕΚ Α' 243)

ζήτημα σχετικό με την κατηγορία αν αυτό δεν είναι απολύτως αναγκαίο για την εφαρμογή του ευεργετήματος. Ο κατάδικος και ο εισαγγελέας μπορούν να ασκήσουν κατά της απόφασης του δικαστηρίου το ένδικο μέσο της αναίρεσης.

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Άρθρο 570

Πώς γίνεται η εκτέλεση

Η εκτέλεση της απόφασης σε ό,τι αφορά τις πολιτικές απαιτήσεις που επιδικάστηκαν γίνεται με τη φροντίδα του δικαιούχου σύμφωνα με τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας. Ο εισαγγελέας όμως ή ο δημόσιος κατήγορος ή ο πταισματοδίκης μπορεί ύστερα από αίτηση του δικαιούχου να παραγγείλει να εκτελεστεί αμέσως η προσωπική κράτηση που απαγγέλθηκε όταν ο οφειλέτης ήταν παρών κατά την απαγγελία της απόφασης ή κατά τη λήξη της στερητικής της ελευθερίας ποινής. Η προσωπική κράτηση που εκτελέστηκε με τον τρόπο αυτό ρυθμίζεται κατά τα λοιπά από τις σχετικές διατάξεις της πολιτικής δικονομίας.

Άρθρο 571

Αντιρρήσεις σχετικά με την εκτέλεση

Οι αντιρρήσεις σχετικά με την εκτέλεση των πολιτικών απαιτήσεων για αποζημίωση και ικανοποίηση που επιδικάστηκαν αμετάκλητα δικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας. Όταν όμως, κατά το άρθρο 570, ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατήγορος ή ο πταισματοδίκης φροντίζει για να εκτελεστεί η προσωπική κράτηση, οι σχετικές αντιρρήσεις δικάζονται σύμφωνα με το άρθρο 565.

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΤΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΕΡΗΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΠΟΙΝΗΣ

Άρθρο 572

Ποιός και πώς ασκεί την εποπτεία

1. Ο εισαγγελέας των πλημμελειοδικών του τόπου όπου εκτίεται η ποινή ασκεί τις προβλεπόμενες στον "Σωφρονιστικό Κώδικα" αρμοδιότητες του και μεριμνά για την έκτιση της ποινής και την εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα αυτού, του Ποινικού Κώδικα και των ειδικών νόμων για την εκτέλεση ποινών.⁽²⁴⁹⁾

2. Για την άσκηση των κατά την παρ. 1 αρμοδιοτήτων του ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών επισκέπτεται τη φυλακή τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα. Κατά της επισκέψεις αυτές δέχεται κρατούμενους που έχουν ζητήσει ακρόαση.

3. Στις φυλακές Πειραιώς (Κορυθαλλού), Θεσσαλονίκης (Διαβατών), Πατρών (Αγίου Στεφάνου) και Λάρισας, τις κατά τις παραγράφους 1 και 2 αρμοδιότητες ασκεί αντεισαγγελέας εφετών, επικουρούμενος από έναν εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ο οποίος τον αναπληρώνει όταν δεν υπάρχει ή σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του.

Οι εισαγγελείς αυτοί ορίζονται για ένα έτος από εκείνους που υπηρετούν στις οικείες εισαγγελίες με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, στην οποία προβλέπεται ολική ή μερική απαλλαγή από τα λοιπά καθήκοντά τους και εγκαθίστανται στο σωφρονιστικό κατάστημα. Η θητεία τους μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμη έτος.»⁽²⁵⁰⁾

²⁴⁹ Σχόλια: Οι μέσα σε "" λέξεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, τίθεται όπως αντικαταστάθηκαν από την παρ. 3 άρθρου 87 Ν. 2776/1999 (ΦΕΚ Α' 291).

²⁵⁰ Σχόλια: Η παρ. 3 αντικ., ως άνω, από το άρθρο 53 του Ν. 3160 της 24/30.6.2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

ΕΝΑΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΠΟΙΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ

Άρθρο 573

Οργάνωση Υπηρεσιών Ποινικού Μητρώου ⁽²⁵¹⁾

1. Με Προεδρικό Δ/γμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης καθορίζονται: α) οι υπηρεσίες στις οποίες τηρείται το ποινικό μητρώο και ο τρόπος οργάνωσης, λειτουργίας και επιθεώρησής τους, β) ο τρόπος σύνταξης, θεώρησης, ταξινόμησης εκκαθάρισης, καταστροφής και αντικατάστασης των δελτίων ποινικού μητρώου, γ) τα στοιχεία ταυτότητας που αναγράφονται στα δελτία ποινικού μητρώου και ο τρόπος εξακρίβωσής τους, δ) ο τύπος των αντιγράφων που εκδίδονται από το ποινικό μητρώο και κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των άρθρ. 573 έως 580. ε) η εφαρμογή μηχανογραφικού συστήματος στην τήρηση του ποινικού μητρώου.
2. Με Προεδρικό Δ/γμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, συνιστάται υπηρεσία Γενικού Ποινικού Μητρώου. Η υπηρεσία αυτή λειτουργεί παράλληλα με τις περιφερειακές υπηρεσίες ποινικού μητρώου και τηρεί δελτία ποινικού μητρώου για όλη την επικράτεια και το εξωτερικό, ανεξάρτητα από τον τόπο γέννησης του προσώπου το οποίο αφορά το δελτίο".

Άρθρο 574

Τρόπος τήρησης του ποινικού μητρώου ⁽²⁵²⁾

- "1. Με επιφύλαξη της εφαρμογής του μηχανογραφικού συστήματος κατά το άρθρ. 573 παρ. 1 εδ. ε, το ποινικό μητρώο αποτελείται από δελτία.
2. Σε κάθε δελτίο ποινικού μητρώου αναγράφονται τα εξής:
 - α) Τα στοιχεία της ταυτότητας του προσώπου που είναι αναγκαία για την εξατομίκευσή του. Αν πρόκειται για έγγαμο, αναγράφεται το πατρικό επώνυμο και το όνομα και επώνυμο του συζύγου.
 - β) Οι ακόλουθες αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις ή βουλεύματα:
 - α) Κάθε απόφαση για κακούργημα ή πλημμέλημα για το οποίο έχει επιβληθεί ποινή στερητική της ελευθερίας ή χρηματική ποινή, με τις παρεχόμενες ποινές και τα μέτρα ασφαλείας που έχουν επιβληθεί.
 - β) Κάθε απόφαση με την οποία επιβάλλεται περιορισμός σε σωφρονιστικό κατάστημα ή αναμορφωτικό μέτρο σε ανήλικο.
 - γ) Κάθε απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου που ανακοινώθηκε επίσημα, αν αφορά πράξη που χαρακτηρίζεται από την ελληνική ποινική νομοθεσία ως κακούργημα ή πλημμέλημα.
 - δ) Κάθε απόφαση ή βούλευμα που απαλλάσσει τον κατηγορούμενο ως ανίκανο για καταλογισμό με τα αναπληρωματικά της κύριας ποινής μέτρα ασφαλείας, καθώς και κάθε απόφαση ή βούλευμα που απαλλάσσει τον κατηγορούμενο λόγω έμπρακτης μετάνοιας, εφ' όσον και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις η απειλούμενη ποινή είναι φυλάκιση τουλάχιστον 3 μηνών.
 - ε) Αν έχει ανασταλεί η εκτέλεση ποινής στερητικής της ελευθερίας, γίνεται σχετική μνεία.
3. Στα δελτία ποινικού μητρώου εγγράφονται επίσης τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) Η χάρη με άρση των συνεπειών της καταδίκης, η παραγραφή της πράξης ή της ποινής με ειδικό νόμο, η αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρους με ειδικό νόμο, η απόλυση από τις φυλακές υπό όρο και η μεταβολή ή η άρση των μέτρων ασφαλείας ή των αναμορφωτικών

²⁵¹ Σχόλια: Το άρθρ. 573, αντικαταστάθηκε ως άνω, από το άρθρ. 6, του Νόμ. 1805/26-31 Αυγ. 1988 (ΦΕΚ Α' 199)

²⁵² Σχόλια: Το άρθρ. 574, αντικαταστάθηκε ως άνω, από το άρθρ. 7, του Νόμ. 1805/26-31 Αυγ. 1988 (ΦΕΚ Α' 199)

μέτρων που έχουν επιβληθεί, καθώς και οι αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρ. 550 και 551.

β) Η χρονολογία και ο τρόπος απότισης της στερητικής της ελευθερίας ποινής που επιβλήθηκε για κακούργημα ή πλημμέλημα από δόλο, εφ' όσον είναι ανώτερη από τρεις μήνες".

«γ) η διάταξη του εισαγγελέα που εκδίδεται κατόπιν ποινικής διαμεσολάβησης σε εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας.»⁽²⁵³⁾

Άρθρο 575

Έννοια Αντιγράφου Ποινικού Μητρώου

"Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παρ.1, 3 και 4 του άρθρ. 577, όπου ο νόμος προβλέπει την έκδοση και τη χορήγηση αντιγράφου οποιουδήποτε τύπου ή αποσπάσματος ποινικού μητρώου, παρέχεται αντίγραφο γενικής χρήσης".⁽²⁵⁴⁾

Άρθρο 576

Αντίγραφο Ποινικού Μητρώου ⁽²⁵⁵⁾

"1. Οι υπηρεσίες που τηρούν ποινικό μητρώο εκδίδουν από αυτό δύο τύπους αντιγράφων:

α) το αντίγραφο δικαστικής χρήσης,

β) το αντίγραφο γενικής χρήσης.

2. Στο αντίγραφο δικαστικής χρήσης καταχωρίζεται το περιεχόμενο όλων των δελτίων ποινικού μητρώου εκτός από εκείνα που έχουν παύσει να ισχύουν σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του προηγούμενου άρθρου.

3. (Καταργήθηκε από την παρ.1 άρθρ.54 Νόμ.3160/2430 Ιουν.2003, ΦΕΚ Α' 165).

4. Οι προθεσμίες της προηγούμενης παραγράφου αρχίζουν από την απότιση της ποινής. Αν επήλθε μεταγενέστερη καταδίκη για πλημμέλημα ή κακούργημα, οι προθεσμίες αυτές αρχίζουν από την απότιση της νέας ποινής.

5. Η απότιση θεωρείται ότι αποτίθηκε και όταν:

α) μετατράπηκε σε χρηματική, από την ημέρα καταβολής του ποσού της μετατροπής,

β) χαρίστηκε, από την έκδοση του οικείου προεδρικού διατάγματος,

γ) χορηγήθηκε απόλυση, από την επιτυχή πάροδο του χρόνου δοκιμασίας.

6. Αν η καταδικαστική απόφαση δεν εκτελέστηκε, οι πιο πάνω προθεσμίες αρχίζουν από την παραγραφή της.

7. Κατ' εξαίρεση, όταν πρόκειται για πρώτη καταδίκη ή για καταδίκη που αφορά α) έγκλημα από αμέλεια ή β) έγκλημα με δόλο, για το οποίο ο νόμος απειλεί ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος ή χρηματική ποινή, οι προθεσμίες που προβλέπουν τα εδαφ. α' έως και γ' της παρ. 3 του άρθρου αυτού μπορούν να συντμηθούν στο μισό, με διάταξη του αρμόδιου κατά το άρθρ. 580 του Κ.Π.Δ. εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου. Η σύντμηση παρέχεται, αν υπάρχει προσδοκία έντιμου βίου στο μέλλον.

8. Αν μαζί με την ποινή τη στερητική της ελευθερίας έχουν επιβληθεί παρεπόμενες ποινές ή μέτρα ασφαλείας, δεν καταχωρίζονται στο αντίγραφο γενικής χρήσης στις περιπτώσεις που η κύρια ποινή δεν καταχωρίζεται σύμφωνα με την παρ. 3.

9. Ο αρμόδιος για την έκδοση του ποινικού μητρώου υπάλληλος οφείλει να αναγράφει στο τριπλότυπο καταβολής της ποινής που έχει μετατραπεί σε χρηματική τα στοιχεία ταυτότητας και τον τόπο και ημερομηνία γέννησης του καταδικασμένου. Αντίγραφο του τριπλοτύπου αυτού αποστέλλεται στο γραμματέα ποινικού μητρώου του τόπου γέννησης του καταδικασμένου, καθώς και στην υπηρεσία που τηρεί το Γενικό Ποινικό Μητρώο. Σε περίπτωση αποφυλάκισης καταδίκου ο διευθυντής των φυλακών οφείλει να ενημερώνει για την αποφυλάκιση αυτήν το γραμματέα ποινικού μητρώου του τόπου γέννησης του αποφυλακισμένου, καθώς και την υπηρεσία που τηρεί το Γενικό Ποινικό Μητρώο".

²⁵³ Σχόλια: Το μέσα σε «» στοιχ.γ' προστέθηκε με την παρ.6 άρθρ.13 Νομ.3500/2324 Οκτ. 2006 (ΦΕΚ Α' 232)

²⁵⁴ Σχόλια: Το άρθρ. 575, αντικαταστάθηκε ως άνω, από το άρθρ. 11 του Νόμ. 1805/26-31 Αυγ. 1988 (ΦΕΚ Α' 199) Η παρ.3 καταργήθηκε από την παρ.1 άρθρ.54 Νόμ.3160/24-30 Ιουν.2003, ΦΕΚ Α' 165).

²⁵⁵ Σχόλια: Το άρθρ. 576, αντικαταστάθηκε ως άνω, από το άρθρ. 9, του Νόμ. 1805/2631 Αυγ. 1988 (ΦΕΚ Α' 199)

Άρθρο 577

Έκδοση αντιγράφων δικαστικής και γενικής χρήσης ⁽²⁵⁶⁾

1. Στο απόσπασμα ποινικού μητρώου καταχωρίζονται οι εγγραφές που καταχωρίζονται στο αντίγραφο τύπου Β' εκτός από τις ακόλουθες:
- α) τις καταδίκες σε ποινή φυλάκισης έως τρεις μήνες ή χρηματική ποινή, ύστερα από πάροδο τριών ετών.
 - β) τις καταδίκες σε ποινή φυλάκισης άνω των τριών και έως έξι μηνών, ύστερα από πάροδο πέντε ετών.
 - γ) τις καταδίκες σε ποινή φυλάκισης άνω των έξι μηνών και έως ενός έτους, ύστερα από πάροδο επτά ετών.
 - δ) τις καταδίκες σε ποινή φυλάκισης άνω του ενός και έως πέντε ετών, ύστερα από πάροδο δέκα ετών.
 - ε) τις καταδίκες σε ποινές πρόσκαιρης κάθειρξης, ύστερα από πάροδο δέκα πέντε ετών.
 - στ) τις καταδίκες σε ποινή ισόβιας κάθειρξης, ύστερα από πάροδο είκοσι ετών.
 - ζ) τις αποφάσεις και τα βουλεύματα με τα οποία ο κατηγορούμενος απαλλάσσεται, επειδή δεν είχε ικανότητα καταλογισμού ή λόγω έμπρακτης μετάνοιας, ύστερα από πάροδο τριών ετών από τότε που έγιναν αμετάκλητες.
 - η) τις αποφάσεις και τα βουλεύματα με τα οποία επιβάλλεται μέτρο ασφάλειας, κατά το άρθρο 69 του Π.Κ., ύστερα από πάροδο δέκα ετών.
 - θ) τις αποφάσεις και τα βουλεύματα, με τα οποία επιβάλλεται μέτρο ασφάλειας διάφορο από αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 69 Π.Κ., ύστερα από πάροδο τριών ετών.
2. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά, οι προθεσμίες της προηγούμενης παραγράφου αρχίζουν από τη χρονολογία της λήξης του χρόνου της ποινής που επιβλήθηκε, ανεξάρτητα αν έχει εκτιθεί ή μετατραπεί σε χρηματική, και στην περίπτωση επιβολής μόνο χρηματικής ποινής, αφότου η καταδίκη έγινε αμετάκλητη. Αν η καταδικαστική απόφαση δεν εκτελέστηκε, η προθεσμία αρχίζει από την παραγραφή της. Στην περίπτωση της υπό όρο απόλυσης του καταδίκου, η προθεσμία αρχίζει από τη χρονολογία εξόδου του από τις φυλακές, αν όμως επήλθε άρση ή ανάκληση της υπό όρο απόλυσης, η προθεσμία αρχίζει από την πλήρη έκτιση της ποινής, χωρίς να υπολογίζεται ο έως την ανάκληση χρόνος. Στις περιπτώσεις που μαζί με την κύρια ποινή έχει επιβληθεί παρεπόμενη ποινή ή μέτρο ασφάλειας ή έχει επιβληθεί μόνο μέτρο ασφάλειας, οι παραπάνω προθεσμίες αρχίζουν από τη χρονολογία λήξης της παρεπόμενης ποινής ή του μέτρου ασφάλειας.
3. Κατ' εξαίρεση, αν πρόκειται για πρώτη καταδίκη ή για καταδίκη για α) έγκλημα από αμέλεια ή β) με δόλο, για το οποίο όμως ο νόμος απειλεί ποινή φυλάκισης έως ενός έτους ή χρηματική ποινή, οι προθεσμίες της παρ. 1 του άρθρου αυτού, μπορούν, ύστερα από την πάροδο του μισού χρόνου, να συντημηθούν με απόφαση του τριμελούς πλημμελειοδικείου του τόπου κατοικίας του ενδιαφερομένου, που εκδίδεται ύστερα από αίτησή του, εφόσον διαπιστωθεί ότι ο κατάδικος, από τη μέχρι τότε συμπεριφορά του, παρέχει βάσιμη προσδοκία εντίμου βίου στο μέλλον.
4. Αποφάσεις που επιβάλλουν περιορισμό σε σωφρονιστικό κατάστημα, οι οποίες καταχωρίζονται στα αντίγραφα τύπου Α' και Β', δεν αναγράφονται στο απόσπασμα ύστερα από διετία από τη λήξη του περιορισμού ή της κατά τα άρθρα 127 και 129 ΠΚ, απόλυσης του ανηλίκου από το σωφρονιστικό κατάστημα.
5. Απόσπασμα ποινικού μητρώου χορηγείται μόνο στο πρόσωπο το οποίο αφορά, ύστερα από αίτησή του.

Άρθρο 578

Καταστροφή των δελτίων ποινικού μητρώου ⁽²⁵⁷⁾

"1. Τα δελτία ποινικού μητρώου παύουν να ισχύουν και αποκλείεται η χρησιμοποίησή τους για οποιοδήποτε σκοπό στις ακόλουθες μόνο περιπτώσεις:

²⁵⁶ Σχόλια: Το άρθρ. 577, αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρ. 10, του Νόμ. 1805/2631 Αυγ. 1988 (ΦΕΚ Α' 199),

²⁵⁷ Σχόλια: Το άρθρ. 578, αντικαταστάθηκε ως άνω, από το άρθρ. 8, του Νόμ. 1805/26-31 Αυγ. 1988 (ΦΕΚ Α' 199)

α)Όταν το πρόσωπο το οποίο αφορά η εγγραφή πεθάνει ή συμπληρώσει το 80ό έτος της ηλικίας του.

β)Στις περιπτώσεις δελτίων που αφορούν σωφρονιστικά ή αναμορφωτικά μέτρα, όταν ο ανήλικος συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας του.

"γ.)Όταν η απόφαση, για την οποία έχει συνταχθεί δελτίο ποινικού μητρώου, ακυρωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση η πράξη αμνηστευθεί ή απονεμηθεί χάρη με ολική άρση των συνεπειών κατ' άρθρ. 47 παρ. 2 του Συντάγματος ή με ρητή διάταξη μεταγενέστερου νόμου, η πράξη παύει να είναι αξιόποινη". ⁽²⁵⁸⁾

δ)Αν με την καταδικαστική απόφαση για την οποία έχει συνταχθεί δελτίο ποινικού μητρώου χορηγήθηκε αναστολή εκτέλεσης της ποινής, σύμφωνα με το άρθρ. 99 του Ποινικού Κώδικα, μετά την πάροδο πέντε ετών από τη λήξη του χρονικού διαστήματος της αναστολής, εφ' όσον η αναστολή δεν έχει αρθεί ή ανακληθεί.

ε)Αν το δελτίο έχει συνταχθεί μετά από απόφαση που επιβάλλει σε ανήλικο ποινή περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα, πέντε έτη μετά την απότιση της ποινής με οποιοδήποτε τρόπο, εφ' όσον ο ελάχιστος χρόνος περιορισμού που έχει επιβληθεί δεν υπερβαίνει το έτος, και οκτώ έτη αν υπερβαίνει το έτος, εκτός αν στο διάστημα αυτό επέλθει νέα καταδίκη. Σε περίπτωση απόλυσης υπό όρους από το σωφρονιστικό κατάστημα, η πιο πάνω πενταετία ή οκταετία αρχίζει από τη συμπλήρωση του χρόνου δοκιμασίας.

στ)Αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε χρηματική ποινή ή ποινή φυλάκισης μέχρις ένα μήνα, για αδίκημα εκ δόλου ή δύο μήνες για αδίκημα εξ αμελείας, μετά την πάροδο δέκα ετών από την απότιση της ποινής με οποιοδήποτε τρόπο, εφ' όσον ο υπαίτιος δεν έχει καταδικαστεί πάλι για κακούργημα ή πλημμέλημα.

2.Οι υπηρεσίες που τηρούν ποινικό μητρώο προβαίνουν κάθε έξι μήνες σε εκκαθάρισή του από τα δελτία που παύουν να ισχύουν σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Μετά την εξαμηνιαία περιοδική εκκαθάριση είτε καταστρέφονται τα ανίσχυρα δελτία είτε, στην περίπτωση εφαρμογής μηχανογραφικού συστήματος σύμφωνα με το άρθρ. 573 παρ. 1 εδ. ε, διαγράφεται από τη μνήμη του ηλεκτρονικού υπολογιστή η ανίσχυρη εγγραφή.

3.Στις περιπτώσεις των εδαφ. α' έως και γ' της παρ. 1 τα δελτία ποινικού μητρώου καταστρέφονται αμέσως μόλις διαπιστωθεί η συνδρομή του σχετικού λόγου. Στις περιπτώσεις των εδαφ. δ έως στ' της ίδιας παραγράφου τα δελτία ποινικού μητρώου καταστρέφονται κατά την πρώτη περιοδική εκκαθάριση μετά τη διαπίστωση της συνδρομής του σχετικού λόγου. Η καταστροφή διατάσσεται με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα".

Άρθρο 579

Απαγόρευση ανακοίνωσης ⁽²⁵⁹⁾

"1.Υπάλληλος, ο οποίος λόγω των καθηκόντων του έχει πληροφορηθεί το περιεχόμενο δελτίων ποινικού μητρώου και το ανακοινώνει σε πρόσωπο που δεν δικαιούται να λάβει γνώση, τιμωρείται με φυλάκιση τριών μηνών έως δύο έτη. Ως ανακοίνωση θεωρείται και η χορήγηση αντιγράφου ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης αντί για αντίγραφο ποινικού μητρώου γενικής χρήσης. Αν η παραπάνω πράξη έγινε από αμέλεια επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι τρεις μήνες.

2.Η σύνταξη ή καταχώρηση δελτίων ποινικού μητρώου γίνεται μέσα σε τρεις μήνες κατ' ανώτατο όριο από την ημέρα που ανέκυψε η σχετική υπηρεσιακή υποχρέωση".

Άρθρο 580

Αμφισβητήσεις-Διορθώσεις εσφαλμένων εγγραφών ⁽²⁶⁰⁾

"1.Κάθε αμφισβήτηση σχετική με τις διατάξεις του νόμου αυτού επιλύεται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου της γέννησης του ενδιαφερομένου και, όταν πρόκειται για πρόσωπα που γεννήθηκαν στο εξωτερικό, του εισαγγελέα πλημμελειοδικών Αθηνών.

²⁵⁸ Σχόλια: Το εδ. γ' του παρόντος άρ. τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 16 του άρ. 34 του ν. 2172/1993.

²⁵⁹ Σχόλια: Το άρθρ. 579, αντικαταστάθηκε ως άνω, από το άρθρ. 12 του Νόμ. 1805/26-31 Αυγ. 1988 (ΦΕΚ Α' 199)

²⁶⁰ Σχόλια: Το άρθρ. 580, αντικαταστάθηκε ως άνω, από το άρθρ. 13 του Νόμ. 1805/2631 Αυγ. 1988 (ΦΕΚ Α' 199)

2.Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση σε αυτόν της παραπάνω διάταξης να προσφύγει στο οικείο συμβούλιο πλημμελειοδικών, που αποφαινεται αμετάκλητα.

3.Το συμβούλιο πλημμελειοδικών αποφασίζει αμετάκλητα, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου ή του εισαγγελέα πλημμελειοδικών τη διόρθωση στο δελτίο ποινικού μητρώου είτε εσφαλμένης εγγραφής είτε των στοιχείων της ταυτότητας του προσώπου που αφορά το δελτίο. Αν η αίτηση διόρθωσης εσφαλμένης εγγραφής υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών οφείλει να ερευνήσει τη βασιμότητα της με κάθε μέσο είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω ανακριτικού υπαλλήλου.

4.Με την έναρξη της λειτουργίας της υπηρεσίας Γενικού Ποινικού Μητρώου, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου γέννησης του προσώπου που αφορά το δελτίο ποινικού μητρώου διαβιβάζει στην υπηρεσία Γενικού Ποινικού Μητρώου κάθε διάταξη ή βούλευμα που εκδίδεται ύστερα από αμφισβήτηση ή αίτηση διόρθωσης εσφαλμένης εγγραφής στο δελτίο ποινικού μητρώου".

ΔΕΚΑΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΕΞΟΔΑ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 581

Προκαταβολή των εξόδων

1. Το δημόσιο καταβάλλει κάθε δαπάνη που απαιτείται για να λειτουργήσει η ποινική δικαιοσύνη.

2. Οι μάρτυρες που αυτεπαγγέλτως κλητεύονται να εμφανιστούν σε δικαστήρια και σε ανακριτικές και εισαγγελικές αρχές, οι μάρτυρες που προσκαλούνται κατά το άρθρο 327 παρ. 2 να εμφανιστούν σε δικαστήριο που συνεδριάζει, εκείνοι που διορίζονται από τις ίδιες αρχές ως πραγματογνώμονες, διερμηνείς, φύλακες πραγμάτων που κατασχέθηκαν και μεσεγγυούχοι, έχουν δικαίωμα σε αποζημίωση και στα έξοδα γι' αυτή τους την απασχόληση. Τα ποσά των αποζημιώσεων και των εξόδων και γενικά οι προϋποθέσεις πληρωμής τους, καθώς και η διαδικασία για την αναγνώριση του δικαιώματος και της πληρωμής, καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών. Με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να τάσσεται αποκλειστική προθεσμία υποβολής των παραπάνω αξιώσεων, όπως επίσης και να ορίζεται ότι μάρτυρες που κατοικούν στον τόπο που πρέπει να εμφανιστούν, καθώς και σε απόσταση έως 30 χιλιόμετρα από αυτόν, δεν έχουν δικαίωμα ούτε σε αποζημίωση ούτε στα έξοδα.

3. Για την πληρωμή των δαπανών της λειτουργίας της ποινικής δικαιοσύνης και ιδιαίτερα για την πληρωμή των αποζημιώσεων και εξόδων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο μπορούν να υπάρχουν πάγιες προκαταβολές που ρυθμίζονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας "περί δημοσίου λογιστικού".

Άρθρο 582

Έξοδα σε βάρος των κατηγορουμένων που καταδικάστηκαν

1. Κάθε κατηγορούμενος που καταδικάζεται σε ποινή καταδικάζεται ταυτόχρονα με την ίδια απόφαση και στα κοινά έξοδα της ποινικής διαδικασίας.

2. Το ποσό των εξόδων ορίζεται με την καταδικαστική απόφαση.

Άρθρο 583

Έξοδα σε περίπτωση απόρριψης ένδικων μέσων, ενστάσεων και αιτήσεων ⁽²⁶¹⁾

«1. Όταν η απόφαση απορρίπτει εξ ολοκλήρου την έφεση ή την αίτηση αναίρεσης ή επανάληψης διαδικασίας ή ακύρωσης της απόφασης (άρθρο 430) ή ακύρωσης της διαδικασίας (άρθρο 341), τα έξοδα επιβάλλονται σε καθέναν από εκείνους που άσκησαν το ένδικο μέσο ή την αίτηση.

²⁶¹ Σχόλια: Το άρθρ. 583 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 άρθρ. 55 Νόμ.3160/2003 (ΦΕΚ Α' 165)

2. Όταν με την απόφαση απορρίπτονται ενστάσεις ή άλλες αιτήσεις που υποβάλλονται από οποιονδήποτε διάδικο κατά τη διάρκεια της συζήτησης ποινικών υποθέσεων, δεν επιβάλλονται έξοδα.»

Άρθρο 584

Έξοδα σε περίπτωση που ανακαλείται η έγκληση

1. Σε περίπτωση που ανακαλείται η έγκληση, εκείνος που την ανακαλεί καταδικάζεται με την ίδια απόφαση ή με το βούλευμα στα έξοδα της ποινικής διαδικασίας.
2. Η διάταξη του άρθρου 582 παρ. 2 εφαρμόζεται ανάλογα και σ' αυτή την περίπτωση.

Άρθρο 585

Έξοδα σε βάρος εκείνων που έκαναν ψευδή έγκληση ή μήνυση

1. Τα δικαστικά συμβούλια και τα ποινικά δικαστήρια, όταν αποφαίνονται για υποθέσεις όπου η δίωξη έγινε με έγκληση ή με μήνυση, επιβάλλουν τα δικαστικά έξοδα σε βάρος καθενός από εκείνους που έκαναν τη μήνυση ή την έγκληση, αν πειστούν ότι η μήνυση ή η έγκληση ήταν εντελώς ψευδής και έγινε από δόλο ή βαριά αμέλεια ή ότι παραμορφώθηκαν μ' αυτήν δολίως τα πράγματα, ώστε να δοθεί στην πράξη βαρύτερος χαρακτηρισμός ή να συμπεριληφθούν στη δίωξη πρόσωπα εντελώς αμέτοχα στην αξιόποινη πράξη.

Η απαλλαγή ή η επιβολή πρέπει ειδικά να αιτιολογείται.

2. Το ποσό των εξόδων που κατά την προηγούμενη παράγραφο επιβάλλεται σε βάρος καθενός από εκείνους που έκαναν ψευδή έγκληση ή μήνυση είναι ίσιο με το ποσό που επιβάλλεται στον κατηγορούμενο που καταδικάζεται. Το ποσό των εξόδων που επιβάλλεται από το δικαστικό συμβούλιο είναι ίσο με εκείνο που επιβάλλεται από το αντίστοιχο δικαστήριο.

3. Η διάταξη του άρθρου 582 παρ. 2 εφαρμόζεται ανάλογα και σ' αυτή την περίπτωση.

«4. Ο εισαγγελέας όταν αρχειοθετεί τη μήνυση (άρθρο 43) ή απορρίπτει την έγκληση (άρθρο 47) επιβάλλει τα δικαστικά έξοδα σε βάρος του μηνυτή ή του εγκαλούντος, αν πειστεί ότι η μήνυση ή η έγκληση ήταν εντελώς ψευδής και έγινε από δόλο. Το ποσό των εξόδων είναι ίσο με εκείνο που επιβάλλεται στον κατηγορούμενο που καταδικάζεται από το μονομελές πλημμελειοδικείο.»⁽²⁶²⁾

Άρθρο 586

Προσφυγή του προσώπου που έχει ασκήσει τη μήνυση ή την έγκληση

1. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο ή το συμβούλιο που θα ασχοληθεί με την υπόθεση ερευνά αυτεπαγγέλτως και το κεφάλαιο της απόφασης ή του βουλεύματος που αφορά την καταδίκη στα έξοδα της δίκης εκείνου που έχει ασκήσει τη μήνυση ή την έγκληση.

2. Όποιος καταδικάστηκε στα έξοδα κατά το προηγούμενο άρθρο, αν δεν υπήρξε περίπτωση εφαρμογής της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο ή στο συμβούλιο που τον καταδίκασε μέσα σε προθεσμία τριών ημερών από την επίδοση της απόφασης ή του βουλεύματος, η προθεσμία αυτή παρεκτείνεται εξαιτίας της απόστασης κατά το άρθρο 166. Η προσφυγή ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις για την έφεση και δικάζεται χωρίς πρόσκληση εκείνου που την ασκεί, ο οποίος έχει δικαίωμα να παραστεί στη δίκη και να αναπτύξει προφορικά τις απόψεις του. Όταν πρόκειται για αποφάσεις του μικτού ορκωτού δικαστηρίου, αρμόδιο για την εκδίκαση της προσφυγής είναι το συμβούλιο εφετών με τριμελή σύνθεση.

3. Δικαίωμα προσφυγής δεν υπάρχει, αν το δικαστήριο ή το συμβούλιο, προκειμένου να καταδικάσει στα έξοδα, ακούσει ειδικά γι' αυτό το σκοπό τις απόψεις του καταδικασμένου. Η απόφαση που εκδίδεται για την προσφυγή, καθώς και η αναφερόμενη στην παρ. 1 αυτού του άρθρου, είναι αμετάκλητες ως προς την καταδίκη στα έξοδα.

«4. Η πράξη αρχειοθέτησης με την οποία επιβάλλονται έξοδα μαζί με την επικύρωσή της από τον εισαγγελέα εφετών επιδίδονται στο μηνυτή. Ο μηνυτής ή ο εγκαλών στους οποίους επιβλήθηκαν έξοδα μπορούν να προσφύγουν στο συμβούλιο πλημμελειοδικών μέσα σε προθεσμία πέντε ημερών από την επίδοση της σχετικής πράξης αρχειοθέτησης ή της διάταξης μετά την επικύρωσή τους από τον εισαγγελέα εφετών.»⁽²⁶³⁾

²⁶² Σχόλια: Η παρ.4 προστέθηκε με την παρ. 2 άρθρ. 55 Νόμ.3160/24-30 Ιουν.2003 (ΦΕΚ Α' 165)

²⁶³ Σχόλια: Η παρ.4 προστέθηκε με την παρ. 3 άρθρ. 55 Νόμ.3160/2430 Ιουν.2003 (ΦΕΚ Α' 165)

Άρθρο 587

Μερική καταδίκη στα έξοδα

1. Το δικαστήριο ή το συμβούλιο στις περιπτώσεις των προηγούμενων άρθρων 582 έως 586 μπορεί να μειώσει το ποσό των εξόδων έως το μισό, αν κρίνει ότι λόγοι επιείκειας επιβάλλουν αυτή τη μείωση.
2. Η ύπαρξη λόγων επιείκειας πρέπει να αιτιολογείται ειδικά στην απόφαση ή στο βούλευμα.

Άρθρο 588

Είσπραξη και βεβαίωση εξόδων

1. Η διάταξη της απόφασης για την καταδίκη στα έξοδα είναι εκτελεστή από τότε που είναι εκτελεστή και η διάταξη για την ποινή, σε κάθε άλλη περίπτωση η διάταξη της απόφασης ή του βουλεύματος για την καταδίκη στα έξοδα είναι εκτελεστή από τότε που αυτά γίνονται αμετάκλητα.
2. Το ανασταλτικό αποτέλεσμα από την άσκηση ένδικων μέσων ή από την προθεσμία για την άσκησή τους επεκτείνεται και στη διάταξη για τα έξοδα.
3. Οι γραμματείς των ποινικών δικαστηρίων οφείλουν μέσα στον επόμενο μήνα από τότε που οι αποφάσεις ή τα βουλεύματα γίνονται αμετάκλητα να βεβαιώνουν στο δημόσιο ταμείο τα ποσά των εξόδων που έχουν επιβληθεί και δεν έχουν ακόμα εισπραχθεί.
4. Με απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών ρυθμίζεται η διαδικασία για τη βελτίωση και την είσπραξη των εξόδων, για ορισμένες κατηγορίες από αυτά μπορεί αντί για τη βεβαίωση να καθορίζεται άλλος τρόπος είσπραξης.
5. Αν η καταδίκη στα έξοδα έγινε κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο και η απόφαση γι' αυτήν είναι εκτελεστή κατά τις διατάξεις αυτού του άρθρου, ο οικείος εισαγγελέας φροντίζει να εκτελεστεί η διάταξη για τα έξοδα και με προσωπική κράτηση του οφειλέτη σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων.
6. Η οφειλή για τα έξοδα εξαφανίζεται ολικά ή μερικά με την προσωπική κράτηση του οφειλέτη ανάλογα με το χρόνο της διάρκειάς της, ο χρόνος υπολογίζεται με βάση το ημερήσιο ποσό της διαίρεσης του οφειλόμενου ποσού δια του ορίου του ποσού των δραχμών που ισχύει κάθε φορά για τη μετατροπή της φυλάκισης σε χρηματική ποινή. Αν η οφειλή προέρχεται από καταδίκη για πταίσμα, ο υπολογισμός αυτός στηρίζεται στο ελάχιστο όριο δραχμών που ορίζεται για τη μετατροπή της κράτησης σε πρόστιμο. Κλάσμα μικρότερο από μία ημέρα παραλείπεται. Η διάταξη αυτής της παραγράφου δεν αποκλείει να εφαρμοστεί - με αίτηση του οφειλέτη - κάθε άλλη ευνοϊκότερη γι' αυτόν διάταξη σχετικά με το ανώτατο όριο της προσωπικής κράτησης.
7. Για την πληρωμή των εξόδων κατά δόσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις της νομοθεσίας "περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων".

Άρθρο 589

Επιστροφή των ποσών που καταβλήθηκαν

1. Αν εκείνος που καταδικάστηκε κατέβαλε το ποσό των δικαστικών εξόδων που του επιβλήθηκε, έπειτα όμως ασκώντας ένδικο μέσο αθώωθηκε, ο εισαγγελέας του οικείου δικαστηρίου φροντίζει αυτεπαγγέλτως για την επιστροφή του ποσού που καταβλήθηκε. Το ίδιο ισχύει και αν συντρέχει περίπτωση επιστροφής μέρους του ποσού των εξόδων που καταβλήθηκε.
2. Το ποσό που κατατέθηκε από τον ίδιο τον καταδικασμένο ως εγγύηση για την προσωρινή απόλυσή του από τις φυλακές μπορεί, ύστερα από ειδική γραπτή δήλωσή του και παραίτησή του από τα ένδικα μέσα, να συμψηφιστεί με την οφειλή του για έξοδα. Το ίδιο ισχύει και για εγγύηση που κατατέθηκε από τρίτον, ύστερα από γραπτή συναίνεσή του που μπορεί να προκύπτει και από το γραμμάτιο της εγγύησης.
3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις "περί δημοσίων εσόδων και πληρωμής δαπανών του Κράτους".
4. Οι διατάξεις των παρ. 1 έως 3 αυτού του άρθρου αρχίζουν να εφαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών, η οποία ρυθμίζει και τις λεπτομέρειες εκτέλεσής τους.

ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 590

Ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας αρχίζει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1951.

Άρθρο 591

Από την έναρξη της ισχύος του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας καταργούνται:

α) ο νόμος της 10/22 Μαρτίου 1834 "περί ποινικής δικονομίας", όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με μεταγενέστερους νόμους, β) ο νόμος 237 του 1914 "περί εκδικάσεως των επ' αυτοφώρω πταισμάτων", γ) το ν.δ. της 20 Νοεμβρίου 1923 "περί προφυλακίσεως των υπαλλήλων και διαχειριστών", δ) το νομ. διατ. της 22 Νοεμβρίου 1923 "περί αμέσου εκδικάσεως πλημμελημάτων τινών επ' αυτοφώρω", ε) οι παρ. 2 έως και 6 και 8 του άρθρου 2 και τα άρθρα 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13 και οι παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 14 του ψηφίσματος της 16 Δεκεμβρίου 1924 "περί ανακρίσεως και εκδικάσεως αδικημάτων τινών υπό των εφετών", όπως τροποποιήθηκε με μεταγενέστερες διατάξεις, χωρίς να θίγονται οι λοιπές διατάξεις του, στ) τα άρθρα 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 και 12 του ν.δ. της 11 Σεπτεμβρίου 1928 "περί διαδικασίας προς δίωξιν των αδικημάτων εκ των νόμων ΤΟΔ' "περί καταδιώξεως της ληστείας", ΓΩΛΣΤ' "περί ζωοκλοπής, ΓΠΜΔ' "περί φυγοδικίας και των άρθρων 321, 363 - 367, 368 και 369 του ποινικού νόμου" που κυρώθηκε με το νόμο 4458 του 1930, όπως τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα, και το άρθρο 3 του νόμου 4677 του 1930 "περί τροποποίησης των περι εμπρησμού διατάξεων του ποινικού νόμου", ζ) τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 και 9 του νόμου 3998 "περί εκδικάσεως πλημμελημάτων τινών παρ' ενός δικαστού", όπως τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα, η) ο νόμος 4876 του 1931 "περί εκδικάσεως ποινικών υποθέσεων κατά καταδίκων κ.λ.π., θ) ο νόμος 4915 του 1931 "περί αποζημιώσεως παρά του κράτους των αδικώς καταδικασθέντων", ι) ο νόμος 5023 του 1931 "περί τροποποίησης της ιδιαιτούσης δικαιοδοσίας διατάξεων της ποινικής δικονομίας και άλλων ειδικών νόμων", ια) το άρθρο 49 του κωδικοποιημένου νόμου 5026 "περί δικαστηρίου κακουργιοδικών" ιβ) ο νόμος 5229 του 1931 "περί επεκτάσεως του νομοθετικού διατάγματος της 22ας Νοεμβρίου 1923 και επί των υφ' ενός δικαστού εκδικαζομένων πλημμελημάτων", ιγ) τα άρθρα 12 έως 24 του ν.δ. της 30 Μαρτίου 1845 "περί ναυταπάτης και πειρατείας", ιδ) τα άρθρα 4 έως και 7 του νόμου 5096 του 1931 "περί συμπληρώσεως διατάξεων τινών του ποινικού νόμου", ιε) το άρθρο 19 του νόμου 6015 του 1934 "περί τροποποίησης και συμπληρώσεως των νόμων 4661 και 5273 "περί διοργανώσεως της πυροσβεστικής υπηρεσίας", ιστ) τα άρθρα 104 και 107 παρ. 1 του αναγκαστικού νόμου της 7 Ιουνίου 1935 "περί Οργανισμού της Χωροφυλακής", ιζ) το άρθρο 62 του κωδικοποιημένου νόμου 4971 "περί Αστυνομίας Πόλεων", που επαναφέρθηκε σε ισχύ με το άρθρο 1 του νόμου 941 του 1943, ιη) κάθε άλλη διάταξη που υπάγει οποιονδήποτε κατηγορούμενο στην ιδιαιτούσα δικαιοδοσία των άρθρων 36, 40 - 43 και 45 της Ποιν. Δικονομίας που καταργείται και ιθ) κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 592

1. Εξαιρούνται και εξακολουθούν να ισχύουν οι ειδικές δικονομικές διατάξεις: α) του ν.δ. της 26 Ιουλίου 1925 "περί λεπροκομείου Σπιναλόγγας", β) του ν.δ. της 10 Σεπτεμβρίου 1926 "περί κυρώσεως του Καταστατικού Χάρτου του Αγίου Ορους", γ) του κωδικοποιημένου νόμου 4952 "περί Οργανισμού των υπηρεσιών του Υπουργείου των Εξωτερικών", εκτός από τα άρθρα 151, 157, 158, 162 παρ. 5, 173 παρ. 3, που καταργούνται, δ) του ν.δ. της 13 Δεκεμβρίου 1923 "περί ποινικού και πειθαρχικού Κώδικα του εμπορικού ναυτικού", ε) του τελωνειακού κώδικα

όπως τροποποιήθηκε με τον αν 2081 του 1939, στ) του ν. 5060 του 1931 "περί τύπου κλπ", ζ) του αν 509 του 1947 "περί μέτρων ασφάλειας του Κράτους, του πολιτεύματος, του κοινωνικού καθεστώτος", η) του ν. 5539 του 1932 "περί μονοπωλίου των ναρκωτικών φαρμάκων", όπως τροποποιήθηκε με τον αν 2430 του 1940, θ) του αν 1010 του 1937 "περί κώδικος αγροτικής ασφάλειας", εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 59 και 65, όπως τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα, οι οποίες καταργούνται, ενώ τα ένδικα μέσα κατά των αποφάσεων του αγρονόμου διέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για τα ένδικα μέσα κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου. ι) του ν.δ. 136 του 1946 "περί αγορανομικού κώδικος", ια) του άρθρου 3 του αν 710 του 1945 "περί διώξεως και τιμωρίας των παραβάσεων της περί προστασίας του εθνικού νομίσματος νομοθεσίας", όπως τροποποιήθηκε με τον αν 781 του 1948 και ιβ) του νόμου 162 του 1946 "περί εκδικάσεως των παραβάσεων των περι κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων διατάξεων", όπως τροποποιήθηκε με το ν.δ. 446 του 1947.

2. Όσπου να εκδοθεί το π.δ. που προβλέπεται από το άρθρο 159 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, εξακολουθεί να ισχύει το διάταγμα της 31 Δεκεμβρίου 1923 "περί του τρόπου της δια του ταχυδρομείου επιδόσεως ποινικών δικογράφων".

Άρθρο 593

Εξακολουθούν να ισχύουν προσωρινά, για όση χρονική διάρκεια ορίζεται απ' αυτές, οι διατάξεις: α) των άρθρων 11 - 16 του ψηφίσματος Γ' του 1946 "περί εκτάκτων μέτρων αφορώντων των δημοσίων τάξιν, κλπ.", όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε αργότερα, και των άρθρων 23, 24, 26 - 29 παρ. 2 και 30 του ίδιου ψηφίσματος που προστέθηκαν με τα ψηφίσματα ΛΑ' και ΛΒ' του 1947, β) του άρθρου 1 του ψηφίσματος ΛΓ' του 1947 "περί παρατάσεως της αρμοδιότητας των εφετείων κ.λ.π.", καθώς και κάθε άλλη ειδική δικονομική διάταξη που ισχύει για ορισμένο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 594

Εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του νόμου 4173 του 1929 "περί δασικού κώδικος" και του νόμου της 28 Οκτωβρίου 1935 "περί τροποποιήσεως των περί διοικήσεως του εμπορικού ναυτικού διατάξεων", όπως τροποποιήθηκαν αργότερα, οι οποίες δίνουν την ιδιότητα του ειδικού ανακριτικού υπαλλήλου και του δημόσιου κατηγορού στα δασικά όργανα και στα όργανα του λιμενικού σώματος, καθώς και οι διατάξεις των νόμων ΑΡΟΒ' του 1884 και ΓΡΟ' του 1906 "περί ασφαλείας των σιδηροδρόμων", οι οποίες παρέχουν την ιδιότητα του ειδικού ανακριτικού υπαλλήλου στους σιδηροδρομικούς και τους τροχιοδρομικούς υπαλλήλους.

Άρθρο 595

Οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εφαρμόζονται και στις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται από ειδικούς νόμους.

«Διαταξεις όμως ειδικών νόμων που ρυθμίζουν διαφορετικά την περάτωση της ανάκρισης ή την παραπομπή στο ακροατήριο ή το επιτρεπτό ή μη των ένδικων μέσων, δεν θίγονται .⁽²⁶⁴⁾

Άρθρο 596

1. Οι δίκες που εκκρεμούν σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και σε οποιονδήποτε βαθμό συνεχίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας που τελέστηκαν όταν ίσχυαν οι διατάξεις που καταργούνται διατηρούν το κύρος τους.

2. Οι προθεσμίες του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που η παρέλευσή τους οδηγεί σε μη παραδοχή ή σε αποκλεισμό δικαιώματος, αν εκπνέουν μέσα σε 5 ημέρες από την έναρξη της ισχύος του, παρατείνονται για δέκα ακόμη ημέρες.

Άρθρο 597

²⁶⁴ Σχόλια: Το τελευταίο εδάφ. προστ. με το άρθρο 54 παρ. 2 του Ν. 3160/2003-ΦΕΚ 165, τ.Α'

Από την ημέρα που αρχίζει να ισχύει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας οι παραπομπές σε άρθρα ή σε θεσμούς της καταργούμενης Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες περιέρχονται σε ειδικούς νόμους ή σε διατάγματα, θεωρούνται ότι γίνονται στις αντίστοιχες διατάξεις του κώδικα.

Άρθρο 598

Η εισαγωγή με απευθείας κλήση στο ακροατήριο, όταν επιβάλλεται από ειδικές διατάξεις (εκτός από εκείνες που κατά το άρθρο 592 του κώδικα εξακολουθούν να ισχύουν) επιτρέπεται από την ισχύ του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας μόνο σύμφωνα με τις σχετικές του διατάξεις.

Άρθρο 599

Με την έναρξη της ισχύος του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του κώδικα οι σχετικές με την προφυλάκιση και την προσωρινή απόλυση όταν πρόκειται για προφυλακισμένους. Για τη διατήρηση ή μη της προφυλάκισης που επιβάλλεται σύμφωνα με αυτές τις διατάξεις αποφαιίνεται αμετάκλητα μέσα σε δέκα ημέρες από την έναρξη της ισχύος του Κώδικα το αρμόδιο συμβούλιο των πλημμελειοδικών.

Άρθρο 600

Οι πραγματογνώμονες που άρχισαν πριν αρχίσει να ισχύει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας εξακολουθούν και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ποινικής δικονομίας που καταργήθηκε.

Άρθρο 601

1. Κατά των αποφάσεων και των βουλευμάτων που έχουν εκδοθεί έως την έναρξη της ισχύος του κώδικα επιτρέπονται τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του, η προθεσμία που τάσσεται από τον Κώδικα για την άσκησή τους παρατείνεται για δέκα ημέρες από την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου, αν δεν έληξε πριν αρχίσει η ισχύς του κώδικα.

Τα ένδικα μέσα που ασκήθηκαν πριν αυτός ο κώδικας αρχίσει να ισχύει εκδικάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της ποινικής δικονομίας που καταργείται.

2. Κατά των καταδικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν ερήμην επιτρέπεται το ένδικο μέσο της ανακοπής σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ποινικής δικονομίας που καταργείται, η προθεσμία για την άσκησή τους αρχίζει από τότε που ισχύει αυτός ο νόμος, αν δεν έληξε πριν από αυτήν.

Από τις ίδιες διατάξεις ρυθμίζεται και η εκπρόθεσμη ανακοπή.

3. Εκείνοι που καταδικάστηκαν ερήμην για κακούργημα από τα δικαστήρια των συνόδων υπάγονται στις σχετικές διατάξεις που καταργούνται, μόλις συλληφθούν ή εμφανιστούν με τη θέλησή τους, δικάζονται κατ' αντιμωλίαν σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

4. Εκείνοι που καταδικάστηκαν ερήμην από πενταμελή εφετεία πριν αρχίσει να ισχύει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας και είναι φυγόποιοι στο εξωτερικό όταν δημοσιεύτηκε ο νόμος αυτός, αν η Ελληνική Επικράτεια ζήτησε την έκδοσή τους από την ξένη επικράτεια όπου έχουν καταφύγει και παραδόθηκαν στις ελληνικές αρχές, έχουν δικαίωμα μέσα σε δύο μήνες από την είσοδό τους στο ελληνικό έδαφος να ασκήσουν ανακοπή κατά της καταδικαστικής απόφασης. Η ανακοπή γίνεται στο γραμματέα του πενταμελούς εφετείου που εξέδωσε τη καταδικαστική απόφαση αφού προσκομιστεί βεβαίωση για την κράτησή τους από τις ελληνικές αρχές. Αν συντρέχουν οι παραπάνω προϋποθέσεις, η ανακοπή γίνεται τυπικά δεκτή από το πενταμελές εφετείο που εξέδωσε την απόφαση, εξαφανίζεται η ερήμην καταδικαστική απόφαση και η υπόθεση εκδικάζεται από το ίδιο εφετείο στην ουσία της, κατ' αντιμωλίαν και σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ποινικής δικονομίας. Στις περιπτώσεις αυτές δεν υπολογίζεται για την παραγραφή ο χρόνος που πέρασε από την τέλεση του εγκλήματος έως την παράδοση στις ελληνικές αρχές αυτών που ζητείται η έκδοσή τους.

Άρθρο 602

Η επανάληψη της διαδικασίας υπέρ εκείνων που καταδικάστηκαν αμετάκλητα πριν αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός επιτρέπεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Επανάληψη της δίκης εναντίον εκείνων που αθωώθηκαν αμετάκλητα πριν αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 603

Η εκτέλεση και των αμετάκλητων αποφάσεων που απαγγέλθηκαν πριν αρχίσει να ισχύει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του.

Άρθρο δεύτερο

Ανακαλείται το Π.Διάταγμα αριθ.620/85 (ΦΕΚ 228 Α' της 31.12.1985).
Στον Υπουργό Δικαιοσύνης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος.

Αθήνα , 26 Ιουλίου 1986

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ.ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ